

RENCE

Національний університет
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

1999-2000 Календар
Довідник

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ”

Календар-довідник

1999-2000

навчальний рік

КИЇВ 1999

Цей довідник розрахований, перш за все, на тих, хто вирішив провести своє студентське життя у нас — в Національному університеті «Києво-Могилянська академія».

Календар послужить вам непоганою відправною точкою в пошуку відповідей на досить широке коло питань, а також ознайомить з основними академічними та дисциплінарними правилами Університету.

Розділ “Alma Mater” присвячений загальній інформації про історію і сучасність Академії, служби та підрозділи, що працюють в НаУКМА, академічну політику, наукову діяльність та ресурси Університету. Студенти Академії не лише користуються послугами структурних служб НаУКМА, а й створюють свої власні організації. Цю та іншу цікаву інформацію зібрано в розділі «Студентське життя»...

Інформацію про кожний факультет та департамент Університету, навчальні плани та програми підготовки бакалаврів, спеціалістів та магістрів, анотації курсів, що читаються в НаУКМА, розміщено в розділі “Факультети, департаменти, навчальні курси”.

Останній розділ містить інформацію для майбутніх вступників. Безумовно, можуть виникнути окремі питання, на які ви не знайдете відповіді в довіднику.

Скористайтеся координатами, даними на сторінках довідника, щоб зв'язатися з відповідними службами, організаціями та адміністрацією НаУКМА — працівники Університету обов'язково допоможуть вам.

Бажаємо успіху і будемо раді бачити вас в Національному університеті «Києво-Могилянська Академія»!

ЗМІСТ

Хроніка становлення та відродження	5	Центр сучасного мистецтва при	
Слово до спудейв	6	НаУКМА	42
Безплатні поради	7	Міжнародний центр перспективних досліджень	42
КАЛЕНДАР ПОДІЙ НаУКМА		Японський центр при НаУКМА	43
Академічний календар	8	СП "Імідж Освіта"	43
Календар загальноуніверситетських подій	9	СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ	44
Історичний календар подій	10	Деканат студентів	46
Найважливіші події		Студентський відділ кадрів	47
1998-1999 навчального року	13	Студентські організації	47
		Студентський гуртожиток	48
		Довідка для першокурсника	50
ALMA MATER		ФАКУЛЬТЕТИ, ДЕПАРТАМЕНТИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ	53
Призначення НаУКМА	14	Класифікація курсів бакалаврських програм	54
Управління діяльністю НаУКМА	15		
Академічна політика	15	ФАКУЛЬТЕТ ГУМАНІТАРНИХ І СУСПІЛЬНИХ НАУК (ФГСН)	57
Персональні та іменні стипендії	20	Професорсько-викладацький склад:	58
Студентські ґранти	23	<i>кафедра філософії</i>	
Наукова робота	24	<i>та релігієзнавства</i>	58
Наукові структури	26	<i>кафедра філології</i>	59
Філії НаУКМА	28	<i>кафедра української мови</i>	60
Колегіуми НаУКМА	30	<i>кафедра культурології</i>	
Служби та підрозділи		<i>та археології</i>	61
Наукова бібліотека	31	<i>кафедра історії та політології</i>	61
Відділ зв'язків із громадськістю	33	<i>кафедра англійської мови</i>	63
Відділ міжнародного співробітництва	33	<i>кафедра фізичного виховання</i>	64
Центр працевлаштування студентів НаУКМА	34	<i>Класифікація програм на факультеті</i>	64
Навчально-методичний відділ	34	<i>Загальна структура і вимоги бакалаврських програм</i>	65
Культурно-мистецький центр	35	<i>Етапи виконання бакалаврської програми</i>	65
Соціально-психологічна служба	36	Бакалаврські програми:	67
Юридичний відділ	36	<i>ФІЛОСОФІЯ</i>	67
Медична частина	36	<i>ФІЛОЛОГІЯ</i>	74
Ресурси Університету	37	<i>КУЛЬТУРА</i>	80
Організації, що співпрацюють з НаУКМА		<i>ІСТОРІЯ</i>	84
Міжнародний благодійний фонд відродження Києво-Могилянської академії	39	<i>ПОЛІТОЛОГІЯ</i>	89
Кредитна спілка "Поміч"	39	Сертифікатні програми:	92
Видавничий дім "KM Academia"	39	<i>РЕЛІГІЄЗНАВСТВО</i>	92
Журнал "Кіно-Театр"	40	<i>ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО</i>	93
Київський міжнародний інститут соціології	41	Магістерські програми:	95
Ресурсний центр Дому Америки в Україні для викладачів англійської мови	42	<i>ФІЛОСОФІЯ</i>	95

ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА	98	ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК 1 ТЕХНОЛОГІЙ (ДСНТ)	156
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ	101	Професорсько-викладацький склад:	
ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ	103	кафедра соціології	156
ПОЛІТОЛОГІЯ	107	Школа соціальної роботи	157
ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ФПРН)	111	Класифікація програм на департаменті	157
Професорсько-викладацький склад:	112	Бакалаврські програми:	
кафедра біології	112	СОЦІОЛОГІЯ	157
кафедра екології	113	СОЦІАЛЬНА РОБОТА	162
кафедра фізико-математичних наук	114	Магістерські програми:	
кафедра хімії	115	СОЦІОЛОГІЯ	165
Класифікація програм на факультеті	115	СОЦІАЛЬНА РОБОТА	168
Бакалаврські програми:		ДЕПАРТАМЕНТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ДКТ)	172
БІОЛОГІЯ	115	Професорсько-викладацький склад:	
ХІМІЯ	120	кафедра інформатики	173
ЕКОЛОГІЯ	124	кафедра математики	173
ФІЗИКА	127	Класифікація програм на департаменті	174
Магістерські програми:		Бакалаврська програма КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ	174
БІОЛОГІЯ	134	Програми спеціаліста:	
ЕКОЛОГІЯ	137	КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ	178
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК (ФПвН)	139	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ	179
Професорсько-викладацький склад:		ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ	181
кафедра правознавства	140	ДЕПАРТАМЕНТ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ	181
Класифікація програм на факультеті	141	Підготовчі курси	184
Бакалаврська програма ПРАВО	142	Українсько-канадська школа англійської мови	184
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (ДЕН)	148	Оголошується набір	185
Професорсько-викладацький склад:	148	ДЕПАРТАМЕНТ ЖУРНАЛІСТИКИ	186
кафедра економічної теорії	149	ДЕПАРТАМЕНТ "ШКОЛА БІЗНЕСУ"	186
Освітні програми на департаменті	150	Контактні телефони	187
Бакалаврська програма ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ	150		
Магістерська програма ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ	153		

ХРОНІКА СТАНОВЛЕННЯ ТА ВІДРОДЖЕННЯ

1615 р. /15 жовтня/

знатна киянка Галшка Гулевичівна відписує свою садибу в Києві, на Подолі, місцевому Братству для заснування монастиря, шпиталю та школи для дітей всіх станів - день заснування Києво-Могилянської академії

1632 р.

митрополит Київський і Галицький Петро Могила створює Києво-Братську /Могилянську/ колегію, об'єднавши Київську братську та Київську лаврську школи

1658 р.

офіційне надання Києво-Могилянському колегіуму юридичних прав вищої школи! титулу "Академія" (за Гадяцькою угодою, ратифікованою Сеймом Речі Посполитої у травні 1659 р.)

1694 р., 1701 р.

офіційне визнання за Києво-Могилянською академією статусу вищої школи й титулу "Академія" царськими грамотами

1817 р.

рішення Священного синоду про закриття Києво-Могилянської академії; відкриття на її території Духовної семінарії

1819р.

відкриття на території та в приміщеннях Києво-Могилянської академії Київської духовної академії

1918р.

закриття Київської духовної академії

1920 р.

передача приміщень Духовної академії штабу Дніпровської військової флотилії, а старого академічного корпусу - філії Центральної наукової бібліотеки Академії наук України

19 вересня 1991 р.

розпорядження Голови Верховної Ради України "Про відродження Києво-Могилянської академії" на її історичній території як незалежного вищого навчального закладу України - Університету "Києво-Могилянська Академія" /УКМА/

16 жовтня 1991 р.

презентація відродження Києво-Могилянської академії

24 серпня 1992 р.

офіційне відкриття Університету "Києво-Могилянська Академія", посвята в студенти перших вступників

23-24 травня 1993 р.

Міжнародна нарада експертів ЮНЕСКО, присвячена аналізу діяльності УКМА

12 квітня 1994 р.

Указ Президента України "Про утворення Острозького колегіуму"

19 травня 1994 р.

Указ Президента України про надання УКМА нового статусу - Національний університет "Києво-Могилянська Академія" /НаУКМА/

30 червня 1994 р.

рішення Міжгалузевої Республіканської акредитаційної комісії про ліцензування НаУКМА за четвертим рівнем акредитації

13 січня 1995 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про затвердження Статуту НаУКМА

1 грудня 1995 р.

затвердження Кабінетом Міністрів України ТЕО розвитку НаУКМА на 1995-2009 рр.

5 червня 1996 р.

Указ Президента України про перейменування Острозького колегіуму в Острозьку академію

3 липня 1996 р.

Постанова Кабінету Міністрів України про утворення Миколаївської філії НаУКМА

28 жовтня 1997 р.

створення Асоціації колегіумів НаУКМА

7 липня 1998 р.

НаУКМА акредитований Державною акредитаційною комісією України за IV найвищим рівнем

СЛОВО ДО СПУДЕІВ

Восьмий раз переступають поріг відродженої Києво-Могилянської академії першокурсники. Звичайно, у кожного великі задуми, мрії. І ми протягом усього вашого навчання допомагатимемо цим задумам здійснитися, мріям збутися. Головне - ставити перед собою високі цілі, намагатись якомога повніше реалізувати свої здібності. Й тоді прийде не просто успіх, а й величезне вдволення від справи свого життя.

Сьогодні Україна перебуває в глибокій кризі. Далеко не повністю справдилися ейфорійні сподівання восьмирічної давності. Криза ця зумовлена не лише об'єктивними чинниками, але й суб'єктивними. В країні поки що не знайшлося гідних і сильних лідерів, котрі б рішучими й професійно вивіреними діями розірвали пута економічного й духовного зубожіння народу. Правда, цей чинник теж можна розглядати як об'єктивний, бо протягом чотирьох століть в Україні різноманітні зайти або нищили, або підкуповували еліту нації. Ми лише нині поволі стаємо господарями своєї долі. Цей процес тривалий, болісний. Але він уже незворотний. І в цьому величезне досягнення років незалежності України. Треба лише озирнутися на де-

сятиліття назад, і ми легко збагнемо, яку прірву вже перескочили.

На нас глибоке переконання, українську політику в Україні сьогодні можна побачити не у Верховній Раді, не в уряді, не в політичних партіях, бо вони переважно не творять її, а займаються нею. Українська політика сьогодні витворюється в університетах. І наскільки ви, студенти, станете свідомими її носіями, настільки рішучими будуть зміни в нашому житті. Готуйте себе до цього. Це зовсім не означає, що всі ви в майбутньому повинні стати професійними політиками. Ви повинні стати професіоналами у своїй справі. Ви повинні стати свідомими громадянами прекрасної держави - України. Від вас залежить, чи будете ви і ваші діти жити заможнo і незалежно. Від вас залежить, чи збережеться для ваших правнуків українська мова, українська культура. Від вас залежить, чи сама природа виживе в умовах нещадної і бездумної її експлуатації людиною.

Держайте, вчіться, кохайте і радійте життю!

**В'ячеслав Брюховецький,
Президент НаУКМА.**

БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ

Безперечно, поради люблять тільки давати. Ставлення до чужих порад, тим більше безплатних, у всіх приблизно однакове. Негативне. Я це прекрасно усвідомлюю, і, тим не менше, дозволяю собі звертатися до студентів у цьому жанрі. Сподівання мої — на те, що в декого з вас розважливість часом переважає традиційно високу самооцінку. Що як Календар-довідник потрапить Вам на очі саме в таку мить!..

Серед численних ароматів, притаманних студентському життю, найпотужнішим однозначно є запах волі. Той спосіб існування, який чекає на Вас у стінах Академії, кардинально відрізняється від шкільного життя. В Університеті, на відміну від школи, ви маєте не лише обов'язки, а й права. До вас тут ставляться вже не як до підлітків, а як до людей дорослих. І навіть кияни відчують кардинальне послаблення батьківського контролю — батьківських зборів у нас не буває, а що вже й казати про тих, хто мешкає в гуртожитку!

Аромат волі — п'яний і багатовимірний. Його створює цілий букет спокус. Це й кохання, й пиво, й гіперболізоване прагнення незалежності (рецидив дитинства). Але найнебезпечніша з

них, без сумніву, спокуса грішми, бажання якомога швидше почати працювати.

Прагнення надмірної незалежності незабаром стабілізується, пиво в помірних дозах нікому не шкодить, без кохання студентські роки вважай що втрачені... Все це можна якось узгодити. А от оплачувана робота — це справді серйозно. Спочатку здається, що можна її безболісно поєднувати з навчанням. Спочатку здається, що це ж так добре: вже зараз мати виробничий досвід, що він сприяє більш усвідомленому вибору навчальних дисциплін, що це унікальна можливість доброго початку кар'єри, яку не варто втрачати.

Університет уже втратив чимало талановитих молодих людей, яким спершу так здавалося, а потім довелося кидати академію. Ще студентами вони влаштувалися працювати секретарями, перекладачами, офіс-менеджерами... Таких посад, які вимагали б не лише володіння комп'ютером та іноземною мовою, а ще й певних інтелектуальних здібностей, таланту, освіченості, там, як правило, не було. Багато хто з них сьогодні відчуває, що то була помилка. Багато хто відчуває дуже скоро. Багато хто заробив собі репутацію прекрасного офіс-менеджера, якому все ж таки не варто доручати щось серйозніше, та й освіти ж немає... Вони й хотіли б зараз повернутися до Академії. Але й від звичної зарплати відмовитися невимовно важко, й випустити з рук хвіст комети шкода, та й вчитися вже розучився...

“На все свій час, — писав проповідник, — усякій справі на землі — своя пора. Час для народження і час для смерті, час посадити й час вирвати посаджене з корінням.

Час убивати й час лікувати,
час руйнувати й час будувати.
Час плакати й час веселитися,
час сумувати й час танцювати.
Час розривати й час зшивати.
Час мовчати й час говорити.
Час розкидати каміння й час збирати каміння,
час обнімати й час кидатись в обійми”.

Для навчання відведено молодість. Вона дуже коротка. Вона ніколи не повертається. Не змарнуйте її. Не поспішайте від неї відмовитися.

Сергій Іванюк,
Ректор НаУКМА.

КАЛЕНДАР ПОДІЙ

АКАДЕМІЧНИЙ КАЛЕНДАР

29-31 серпня

Реєстрація студентів, поселення до гуртожитку

1 вересня

Початок навчального року. Загально-університетська лекція Почесного професора НаУКМА Ліни Костенко "Гуманітарна аура нації"

6-17 вересня

Перезалік навчальних дисциплін для студентів, які прийшли з інших вищих закладів освіти

13-30 вересня

Обрання студентами II-III років навчання тем курсових робіт

4-29 жовтня

Обрання студентами IV року навчання тем кваліфікаційних (випускних) робіт та їх затвердження на кафедрах

18-24 жовтня

Тиждень самостійної роботи

6-19 грудня

Зимова іспитова сесія

20 грудня-2 січня

Зимові канікули

3 січня, субота

Початок весняного триместру

3-9 січня

Тиждень самостійної роботи.

10 січня - 8 квітня

Педагогічна практика (для студентів II року навчання магістеріуму)

21 лютого-13 березня

Педагогічна практика (для студентів IV року навчання бакалаврату)

14-27 березня

Запис студентів на навчальні дисципліни нового 2000-2001 навчального року

1 березня-20 травня

Захист студентами курсових робіт

11 -23 квітня

Весняна іспитова сесія

25 квітня-1 травня

Весняні канікули

3 травня, понеділок

Початок літнього триместру

3-30 травня

Обрання студентами I року навчання магістеріуму тем магістерських (випускних) робіт та їх затвердження на кафедрах

3-30 травня

Завершення випускних робіт студентами IV року навчання бакалаврату та II року навчання магістеріуму і подання їх на кафедру

з 7 червня

Захист випускних робіт та складання державних іспитів

20-25 червня

Літня іспитова сесія

27 червня

Початок літніх практик

27 червня-31 серпня

Літні канікули

КАЛЕНДАР

ЗАГАЛЬНОУНІВЕРСИТЕТСЬКИХ ПОДІЙ

24 серпня,

вівторок

Річниця незалежності України,
річниця офіційного відкриття
Університету
"Києво-Могилянська Академія"

27 серпня,

п'ятниця

сесія Академічної конференції
НаУКМА,
вибори Ректора

31 серпня,

вівторок

Посвята в студенти

19 вересня,

неділя

День відродження
Києво-Могилянської академії

25 вересня,

субота

Бал знайомств

15 жовтня,

п'ятниця

День Академії

22 грудня

середа

День народження
Галшки Гулевичівни

31 грудня,

п'ятниця

Поминовення благодійників
Академії Київської -
в день смерті Петра Могили

10 січня,

понеділок

Щорічні "Києво-Могилянські різдвяні
диспути"

15 січня,

субота

Студентський карнавал

19 січня,

середа

Свято Богоявлення, храмове свято
Києво-Могилянської академії

10 квітня,

понеділок

День пам'яті
гетьмана Петра
Конашевича-Сагайдачного

26 травня,

п'ятниця

Академічна конференція

28 червня,

середа

Конвокація-2000 - церемонія
вручення дипломів

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЕНДАР ПОДІЙ

1999 рік

410 років

тому за деякими даними була заснована Києво-Могилянська академія (1589). Про це стверджує, наприклад, її вихованець ієромонах Макарій Булгаков у виданій у Санкт-Петербурзі в 1843 році “Історії Київської академії”. Ця ж дата зафіксована на альбомах випускників Київської духовної академії, яка є правонаступницею Києво-Могилянської академії. Дослідниками ведеться пошук архівних матеріалів, які би підтвердили саме цю дату заснування Києво-Могилянської академії.

380 років

тому вийшла в світ “Граматика Словенська” (1619) видатного вченого, ректора Київської братської школи Мелетія Смотрицького, яка започаткувала основи слов'янської філології.

380 років

тому відомий український вчений, філолог, письменник Мелетій Смотрицький (бл.1575 — 27.12.1633) став другим ректором Київської братської школи (1619 — 1620).

345 років

від дня народження вихованця й покровителя КМА гетьмана України Данила Апостола (4.12.1654 — 17.01.1734).

340 років

від дня виходу в світ першого українського підручника з риторики, укладеного професором та ректором КМА Йоаникієм Галятівським “Наука або спосіб зложення казання” (1659).

300 років

від народження вихованця Академії, професора й префекта КМА, вченого, філософа й драматурга Мануйла Козачинського (1699 — 4.08.1755).

290 років

від дня кончини вихованця КМА, видатного політичного й державного діяча України, покровителя й розбудовника Академії гетьмана Івана Мазепи (20.03.1639 — 22.09.1709).

275 років

від дня загибелі вихованця КМА, наказного гетьмана України Павла Полуботка (1660 — 18.12.1724).

265 років

тому покровитель КМА, архієпископ Київський Рафаїл Заборовський затвердив “Leges academicae docentibus et studentibus” (“Академічні правила для викладачів та студентів”) (1734), що регламентували навчальний і виховний процес у Києво-Могилянській академії.

260 років

тому (17 червня 1739) відбулося перше зібрання академічної корпорації в освяченій Конгрегаційній залі на честь архієпископа Рафаїла Заборовського, старанням і коштом якого було перебудовано старий Мазепин корпус..

235 років

від дня народження вихованця КМА, відомого історика, археолога Максима Берлінського (6.08.1764 — 6.01.1848), автора “Історії міста Києва” (1798 — 1800) — одного з найкращих досліджень минулого української столиці.

220 років

від дня смерті Стефана Лукомського (1701 — 1779), обозного Прилуцького полку, історика .

210 років

тому відкрито в КМА клас сільської й домашньої економіки (1789).

190 років

від дня смерті вихованця КМА, відомого українського історика Петра Симонівського (1717 — 1809), автора “Короткого опису про козацький малоросійський народ...” (1765).

2000 рік

400 років

від дня народження Інокентія Гізеля (1600 — 18.11.1683), професора і ректора КМА, архімандрита Києво-Печерської лаври, вченого, автора морально-богословського твору “Мир з Богом людині” (1669).

385 років

тому на землі, подарованій пані Галшкою Гулевичівною, засновано Київську братську школу (15 жовтня 1615).

320 років

тому помер вихованець КМА, письменник, драматург, засновник театру в Росії і першої школи в Москві Симеон Полоцький (1629 — 1680), автор “Букваря языка словенска”, за яким навчалися діти в школах України і Росії.

295 років

від дня народження вихованця КМА, відомого освітнього діяча, письменника, перекладача, просвітника, філософа, теолога, ректора Академії (1740 — 1745) Сильвестра Кулябки (1704 — 17.04.1761).

295 років

від дня смерті письменника, історика, видавця, перекладача, державного діяча, вихованця КМА Василя Рубана (14.03.1742 — 24.04.1795), автора багатьох праць з історії України.

295 років

тому Теофан Прокопович, вихованець КМА, її професор і ректор, написав першу історичну віршовану драму “Володимир” (1705), де порівняв гетьмана Івана Мазепу з князем Володимиром.

285 років

тому вихованець КМА, митрополит Смоленський Дорофей Короткевич заснував Смоленську слов'яно-латинську школу (1715).

280 років

тому у селі Жуки на Полтавщині вихованець КМА, козацький літописець Самійло Величко написав перший том свого знаменитого "Літопису" (1720).

260 років

тому (19 листопада 1740) було освячено нову Конгрегаційну студентську Благовіщенську церкву при академічному Мазепиному корпусі.

255 років

тому народився вихованець КМА, відомий український композитор, студент Болонської консерваторії Максим Созонтович Березовський (16.10.1745 - 22.03.1777).

230 років

з дня смерті вихованця КМА, митрополита Київського, покровителя і благодійника Академії Арсенія Могилянського (17.03.1704 — 8.06.1770).

205 років

від дня смерті Григорія Кониського (20.11.1717 — 13.02.1795), вихованця КМА, вченого, філософа, поета, ректора Києво-Могилянської академії (1752 — 1754), архієпископа Білоруського.

195 років

тому помер вихованець КМА, засновник епідеміології в Російській державі, всесвітньо відомий чумолог, член 12 зарубіжних академій Данило Самойлович (11.12.1742 — 4.03.1805).

НАЙВАЖЛИВІШІ ПОДІЇ 1998-1999 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

За значний внесок у становлення української державності і відродження духовності та сприяння в утворенні Єдиної Помісної Православної церкви в Україні Патріархом Київським і Всієї Руси-України Філаретом нагороджено президента НаУКМА В.С.Брюховецького орденом Святого рівноапостольного Князя Володимира Великого.

Лауреатом Державної премії України ім.Т.Шевченка за 1999 рік став доктор філологічних наук, професор, член-кореспондент НАНУ, викладач кафедри філології НаУКМА Д.С.Наливайко.

Видавничий Дім "KM Academia" став переможцем у номінації "Просвітницько-виховна література" конкурсу, що проходив у рамках Всеукраїнських днів книги-99.

31 серпня - церемонія початку нового навчального року. 484 студенти бакалаврату та 183 - магістеріуму стали студентами КМА.

1 вересня - навчальний рік розпочався лекцією всесвітньо відомого вченого - філолога, культуролога п.Сергія Аверінцева (Росія) "Премудрість Бога спорудила дім, щоб Бог перебував з нами: концепція Софії і значення ікони".

2 жовтня - відкриття Департаменту доуніверситетської підготовки, метою якого є підготовка абітурієнтів, переважно з сільської місцевості, до вступу в Університет.

15 жовтня - НаУКМА відсвяткував День Академії, присвячений 340-річчю Гацяцького трактату - документа, згідно з яким КМА вперше у своїй історії отримала статус вищого навчального закладу.

21 листопада - відкрито новий Сіверськодонецький колегіум НаУКМА, перший в Луганській області, з поглибленим вивченням гуманітарних та фізико-хімічних дисциплін.

8 грудня - пройшла презентація "Патерика Києво-Печерського", виданого Видавничим Домом "KM Academia".

23 грудня - чергова сесія Академічної конференції, на якій було заслухано річний звіт ректора С.Іванюка, продовжено повноваження Голови Вченої ради В.Полтавця.

22 січня - 1999 р. - урочисте відкриття Японського центру в Україні при НаУКМА.

27 січня - візит до НаУКМА прем'єр-міністра Канади п.Жана Крет'єна.

З 1 по 5 лютого в НаУКМА вперше пройшли Дні науки, в часі яких було заслухано 268 доповідей (серед них 48 студентських).

11 березня у НаУКМА за сприяння Посольства США відкрилася Американська бібліотека.

5 квітня відбулася урочиста церемонія освячення та встановлення хреста на відреставрованій бані студентської Благівіщенської церкви.

21 травня - восьма сесія Академічної конференції. Звіт президента НаУКМА В.Брюховецького за 1994-1999 роки діяльності. Вибори президента на наступний термін - 1999-2004 роки. Ним став доктор філологічних наук В'ячеслав Брюховецький.

У кінці травня Культурно-мистецький центр НаУКМА виступив організатором та учасником унікальної акції - першого в Україні Міжнародного фестивалю вуличних театрів "Відкриті небо".

24 червня - перший випуск бакалаврських програм Острозької Академії.

28 червня - Конвокація-99. Випуск 185 бакалаврів, 4 спеціалістів і 135 магістрів Академії.

27 серпня 1999 р. - дев'ята сесія Академічної конференції НаУКМА. Звіт ректора НаУКМА С.Іванюка за 1994-1999 роки діяльності. Вибори ректора на наступний термін.

ALMA MATER

ПРИЗНАЧЕННЯ НаУКМА

Національний університет "Києво-Могилянська академія" є вищим навчальним закладом, покликаним реалізувати в сучасній Україні історичну місію Києво-Могилянської академії XVII-XVIII століть - виховувати в атмосфері вільного творчого навчання високоосвічену, індивідуально неповторну особистість, здатну Генерувати оригінальні та плідні для суспільства ідеї, незалежно мислити та діяти згідно з принципами добра і справедливості. Своє призначення НаУКМА реалізує через:

- впровадження збалансованих між собою і побудованих на базі найпередовішого світового досвіду бакалаврських, магістерських, кандидатських і докторських програм;
- поєднання освітньої діяльності з науково-дослідною роботою;

- орієнтацію на фундаментальні навчальні курси світового стандарту, що дають широку освіту, виховують культуру мислення і дозволяють випускникові НаУКМА гнучко реагувати на динамічні зміни на ринку праці;

- орієнтацію на оригінальні авторські програми вибіркових навчальних курсів;

- відбір найобдарованішої молоді для навчання;

- створення інтенсивного духовного середовища, що сприяє вихованню незалежних, критично мислячих, національно свідомих особистостей;

- запозичення передового світового досвіду й інтеграцію українського досвіду в світову освітню систему;

- розгортання мережі філій і колегіумів по Україні.

УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ НаУКМА

Як державний заклад освіти, НаУКМА в своїй діяльності керується Конституцією України, законом України "Про освіту", іншими актами законодавства України, Статутом Університету.

Навчання в НаУКМА, робота основних керівних органів НаУКМА та структурних підрозділів регламентуються відповідними положеннями, затвердженими у встановленому порядку.

Управління діяльністю НаУКМА здійснюється відповідно:

- Наглядовою радою
- Академічною конференцією
- Президентом НаУКМА
- Ректором університету
- Вченою радою
- Керівниками структурних підрозділів

Наглядова рада - орган, який надає допомогу в забезпеченні життєдіяльності НаУКМА та здійснює контроль за його діяльністю. Персональний склад Наглядової ради затверджується Кабінетом Міністрів України.

Академічна конференція - самоврядний керівний орган НаУКМА. Положення про Академічну конференцію затверджується віце-прем'єр-міністром України.

Президент НаУКМА - найвища посадова особа НаУКМА, яка здійснює загальне керівництво, вирішує особливо важливі питання життєдіяльності, контролює та координує роботу ректорату і Вченої ради, уособлює зовнішнє представництво НаУКМА.

Ректор Університету - посадова особа, підпорядкована Президентові НаУКМА, яка здійснює адміністративні та виконавчі функції у навчальному закладі.

Вчена рада - координаційний орган з питань наукової і навчальної роботи, що обирається професорсько-викладацьким складом прямим таємним голосуванням відповідно до представницьких та ротаційних квот, установлених Положенням про Вчену раду.

Представницькими, громадськими органами та органами, що сприяють відродженню Києво-Могилянської академії, є відповідно:

- Міжнародна консультативна рада
- Довірча рада
- Студентська колегія
- Рада колективу

Міжнародна консультативна рада - представницький орган НаУКМА за кордоном, до складу якої входять визначні діячі науки, культури, релігії а також державні діячі (за згодою). Міжнародна консультативна рада сприяє розширенню зв'язків НаУКМА з іншими університетами світу.

Довірча рада - громадський орган сприяння відродженню Києво-Могилянської академії та розвитку НаУКМА (діє на підставі Положення про Довірчу раду, яке затверджує Академічна конференція).

Студентська колегія - орган студентського самоврядування.

Рада колективу - орган, що представляє інтереси колективу співробітників, стажистів, аспірантів та докторантів.

Всі вище перелічені органи діють на підставі Статуту НаУКМА та відповідних Положень, затверджених у встановленому порядку ("Звід нормативних документів НаУКМА". Юридичний відділ, тел. 416-60-19).

АКАДЕМІЧНА ПОЛІТИКА

Навчальний процес та діяльності Університету регламентуються Статутом НаУКМА, Положенням про навчання в НаУКМА, а також низкою інших нормативних документів, з якими можна ознайомитися в:

- деканатах факультетів та департаментів
- деканаті студентів
- юридичному відділі

Рівні освіти

Університет надає своїм випускникам вищу освіту на двох основних рівнях:

- чотирирічна програма бакалаврату (базова вища освіта);
- однорічна програма підготовки спеціаліста (повна вища освіта);
- дворічна програма магістеріуму (повна вища освіта).

Кращі випускники магістеріуму мають можливість продовжити навчання в аспірантурі (протягом двох років до опрацювати свою магістерську дисертацію та захистити її як кандидатську) та докторантурі на базі НаУКМА або іншого вузу чи науково-дослідного інституту.

Бакалаврат

Протягом перших двох років навчання в бакалавраті студент слухає базові курси з суспільних, природничих чи гуманітарних дисциплін відповідно до обраного факультету, а також знайомиться з основними напрямками освіти інших факультетів та отримує фундаментальну мовну підготовку (українська та англійська мови).

З другого року бакалаврату починається підготовка за певною професійною орієнтацією згідно з вибором студента, яка завершується потім в магістеріумі.

Студенти другого-третього років навчання наприкінці весняного триместру кожного року пишуть і захищають курсову роботу з теми своєї спеціалізації.

Починаючи з VII триместру студент може обрати для вивчення ще одну іноземну мову: німецьку, французьку, іспанську, італійську, шведську, китайську чи іншу за умови формування достатньої студентської групи (не менше 12 осіб) та оплати її викладання.

Магістеріум

У 1999-2000 навчальному році в НаУКМА діють такі магістерські програми:

- ☐ Біологія
- ☐ Історія
 - ☐ Екологія (екологічна наука та екологічна політика)
- ☐ Економічна теорія
- ☐ Філологія (теорія, історія літератури та компаративістика)
- ☐ Культурологія (теорія та історія культури)
- ☐ Політологія (порівняльна політологія)
- ☐ Соціальна робота
- ☐ Соціологія
- ☐ Філософія (історія філософії).

Навчаючись за магістерською програмою, студент отримує поглиблені

знання і навички дослідницької роботи в обраній галузі, проходить підготовку до наукової та викладацької діяльності, виконання самостійних наукових досліджень. Тривалість навчання за програмою підготовки магістрів розрахована на два роки.

Програма підготовки магістрів включає обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської кваліфікаційної роботи.

Тема магістерської роботи обирається студентом у 3-му триместрі першого року навчання, затверджується проректором з магістерських програм і може бути змінена лише рішенням Вченої ради НаУКМА за поданням першого проректора.

Успішне виконання програми підготовки магістрів у відповідності з Положенням про магістеріум¹ і державними кваліфікаційними вимогами та захист магістерської роботи дають право випускникові отримання відповідного диплома державного зразка та диплома НаУКМА.

Студент магістерської програми, який прослухав лише частину курсів або повну програму курсів, але не захистив магістерської роботи, отримує сертифікат про обсяг виконаної програми підготовки.

Навчальний рік НаУКМА

Навчальний рік у НаУКМА починається з 1 вересня і складається з трьох триместрів - осіннього, весняного та літнього. Кожний триместр починається з ознайомчого лекційного періоду, протягом якого немає семінарських занять. Студент слухає вступні лекції з вибірових дисциплін і вирішує, яку саме з них він обере в поточному триместрі чи навчальному році. В осінньому та весняному триместрі запроваджено два тижні самостійної роботи, протягом яких заняття не проводяться, студенти працюють самостійно, пишуть тези та реферати з навчальних дисциплін. Триместр закінчується іспитовою сесією, після якої починаються канікули. Канікули тривають до двох тижнів в осінньому, один тиждень у весняному триместрах, а влітку - до 10 тижнів.

Система оцінки знань

Усі навчальні дисципліни і види занять, з яких у триместрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються в 100 балів за триместр (максимальна рейтингова оцінка). Залікові бали - умовна одиниця, якою оцінюють вагомість дисципліни в навчальному плані, кількість годин, відведену на її опанування та обсяг матеріалу, що викладається. Ці бали розбиваються на два блоки: перший враховує роботу студента на заняттях і письмові звіти протягом триместру, а другий відводиться на підсумковий залік, іспит чи тезу наприкінці курсу. При цьому максимальна частка іспиту у визначенні рейтингу не повинна перевищувати 50, а заліку - 30 відсотків.

Навчальний рейтинг переводиться в традиційні іспитові оцінки за такою шкалою:

- ☐ менше 60 балів - "незадовільно"
- ☐ 61 -75,99 балів - "задовільно"
- ☐ 76-90,99 балів - "добре"
- ☐ 91-100 балів - "відмінно"

Відомості про оцінки студента та бали рейтингу з прослуханих дисциплін заносяться до екзаменаційно-залікової відомості, що зберігається в архіві, в залікову книжку, яка залишається у студента протягом його навчання в НаУКМА, та в особисту картку студента, що заповнюється в деканаті за даними екзаменаційно-залікових відомостей і на основі якої випускнику Університету випикується диплом. Всі питання та зауваження щодо правильності записів у документах про успішність студента можна з'ясувати або в деканаті того факультету/департаменту, на якому навчається студент, або в навчально-методичному відділі.

План опанування навчальними дисциплінами

Протягом навчання студент бакалаврату має засвоїти:

- курс нормативних дисциплін, однакових і обов'язкових для студентів усіх факультетів Університету (так званий загальнодержавний блок);
- цикл обов'язкових спеціальних

дисциплін відповідно до обраних студентом факультету та спеціалізації;

- цикл вибіркових дисциплін згідно з професійною орієнтацією студента;
- цикл дисциплін з інших напрямків підготовки за вільним вибором студента.

Індивідуальна програма навчання

З дозволу деканату студент, який успішно засвоює програму, може перейти (як правило, на третьому році навчання) на індивідуальний план навчання. Йому надається можливість дострокового складання заліку чи іспиту та прискореного завершення навчання (див. розділ "Студентське життя").

Перезалік навчальних дисциплін

Студентам, які прийшли до Університету з інших вузів, надається право протягом другого тижня навчального року отримати на відповідних кафедрах перезалік вивчених раніше дисциплін, якщо зміст і обсяг їх відповідає програмам НаУКМА.

Заявки на перезалік подаються методисту факультету/департаменту і на кафедру в перший тиждень навчання. Перезалік не є повторним складанням іспиту чи заліку, а лише з'ясуванням відповідності змісту й обсягу навчальної дисципліни, прослуханої в іншому вузі, до тієї, що пропонує НаУКМА. Рішення виносить комісія у складі викладача кафедри та представника деканату. Якщо перезалік дозволено, комісія виставляє відповідну оцінку і бал рейтингу за найнижчим значенням шкали відповідності традиційних іспитових оцінок балам рейтингу. Результати заносяться до іспитово-залікової відомості, залікової книжки і особистої картки студента. Це дає право студенту не вивчати перезараховану дисципліну в НаУКМА.

Студент, який хотів би покращити оцінку або рейтинговий бал, у встановлений кафедрою термін складає з відповідної дисципліни залік або іспит.

Перескладання заліків та іспитів

Студент, який отримав незадовільну оцінку з навчальної дисципліни, повинен прослухати її заново, щоб отримати право на повторне складання заліку чи іспиту, захисту тези. Лише за згоди кафедри він може зробити нову спробу захисту тези, складання заліку чи іспиту без повторного прослуховування курсу.

Зміна спеціалізації в межах факультету

Зміна спеціалізації в межах факультету здійснюється в бакалавраті за наявності вакантних місць, відведених на спеціалізацію, і за умови вивчення студентом вступного курсу та не менше двох професійно орієнтованих навчальних дисциплін нового напрямку спеціалізації. Студент, який вирішив змінити напрямок підготовки, повинен написати мотивовану заяву на ім'я Ректора, отримати згоду завідувача кафедри, до якої збирається прикріпитися, дозвіл декана та візу проректора з бакалаврських програм. У разі перевищення кількості претендентів над кількістю вільних місць, переведення відбувається на конкурсній основі за рейтингом студента. Остаточне рішення оформляється наказом Ректора до початку літнього триместру.

Переведення студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями - спеціаліст, магістр з однієї спеціальності на іншу не допускається.

Перехід студента на інший факультет

Перехід студента бакалаврату на інший факультет чи департамент дозволяється за умови наявності вакантних місць, а також опанування ним, якщо перехід здійснюється після першого року навчання, не менше трьох повних курсів навчальних дисциплін, обов'язкових на факультеті/департаменті, куди переходить студент, в тому числі однієї профільної для майбутньої спеціальності, і, відповідно, шести обов'язкових та трьох профільних, якщо перехід здійснюється після другого року навчання. Обґрунтоване кло-

потання про перехід, завізоване обома деканами і проректором, подається з 1 по 15 березня поточного навчального року на ім'я Ректора, який до 1 травня видає наказ про переведення студента на відповідний факультет. У разі перевищення кількості претендентів над кількістю вільних місць перехід відбувається на конкурсній основі.

Переведення студентів, які навчаються за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліст та магістр, з одного факультету/департаменту на інший не допускається.

Відрахування та поновлення студентів

Відрахування студентів НаУКМА здійснюється:

- ☐ за власним бажанням;
- ☐ у зв'язку з переведенням до іншого вищого закладу освіти;
- ☐ за станом здоров'я на підставі висновку ЛКК;
- ☐ за отримання трьох незадовільних оцінок;
- ☐ за невиконання вимог навчального плану та графіка навчального процесу;
- ☐ за появу на заняттях у навчальному корпусі, бібліотеці, гуртожитку в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсикологічного сп'яніння;
- ☐ за несплату за навчання у встановлений термін;
- ☐ за порушення Статуту НаУКМА;
- ☐ за одноразове грубе порушення дисципліни, нормативних положень НаУКМА, які регулюють діяльність студентів, або Правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти (в останньому випадку - за погодженням із Студентською колегією).

Студент резерву відраховується за отримання на першій сесії хоча б однієї незадовільної оцінки або невиконання інших умов, згідно з якими він зарахований до Університету на випробувальний термін. Відраховані студенти резерву та вільні слухачі НаУКМА не поновлюються.

Поновлення до складу студентів осіб, відрахованих з основного складу студентів НаУКМА, здійснюється незалежно від терміну перерви у на-

вчання й причин відрахування. Поновлення відбувається до початку навчального року на основі рекомендації приймальної комісії.

Рішення про поновлення або відмову в ньому приймає Ректор Університету. Декан факультету/департаменту визначає рік навчання, на який поновлюється студент, термін ліквідації ним академічної заборгованості або розходження у навчальних планах та інші умови зарахування.

Після повторного відрахування - за академічну заборгованість поновлення в складі студентів не дозволяється.

Перехід до Університету з інших ВЗО

Перехід до НаУКМА студентів з інших вищих закладів освіти України допускається лише за умови успішного проходження вступного тесту і на конкурсній основі. Абитурієнт, який до вступу в НаУКМА навчався в іншому ВНЗ, вступає на загальних умовах. Під час навчання в НаУКМА студент може перезараховувати деякі навчальні дисципліни з того ВНЗ, де він навчався раніше (див. розділ "Перезалік навчальних дисциплін").

Атестація випускника

Після завершення навчання на кожному освітньому рівні й за умови виконання всіх вимог навчального плану і отримання визначеного мінімуму залікових балів з обраної спеціалізації студент допускається до заключної атестації - захисту кваліфікаційної роботи на відкритому засіданні Державної комісії.

Студенту, який успішно захистив кваліфікаційну роботу, за рішенням Державної комісії присвоюється науковий ступінь бакалавра чи магістра, вручається диплом та додаток до нього. За умови, що студент складе на "відмінно" 75 відсотків обов'язкових і обраних дисциплін навчального плану, а з інших дисциплін - з оцінкою "добре"; захистить кваліфікаційну роботу з оцінкою "відмінно", йому буде видано диплом з відзнакою. Якщо студент паралельно оволодіє додатковою спеціалізацією, про це робиться відповідний запис у дипломі.

Студент, який при захисті кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується з Університету. Йому видається академічна довідка про прослухані курси. До повторного захисту кваліфікаційної роботи він допускається протягом трьох років після закінчення навчання. У випадку, коли студент не захистив кваліфікаційну роботу з поважних причин, Ректор Університету може подовжити термін навчання до наступної сесії, але не більше, ніж на один рік.

Наукові ступені та звання

Випускникам Університету, які здобули вищу освіту, за результатами оцінки кваліфікаційної роботи присуджується перший ступінь - бакалавра наук відповідного напрямку.

Студентам, які здобули в Університеті повну вищу освіту, за результатами захисту кваліфікаційної роботи присуджується другий ступінь - магістра наук відповідної спеціалізації.

Наукові ступені кандидата і доктора наук присуджують спеціалізовані Вчені ради у встановленому порядку.

Учені звання доцента, професора, старшого наукового співробітника присвоює Вчена рада НаУКМА і затверджує згідно з чинним законодавством Вища Атестаційна комісія України.

Аспірантура

У 1999 році відбудеться набір до аспірантури НаУКМА за 28 спеціальностями.

Аспірантура НаУКМА є навчально-науковою структурою, головним завданням якої є підготовка висококваліфікованих наукових кадрів шляхом виконання дисертаційної роботи на здобуття ступеня кандидата наук.

Термін навчання в аспірантурі визначається індивідуальним планом дисертаційних досліджень і не повинен перевищувати 2 роки.

Навчання здійснюється з відривом від виробництва.

Аспірантура вважається успішно завершеною за умови виконання аспірантом індивідуального плану, написання кандидатської дисертації, позитивного схвалення її на попередньому роз-

гляді кафедрою та прийняття до захисту відповідною спеціалізованою радою.

Прийом проводиться на конкурсній основі.

До аспірантури НаУКМА приймаються громадяни України, особи без громадянства, які мають повну вищу освіту і кваліфікацію спеціаліста, магістра, володіють українською та англійською мовами. Громадяни інших держав зараховуються до аспірантури на підставі угод, укладених з НаУКМА, або відповідно до міждержавних і міжурядових угод. Умови вступу до аспірантури іноземних громадян регулюються Правилами прийому та навчання іноземних громадян у НаУКМА.

Перелік необхідних документів, що подаються на конкурс:

- ☐ заява;
- ☐ листок обліку;
- ☐ автобіографія;
- ☐ копія диплома про повну вищу освіту;
- ☐ дипломна робота;
- ☐ медична довідка про стан здоров'я 286-у;
- ☐ 4 фотокартки 3 x 4 см;
- ☐ список опублікованих наукових праць і винаходів (особи, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають наукові доповіді або реферати з обраної спеціальності);
- ☐ довідка про складання кандидатських іспитів (за наявності у вступника зданих кандидатських іспитів).

Детально з правилами вступу до аспірантури можна ознайомитися у відділі докторантури та аспірантури НаУКМА (3 корпус, кімн. 320, 404, тел.: 463-69-74, зав. відділом Забузова О.В.).

Докторантура

У НаУКМА відкрито докторантуру, умови вступу і навчання в якій регулюються відповідним Положенням.

У 1996 році до докторантури прийнято 1 докторанта за спеціальністю 05.13.09. Математичне та програмне забезпечення обчислювальних машин і систем, у 1997 році - 4-х докторантів за спеціальностями: 01.01.06. Алгебра, теорія чисел та математична логіка, 09.00.05. Історія філософії, 25.00.05. Галузеве управління, 02.00.01.

Неорганічна хімія, у 1998 році - 2-х докторантів за спеціальностями: 09.00.05. Історія філософії та 07.00.01. Історія України, у 1999 році - 3-х докторантів за спеціальностями: 03.00.01 -Радіобіологія, 10.01.04-Література зарубіжних країн, 10.01.08-Теорія літератури.

Творча відпустка

У НаУКМА запроваджено інститут творчих відпусток, які надаються штатним співробітникам Університету з числа професорсько-викладацького та наукового й адміністративного складу для роботи і регулюються Положенням про творчі відпустки.

Персональні та іменні стипендії

Починаючи з другого року навчання за особливі успіхи в навчанні, пошуковій, науково-дослідній чи творчій роботі для студентів встановлено іменні та персональні стипендії. Кількість стипендій визначається Вченою радою НаУКМА, яка за необхідності приймає ухвалу про їхній розподіл між факультетами та департаментами. Фонд іменних та персональних стипендій формується зі стипендіального фонду НаУКМА та зі спонсорських внесків. Стипендії призначаються наказом Ректора за рекомендацією Вченої ради. Іменна та персональна стипендії встановлюються на один триместр і, за рекомендацією Вченої ради, можуть бути подовжені за умови їхнього підтвердження успіхами студента або призначені іншим студентам.

У НаУКМА встановлено: 3 стипендії Президента України (по 54 гривні кожна), 3 - Верховної Ради (по 51 гривні кожна), 2 - Київської міської держадміністрації (по 17 гривень кожна), 8 іменних стипендій НаУКМА для студентів бакалаврату (Петра Могили, Григорія Сковороди, Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Володимира Вернадського, Євгена Слущького, Сергія Лебедева, Микити Шаповала - по 60 гривень кожна), 3 іменні стипендії НаУКМА для студентів програм підготовки спеціалістів і магістрів - по 75 гривень кожна, персональні стипендії вартістю 23,6 гривень, що призначаються студентам, які за підсумками сесії мають середню рейтингову оцінку не менше 96,0 балів.

СТИПЕНДІАТИ ІМЕННИХ ТА ПЕРСОНАЛЬНИХ СТИПЕНДІЙ НАУКМА 1998-1999 н.р.**ОСІННІЙ ТРИМЕСТР****Іменні стипендії Президента України**

Городніченко Юрій	IVр.н. ДЕН, навчальний рейтинг 95,06
Двораковська Юлія	II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг 95,13
Гумен Оксана	IVр.н. ФГСН, навчальний рейтинг 94,43

Іменні стипендії Верховної Ради України

Русєва Надія	IIIр.н. ФГСН, навчальний рейтинг 94,45
Маєвський Олександр	IIр.н. магістеріуму, навчальний рейтинг 94,16
Кучменко Олена	IVр.н.ФПрН, навчальний рейтинг 95,53

Іменні стипендії:

Петра Могили	Тесленко Ігор, IIIр.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 96,15
Григорія Сковороди	Єрмоленко Володимир, IIIр.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 95,09
Івана Мазепи	Діхтяр Тетяна, IVр.н. ФГСН, навчальний рейтинг-94,43
Пилипа Орлика	Орлов Микола, IIIр.н. ФПвН, навчальний рейтинг-99,9
Володимира Вернадського	Євсильєвський Семен, IIр.н. ФПрН, навчальний рейтинг-96,03
Євгена Слуцького	Жилевський Олександр, IIIр.н. ДЕН, навчальний рейтинг - 97,03
Сергія Лебедєва	Федосова Наталія, IVр.н. ДКТ, навчальний рейтинг-92,34
Микити Шаповала	Мороз Тетяна, IVр.н. ДСНТ, навчальний рейтинг-90,55

Персональні стипендії:

Огаркова Тетяна	III р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-96,89
Бабич Ольга	III р. н. ФПвН, навчальний рейтинг-97,39
Губачов Андрій	II р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-94,21
Солганик Наталія	III р.н. ФПрН, навчальний рейтинг-91,89
Комліченко Сергій	II р.н. ДКТ, навчальний рейтинг-93,94
Нагорна Наталія	II р.н. ДСНТ, навчальний рейтинг-95,93

Стипендії НАУКМА

Колесніченко Денис	II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-97,17
Семків Ростислав	II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-98,57
Буслаєв Максим	II р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-91,7

ВЕСНЯНИЙ ТРИМЕСТР**Іменні стипендії Президента України**

Лохіна Єлизавета	IVр.н. ФГСН, навчальний рейтинг 96,44
Жилевський Олександр	IIIр.н.ДЕН, навчальний рейтинг 99,00
Семків Ростислав	IIр.н. магістеріуму, навчальний рейтинг 97,72

Іменні стипендії Верховної Ради України

Русєва Надія	IIIр.н. ФГСН, навчальний рейтинг 94,45
Маєвський Олександр	IIр.н. магістеріуму, навчальний рейтинг 94,16
Кучменко Олена	IVр.н.ФПрН, навчальний рейтинг 95,53

Іменні стипендії

Петра Могили	Сторчак Юлія, IIIр.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 97,14)
Григорія Сковороди	Падалка Віталій, IVр.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 93,05)
Івана Мазепи	Верстюк Сергій, IIIр.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 97,22
Пилипа Орлика	Орлов Микола, IIIр.н. ФПвН, навчальний

Володимира Вернадського

Євгена Слуцького

Сергія Лебедева

Микити Шаповала

рейтинг - 98,32

Францева Анастасія, ІІр.н. ФПрН, навчальний рейтинг - 95,62

Задависькіч Роман, ІІІр.н. ДЕН, навчальний рейтинг - 98,33

Підгорний Святослав, ІVр.н. ДКТ, навчальний рейтинг - 97,78

Ярмоленко Світлана, ІІр.н. ДСНТ, навчальний рейтинг - 95,78

Стипендії НаУКМА

Луцишина Олена

Кушнірецька Наталія

Клим Ростислав

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг - 97,75

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг - 99,00

ІІ р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг - 98,50

Персональні стипендії

Лисюк Марина

Шибанова Мар'яна

Дзіцюк Валентин

Гончаренко Олена

Федосова Наталія

Нагорна Наталія

Сабадош Олександр

Габор Іванна

Щербина Олександр

Дідух Людмила

Розумна Євгенія

Гумен Оксана

Черніков Денис

Клименко Ольга

Король Денис

Чернявська Лариса

Гостік Андрій

Тоткайло Ганна

Боковий Андрій

Слободянюк Вадим

Бойко Наталія

Стовба Валерій

Піндюк Ольга

Чмишук Максим

Городніченко Юрій

Гришина Олена

Андрійко Галина

Жалюк Леся

Оліфіренко Ірина

Бубенчиков Євген

Фіялка Світлана

Бондар Андрій

Буслаєва Олена

Друченко Ярослав

Кафтан Олексій

Колесніченко Денис

Коноваленко Ігор

Мальцева Катерина

Марченко Наталія

Нечипорук-Злой Володимир

Сидорук Оксана

Туз Тетяна

ІІІ р.н. ФГСН, навчальний рейтинг - 95,25

ІІ р.н. ФПВН, навчальний рейтинг - 97,33

ІVр.н. ФПрН, навчальний рейтинг - 94,95

ІVр.н. ДЕН, навчальний рейтинг - 97,85

ІVр.н. ДКТ, навчальний рейтинг - 96,22

ІІ р.н. ДСНТ, навчальний рейтинг - 95,54

І р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-96,26

ІІ р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-97,07

ІІІ р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-97,92

ІV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-96,59

ІV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-96,33

ІV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-97,27

ІV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-98,38

ІV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-97,2

ІV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-98,0

ІV р.н. ФГСН, навчальний рейтинг-98,0

ІІІ р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-97,41

ІІІ р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-97,20

ІІІ р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,88

ІІІ р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,86

ІІІ р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,44

ІІІ р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,11

ІІІ р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,06

ІV р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-97,46

ІV р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,86

ІV р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,41

ІV р.н. ДЕН, навчальний рейтинг-96,05

ІІ р.н. ДКТ, навчальний рейтинг-96,17

ІІІ р.н. ДКТ, навчальний рейтинг-96,15

ІV р.н. ДКТ, навчальний рейтинг-96,0

ІV р.н. ДКТ, навчальний рейтинг-96,0

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-96,85

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-98,0

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-96,62

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-96,25

ІІ р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-97,82

ІІ р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-97,5

ІІ р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-97,0

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-98,0

ІІ р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-97,17

І р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-96,3

ІІ р.н. магістеріуму, навчальний рейтинг-96,9

Стипендії Київської держадміністрації

Швидко Тетяна

Ярема Роман

ІV р.н. ФПрН, навчальний рейтинг-97,35

ІІІ р.н. ФПВН, навчальний рейтинг-96,7

Премія Миколи Кравця

"За практичний внесок у справу розбудови України (наука, громадська діяльність, підприємництво)".

Премію встановлено на особисті кошти п.Миколи Кравця, впливового українського підприємця та мецената, починаючи з 1995 р. на весь час існування НаУКМА.

Премія вручається щорічно на випускній церемонії НаУКМА.

Лауреатів визначає Преміальний комітет (ПК), який розглядає справи кандидатів, висунутих факультетами та департаментами, з 25 травня до середини червня.

В особливих випадках, якщо ПК одностайно вирішує, що шанси двох чи більше кандидатів є рівними, він має право звернутися до Засновника або призначеної ним особи з проханням поділити премію між двома чи більше лауреатами, незалежно від того, які програми НаУКМА вони представляють.

У 1999 році за розробку програми "Президент'99" заохочувальні премії було вручено:

■ **студентам ДЕН-3 Р. Качуру, А.Гостіку та В.Слободянку за "Програму економічних перетворень в Україні";**

- бакалавру ФГСН М.Саваневському за роботу "Шлях економічних реформ".

Студентські гранти

Щорічні (визначаються на 15 червня):

- пропам'ятна стипендія П.Сабари (Канада) - студенту-культурологу, 1999 - Карпінська Р., ФГСН-2;
- п.Володимира Безсоніва (США) - за найкраще володіння другою іноземною мовою, 1999 - Жилівський О., ДЕН-3;
- п.Ю.Кузіва (США) - дві стипендії за найкраще володіння англійською мовою, 1999 - Петрів І., ФГСН-1; Гармаш І., ФГСН-2;
- доктора Мирослави Іванців (США) - студенту-екологу, Францева А., ФПРН-2;
- пам'яті А.Винничука, першого голови Студентського Братства НаУКМА

за активність у студентському житті - Губенко Д., ФГСН-2;

- пропам'ятний ім. доктора Є.Лацика (США) - студенту-філософу - Піговська І., МП-1;
- Стипендійної Фундації Богдана і Наталії Ковалів (США) - 2 гранти - студентам ДСНТ і ДКТ за найкращі знання з української мови - Петренко Т., ДСНТ-1, Гумен Ю., ДКТ-1.

Перелік грантів та стипендій, наданих на 1999-2000 навчальний рік:

- п.А.Господина (Канада)- найкращому спортсмену, який представляв НаУКМА - Корчевський О., ДЕН-3;
- Українського Національного Об'єднання (Канада) - присуджується Студентським Братством студенту з АР Крим, який зробив вагомий внесок у відродження української культури - Міняйло І., ДСНТ-1;
- Я.Зеленського (Канада)- студенту, який не менше 5 разів виступив в ЗМІ з матеріалами про НаУКМА протягом навчального року (конкурс триває);
- ім. Бл.п. Петра Пеленського і Ніни Пеленської (Канада) - студенту-історiku - Тесленко І., ФГСН-3;
- пам'яті п.Я.Шафранюк (Канада) - студенту, визначеному відділом залучення коштів (конкурс триває);
- Братства вояків 1-ї Української дивізії (Канада) - за роботу про 1-шу Українську дивізію - Дерейко І., ФГСН-4;
- пам'яті п.Б.Головіда (США) - визначає Центр вивчення спадщини НаУКМА - Левківська В., ФГСН-3;
- Ю.Паславського (США) - 2 гранти-студенту бакалаврату та студенту магістеріуму, кращим читачам наукової бібліотеки НаУКМА- Котляр Д., ФПВН-1, Лоза Д., МП-1 (культурологія);
- Пилипа та Володимирі Демус (США) - 3 гранти студентам -політологу, філологу та історiku України - Матвієнко С., ФГСН-3, Прокоп'єв О., ФГСН-4, Прокопчук А., ФГСН-4;
- Організації Українців Канади для студента ДЕН, який походить із села й показав високі результати в навчанні - Бандера Н., ДЕН-1;
- Української Національної Кредитової Спільноти (Канада) - за активну роботу в кредитовій спільноті НаУКМА "Поміч" (конкурс триває);
- Якими та Анни Чорних (Канада) - студенту, визначеному КМЦ - Горбаль А. - МП-1 (соціологія);

- Фонду Степана та Люсі Дудяків (США) - кращому студенту, визначеному кафедрою інформатики - Галич В., ДКТ-3;
- Євгенії та Тимоша Таборовських (Канада) - студенту-релігієзнавцю - Смирнов О., ФГСН-2;
- доктора Богдана Целевича (США) - студенту ФГСН за найкращі знання з української мови - Ільницька Г., ФГСН;
- Богдана і Глорії Чемеринських (Канада) - студенту ФПРІ за найкращі знання з української мови - Снігурська О., ФПРН-1;
- Оленки Негрич (Канада) - студенту ФПВН за найкращі знання з української мови - Майданник О., ФПВН-1;
- Володимира і Марії Сіцінських (Канада) - студенту ДЕН за найкращі знання з української мови - Остапчук І., ДЕН-1;
- Української Кредитової Співки (Рочестер, США) - студенту, члену Полтавського земляцтва, який показав найкращі успіхи в навчанні - Сігаєва М., ДКТ-4;
- Ірини Гриневич (США) - 2 гранти - найкращому студенту 1998/99 навчального року за результатами навчання та студенту найактивнішому в громадському житті - Сумцова І., ФПВН-3; Кречотень Ж., ФПВН-2;
- Яра Славутича (Канада) - студенту за найкращі результати у вивченні української літератури - Колесник В., ФГСН-4.

***Наша щира подяка всім
грантодавцям.***

НАУКОВА РОБОТА

Принциповою засадою нової системи вищої освіти, що впроваджується в Університеті, є поєднання навчання з науковою роботою на всіх етапах підготовки фахівців. Такий підхід відкриває перед студентами можливість в активній формі діставати додаткові знання, полегшує і робить більш свідомим вибір тем при навчанні у магістеріумі, аспірантурі та докторантурі. Наукова діяльність співробітників НаУКМА розглядається як цілісна система дослідницьких робіт, спрямова-

***Проректор з наукової роботи -
Брик Михайло Теодорович, доктор
хімічних наук, професор***

них на вивчення актуальних проблем гуманітарного, соціального та природничого профілів. Загальна концепція наукових досліджень в НаУКМА - "Україна: людина, суспільство, природа", враховуючи розмаїття напрямів університетської науки, органічно включає такі конкретизовані концепції наукової діяльності НаУКМА:

- Екологічні проблеми України;
- Україна в контексті європейських гуманітарних, історичних і суспільних процесів;
- Україна у взаємозв'язках з країнами Сходу.

Основні принципи формування наукової тематики Університету

- системний підхід до дослідження процесів у суспільстві, культурі, природі та особистості;
- вивчення взаємозв'язків та взаємовпливу між культурними, суспільними, екологічними та іншими процесами в Україні та світовому співтоваристві;
- визнання факту, що найбільш перспективними напрямами сучасної науки є ті, що базуються на міждисциплінарних зв'язках.

Основні напрями наукової роботи в Університеті

Факультет гуманітарних та суспільних наук

- Історія філософії (Київ в історії філософії України);
- Східна і Центральна Європа як об'єкт історії та геополітична реальність;
- Культура українського бароко;
- Моделі світу в історії цивілізаційного розвитку людства;
- Арістотель та сучасність;
- Проблема функціонування, вивчення та викладання української мови;
- Науково-методичні особливості комунікативно-орієнтованого викладання англійської мови;
- Впровадження та адаптація зарубіжних методик вивчення іноземних мов в умовах відсутності мовного середовища;
- Спадщина Києво-Могилянської академії;
- Історія бібліотеки Києво-Могилянської академії;
- Політичні трансформації посткомуністичного суспільства (проблеми оптимізації стратегії забезпечення національних інтересів України);
- Становлення та розвиток політичної системи суверенної України.

Факультет природничих наук

- Вивчення впливу техногенних факторів довкілля на організм людей і тварин;
- Радіоекологічні проблеми Чорнобильської катастрофи;
- Фізика біологічних систем;
- Фізичні властивості слабкоупорядкованих систем;
- Вивчення структури та властивостей сорбентів нового покоління на основі функціональних полімерів;
- Формування, вивчення структури та властивостей синтетичних мембран на основі функціональних полімерів;
- Вивчення процесів мембранного переносу та розділення водних систем з використанням синтетичних мембран;
- Розробка інтегрованих мембранно-сорбційних технологій розділення, очищення та концентрування складних водних систем.

Факультет правничих наук

- Адміністративне право та державне управління;
- Правове регулювання підприємницької діяльності;
- Законодавча технологія та системи правової інформації.

Департамент економічних наук

- Економіка перехідного періоду (мікроекономічні ефекти перехідного періоду, дослідження соціально-економічного ризику, економіка Чорнобильського лиха).

Департамент комп'ютерних технологій

- Методи цифрової обробки сигналів та зображень;
- Автоматична адаптація керуючих систем до ресурсних обмежень;
- Сучасні методи теорії програмування.

Департамент соціальних наук та технологій

- Проблема встановлення рівня працездатності та реабілітації хворих на наркоманію в сучасних умовах;
- Теорія та історія соціології;
- Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку.

Наукова робота в НаУКМА ведеться на 16 кафедрах трьох факультетів та трьох департаментів і в 17 наукових структурах.

З метою підбиття підсумків наукової діяльності в НаУКМА щорічно проводиться загальноакадемічна наукова конференція професорсько-викладацького складу. В лютому 1999 року були проведені Дні науки КМА, в яких брали участь представники Острозької Академії, Миколаївської філії НаУКМА, наукових та вищих навчальних закладів Києва. В рамках Днів науки відбулися:

- 5-та щорічна конференція "Україна: людина, суспільство, природа";
- філософський диспут "Філософія на межі тисячоліть";
- виставка-презентація наукових праць викладачів;
- круглий стіл "Молодь НаУКМА і наука";
- Інтернет-дискусія.

Наукові конференції, у тому числі студентські, - досить поширене явище в нашому Університеті. Зокрема, щорічна студентська наукова конференція, у якій беруть участь, крім студентів НаУКМА, студенти з багатьох університетів України та СНД; щорічні філософські читання пам'яті Памфіла Юркевича (квітень); Міжнародна літня школа українознавства (травень); щорічні "Києво-Могилянські Різдва диспути" (січень); періодично - Могилянські читання "Сторінки з історії Києво-Могилянської академії" тощо.

НАУКОВІ СТРУКТУРИ **НаУКМА**

Центр із вивчення народонаселення України

Основні галузі дослідницької діяльності - демографія, екологія народонаселення, соціологія народонаселення, етнодемографія, історія демографічної думки, географія населення.

Центр забезпечує читання курсів лекцій, створює підручники та наукові посібники, курси лекцій та словники, сприяє обміну демографічними знаннями шляхом організації та проведення колоквиумів, "круглих столів", семінарів, а також поширенню контактів та обмінів між науковцями, професорами і студентами НаУКМА та зарубіжними інституціями.

Серед виконаних центром науково-дослідних робіт - "Міграційні процеси в контексті суспільного розвитку України: теорія і практика", "Етнодемографічний потенціал України: сучасний стан і перспективи розвитку", "Інвалідація населення в Україні і проблема його соціального захисту" та інші.

**Керівник - Ірина Прибиткова, доктор
філософських наук (4 корпус, к.208).**

Науково-дослідний центр "Спадщина Києво- Могилянської академії"

Створений в 1992 році.

Основні напрями наукових досліджень:

- Києво-Могилянська академія в українській духовній культурі;
- історія КМА: її заснування й

становлення на окремих етапах розвитку, міжнародні культурні зв'язки, вплив на розвиток освіти й культури в різних країнах, правовий статус Академії, матеріальні засади існування, підготовка викладачів, демократичні принципи внутрішнього життя, соціальні й регіональні характеристики студентства і т. ін.;

- духовна спадщина Академії: досягнення історичної, філософської, демографічної думки в Академії, розвиток філологічних знань, становлення української літературної мови, поетичної та риторичної шкіл, започаткування природничих, медичних, економічних, архітектурних знань; ґрунтовне дослідження бібліотеки Академії;
- пошук та опрацювання матеріалів із життя й творчості діячів Академії та її вихованців.

На основі зібраних матеріалів підготовлено енциклопедичний довідник "Києво-Могилянська академія в іменах", видання якого планується на перший квартал 2000 року.

**Керівник - Зоя Хижняк, кандидат
історичних наук (4 корпус,
к.247,249, тел. 416-60-20).**

Центр сходознавства (ЦС)

Заснований у 1996 р. як Центр сходознавчих студій. У 1998 році отримав назву Центр сходознавства.

Метою діяльності Центру є організація та координація міждисциплінарних сходознавчих досліджень у галузі гуманітарних, суспільних, точних та природничих наук, реалізація освітніх та культурних програм у галузі сходознавства, налагодження співпраці між фахівцями України та країн Сходу. Центром в 1999 р. проведено сходознавчу наукову конференцію "Україна у сфері інтересів країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону".

Підготовлено дворічну сертифікаційну навчальну програму за напрямками японознавство, китаєзнавство. Центр організує роботу курсів японської мови; здійснює керівництво науковими дослідженнями з японознавства, спільно з Японським центром в Україні проводить регулярні семінари з проблем японознавства. Бібліотечний фонд ЦС - близько 400 праць японознавчої та китаєзнавчої тематики.

Проводиться робота по створенню секції індології.

Керівник - Володимир Резаненко, доктор філологічних наук, професор (3 корпус, к.118, тел: 416-02-64).

Центр європейських гуманітарних досліджень

Створений у 1996 р. на базі франко-української лабораторії гуманітарних студій з метою поглиблення зв'язків між навчально-науковими інституціями Західної Європи та НаУКМА, поширенням західно-європейської гуманітарної думки в Україні та української гуманітарної думки в Західній Європі.

Студентам, зацікавленим у співпраці з Центром, пропонується:

- участь у виданні серії перекладів французької гуманітарної класики XX століття "Дух і Літера" (дослідницька та бібліографічна робота, укладання коментарів, редагування, переклади тощо);
- керівництво у написанні наукових робіт;
- консультації з питань гуманітарного напрямку (довідки щодо літературних джерел, наукових та освітніх закладів Франції, Великобританії, можливі наукові контакти з фахівцями тощо);
- користування бібліотекою лабораторії.

За час існування Центру здійснено такі видання: Поль Рікьор "Навколо політики", Мішель Фуко "Правила промови", Франсуа Моріак "У що я вірю", Жан-П'єр Вернан "Смерть в очах", Жак Дерріда "Позиції", Андре Глюксман "Одинадцять заповідей", Анрі Бернон "Сміх". Вийшли друком монографії: І.Дзюба "Між культурою і політикою", В.Скуратівський "Екранні мистецтва у соціокультурних процесах XX століття." Генеза. Структура. Функція (у 2-х частинах). Здійснено видання: Симона Вейль "Укорінення. Лист до клірика", Мішель Фуко "Забота о себе", Шарль Журне "Християнские требования в политике", Патрік Лоб'є "Соціологічна альтернатива: Арістотель-Маркс", Алексіс Токвіль "Старый порядок и Революция". Важливою формою роботи Центру є участь в організації та проведенні міждисциплінарного наукового семінару ім. Лисняка-Рудницького.

Керівник - Костянтин Сігов, кандидат філософських наук (4 корпус, к.210, тел. 416-60-20)

Центр суспільно-політичних досліджень НаУКМА

Створений у 1995 р. з метою розгортання наукових досліджень з актуальних проблем політології, історії та права й інформування зацікавлених державних структур, громадських організацій та широкої громадськості про результати цих досліджень.

Центр проводить засідання політологічного семінару, організовує наукові семінари та конференції, веде наукові дослідження з теми: "Становлення та розвиток політичної системи суверенної України", "Реформування системи вищої освіти в Україні".

У 1998 році опубліковано 9 наукових статей і тез.

Керівник - Валентин Якушик, доктор політичних наук (4 корпус, к.209, тел.416-60-48).

Українсько-польський центр науки та культури (УПЦНК)

Стратегічна мета діяльності Центру полягає в науковому обґрунтуванні і висвітленні європейського характеру української гуманітарної думки в динаміці її історичного розвитку. Основні завдання - організація та координація наукових досліджень у широкому спектрі українсько-польських взаємин (історія, соціологія, культура, політологія, економіка тощо), поглиблене й цілеспрямоване вивчення складної історії українсько-польських контактів (від найдавніших часів до сьогодні), об'єктивне висвітлення її суперечливих моментів, які перешкоджали повному порозумінню двох народів.

У своїй діяльності Центр спирається на науковий потенціал НаУКМА та польських наукових освітніх осередків, зацікавлених у співпраці. У 1998 році у перекладі Моренця В.П. вийшла друком книга: Валіцький А. "У полоні консервативної утопії". За цей рік Центр взяв участь у трьох конференціях.

Керівник - Володимир Моренець, доктор філологічних наук, професор (3 корпус, к.117, тел. 416-02-64).

Центр екологічних досліджень

Створений в 1998 р.

Основною метою є участь у науковій розробці та обґрунтуванні екологічної політики в Україні, наповнення змістом екологічної концепції наукової діяльності НаУКМА "Екологічні проблеми України".

Основні завдання: розробка пропозицій щодо законодавства в сфері екології; аналіз впливу і взаємозв'язку між екологічними, соціальними та економічними проблемами, а також взаємозв'язку культури і екології; аналіз екологічних програм політичних партій і рухів, громадських, молодіжних, жіночих та інших організацій; розробка та впровадження науково-технологічних рішень, пов'язаних з вирішенням конкретних екологічних проблем, спрямованих на розвиток енерго- і ресурсозберігаючих технологій, застосування екологічно чистих і відновлюваних джерел енергії.

За час існування Центру опубліковано 6 статей, зроблено 10 доповідей на наукових конференціях різного рівня. Центр взяв участь в організації та проведенні таких семінарів, конференцій, слухань, як:

- XII Український семінар з мембран та мембранних технологій;
- 5-та щорічна конференція НаУКМА;
- Третій Українсько-Польський симпозіум;
- Чорнобильські слухання. Соціальний захист населення;
- Екологічні слухання. Регіональна політика;
- Екологічні слухання. Ратифікація Орхуської конвенції.

Керівник: Михайло Брик, доктор хімічних наук, професор.
(3 корпус, к.404, тел.463-69-74)

<http://www.ukma.kiev.ua/univ/scient/ERC/>

У 1998 році в НаУКМА створені:

Центр досліджень національної безпеки

Центр утворено у лютому 1998 року. За цей час Центр розгорнув діяльність з двох тем: "Ліві сили в Україні: чи можлива їхня еволюція до соціал-демократії?", "Типологія націоналізму в Україні".

Керівник - Олексій Гарань, доктор історичних наук
(4 корпус, к.202, тел.416-60-48)

Центр систем правової інформації

Керівник: Володимир Сущенко, кандидат юридичних наук, доцент
(4 корпус, к. 302, тел. 416-60-73).

У НаУКМА діє також ряд науково-дослідних лабораторій:

- лабораторія радіобіології (керівник - Віталій Замостян, доктор медичних наук, професор);
- лабораторія фізики біологічних систем (керівник - Валерій Харк'янен, доктор фізико-математичних наук, професор);
- лабораторія нелінійної оптики та голографії (керівник - Петро Голод, кандидат фізико-математичних наук);
- лабораторія молекулярного дизайну (керівник - Анатолій Гребенюк, кандидат хімічних наук);
- лабораторія екотехнології (керівник - Рінат Нігматуллин, кандидат хімічних наук);
- лабораторія нелінійної оптики та голографії (керівник - Петро Голод, кандидат фізико-математичних наук).

ФІЛІЇ НаУКМА

Віце-президент з розвитку філій та колегіумів НаУКМА -

Зубко Вадим Микитович, кандидат історичних наук, доцент
(4 корпус, к.104, тел.463-69-31).

При Національному університеті "Києво-Могилянська академія" існують 2 філії:

Острозька Академія - найстаріший вищий навчальний заклад освіти в Україні. Її праматір - слов'яно-греко-латинську Академію, першу у Східній Європі школу вищого типу, заснував один з найбільших магнатів держави того часу, відомий меценат, політичний діяч князь Василь-Костянтин Острозький. Великі суми на розбудову Острозької Академії надала і племінниця князя Василя-Костянтина Острозького Гальшка княгиня Острозька.

Указом Президента України Леоніда Кравчука 12 квітня 1994 року про утворення Острозького Вищого Колегіуму була відродження Острозька Академія. Указом Президента України Леоніда Кучми від 5 червня 1996 року

вищому закладу освіти було повернуто споконвічну назву.

Сьогодні Острозька Академія - вищий заклад освіти III рівня акредитації, який готує фахівців зі спеціальностей: правознавство, економіка, історія, культурологія, іноземна філологія, документознавство та інформаційна діяльність за освітніми рівнями бакалавр, спеціаліст.

Матеріальна база відповідає світовим стандартам. Міжнародний трейд-клуб офіційно представив Острозьку Академію до нагородження XXVII Міжнародним призом "За якість". Сучасний комп'ютерний центр під'єднано до мережі "Інтернет". Телевізійна система міжнародного відділу приймає 46 програм з усього світу. Обладнано сучасні лінгафонні кабінети. Наукова бібліотека нараховує понад 150 тис. книг, серед яких найновіша література й унікальні стародруки. Потужна видавнича база. Вийшли з друку монографії, авторські підручники викладачів, навчально - методичні посібники, здійснено видання унікальної енциклопедії "Острозька Академія VI - VII ст."

З 1997 року функціонує аспірантура. Викладачі та студенти мають можливість стажуватися у провідних закладах освіти Європи та Америки. Вперше в Україні започатковано молодіжну канадсько-українську обмінну програму.

Академія є помітним науковим осередком нашої держави. Тут діють Інститут соціальних досліджень, Острозьке відділення Інституту археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського, осередок Українського Історичного Товариства, науковий центр дослідження спадщини Острозької Академії. Склалася наукова школа історіографії і джерелознавства під керівництвом академіка Ковальського М. П., автора близько 500 наукових праць. Випускаються щорічний збірник "Наукові записки", журнал "Нова педагогічна думка", які є важливими виданнями, матеріали регіональних та міжнародних конференцій друкуються у збірниках тез.

На збереження кращих мистецьких традицій Острозької Академії XVI - XVII ст. та розвиток сучасного мистецтва спрямована діяльність культурно-мистецького центру, в рамках якого діють і академічний хор, студентський театр, хореографічний колектив, ансамбль

народної музики, ансамбль скрипалів, студія художньо-прикладного мистецтва.

Адреса: 265620, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2, тел.(03654) 2-20-49 -
Пасічник Ігор Демидович, ректор.

Миколаївська філія НаУКМА

(МФ) створена Постановою Кабінету Міністрів України № 712 від 3 липня 1996 року. Цією ж постановою Миколаївську філію затверджено головним розробником регіональної програми "Миколаївський навчальний національно-культурний комплекс". Членами комплексу, окрім МФ, є 8 закладів середньої освіти Миколаєва та області.

Миколаївська філія надає вищу фундаментальну гуманітарну та професійну підготовку за такими спеціальностями: фінанси, політологія, мова та література (англійська, французька, німецька), інтелектуальні системи прийняття рішень, екологія та охорона довкілля. Підготовка фахівців здійснюється на денній формі навчання (4 роки - бакалавр, 5 років - спеціаліст).

Триває робота над ліцензуванням спеціальності "Правознавство".

На сьогодні загальна кількість студентів у МФ НаУКМА - 583 особи.

У МФ НаУКМА відкрито аспірантуру за такими спеціальностями: екологія, автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні системи, історія України, економічна теорія, література зарубіжних країн, системи автоматизованого проектування, економіка природокористування і охорона довкілля, розміщення продуктивних сил і регіональна економіка, професійна педагогіка. Започатковано інститут здобувачів наукового ступеня кандидата наук.

Проводяться щорічні "Могилянські читання", конференції та семінари з сучасних проблем вищої освіти. Методично-видавничим відділом видано три томи збірки "Наукові праці МФ НаУКМА", посібники та підручники загальним обсягом понад 40 умовних друкованих аркушів. У березні 1999 року на базі філії спільно з Корпусом Миру США в Україні було відкрито "Центр гуманітарної інформації", мета якого полягає в розповсюдженні англійської мови та культури англомов-

них країн у Миколаєві та області, діяльність центру включає і програми міжнародного обміну. Другий рік працює Студентське наукове товариство МФ НаУКМА.

У МФ НаУКМА діють три комп'ютерних класи, що налічують 74 одиниці ЕОМ Pentium та Pentium II, об'єднані в локальну мережу.

Культурне життя філії дуже багатогранне. Проводиться щорічний фестиваль мистецтв "Зірки Причорномор'я", який започатковано у 1998 році. Випускається студентська газета "Вагант" - публіцистичне видання МФ НаУКМА, в якій висвітлюється безліч подій з життя як самого Університету, так і студентського життя загалом. Студентський театр "Власна хвиля" було засновано студентами економічного факультету у 1997 році, вони ж складають основу акторського колективу.

Галерея мистецтв обладнана за сучасними вимогами виставкової діяльності.

Адреса: 327003, Миколаїв,
вул. 68 Десантників, 10
Тел. (038 0512) 50-03-33 -
Клименко Леонід Павлович,
ректор;
факс (038 0512) 50-00-69
<http://www.kma.mk.ua>

Вирішується питання про створення ще однієї філії у Південному регіоні України - це "Таврійський інститут підприємництва і права", розташований у місті Сімферополі.

КОЛЕГІУМИ ПРИ НАУКМА

Продовжуючи славетну традицію давньої Києво-Могилянської академії, Національний університет "Києво-Могилянська академія" опікується закладами середньої освіти, створюючи концепцію безперервної освіти. Під патронажем НаУКМА працює мережа колегіумів, що розташовані по всій Україні.

Першим закладом цієї мережі, який відродив старовинну назву "колегіум", надавши їй нового, сучасного змісту і наповнення став **Києво-Могилянський колегіум** (1992). Тут здійснюється освіта обдарованих дітей за поглибленими програмами, орієнтованими на вимоги НаУКМА.

Адреса: 253217 м. Київ,
вул. Драйвера, 9а
тел. 547-13-90.

Майже одночасно з ним розпочав роботу **Запорізький "Січковий колегіум"** (1992) - заклад інтернатного типу. Його мета - відтворення та оновлення через систему навчально-виховних студій соціально-педагогічних традицій козацтва, національно-патріотичне виховання обдарованих дітей з усього регіону.

Адреса: 330065 м. Запоріжжя,
пр. Ювілейний, 19а, п/с222
тел. (061-2)42-13-12.

Феодосійська загальноосвітня школа-колегіум "Аріадна" (1993) - перша спроба організації українського навчального закладу в російськомовному середовищі.

Адреса: 334809 Крим
м. Феодосія,
вул. Войкова, 105
тел. (065-62) 3-15-85.

Донецький гуманітарний колегіум (1994) - навчальний комплекс, що включає дошкільні заклади та школу I-III ступеня.

Адреса: 340015 м. Донецьк,
бул. Шкільний, 15
тел. (0622) 37-84-91.

Черкаський колегіум "Берегня" (1993) - здійснює поглиблену підготовку за фізико-математичним, гуманітарним та суспільним напрямками.

Адреса: 257008 м. Черкаси,
вул. Хоменка, 14/1
тел. (047-2) 63-78-45.

1997 року було відкрито перший сільський колегіум. Розташований він у селі Рожнів на Івано-Франківщині та має назву "**Гуцульщина**". Разом з поглибленим вивченням шкільних дисциплін тут велику увагу приділяють навчанню традиційних народних промислів: різьблення, ткацтва, писанкарства. На базі цього колегіуму обдарована сільська молодь може долучитися до нових освітніх технологій.

Адреса: 285251
Івано-Франківська обл.,
Косівський р-н, с. Рожнів,
тел. (034-78)2-61-12.

Тернопільський колегіум “Галичина” було взято під опіку НаУКМА у 1997 році. Цей заклад проліцензований як коледж. Він дає фахову освіту на рівні молодшого спеціаліста за багатьма напрямками. Серед них: юридичний, філологічний, економічний та комп’ютерних технологій. Це перший заклад такого типу у західному регіоні України.

Адреса: 282002

м. Тернопіль,
вул. Хмельницького, 15,
тел. (035-2)22-11-93.

Сіверськодоонецький колегіум

(1998) - поглиблене вивчення гуманітарних та фізико-хімічних дисциплін.

Адреса: 349940

Луганська обл.
м. Сєверодонецьк,
вул. Гоголя, 37,
тел. (064-52) 4-04-75.

Кременецький педагогічний коледж ім.Т.Шевченка (1999) - освіта на рівні молодшого спеціаліста та бакалавра за напрямками: дошкільне виховання, трудове навчання та обслуговуюча праця, образотворче мистецтво, музичне мистецтво та музичне виховання, філологія (англійська та німецька мови та літератури), біологія, дошкільне виховання, фізичне виховання і спорт.

Адреса: 283280

Тернопільська обл.,
м. Кременець, вул. Ліцей на, 1,
тел./факс (03546) 2-19-91.

У квітні 1998 року було засновано Асоціацію колегіумів при НаУКМА. Це громадська організація, що ставить за мету об’єднати зусилля всіх колегіумів на базі створення нових навчальних програм, спеціальних методичних розробок та підручників для колегіумів. На додаток до того Асоціація прагне не тільки міцніше з’єднати Колегіуми з НаУКМА, але й налагодити міжколегіальні зв’язки, щоб колегіанти та викладачі з різних регіонів спілкувалися між собою.

Координацією роботи з філіями та колегіумами НаУКМА займається

Олена Василівна Третькова
(4 корпус, к.403, тел. 463-71-13).

СЛУЖБИ ТА ПІДРОЗДІЛИ

Наукова бібліотека НаУКМА

1 корпус - Бібліотека бакалаврату
(к. 108, 118, 120, 122, 124, 126, 129, 131, 133, 135, 137, 139).

Староакадемічний корпус - Дослідницька бібліотека (читальна зала, зала періодики).

4 корпус - Бібліотека Факультету Правничих наук, Американська бібліотека.

Тел. 416-60-55,416-60-35,417-31-13;
<http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>

У процесі навчання та науково-дослідницької діяльності студентів, викладачів та співробітників НаУКМА мають змогу швидко та ефективно отримувати інформацію, скориставшись фондами наукової бібліотеки Університету.

Бібліотека є навчально-допоміжним, інформаційним, науковим, культурно-освітнім структурним підрозділом Університету. Основною метою діяльності Бібліотеки є максимальне та оперативне задоволення потреб користувачів інформацією та документами, забезпечення потреб навчального процесу та наукової діяльності з усіх напрямів фахового спрямування Університету.

Сьогодні Бібліотека поділена на Бакалавратську(навчальна література на абонементах та у читальних залах) та Дослідницьку (наукова література,

цінні та рідкісні видання, колекції, періодичні видання), а також відокремлені Бібліотека Правничого факультету та Американська бібліотека.

Сучасний фонд Бібліотеки становить близько 230 тис. примірників. Література підбирається таким чином, щоб якомога краще відповідати навчальним програмам Університету та планам науково-дослідної роботи, забезпечити різнопланову підбірку інформаційних джерел. Вагому частину книжкового фонду (близько 40 відсотків) складає література іноземними мовами, переважно англійською. Поряд із цим - значна кількість видань французькою, німецькою, російською, польською та іншими мовами. Фонд Бібліотеки містить сучасні носії інформації на компакт-дисках (переважно довідкові видання), електронні бази даних.

У фонді періодичних видань понад 1000 назв вітчизняних і зарубіжних журналів та газет, серед яких *American Quarterly*, *British Journal of Politican Science*, *Journal of Democracy*, *Journal of Human Resources*, *Journal of the History of Ideas*, *Journal of Political Economy*, *Econometrica*, *American Journal of Sociology*, *International Sociology*, *Comparative Studies in Society & History*, *Journal of Modern History*, *International Affairs*, *Comparative Political Studies*, *Business Week*, *New York Times*, *World Bank Economic Review*, *World Bank Research Observer* та багато інших.

Науковій бібліотеці подаровано велику кількість цінних колекцій, серед яких колекція князя Володимира Старицького, президента НаУКМА В'ячеслава Брюховецького, Володимира Чубатого, В.С.Заїки-Новацького, Дмитра Павличка, Юрія Паславського, П.Лаврова, Ю.Покапчака, Віри Рінберг, Ярослава Головача, Валерія Терещенка, Федора Сарани, Миколи Богданова, Віри Вовк, Олега Зуєвського, Інституту Крібла, *Green Library*, УВАН у Канаді.

До послуг користувачів електронний каталог, комп'ютерні читальні місця розташовані у відділі бібліографії. Запроваджена інтегрована автоматизована бібліотечна система *ALEPH*, що забезпечує оперативний доступ до будь-якої інформації. Бібліотека під'єднана до мережі *INTERNET*.

За останні три роки бібліотекою реалізовано кілька грантів від Інституту Відкритого Суспільства (проекти "Автоматизація бібліотеки НаУКМА", "Комплектування фонду бібліотеки"), Міжнародного Фонду Відродження (проекти з комплектування фонду, організації семінарів, конференцій та ін.), Німецького Бібліотечного Інституту, Будинку Америки в Україні та інших фондів та установ, що сприяє становленню бібліотеки як однієї з головних творчих лабораторій Університету.

3 січня 1997 року Бібліотекою започатковано випуск щоквартальника "Бібліотечні новини", який містить інформацію про всі події, нову літературу тощо.

До послуг користувачів можливості ксерокопіювання (щодня з 8.00 до 19.00 - в 1 корпусі (кімн. № 126) та з 10.00 до 17.00 в приміщенні Бібліотеки Правничого факультету).

ГОДИНИ РОБОТИ БІБЛІОТЕКИ:

ПЕРШИЙ КОРПУС:

читальні зали:

8.00-19.00

субота - 9.00-16.00

вихідний - неділя

абонементи:

9.00-18.00

вихідні - субота, неділя

відділ бібліографії:

8.30-18.30

субота - 9.00-15.30

вихідний - неділя

СТАРОАКАДЕМІЧНИЙ КОРПУС:

читальна зала періодичних

видань:

9.00-18.00

вихідні - субота, неділя

дослідницька читальна зала:

9.00-19.00

вихідний - неділя

ЧЕТВЕРТИЙ КОРПУС:

Бібліотека Правничого факультету (абонемент, читальна зала)

9.00-18.00

субота 10.00-15.00

вихідний - неділя

Американська бібліотека

14.00-19.00

субота - 10.00-15.00

неділя, понеділок - вихідний

Передача книжок серій “Бібліотека тисячоліття для кожного” та “Аспекти Британії” до колекції НаУКМА Посольством Великобританії та Британською Радою в Україні, листопад 1998 р.

Відділ зв'язків із громадськістю Відділ міжнародного співробітництва

**4 корпус, к.401,
тел./факс 417-8215,
e-mail: pr@roller.ukma.kiev.ua**

НаУКМА одним з перших серед вузів України створив службу зв'язків із громадськістю (ВЗГ) (Public Relations, що може розшифровуватися і як Відділ залучення до участі у житті Університету).

Основні напрямки діяльності відділу:

- створення та підтримка позитивного іміджу Університету;
- збір та розповсюдження оперативної та об'єктивної інформації про діяльність Університету;
- зв'язок із засобами масової інформації;
- організація та проведення загальноуніверситетських акцій та заходів, як-то: церемонія посвяти в студенти та початку нового навчального року; День Академії; День відкритих дверей; Конвокація (церемонія вручення дипломів); цикл зустрічей з політичними та бізнесовими лідерами України;
- ведення прес-, фото-, фоно-, та відеоархівів НаУКМА;
- розробка та виготовлення рекламно-інформаційних матеріалів про діяльність Університету.

Керівник - Лариса Сиволожська.

**1 корпус, к.119,
тел./факс 416-5016.
e-mail: demy@ukma.kiev.ua**

Відділ (ВМС) спрямовує свою діяльність на розширення і поглиблення міжнародних контактів Університету, підвищення авторитету НаУКМА в світі, сприяє підвищенню рівня кваліфікації викладачів та адміністрації шляхом координації наукових та науково-педагогічних контактів з відповідними інституціями за кордоном.

Відділ міжнародного співробітництва:

- веде пошук та розширює міжнародні контакти, необхідні для наукової, науково-практичної та навчально-методичної роботи;
- збирає, обробляє й оперативно поширює інформацію про умови навчання та стажування за кордоном, про міжнародні угоди НаУКМА, можливості участі в міжнародних програмах і проєктах;
- інформує про програми, ґранти; підтримує базу даних програм обміну;
- надає консультативну допомогу з питань оформлення документів для участі в навчально-дослідницьких програмах;
- консультує іноземних викладачів та студентів з питань академічного

життя та умов проживання в Україні, веде реєстраційно-візову роботу;

- здійснює організаційну підтримку міжнародних конференцій, семінарів та інших заходів;

- встановлює та підтримує зв'язки з дипломатичними представництвами інших держав, фондами та місіями в Україні.

За період 1997-1999 років:

- надано близько 1000 консультацій щодо можливостей участі в міжнародних програмах;

- організовано безкоштовні курси вивчення норвезької мови;

- організовано та проведено 20 зустрічей та 5 міжнародних конференцій (в тому числі зустріч з Президентом Канади Жаном Кретсьоном, проведено на 27 січня 1999 р.) тощо.

Керівник - Вадим Яшенков.

Центр працевлаштування студентів НаУКМА

**3 корпус, к. 210,
тел./факс (044) 462-51-95**

Центр працевлаштування студентів НаУКМА був заснований за фінансової допомоги Фонду Євразія та Фонду Відродження, Канадського бюро технічної допомоги та Канадсько-української програми партнерства у 1994 році.

Центр організує консультативну та інформаційну підтримку для студентів НаУКМА з питань працевлаштування, у тому числі у межах Академії, де студентам надається можливість відпрацювати плату за додаткові навчальні послуги у підрозділах Університету. Інформація про наявні вакансії на ринку праці розміщується на інформаційній дошці Центру і є доступною для усіх студентів НаУКМА (1 корпус).

Напрямки діяльності Центру:

- налагодження безпосередніх контактів з фірмами і організаціями та створення бази даних потенційних працевлаштувачів;

- пошук та прийом інформації про вакансії тимчасової та постійної роботи для студентів та випускників;

- проведення семінарів з основних навичок, необхідних під час пошуку роботи (написання резюме, проходження співбесіди, навички командної

роботи, техніка переконання та презентація, тестування тощо);

- проведення відеозаписів та аналіз тренувальних співбесід студентів зі співробітниками відділу /, консультації щодо профорієнтації та адаптації до роботи;

- пошук можливостей тимчасової роботи та стажування студентів, у тому числі влітку;

- організація презентацій компаній та фірм на території Університету;

- проведення Ярмарків Кар'єри, Днів Стажування;

- створення бібліотеки з напрямків діяльності фірм-працевлаштувачів (буклети, каталоги, брошури) та збір спеціальної літератури з питань працевлаштування, підготовки до інтерв'ю, складання резюме, тестів, видання власних методичних рекомендацій.

Форми роботи з працевлаштувачами:

1. Встановлення контакту та отримання інформації про вакансії.

2. Доведення її до студентів через інформаційну дошку.

3. Збір резюме, консультації кандидатів на вакансії з приводу вимог, діяльності компанії-замовника тощо.

4. Організація інтерв'ю з кандидатами, які відібрані на підставі резюме.

5. Розповсюдження інформації про заходи Центру, запрошення фірм до участі у цих заходах.

6. Організація попереднього знайомства студентів з компаніями, де передбачається наявність вакансій, у вигляді презентацій.

Центр також є консультативним осередком для вузів України та СНД. Працівники Центру надають допомогу методичними матеріалами вузам, які створили або збираються створити подібні служби у себе.

Керівник - Олена Гапич.

Навчально-методичний відділ

**1 корпус, к.212, 214
тел./факс 416-60-75**

Головним завданням є координація роботи факультетів, департаментів, кафедр з планування, організації, методичного та матеріально-технічного забезпечення навчального процесу на рівні сучасних вимог.

У плануванні та організації навчального процесу він забезпечує:

- підготовку зведених показників прийому та випуску студентів;
- експертизу навчальних планів і програм та змін до них;
- узгодження щорічного графіка-календаря навчального процесу, розкладів занять, заліково-іспитових сесій, графіків засідань державних кваліфікаційних комісій;

О ефективне використання аудиторного фонду;

- облік та аналіз успішності й підсумкової атестації студентів;
- оперативну інформацію студентів та викладачів про зміни в умовах та вимогах до навчання.

У навчально-методичній роботі відділ зосереджує свої зусилля на:

- вивченні, узагальненні та впровадженні нових технологій і передового досвіду організації вищої освіти;
 - забезпеченні студентів і викладачів навчальною документацією.
- Головним у матеріально-технічному забезпеченні для відділу є постійне вивчення потреб і стану засобів навчання, оперативне внесення пропозицій ректорату щодо зміцнення й осучаснення навчальної бази.

Керівник - Віра Дорошенко.

Культурно-мистецький центр

вул. Іллінська, 9

тел. 416-21-54

Концепція культурно-мистецького центру НаУКМА спрямована на збереження кращих мистецьких традицій Києво-Могилянської академії, на розвиток усіх напрямів сучасного українського та зарубіжного мистецтва.

У структурі КМЦ функціонують:

- **Галерея мистецтв**, де постійно проводяться виставки найкращих майстрів українського та зарубіжного малярства, скульптури, графіки, декоративно-прикладного мистецтва, художньої фотографії, а також презентації молодого сучасного мистецтва.
- **Експериментальний театр-студія**, лауреат кількох найпрестижніших в Україні театральних нагород "Київська пектораль", в т.ч. дві прем'єри у 1998 р., відзначені трьома нагородами "Київська пектораль" у різних номі-

націях. Продовжується участь Експериментального театру у міжнародному театральному проєкті "Земля обітована" (м.Лодзь, Польща). Працює у напрямку нетрадиційних постановок, а також експериментує у т.зв. вуличному "дикому" театрі. У творчому доробку колективу багато цікавих вистав, що стали помітною подією в мистецькому житті не тільки України, а й за її межами.

- **студентський театр НаУКМА "LUDUS"** (художній керівник та режисер - Анатолій Петров) - лауреат фестивалю студентських театрів м. Києва (1998р.), постійний учасник загально-міських свят "День Києва", "День молоді" та ін. Його участь стала вже традиційною у щорічному міжнародному фестивалі "Золотий Лев" у Львові. У 1998 році "LUDUS" брав участь у міжнародних театральних фестивалях "ZDaERZENIA" (м.Люблін, Польща) та "SCENA" (м.Ганновер, Німеччина).

□ постійно діючий **студентський кіноклуб** (керівник - Ольга Брюховецька), в якому проводяться перегляди кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики, а також творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами тощо. В 1998-1999 роках кіноклуб НаУКМА реалізував проєкт "Сінематека", який підтримав Міжнародний фонд "Відродження" (США).

- **академічна хорова капела "Почайна"** (художній керівник - Олександр Жигун) з репертуаром української та зарубіжної класики й обробок українських народних пісень; високий рівень виконавської майстерності забезпечує "Почайні" участь у фестивалях хорової музики як в Україні, так і за кордоном. Лауреат 1-го міжнародного фестивалю хорової музики у Львові (травень 1998 р.), учасник 1-го міжнародного фестивалю "MUSIC WORLD" у м.Фівізано, Італія (вересень 1999 р.).

□ **творча лабораторія старовинної музики та старовинних інструментів** (художній керівник - композитор Святослав Крутіков), що працює над відновленням кращих здобутків музичного мистецтва XV - XVII століть.

- **студія кераміки та художньої емалі** (майстерня Олександра Бородея та Володимира Онищенка), де студенти вивчають ремесло, беруть участь в академічних виставках марках тощо

- **студія бального танцю.**
- **студія класичної гітари.**

КМЦ є ініціатором та організатором першого в Україні міжнародного фестивалю вуличних театрів "Відкрите небо" у травні 1999 р. в м.Києві.

КМЦ регулярно проводить дискотеки, де пропагується та презентується краща українська та зарубіжна сучасна музика.

КМЦ активно працює у напрямку залучення коштів для організації мистецьких проєктів, придбання звукотехнічної апаратури для творчих молодіжних акцій, студентських свят тощо. Більшість проєктів здійснюються за підтримки спонсорів та меценатів, зокрема: Міжнародний фонд "Відродження", Інститут Гете, Польський Інститут у Києві, відомі фірми "Пармалат", "Крафт Якобс Сушард Україна", "Tetra Pack" та ін., а також посольства зарубіжних держав.

У планах КМЦ - створення сучасного молодіжного центру для відпочинку, розваг, спілкування, клубної та студійної роботи, розробка культурно-мистецьких проєктів з синтетичним поєднанням усіх видів мистецтва, створення власної студії звукозапису, радіо- та телеканалу.

Керівник - Олена Замостян.

ють у кризовому стані або мають психологічні проблеми, сприяння самопізнанню та особистісному росту студентів і співробітників Університету.

Головні напрямки діяльності соціально-психологічної служби:

- індивідуальні психологічні консультації;
- групові психологічні тренінги;
- комп'ютерна психодіагностика;
- соціально-психологічні дослідження;
- дослідження рейтингу викладачів;
 - психолого-просвітницька робота.

До роботи відділу залучаються студенти-волонтери, відкрито консультативний пункт у гуртожитку.

Керівник - Ольга /усенко, кандидат психологічних наук.

Юридичний відділ

4 корпус, к.256-258, тел.416-60-19

Юридичний відділ НаУКМА створено з метою забезпечення правових основ для ефективної діяльності всіх структурних підрозділів Університету та вдосконалення правової роботи. Основним завданням юридичного відділу НаУКМА є:

- організація правової роботи, спрямованої на правильне виконання актів законодавства, інших нормативних актів і документів у НаУКМА;
- сприяння дотриманню законності при застосуванні законодавства про працю;
- надання правової допомоги працівникам та студентам Університету;
- участь у підготовці, укладанні та контролі за виконанням договорів;
- організація правової та здійснення претензійно-позовної роботи;
- представлення в установленому законодавством порядку інтересів Університету в судах та інших органах під час розгляду правових і спірних питань.

Керівник - Віктор Бондаренко.

Медична частина

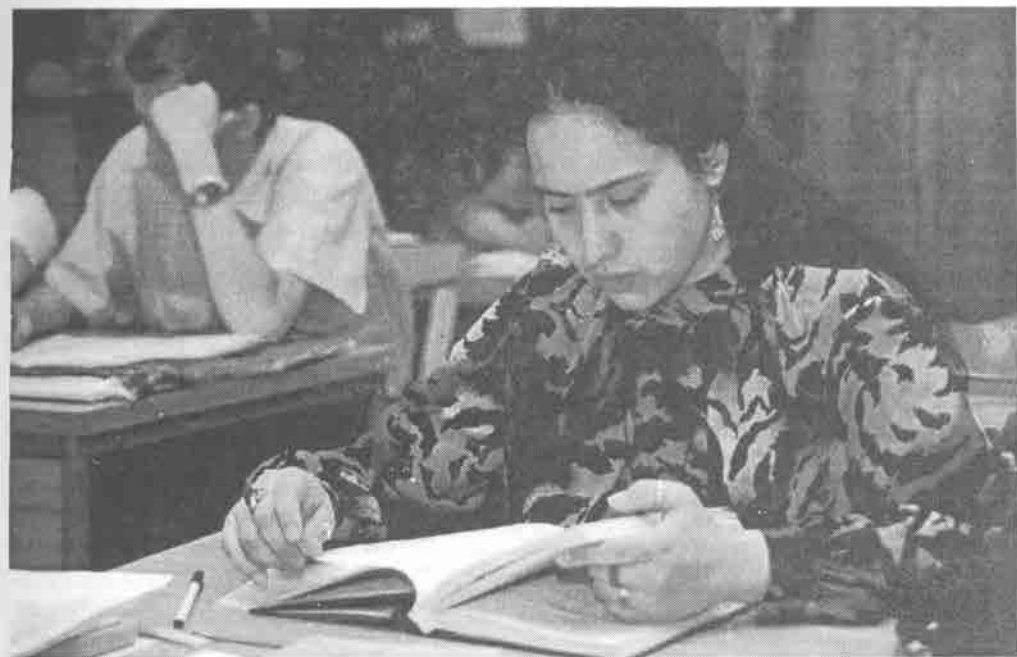
1 корпус, тел. 416-12-46

Надає першу невідкладну допомогу, проводить перев'язки, ін'єкції, видає медикаменти для разової допомоги, забезпечує щеплення студентів та співробітників у разі виникнення

Соціально-психологічна служба

1 корпус, к.123, тел. 416-60-96

Соціально-психологічна служба НаУКМА існує з 1993р. Основними завданнями відділу є надання психологічної допомоги особам, які перебува-

епідеміологічної ситуації в місті. У деяких випадках медична служба НаУКМА забезпечує невеликі курси лікування або виписує необхідні ліки. Працюють терапевтичний, маніпуляційний, фізкабінет (інг'ялятор, кварц), кабінет лікувальної фізкультури. Лікар-терапевт Хінкулов Петро Борисович.

Працює лікар-стоматолог.

Медична частина працює щодня, крім вихідних, з 9.00 до 17.00.

Всі студенти Університету записані в студентській поліклініці (вул. Політехнічна, 25, тел. 274-32-04), де вони повинні щорічно проходити повне медичне обстеження.

Інформаційно-комп'ютерний центр працює над такими проектами:

1. Завершення проектування загальної мережі НаУКМА.

2. Приєднання всіх користувачів Університету до Інтернету і внутрішньої мережі.

3. Розробка універсальної метабази інформаційних ресурсів, що дасть можливість користування всіма базами даних, з якими працюють співробітники і студенти в НаУКМА.

4. Створення центру підготовки електронних публікацій.

5. Підготовка електронного формату навчальних курсів викладачів НаУКМА.

Директор - Семен Гороховський.

РЕСУРСИ УНІВЕРСИТЕТУ

Інформаційно-комп'ютерний Центр

**1 корпус, к.211, 213,
тел. 416-60-94**

Створений у серпні 1993 року з метою комп'ютеризації Університету і створення його інформаційної системи.

ІКЦ є одним з перших в Україні навчальних Інтернет-вузлів, що був у числі 100 найкращих серверів навчальних закладів світу (займав 57-80 місце за кількістю приєднань до Інтернет-серверу).

Лабораторія інформатики Департаменту комп'ютерних технологій

2 корпус, к.215, те.416-60-64

Головним завданням лабораторії інформатики є забезпечення учбового процесу у НаУКМА. До складу лабораторії входять:

- 4 класи IBM - комп'ютерів - 1 корпус (к. 306, 307), 2 корпус (к. 204, 205) та 4-й корпус (к. 312);
- 1 клас комп'ютерів Macintosh PowerPC - 1-й корпус (к. 311).

Студенти всіх факультетів набувають базову і спеціальну комп'ютерну підготовку на лекційних та практичних заняттях, а у вільні від занять години можуть самостійно працювати в комп'ютерних класах.

Всі комп'ютери з'єднані у локальну комп'ютерну мережу та під'єднані до файлового сервера, що розташований в лабораторії (на базі IBM PS/VP Intel 486DX 66, 16 Mb RAM, 2x540 Mb SCSI HDD) та до інших серверів Університету та мережі Internet.

Це дає студентам можливість працювати з інформаційними джерелами всього світу. Проводяться навчальні семінари на теми: електронна пошта, основні команди Ulix, інформаційний пошук в Internet, створення Web-сторінок.

**Завідуючий лабораторією -
Віталій Омельченко.**

Студентський Internet-центр

1 корпус, К.307-А

(понеділок-п'ятниця з 8.30 до 19.30)

Студентський Internet-центр є центром вільного доступу до ресурсів всесвітньої комп'ютерної мережі, яким охоче користуються також і викладачі та співробітники Університету. Користувачам тут безкоштовно надаються послуги з передачі та прийому листів електронною поштою (e-mail), доступ до глобальної інформаційної системи World Wide Web, Internet Relay Chat, новин USELET, можливість створювати свої Web-сторінки тощо.

Користувачі центру мають доступ до його ресурсів з будь-якої робочої станції комп'ютерної мережі Університету.

Створений завдяки спонсорам - американським та канадським благодійним організаціям, центр підтримується відділом Internet-технологій ДКТ та групою студентів-ентузіастів з різних факультетів та курсів.

Докладну інформацію про центр можна знайти на Web-сторінці: <http://slark.ukma.kiev.ua>.

Лінгафонний кабінет

2 корпус, к.414, тел. 463-69-30

Вивчаючи іноземні мови, студенти Університету можуть користуватися

послугами лінгафонного кабінету. Створений шість років тому і обладнаний за рахунок коштів Фонду родини Фещенко-Чопівських. За цей час фонди кабінету поповнилися новим обладнанням, яке придбане завдяки ґрантам, що були отримані кафедрою англійської мови.

На цей час лінгафонний кабінет обладнаний стаціонарними магнітофонами, телевізорами, відеовійками, музичним центром. Аудіотека нараховує понад триста найменувань аудіокасет, відеотека - близько шістдесяти відеокасет з художніми та учбовими фільмами. Це не тільки касети з англійської мови, але й з німецької, французької, італійської, польської, турецької, естонської, китайської, хорватської мов. Всі викладачі кафедри англійської мови користуються технічними засобами на заняттях: прослуховують аудіозаписи, переглядають учбові фільми. Всі студенти університету мають можливість самостійно готуватися до занять в лінгафонному кабінеті.

Кабінет працює з 8.00 до 18.00

(під час сесії та канікул -

з 9.00 до 17.00),

перерва на обід - з 13.30 до 14.15,

вихідні - субота та неділя.

Кабінет

технічних засобів навчання

Головним завданням є забезпечення навчального процесу в НаУКМА технічними засобами. Для цього у кабінеті ТЗН є різноманітне обладнання: проекційна апаратура, аудіо та відеоапаратура. Кабінет проводить відеозйомку лекцій та їхній запис на аудіо-та відеокасети, тиражує цю інформацію і надає студентам для перегляду та вивчення.

Кабінет ТЗН обслуговує систему супутникового телебачення, яка працює для прийому навчальних програм при вивченні іноземних мов, технічно підтримує систему ефірного прийому та його трансляції в аудиторіях, технічно забезпечує проведення наукових конференцій, симпозіумів та інших заходів.

У перспективі - планується реорганізувати у науково-технічний відділ, який, крім вищезазначених функцій, буде займатися проблемами впливу технічних засобів навчання на функціональ-

ний стан студентів, оптимізацією цього впливу за рахунок зменшення або збільшення аудіо-візуальної інформації протягом навчального циклу.

Можливості копіювання

та роздруку

До послуг студентів ксерокопіювальна машина-автомат. Придбавши магнітну картку на 50, 100 або більше копій, ви можете самостійно робити копії.

До послуг користувачів можливості ксерокопіювання:

1 корпус, к.126, з 8.30 до 19.00;

4 корпус - бібліотека Факультету правничих наук, з 10.00 до 17.00.

За помірну плату в кімнаті 307-А співробітники Проекту Internet UKMA роздруковують документи на лазерному принтері (формати Postscript, ASCII).

ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО СПІВПРАЦЮЮТЬ З НАУКМА

МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ КІЄВО-МОГИЛЯНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

4 корпус, к.405, тел. 416-15-36

Заснований у 1995 році відповідно до Закону України про благодійні організації, перереєстрований Міністерством юстиції 11 січня 1999 року. Метою діяльності є пошук і акумуляція коштів, які спрямовуються на відродження культурно-освітньої спадщини Києво-Могилянської академії та розбудову Національного університету "Києво-Могилянська академія".

Фонд веде пошук коштів, і з 1997 року введено систему матеріального заохочення волонтерів, які допомагають їх залучати. В 1996-1998 роках Фондом було підтримано понад 100 проектів, спрямованих на виконання ремонтно-реставраційних робіт, зміцнення матеріально-технічної бази, видання книжок, журналів, збірників наукових праць, комплектування бібліотечних фондів, проведення наукових конференцій та культурно-містечких заходів Університету.

Фонд співпрацює з багатьма громадськими організаціями та фондами. В рамках програми "Студія освітніх проектів", що діє за технічної підтримки Канадського фонду співробітницт-

ва, здійснюється інформаційно-консультативна діяльність з питань підготовки проектів на одержання ґрантів та можливих шляхів їх реалізації, проводяться тематичні семінари, тренінги та зустрічі. Детальніше про діяльність фонду і про принципи співпраці з ним можна дізнатися у координатора програм.

**Виконавчий директор -
Володимир Кобзар,
координатор програм -
Любов Глебова.**

КРЕДИТНА СПІЛКА "ПОМІЧ"

4 корпус, к.244, тел. 416-15-36

Створена в 1995 році і нараховує 181 особу - переважно співробітників, студентів Університету та Києво-Могилянського колегіуму, які об'єднали свої заощадження для фінансової допомоги один одному.

Активи кредитівки складають 20 тисяч гривень. У 1998-1999 році було надано 184 кредити.

Кредити у розмірі до 1000 грн надаються під 5-6% терміном до 6 місяців. Довгостроковий кредит - терміном на один рік у розмірі від 1000 до 2500 грн. надається для придбання меблів, побутової техніки та інших високоліквідних товарів.

Вступний внесок до спілки - 7 грн., членський - 3 грн.

Виключно для студентів НАУКМА відкрито "Студентський рахунок", який дозволяє студентові брати в борг 50 грн. на один місяць без сплати вступного і членських внесків.

З питань вступу та умов отримання кредитів звертатись до головного бухгалтеря кредитівки.

**Голова правління -
Володимир Кобзар,
головний бухгалтер -
Олена Жолуденко.**

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ "KM ACADEMIA"

2 корпус, 4 під'їзд, 1 поверх, тел. 416-60-92

e-mail: kora@alex-ua.com

http://www.alex-ua.com/~kora/

Дочірнє підприємство Видавничий дім "KM Academia" створене з метою видання художньої та наукової літера-

тури, підручників, словників, наукових записок та іншої продукції на задоволення потреб Університету, потреб просвітництва та відродження української науки і культури, підтримки культурних зв'язків з іншими країнами світу. Вже вийшли і мали добрий розголос понад п'ятдесят книжок, зокрема "Вступ до історичної науки" М.Брайчевського, монографія Галини Кошарської (Австралія) про творчість Ліни Костенко, серія російсько-українських словників (медичний, економічний, паперової промисловості, бджільництва), "Словник міжнародних терміноелементів грецького та латинського походження в сучасній термінології". У серії "Сумні сторінки історії" побачили світ славнозвісна праця Івана Дзюби "Інтернаціоналізм чи русифікація?" та публіцистика Юрія Литвина "Люблю - значить живу". З нагоди сторіччя від дня народження Б. Антоненка-Давидовича вийшла книга невідомих творів письменника "Нащадки прадідів" (упорядник - Л. Бойко). Особливий резонанс мав ошатно виданий "Патерик Києво-Печерський", адаптований сучасною українською мовою. Чимало зусиль докладають працівники видавничого дому, готуючи до друку започатковані 1996 року "Наукові записки НаУКМА" - одне з найважливіших періодичних видань Університету.

Фахівці високо оцінили роботу Олександра Павлюка "Боротьба України за незалежність і політика США (1917—1923)". Щойно вийшли друком дослідження "Суспільство на порозі XXI століття. філософське осмислення плинного світу", фундаментальна праця Анатолія Русначенка "Розумом і серцем. Українська суспільно-політична думка 1940-1980 років".

А на робочих столах у видавництві - рукописи нових наукових праць, методичних розробок, словників.

Директор - Лариса Копань.

ЖУРНАЛ "КІНО-ТЕАТР"

1 корпус, к.216, тел. 416-60-96,
e-mail: ktm@ukma.kiev.ua;
Web-site: <http://www.ukma.kiev.ua/pub/KTM>

"Кіно-Театр" - ілюстроване видання, аналітичний і водночас популярний

мистецький журнал - посередник між українським глядачем та подіями сучасного світового театрального і кінопроцесу.

Головні рубрики журналу: "Світова класика", "Обличчя", "Театр", "Сторінки

історії", "Фільми, які ми бачили", "Фільми без глядача", "Розмова з майстром", "Новини відеотек", "Мистецька хроніка". Часопис сприяє розвиткові теоретичних розробок у галузі мистецтвознавства і культурології.

Журнал заснований у 1995 році студентами НаУКМА, слухачами курсу "Кіномистецтво" на чолі з кінокритиком Ларисою Брюховецькою. До редакції увійшли відомі режисери, драматурги, культурологи. Редакція активно залучає до співпраці відомих митців, критиків, а також студентів Академії, науково-мистецьку молодь інших вузів, бере участь у наукових конференціях, присвячених проблемам театру і кіно.

Разом з НаУКМА з 1996 року співзасновниками журналу стали: Міністерство культури і мистецтв України, Головне управління культури Київської держадміністрації та Подільська районна держадміністрація м.Києва.

Періодичність журналу - раз на два місяці, обсяг - 64 сторінки. Сфера розповсюдження - загальнодержавна, з 1997 року й міжнародна.

*Головний редактор -
Лариса Брюховецька.*

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ СОЦІОЛОГІЇ (КМІС)

**254070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
4 корпус, к. 229, 230, 262, 263;
тел. 463-68-68, 416-60-53,
факс 263-3458.**

E-mail: kiis@carrier.kiev.ua

http: \ \ www\dkmedia \ com \ kiis

КМІС - приватна українсько-американська компанія, що працює у співробітництві з кафедрою соціології НаУКМА. Заснований у 1991 році як дослідницький центр Соціологічної Асоціації України, а з 1992 перетворений у приватне спільне підприємство.

Сприяння науковій роботі кафедри соціології НаУКМА є одним з напрямків діяльності інституту. КМІС є базою навчально-дослідницької практики з соціології для студентів-соціологів, метою якої є опанування студентами методів, форм організації праці у царині їхньої майбутньої професії, формування професійних

умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи.

КМІС має мережу інтерв'юерів, що дозволяє проводити дослідження в усіх областях України та у Криму, репрезентативні як для України в цілому, так і для окремих її регіонів. Розроблений КМІС пакет комп'ютерних програм ОСА для аналізу соціологічних даних (що має експорт у SPSS) використовується практично усіма головними виробниками соціологічної інформації в Україні.

КМІС проводить як власні наукові дослідження, так і дослідження на замовлення. Головна наукова спеціалізація КМІС - порівняльні міжнародні дослідження.

Дослідження КМІС зосереджені на таких темах:

- дослідження взаємозв'язків між соціальною структурою та особистістю - це спільний американо-польсько-український проект.
- проблеми бідності в Україні (у співробітництві з дослідницькими відділами Світового Банку);
- політичні орієнтації населення України;
- моніторинг соціо-структурних та соціо-культурних параметрів населення України;
- математичне моделювання процесів макросоціальних змін;
- програмне забезпечення соціологічних досліджень.

На замовлення Інститут виконував широкий спектр досліджень від політичних та соціально-економічних до маркетингових. До банку даних КМІС щорічно додаються десятки досліджень, що використовуються студентами для підготовки курсових, дипломних робіт та кандидатських дисертацій.

**Директор Інституту —
Володимир Паніотто, доктор
філософських наук, професор
кафедри соціології НаУКМА.**

**Президент Інституту —
Валерій Хмелько,
доктор філософських наук,
завідувач кафедрою соціології
НаУКМА.**

**РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР ДОМУ
АМЕРИКИ В УКРАЇНІ
ДЛЯ ВИКЛАДАЧІВ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ**

**3 корпус, 2 під'їзд, 1 поверх,
тел.240-33-70**

Ресурсний Центр для викладачів англійської мови працює в НаУКМА з вересня 1997 р. і відкритий для викладачів з усіх міст України. Членство в Центрі безкоштовне.

У бібліотеці Ресурсного Центру можна користуватися учбово-методичними матеріалами: літературою, аудіо- та відеокасетами, комп'ютерними програмами. Книги та інші посібники видаються на термін від двох тижнів до одного місяця. За попереднім замовленням деякі комплекти книг можна брати на період до шести місяців.

У Центрі працюють американські спеціалісти з методики викладання англійської мови, проводяться семінари та покази фільмів.

**ЦЕНТР СУЧАСНОГО
МИСТЕЦТВА ПРИ НаУКМА
(ЦСМ)**

**254070, Київ, Староакадемічний
корпус НаУКМА,
вул. Сковороди, 2**

ЦСМ-Київ, що є частиною Мережі ЦСМ, зареєстрованої в Амстердамі як ICAN (International Contemporary Art Network), був заснований Джорджем Соросом у 1993 році для сприяння розвитку сучасного візуального мистецтва у пострадянських країнах. Завданням Центру є організація виставок українських художників, створення відео- та слайд-документації виставок сучасного візуального мистецтва, поширення інформації про міжнародні виставкові та освітні можливості. Центр має читальну кімнату, де є періодичні міжнародні журнали з питань сучасного мистецтва та теоретична мистецька література.

У 1996 році, після того, як ЦСМС розпочав свою роботу при НаУКМА, програма ЦСМС поширила свою діяльність у таких напрямках: проведення постійної виставкової програми в Галереї Центру Сучасного Мистецтва, створення Освітньої програми в

галузі сучасного мистецтва з залученням провідних українських та іноземних фахівців із сучасного візуального мистецтва, реалізація мистецьких проектів із залученням сучасних технологій. ЦСМ має сприяти створенню громадського середовища для неформального мистецького спілкування.

Єдина існуюча професійна програма, що працює з сучасним візуальним мистецтвом в Україні, ЦСМ функціонує як міжнародний пункт обміну і співпраці українських художників та як навчальний, інформаційний центр.

Офіс ЦСМ працює щодня, крім суботи та неділі, попередньо можна домовитися про зустріч за телефонами 416-22-62, 416-69-07 (факс: 416-03-86), e-mail: art@cca.kiev.ua, Web сторінка: <http://www.scca.kiev.ua/>.

Під час демонстрації виставок Галерея працює з 13.00 до 18.00 щодня, крім понеділка.

Директор - Юрій Онух.

**МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР
ПЕРСПЕКТИВНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

**254070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
5 корпус НаУКМА,
Тел./факс 462-49-37/38/58,
факс 463-59-70
e-mail: office@icps.kiev.ua**

Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД) є незалежною, неприбутковою дослідницькою організацією.

МЦПД інтелектуальне забезпечення процесу прийняття політичних рішень в Україні. Це досягається через підвищення усвідомлення урядом та громадськістю необхідності аналізу варіантів політичних рішень, дослідження можливих наслідків прийняття чи неприйняття кожного з варіантів. Центр сприяє створенню процедур змістовного діалогу між представниками законодавчої, виконавчої влади та громадськості.

МЦПД виконує свою місію через здійснення проектів таких типів:

1. Незалежні дослідження

Розробка та впровадження дослідницьких проектів, що задовольняють

потребу в незалежній точці зору на ключові проблеми України.

Проекти- Квартальні передбачення, Дослідження ділової активності, Відкритий бюджет, Стратегія реформування освіти.

2. Технічна допомога

Формування концепцій та розробка програм технічної допомоги для уряду, що будуватимуть інституційну спроможність до прийняття обґрунтованих політичних рішень.

Проекти: Регуляторна реформа, Центри досконалої політики (Бюджетна політика та Регуляторна реформа, Технічна допомога асоціаціям підприємств), Звіт про стан економіки України.

3. Участь громадськості у процесі прийняття політичних рішень

Підвищення ефективності, відкритості та відповідальності уряду шляхом забезпечення впливу громадськості.

Проекти: Створення системи національної доброчесності, Голос громадськості, Європейський вибір, Конкурс молодих економістів.

4. Інституційний розвиток МЦПП

Створення конкурентоспроможної у міжнародному масштабі дослідницької інституції, що сприяє професійному зростанню особистості та впровадженню нових типів інституційної поведінки, притаманних відкритому суспільству.

Проекти: Група комунікативних методів, Група публікацій.

**Виконавчий директор -
Віра Нанівська.**

ЯПОНСЬКИЙ ЦЕНТР ПРИ НАУКМА

**Київ, 254070, вул. Волоська, 10,
перший поверх,
тел. 463-58-65, факс 417-35-20,
e-mail: jpnCNT@carrier.kiev.ua**

Японський Центр створений урядом Японії і безпосередньо підпорядкований Комітетові зі сприяння при МЗС Японії. Метою Центру є сприяння підготовці провідних кадрів економічної галузі України.

У Центрі проводяться різноманітні лекції та семінари, під час яких слуша-

чам передаються знання та досвід, набуті економічно розвиненими країнами світу і, зокрема, Японією; проводяться курси японської мови. В проведенні семінарів беруть участь українські фахівці.

У Центрі працює бібліотека, де зібрана література, що знайомить з культурою, історією та економікою Японії, сьогоденням японського народу, мовою, а також матеріали всіх попередніх семінарів з економіки, відео та аудіоматеріали.

Комп'ютерний клас на 25 робочих місць дає можливість для пошуку інформації про Японію в мережах Інтернет.

Участь у семінарах та лекціях, користування літературою тощо здійснюється безкоштовно.

Японський Центр активно співпрацює з Центром сходознавства НАУКМА, який регулярно проводить семінари з японознавства.

Директор - Сато Такаюсу.

СП "ІМІДЖ ОСВІТА"

**254070, Київ, вул. Волоська, 8/5,
5 корпус НАУКМА,
тел. 463-58-40, 463-58-41**

Засновано в 1991 році і є представником в Україні двох найвідоміших міжнародних мовних центрів Великобританії - Wigan College та St.Patrick's International School. Співпрацюючи з НАУКМА з 1992 року підприємство недовзі стало одним із лідерів у навчанні англійській мові за системою "Training". Сьогодні "Імідж Освіта" функціонує при НАУКМА і демонструє високий стандарт якості. Компетентний персонал, найсучасніше методичне та технічне забезпечення і позитивна репутація фірми є чудовою можливістю для інвестування у власне майбутнє.

Слухачам пропонуються:

- короткострокові тренінги (загальна мова, ділова мова);
- навчання у Великобританії.

**Виконавчий директор -
Володимир Коливай.**

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Якщо поглянути на Університет "Києво-Могилянська академія" - найдавніший навчальний заклад Східної Європи ззовні:

«Кожен народ має свої святині. Для нас такою є Києво-Могилянська академія. І не випадково, що однією з перших акцій незалежної України стало її відродження» - з виступу Валерія Смолія, віце-прем'єр-міністра України з питань гуманітарної політики, червень 1998 р.

«Я хотіла виступити саме тут, оскільки доля Академії перегукується з долею самої України. Тут легко згадується, що вона була одним з найбільших культурних осередків в Європі, і можна сказати з впевненістю, що вона поверне собі свої позиції...» - з виступу в НАУКМА держсекретаря США Мадлен Олбrait, березень 1998 р.

«НАУКМА зберіг живими традиції української освіти протягом багатьох неспокійних та важких років. Він сьогодні став важливим центром для підготовки майбутніх лідерів України...» - з виступу в НАУКМА прем'єр-міністра Канади Жана Крет'єна, січень 1999 р.

І, якщо поглянути зсередини - «Ми намагаємось готувати спеціалістів для світу динамічних змін. Потрібно насамперед вчити людину вчитися. Щоб вона в разі необхідності могла сама пристосуватися до нової ситуації...» - В.Брюховецький, січень 1999 р.

Очина студентів НАУКМА - це:

«...навчання, навчання, навчання...

...свідомість!..

...студенти, мультинаціональна тусовка, плац, Брюховецький...

...теплиця, де вирощують таланти...

...АКАДЕМІЯ (усі великі літери)...

- зі спецвипуску газет "Колеґа" та "ЗМІСТ", присвяченого Конвокації'99.

Якщо Ви хочете здобути ґрунтовні, поглиблені знання з того чи іншого предмету, поглянути на питання очима сучасних дослідників і науковців

України та закордонних країн, бути у вирі світових подій і разом з тим не забувати, що життя є чудовим, то НАУКМА задовольнить Ваші прагнення.

Якщо Ви прагнете працювати з цікавими людьми, знайти в своїх викладачах не тільки кваліфікованих працівників, захоплених своєю роботою, але й справжніх друзів та співрозмовників, які вміють розуміти та прислухатися до студентів як до рівних колег, Ви зустрінетеся з ними в нашому Університеті, де на перерві можна зайти на кафедру, випити кави чи чаю та поділитися останніми новинами.

Якщо Ви комунікабельна людина, яка полюбляє бути у вирі життя й насолоджуватися спілкуванням з неординарними особистостями, то в нашому закладі на Вас чекає безліч друзів. У цих стінах знаходять порозуміння та спільну мову вихідці з різних регіонів України, будуючи свою мініатюрну модель демократичної держави.

Якщо ж Ви надаєте перевагу спокійному ритму життя, любите щирі, дружні стосунки, то в Університеті навчається досить небагато студентів і тут підтримується свій особливий, камерний, внутрішній світ; майже на всіх факультетах маленький та споріднений колектив.

Якщо Ви не збираєтесь стати "книжковим хробаком" й усі студентські роки "гризти ґраніт науки", а навпаки, пам'ятаєте про свій вік і про море інших цікавих речей, окрім навчання, то Вас, певно, задовольнить те, що "гарячі точки" творчого життя Києва часто переселяються в НАУКМА. Це - художні виставки **Галереї мистецтв** (1 корпус, 3 поверх), виступи університетської хорової капели "Почайна", концерти в Конґреґаційній залі Староакадемічного корпусу, вечори духовної музики в Академічній церкві Благовіщення Діви Марії тощо.

Якщо не в Ваших правилах бути мовчазним споглядачем, Ви можете

Студентський вертеп

бути безпосереднім учасником мистецького життя. На Вас чекає **експериментальний театр-студія, лабораторія старовинних інструментів, гончарна студія**. За участі та ініціативи студентів Університету видаються журнали "Кіно-Театр", "Соціальна політика та соціальна робота", "Політична думка", "Центр Європи" та літературний додаток до неї - "Юний сквородіанець", газета Спудейського братства "Поки на плацу". Веселих та запальних збирає команда KBK студентського мистецько-інформаційного товариства (**Радіо-СМІТ**).

Якщо ж Ви маєте серйозні наміри щодо свого майбутнього й прагнете не гаючи часу подбати про свою кар'єру, НаУКМА - це місце, де Ви якнайшвидше знайдете застосування своїм здібностям. Адже приблизно з третього року навчання значна частина студентства починає шукати можливості практичного застосування набутих знань. Полегшити ці пошуки й допомогти знайти гарну роботу покликаний **Центр працевлаштування НаУКМА** (3 корпус, к.210) - одна з тих унікальних структур, яких не існує в інших навчальних закладах України. В Університеті відбуваються щорічні Ярмарки Кар'єр, де керівництво багатьох солідних фірм Києва знаходить кваліфікованих працівників саме серед наших студентів.

Якщо Ви, не цураючись свого, навчаєтесь чужого, до Ваших послуг **відділ міжнародного співробітництва** (1 корпус, к.119), який надає консультації та детальну інформацію про поточні програми обміну студентами для навчання чи стажування за кордоном.

Якщо в процесі напруженої розумової роботи Ви зголодніли - ласкаво просимо до кафе чи **університетської їдальні**, де можна вдало поєднати приємне спілкування та пристойний обід, звісно, за відповідну ціну. Для тих, хто не створює ритуалу з процесу прийому їжі, працює звичайна (традиційне меню, традиційні ціни) студентська їдальня. Але найпопулярнішими серед спудеїв є **їдальня від швейної фабрики та їдальня "Київ-млин"**, що розташовані за 20-25 хв.

Якщо ж у певний момент життя Ви відчули психологічний дискомфорт і бажаєте якомога швидше позбутися цих проблем — до Ваших послуг фахівці **соціально-психологічної служби** (1 корпус, к.123), які надають індивідуальні консультації, роблять комп'ютерне тестування та пропонують години музичної релаксації. Для тих, хто прагне заглибитись у таємниці власної особистості, проводяться психологічні тренінги.

Якщо Ви думаєте, що студенти Академії мають щось спільне з сухими і виснаженими тяжкими думками науков-

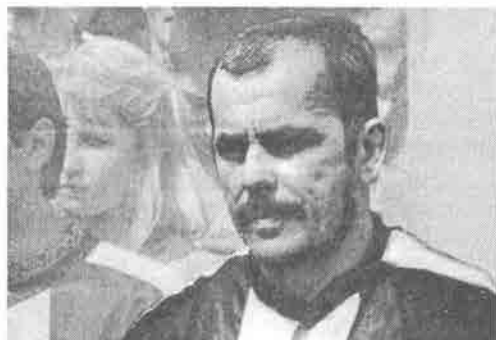
цями, то це велика помилка. Активно підтримується братами-студентами будь-яка пропозиція відзначити приємні дати року. Особливою увагою користується Бал знайомств (остання субота вересня), День Академії (15 жовтня), День студентів (17 листопада), День св.Валентина (14 лютого), Студентський карнавал (13 січня), вертеп та багато іншого й цікавого - найкраще підтвердження романтично-патріотичного духу справжнього студента. Для тих, хто живе за принципом "тяжко працюю - весело гуляю", **культурно-мистецький центр** (вул.Іллінська,9) разом зі Студентською Колегією та Радіо-СМІТ влаштовує дискотеки.

І, звичайно, найріднішим для всіх спудеїв НаУКМА є **деканат студентів** (4 корпус, к.106), де можна дістати потрібну Вам інформацію, поспілкуватися, поділитися ідеями, думками, розказати про нелегке, але щасливе студентське життя, лишити повідомлення, замовити пільговий проїзний на метро, подати заяву на матеріальну допомогу, згодитись на участь у різноманітних конкурсах і т.д. і т.п.

Якщо казати коротко і просто, то студенти НаУКМА - це звичайні собі студенти. Можна навіть простіше, як сказав професор Роланд Піч з Мюнхенського університету після чотирьох років викладання в НаУКМА: "Прекрасні студенти! Вірю в Україну, дивлячись на них".

ДЕКАНАТ СТУДЕНТІВ НаУКМА

наш телефон: (044) 416-45-49
наша адреса: 254070, Київ
вул. Волоська, 8/5, корп. 4, к. 106

Декан Студентів -
Сергій Миколайович Горін

Деканат Студентів створено за ініціативою адміністрації НаУКМА у 1996 році. Подібні служби існують за кордоном, зокрема, у США, Великобританії, Німеччині та інших країнах світу та відомі під назвою Student's Services.

Основною метою Деканату є координація відносин між студентством та адміністрацією. Пріоритетними напрямками роботи є:

- створення бази даних про студентів, які навчаються в НаУКМА, про їхні потреби;

- підтримка та розвиток студентського самоврядування в Університеті та гуртожитку;

- сприяння розвитку молодіжних, зокрема, студентських організацій НаУКМА, поширення інформації про них, їх підтримка і співпраця з ними;

- допомога у вирішенні конфліктних ситуацій між студентами та співробітниками Академії;

- налагодження контактів з усіма молодіжними організаціями, створення бази даних про них;

- організація студентських свят, "круглих столів", конференцій, посиденьок, вечорів тощо;

- створення студентської інформаційної служби в КМА (телефонної "гарячої" лінії, випуск газети, брошур, відеороликів);

- робота з випускниками;

- розробка програм, що спрямовані на покращення навчання та дозвілля в НаУКМА, зокрема програми: "Студентське самоврядування", "Випускник", "Студентська сім'я", "Адаптація для першокурсників", "Оздоровлення", "Допомога малозабезпеченим студентам", "Гуртожиток", "Студентська ідальня", "Студентська служба в КМА" тощо;

- створення студентської консультативної служби з метою надання інформації про запобігання венеричним хворобам, ВІЛ-інфекції/СНІДу та наркотичної залежності;

- пошук коштів тощо'.

За минулий 1998-99 навчальний рік студентські організації підготували та провели низку заходів, зокрема: вечорниці на день святого Андрія, Різдвяний вертеп, вшанування пам'яті загиблих під Крутами студентів, вечір

Пластової Пісні, вечір пам'яті Т.Г.Шевченка, виставка «Пласт і Скаутінг», декілька студентських наукових конференцій. Регулярно проводяться вечори відпочинку студентів.

Деканат Студентів є відкритою контактною гнучкою структурою і готовий на співпрацю з різноманітними організаціями, товариствами, спілками, окремими особами, які працюють у студентсько-молодіжному напрямку.

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ!

СТУДЕНТСЬКИЙ ВІДДІЛ КАДРІВ

1 корпус, к. 110
тел.: 416-60-86

Відділ створено в 1998 році заради більш тісної співпраці адміністрації зі студентами, задоволення їхніх потреб в оперативному оформленні необхідних документів.

До його основних повноважень входять:

- ведення особистих справ студентів;
- облік та заповнення трудових книжок;
- опрацювання наказів про персональний склад і рух студентів (прийом, відрахування, поновлення, академічні відпустки та відрядження), призначення стипендій;
- видача довідок, студентських квитків, дипломів і сертифікатів;
- надання консультацій щодо навчання та працевлаштування.

Керівник - Катерина Кобзар.

СТУДЕНТСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

1 .Студентська Колегія (1995) - орган студентського самоврядування, що займається захистом прав та інтересів студентів, координує їхні стосунки з адміністрацією та викладачами; допомагає вирішувати суперечливі питання:

Юрій Рощенко, ДКТ-3, голова;
Катерина Полищук, ФГСН-3, секретар;
Зоряна Скалецька, ФПВН-3, заст.голови;
В'ячеслав Западнюк, ДКТ-4, зовнішні зв'язки;

Роман Козанко, ДЕН-2, фінанси та fund raising.

2.Спудейське Братство (грудень, 1992) - добровільна громадська організація студентів, створена з метою захисту їхніх прав, згуртування для участі у відновленні кращих традицій КМА та для підтримки її престижу - Євген Плахута, МП "Політологія".

3.Студентське наукове товариство (1994) - координування зусиль студентів, спрямованих на дослідження актуальних проблем сучасної науки - Павло Грицак, ФГСН-3 "Політологія".

4. AEGEE-KYIV - форум студентів, що сприяє європейській інтеграції та співпраці серед молоді - Олексій Нечай, ФПВН-4.

Б.Старостат гуртожитку (1997) - допомога адміністрації та студентам краще порозумітися щодо проблем, пов'язаних із проживанням в гуртожитку - Андрій Прокопчук, ФГСН-4.

6.Радіо - СМІТ (1995) - підготовка та проведення різноманітних святкових заходів, щоденний вихід в академічний ефір - Ольга Боримчук, ФГСН-4 "Історія".

7.Спілка студентів-правників (1997) - участь у громадсько-політичному житті країни та вплив на політико-правову свідомість населення; поліпшення рівня викладання на ФПРн НаУКМА - Микола Орлов, ФПВН-3;

8.Полтавське, Галицьке земляцтва (1997) - взаємопідтримка земляків, які навчаються в КМА - Олександр Нащинський, ФГСН-3 "Філософія", Сергій Лесняк, МП-2 "Філософія".

9.Соціум-XXI (1998) - сприяння соціальним перетворенням у суспільстві - Тарас Брижоватий, LUCP-2.

10.Академічна хорова капела "Почайна" - виконання української та зарубіжної класики, обробок українських народних пісень - кер. Олександр Жигун.

11 .Студентський кіноклуб (1997) - перегляд кращих досягнень світової та вітчизняної кінокласики та творчі зустрічі з відомими кінорежисерами, акторами тощо - ведуча Ольга Брюховецька, Бурса, вул.Набережно-Хрещатицька,27.

12.Студентський експериментальний театр-студія "LUDUS" - керівник Анатолій Петров.

СТУДЕНТСЬКИЙ ГУРТОЖИТОК

Багато студентів НаУКМА мешкають у гуртожитку. Поселенням займається відділ житлового фонду НаУКМА (3 корпус, к. 106, тел. 417-71-41). З огляду на те, що студентські роки найкращі в житті, перелічимо всі переваги гуртожитка, який стає рідною оселею на 4, а можливо, й на 6 років:

1. На період навчання місця в студентському гуртожитку надаються студентам, аспірантам, незважаючи на те, де вони мешкали до цього, а також родинам, де чоловік і дружина - студенти.

2. Плата за проживання, яка стягується з його мешканців за весь час проживання і період канікул, є зовсім невеликою й цілком сплачується студентською стипендією.

3. У гуртожитку блочна система.

Один блок містить чотири кімнати (по одній на 1, 2 чоловік та дві кімнати на 3 чоловік), кухню з балконом, обладнану електричними плитами, холодильником, ванну з душем, туалетну кімнату.

4. Гостинний гуртожиток дозволяє запрошувати друзів, родичів, знайомих. При вході відвідувачі подають документ, що посвідчує особу, реєструють його у книзі відвідувачів і залишають документ у чергового до моменту звільнення гуртожитка.

5. На першому поверсі працює каф'ярня, під відвідування якої збігається з трансляцією футбольних матчів по телебаченню.

6. На другому поверсі обладнано гімнастичну залу для занять шейпінгом.

7. На сьомому поверсі працює відеозал.

8. Безкоштовне прання білизни в пральній кімнаті на першому поверсі.

Студентська акція
«чистий
Сковорода»,
15 жовтня 1998 р.

9. Поряд, у столярній майстерні можна вирішити проблеми як-то: кран, що тече, двері, що не зачиняються (або не відчиняються), праска, що не гріє, тощо.

Безперечно, що затяті песимісти можуть знайти деякі недоліки життя в гуртожитку:

1. Далека відстань від Академії виправдується краєвидами Дніпра та парку "Дружби народів", які щодня споглядаються студентами з вікна тролейбуса або автобуса. Окрім того, протягом подорожі маєте можливість переглянути конспекти, виконати вправи, дочитати книгу і таке інше.

2. Відсутність ліфту (або наявність такого, який не працює) свідчить на користь здорового фізичного стану студентів, які з легкістю долають 9-поверхові сходи.

3. Переселення - це зовсім і не недолік, а радість спілкування з багатьма друзями.

У гуртожитку система самоврядування. Мешканці гуртожитку обирають Старостат (старосту на кожному поверсі, голову Старостату та заст. гол. Старостату терміном на один рік), який є органом, підзвітним Студентській Колегії НаУКМА. Він має власний статут, право голосу при вирішенні питань внутрішнього функціонування гуртожитку, розробці плану культурно-масових заходів і розв'язанні конфліктних ситуацій між мешканцями гуртожитку та адміністрацією.

Гуртожиток НаУКМА розташований по вул. М. Цветаєвої, 14-6, тел. 532-27-96. Дістатись туди можна таким шляхом:

♦ ст. м. Петрівка, тролейбус №30 або автобус №21, 101 до кінцевих зупинок.

♦ ст. м. Дарниця, автобус №50 до кінцевої зупинки.

♦ ст. м. Чернигівська, автобус №34 до кінцевої зупинки.

Оскільки згаданий гуртожиток розрахований на 560 місць, а студентів НаУКМА, що приїхали до Києва з інших міст, більше, то частина з них проживатиме:

- в гуртожитку Метрополітену N94 по вул. Каблукова, 4, тел. 483-32-81, 455-23-05 (ст. м. Політехнічна, швидкісний

трамвай, до ст. "Героїв Севастополя");

- в санаторії заводу "Ленінська кузня" у Пущі-Водиці по вул.Міській,9, тел.431-96-42 (трамвай 12, до зуп.Міська)

Загалом студенти, які живуть у гуртожитку, відрізняються особливою веселістю, активністю та оптимізмом, вони не худнуть і не хворіють. Проживання в гуртожитку ніяк не впливає на успішність навчання студентів. Отож, **Ласкаво просимо!**

СПОРТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

Пам'ятаючи, що в здоровому тілі здоровий дух, студенти НаУКМА ведуть активний спосіб життя. Тому в Академії створена кафедра фізичного виховання, як організаційно-методичний суб'єкт, що залучає студентів до занять фізичною культурою і спортом, з метою зміцнення їхнього здоров'я та підготовки до майбутньої успішної фахової діяльності.

Викладацький склад кафедри укомплектовано досвідченими тренерами-педагогами, серед яких 4 кандидати наук, доценти. Спортивна база має ігровий та тренажерний зали (3 корпус), а також орендує стадіон і басейн.

Заняття з фізичного виховання обов'язкові протягом перших двох років навчання для студентів усіх факультетів. В осінньому триместрі заняття проводяться на стадіоні заводу "Арсенал", а протягом весняного та літнього - в спортивних залах Академії.

Студенти 1-М курсів, займаючись фізичним вихованням, отримують за ліки двічі за навчальний рік. **Без заліків з фізичного виховання студент не може отримати бакалаврський диплом.**

Піклуючись про студентів, що мають відхилення у стані здоров'я, на кафедрі працюють спеціальні медичні групи та групи ЛФК. Для цієї категорії студентів заняття проводяться впродовж трьох років.

При кафедрі працюють 12 спортивних секцій, в яких займаються понад 150 студентів:

атлетизм, баскетбол (чоловічий, жіночий), волейбол (чоловічий), міні-футбол(чоловічий), настільний теніс,

теніс, пауерліфтінг, плавання, ритмічна гімнастика, шахи, шейпінг

В Університеті щорічно проводиться Спартакіада на першість Академії. В міській Універсіаді збірні команди НаУКМА з баскетболу, легкої атлетики, пауерліфтіngu, тенісу, державних тестів і спортивного орієнтування зайняли перші місця. А з міні-футболу, гирьового спорту, волейболу, ритмічної гімнастики, н/тенісу - другі місця. НаУКМА виборола загально-командне перше місце в своїй підгрупі в програмі IV Універсіади ВЗО м. Києва.

З 1999 року започаткована Універсіада "Єдина родина", в якій беруть участь всі філії НаУКМА. Універсіада проводиться в два етапи: в червні проходять змагання серед чоловічих команд філій, а в жовтні - серед жіночих. Чоловіча збірна Університету зайняла перше місце в змаганнях з баскетболу та третє місце в змаганнях з футболу, волейболу та н/тенісу і посіла загальнокомандне друге місце. 18-22 жовтня 1999 р. на базі Острозької Академії проводитиметься другий етап Універсіади з таких видів спорту як волейбол, бадмінтон, Могилянський квінтатлон та настільний теніс.

На кафедрі проводиться науково-дослідницька робота, до якої залучаються також і студенти. Викладачі кафедри регулярно беруть участь у наукових конференціях різного рангу.

За ініціативою кафедри під патронатом НаУКМА в 1998 році була проведена Всеукраїнська науково-практична конференція "Студентський фізкультурно-спортивний рух в Україні на порозі XXI століття: національно-історичні, соціально-економічні, оздоровчо-профілактичні аспекти відродження".

За останні два роки викладачами кафедри було опубліковано 8 наукових праць.

Кафедра фізичного виховання впродовж останніх трьох років визначає Грант Андрія Господина (Winnipeg, Канада) кращому студентіві-спортсмену НаУКМА.

Кафедра виборола Грант Міжнародного благодійного фонду відродження Києво-Могилянської академії на облаштування тренажерної зали.

Таким чином, у НаУКМА дотримується принцип збалансованого і гармонійного розвитку студентів, що сприяє

їхньому становленню як повноцінних особистостей і гідних громадян України.

ДОВІДКА ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКА

ПЕРШІ КРОКИ СТУДЕНТА-ПОЧАТКІЦЯ

Отримавши омріяну звістку про зарахування до НаУКМА, не забудьте вчасно приїхати до своєї Aima Mater, адже на вас чекає вир подій.

Як зорієнтуватись у ньому?

30-31 серпня в деканатах і департаментах проводиться *реєстрація* всіх студентів, а з 25 серпня в житловому відділі (3 корпус, к.106) - вручення дозволу на *поселення до гуртожитку* (якщо в цьому є необхідність).

♦ **31 серпня** - ваше перше студентське свято - *урочиста посвята в студеї НаУКМА*.

♦ За традицією, навчальний рік в НаУКМА починається *загальноуніверситетською лекцією*. Її читають для всіх студентів видатні зарубіжні вчені. Цього року 1 вересня лекцію "Гуманітарна аура нації" прочитає почесний професор НаУКМА, **видатний український літературознавець та поетеса, Почесний професор НаУКМА Ліна Костенко**. Не пропустіть!

♦ **1 вересня** на презентації НаУКМА Ви познайомитеся з Президентом, Ректором, проректорами, деканами факультетів та керівниками департаментів, керівниками підрозділів, представниками студентських організацій.

♦ **На початку вересня** відбудуться *збори студентів*, на яких декани й керівники департаментів познайомлять вас з особливостями навчання в НаУКМА, з професорсько-викладацьким складом і співробітниками, з якими вам доведеться працювати протягом усього періоду навчання, дадуть перші поради щодо організації свого навчання, найшвидшого й безболісного входження до студентського життя. Тут ви отримаєте *студентські квитки та залікові книжки*. Про всяк

випадок нагадуємо, що це документи суворої звітності, які треба дуже берегти.

♦ Протягом першого тижня вам доведеться скласти свій *особистий план опанування навчальними дисциплінами* на поточний рік, куди увійдуть не тільки обов'язкові курси, а й ті, які треба обрати самим. Як це зробити, читайте в наступній рубриці "Як скласти особистий план навчання", порадьтеся з методистом факультету чи департаменту.

♦ Студентам, які вступили до Університету з інших вищих закладів освіти, надається право отримати на відповідних кафедрах *перезалік* раніше вивчених навчальних дисциплін, якщо їхній зміст і обсяг відповідають програмам НаУКМА. Заяви на перезалік приймаються деканатами і кафедрами в перший тиждень, сам перезалік відбувається другого-третього тижня навчання.

♦ Радимо уважно вивчити *розклад занять*, особливо групових, адже пропуск хоча б одного з них за умовами *рейтингової системи оцінки знань і самостійної роботи*, яка діє в Університеті, веде до втрат балів, зниження підсумкової оцінки. Справа в тому, що кожна навчальна дисципліна оцінена в 100 балів. Більшу їх частину студент може набрати не на заліку чи іспиті, а протягом триместру, під час групових занять і самостійної роботи. Саме цей кошик балів є його здобутком, з яким він спокійно може йти на підсумкову атестацію - залік чи іспит, бути впевненим, що його остаточна оцінка не буде залежати від настрою чи примхи викладача.

♦ Зверніть увагу на *графік видачі підручників і посібників* і вчасно отримайте їх у бібліотеці.

♦ Зробивши це, можна з чистим сумлінням готуватись до *балу знайомств*.

ЯК СКЛАСТИ ОСОБИСТИЙ ПЛАН НАВЧАННЯ

Однією з відмінностей НаУКМА є те, що студент має право значною мірою *самостійно формувати план опанування дисциплін* на кожний навчальний рік - визначати перелік вибіркових

курсів, обсяг і термін їх вивчення. За необхідності він може (за згоди керівника департаменту або декана факультету) також переносити в часі вивчення окремих обов'язкових дисциплін, якщо при цьому не порушується логіка їхнього вивчення, міняти в бакалавраті напрями своєї підготовки, спеціальності й спеціалізації, опановувати додаткову спеціальність або сертифікату програму.

Як же найкраще скористатися цим правом?

Найперше, уважно ознайомтеся з *навчальним планом* обраної вами спеціальності, відмітьте для себе обов'язкові для вивчення і ті з вибіркових дисциплін, якими ви хотіли б опанувати.

Майте на увазі, що обсяг і вага кожної дисципліни в навчальному плані вимірюється умовною позначкою - *заліковим балом (credit'ом)*, який дорівнює 54 годинам затрат часу на її вивчення. За 4 роки навчання студент повинен набрати як мінімум 120 залікових балів, з них не менше 30 - за вибором, зокрема 16 - за вибором із рекомендованого випусковою кафедрою списку і 14 - за своїми уподобаннями як із обраної, так і з інших спеціальностей свого або інших факультетів і департаментів.

Ще 5 залікових балів (а в цілому це буде складати **125**) студентові надається *безкоштовно*. Все, що понад це, вважається платною послугою і здійснюється за встановленими тарифами.

Виходячи з цього, багато студентів 14 особистих і 5 додаткових балів використовують для *безкоштовного опанування додаткової спеціальності*, обсяг навчального плану якої не перевищує 19 залікових балів. Хочете - приєднуйтеся до них!

Подумки складаючи свій план навчання, слід *зважити свої сили*. В середньому варто планувати протягом року опанування навчальними дисциплінами на 30 залікових балів, щоб потім не порушувати питання про відмову від обраних курсів. Після виходу наказу Ректора про склад груп вона неможлива. При цьому не забувайте й про те, що *обсяг аудиторних*

годин на тиждень не повинен перевищувати 30 - ще треба залишити час і на самостійну роботу. Лише добре встигаючим декан або керівник департаменту може дозволити збільшити тижневе академічне навантаження для прискореного проходження програми.

Вперше студент стикається з необхідністю *вибору дисциплін* уже на початку першого року, буквально на першому тижні навчання. У визначений термін треба звернутися до методиста факультету чи департаменту і заповнити спеціальний бланк плану опанування навчальних дисциплін у двох примірниках, один з яких передається методисту, а другий залишається у студента. На цьому етапі надзвичайно корисно прослухати невеличкий курс *"Методика організації навчальної роботи студента"*.

Надалі всі студенти, зокрема й першого року, оформлюють свій *план на наступний навчальний рік*. Відбувається це *в другій половині березня*. Цьому заходу передують збори студентів, проводяться консультації кафедр і методистів, де можна отримати поради щодо змісту свого плану. А у визначений графіком день і години студент знову ж таки заповнює план опанування навчальними дисциплінами у двох примірниках, один з яких залишає у методиста.

Якщо студент обирає *вибіркову дисципліну* він повинен попередньо *записатись у методиста відповідної кафедри і отримати його підпис у своєму плані*.

Трапляється, що *запис на дисципліну не відбувається* з причини малої кількості бажаючих її вивчати. Про це студент може дізнатися уже в понеділок наступного тижня, який називається *тижнем корекції*. Щоб не втратити час і потенційні залікові бали, він повинен у визначений графіком день підійти до методистів кафедри і факультету/департаменту і записатись на іншу дисципліну, запис на яку відбувся або з великою вірогідністю відбудеться.

Слід мати на увазі, що на деякі дисципліни встановлені чіткі ліміти запису. Тому треба заздалегідь подбати про своєчасну заяву.

Для багатьох *другокурсників*, які до цього повинні остаточно визначитися з майбутньої спеціальності, доведеться пройти *конкурсні випробування*, щоб підтвердити право опанувати обрану спеціальність. Найвагоміші аргументи для перемоги - висока успішність, зокрема й з профільних дисциплін, а також відмінний захист курсової роботи в кінці лютого - на початку березня.

Бажаємо успіхів у здійсненні ваших намірів!

Конвокація'99, вручення дипломів

ФАКУЛЬТЕТИ, ДЕПАРТАМЕНТИ, НАВЧАЛЬНІ КУРСИ

**Перший проректор
ТИХОЛАЗ А. Г.**

Навчальний процес та діяльність Університету регламентуються Статутом НаУКМА, Положенням про навчання в НаУКМА, а також рядом інших нормативних документів, з якими можна ознайомитися в деканатах факультетів та департаментів, деканаті студентів, юридичному відділі.

Університет надає своїм випускникам вищу освіту на таких основних рівнях:

- чотирирічна програма бакалаврату (базова вища освіта);
- однорічна програма підготовки спеціаліста (повна вища освіта);
- дворічна програма магістеріуму (повна вища освіта).

**Проректор з навчальної роботи
ГУСЄВ В. І.**

Кращі випускники магістеріуму мають можливість продовжити навчання в аспірантурі (протягом двох років доопрацювати свою магістерську дисертацію та захистити її як кандидатську) та докторантурі на базі НаУКМА або іншого вузу чи науково-дослідного інституту.

Відповідальними за реалізацію навчальних програм в НаУКМА є:

- **Ректор**
Сергій Семенович Іванюк,
- **Перший проректор**
Анатолій Георгійович Тихолаз,
- **Проректор з навчальної роботи**
Валентин Іванович Гусєв.

КЛАСИФІКАЦІЯ КУРСІВ БАКАЛАВРСЬКИХ ПРОГРАМ

Протягом навчання студент бакалаврату має засвоїти:

- курс нормативних дисциплін, однакових і обов'язкових для студентів усіх факультетів Університету (так званий загальнодержавний блок);
 - цикл обов'язкових спеціальних дисциплін відповідно до обраних студентом факультету та спеціалізації;
 - цикл вибіркових дисциплін згідно з професійною орієнтацією студента;
- І цикл дисциплін з інших напрямків підготовки за вільним вибором студента.

До першого блоку входять:

а) цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін (курси загальнодержавного блоку):

Економічна теорія-1 (ЕН.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Сніжко А.Е.

Пропедевтичне ознайомлення з основами економічної теорії, з загальними уявленнями про центральні економічні проблеми суспільства, основні засоби економічної координації та аналіз поведінки споживача. Програмою передбачається розгляд питань, пов'язаних з визначенням ціни та обсягу виробництва за умов досконалої конкуренції та монополії.

Продовження: ЕН.Б.26.

Політологія-1 (ПЛ.Б.01)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Якушик В.М.

Основи культури громадянства. Сучасне, цивілізаційне розуміння політики як не тільки боротьби за перемогу свого, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти.

Продовження: ПЛ.Б.02.

Соціологія-1 (СЦ.Б.1)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Оссовський В.Л., Оксамитна С.М., Карук В.П.

“Вступ до соціології” (Introduction to Sociology). Початкові знання про предмет соціології, про її основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, соціологічне розуміння культури й суспільства, їхньої будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації та основних форм соціальної нерівності.

Продовження: СЦ.М.3.

Українська мова (практичний курс української мови та мова ділових паперів) (УМ.Б.01)

1,5 зал. б., 4-2 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит.

Засвоєння орфоепічних та правописних норм, граматичних і синтаксичних особливостей української мови, специфіки ділового мовлення, основ практичної стилістики з урахуванням майбутньої спеціалізації.

Історія України (ІС.Б.01)

4 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит.

Перебіг основних подій вітчизняної історії в їх причинно-наслідкових взаєминах і в міжнародному контексті. Підвалини поглибленого та спеціалізованого дослідження фахових предметів на старших курсах бакалаврату і далі - у магістерському циклі.

Продовження: ІС.Б.07, 17, 18, 19, 30.

Англійська мова-1 (АМ.Б.1)

13 зал. б., 6 год./тиж., 1-2, 4-5 трим., іспит.

Загальний курс англійської мови /General English/ передбачає засвоєння студентами основних мовних навичок /читання, письмо, активне спілкування, аудіювання, реферування/ та опанування базових побутових тем. За цей період студент мусить вийти на середній рівень володіння англійською мовою.

Основи права (ПВ.Б.001)

1 зал. б., 2 год./тиж., 2, 3 трим., іспит.

Основи загальної теорії держави та права, основні правничі системи світу, національного права України. Розглядаються питання приведення національ-

ного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів. Особлива увага приділяється таким галузям права, як конституційне, кримінальне, цивільне, сімейне, трудове.

Безпека життєдіяльності (ЕЛ.Б.31)

1 зал. б., 3 год./тиж., 3 трим., залік, Нарбут А.В.

Знайомить із надзвичайними ситуаціями в мирний та воєнний час і шляхами забезпечення життєдіяльності в цих умовах, будуть показані шляхи ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, вивчаються медичні засоби захисту людини і перша медична допомога людині.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 11, 15, 21, 26.

Основи екології (ЕЛ.Б.30)

1 зал. б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Малюк В.І., Середа Л.І.

Базові знання про екологію як синтез усіх природничих наук і їх нерозривний зв'язок з гуманітарними цінностями, зв'язок живого й неживого в природі для студентів усіх факультетів НаУКМА. В курсі також ідеться про сучасні екологічні проблеми та шляхи їх розв'язання.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 11, 15, 21, 26.

Основи психології та педагогіки (СР.Б.1)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Голубєва Н.О.

Предмет психології та головні напрями розвитку сучасної психології; нові педагогічні технології; методи дослідження в загальній та педагогічній психології; поняття "особистість" - базова категорія педагогіки та педагогічної психології; розвиток особистості; психологія індивідуальних відмінностей; предмет і завдання педагогіки; зміст освіти; закономірності, принципи і правила дидактики; загальні методи навчання; форми організації навчання; виховання як психосоціальне явище; нові педагогічні технології.

Українська та зарубіжна культура (КЛ.Б.1)

2 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Попович М.В.

Покликаний ознайомити студентів з культурною спадщиною людства, надати можливість відчувати характерні риси й відмінності різних етно-культурних типів, засвоїти універсальні основні механізми культури етносів і націй, навчити вільно оперувати теоретичними конструкціями і поняттями культурології та історії світової культури, розглядати власну національну культуру в контексті світової. До цього курсу залучатимуться твори найкращих представників світової культурології: О.Шпенглера, А.Тойнбі, Ч.Хейзінґи, Б.Малиновського та ін., що сприятиме орієнтуванню студентів у найвагоміших досягненнях світової культурологічної думки.

Філософія-1 (ФС.Б.01)

2 зал.б., 4 год./тиж., іспит,

ФГСН, ФПН, ДКТ - 2 трим., Кримський С.А.,

ДСНТ, ДЕН, ФПРН - 1 трим., Малахов В.А.

Головні проблеми філософії та історико-філософської науки. Предмет філософії, її місце в системі культури, проблеми онтології, гносеології, філософії історії, етики та естетики.

Релігієзнавство-1 (ФС.Б.02)

1 зал.б., 2 год./тиж., залік,

ФГСН - 2 трим., Колодний А.М.

ДСНТ, ДЕН, ФПРН, ФПН, ДКТ - 3 трим., Колодний А.М.

Специфіка релігії та її місце в історії духовного розвитку людства. Найпоширеніші релігійні конфесії.

Фізичне виховання

2 зал.б., 4 год./тиж., 1, 2, 4, 5 трим., заліки.

Спрямований на формування у студентів єдності знань і практичних умінь з фізичної культури, фізичних, психомоторних, професійно значимих якостей, рухових умінь та навичок, активне використання яких необхідне для організації здорового способу життя, вирішення завдань, які виникають у навчальній, професійній, громадській, побутовій сферах життєдіяльності, залучення до процесу самоосвіти та самовдосконалення.

Конституційне право України (ПВ.Б.55)

1 зал.б., 2 год./тиж., залік,

ФГСН, ДКТ - 6 трим., Галиця О.С.

ФПН, ДЕН, ДСНТ - 8 трим., Галиця О.С., Лєвошина Н.А.

Опанування інструментарієм науки конституційного права, вивчення ролі Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організації і функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

б) цикл фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін:

Другий блок складається з:

- професійно орієнтованих дисциплін і
- дисциплін вільного вибору.

Церемонія освячення та встановлення хреста на відреставрованій бані Благовіщенської церкви НаУКМА, 6 квітня 1999 р.

Декан факультету

Моренець Володимир Пилипович
доктор філологічних наук, професор
(1 корпус, к.202, тел.416-14-20).

На факультеті ведеться підготовка за напрямками базової освіти: філософія, культура, філологія, історія, політологія. Специфіка факультету полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в цих галузях, а й отримати досить широку і різнобічну освіту. Студенти можуть дістати добру мовну підготовку (українська, англійська, ще одна сучасна і одна з давніх мов - за вибором студента), розвинути культуру мислення, оволодіти навичками літературної творчості і роботи на комп'ютері. Студенти факультету мають унікальну можливість поєднати фахову освіту певного напрямку з вивченням курсів інших напрямків, на додаток до головної спеціалізації (major) виконати програму додаткової спеціалізації (minor) або одну з міждисциплінарних програм. Процес навчання на факультеті ґрунтується на принципі вільної творчої освіти (Liberal Arts Education), який дозволяє студентам, враховуючи державні та університетські вимоги і використовуючи можливості факультетських програм, збудувати власну програму навчання.

Згідно з концепцією Університету, визначення напрямку базової освіти студента або його спеціалізація відбу-

вається наприкінці другого року навчання, тому організація навчального процесу на факультеті передбачає умовний поділ його на **два етапи**: дворічну дофахову підготовку і, починаючи з третього року навчання, дворічну фахову підготовку, що завершується здобуттям ступеня бакалавра.

Головна мета **дофахової підготовки** - дати загальну освіту, яка б стала необхідною базою для подальшої спеціалізації студента, ознайомити його з тими галузями знань, які пропонуються для вивчення, і, отже, створити умови для його свідомого самовизначення. На цьому етапі студент матиме можливість прослухати не тільки пропедевтичні курси з філософії, історії, української і зарубіжної культури, релігієзнавства, політології, а й більш ґрунтовні курси з цих та інших напрямів освіти.

На етапі **фахової підготовки** студент має вивчити профорієнтовані дисципліни, характер і загальна кількість яких визначаються відповідним навчальним планом, пройти педагогічну, дослідницьку та інші види практик, захистити курсову і кваліфікаційну роботи. Паралельно студенти можуть займатися науковою роботою на одній з кафедр, під керівництвом авторитетного вченого брати участь у роботі науково-дослідницького семінару, роботі наукових конференцій, семінарів тощо.

Після здобуття ступеня бакалавра студенти, які виявлять нахил і здібності до наукової роботи, матимуть змогу продовжити навчання за дворічною магістерською програмою, де поглиблено вивчатимуть дисципліни з обраної спеціальності та проводитимуть дослідження під керівництвом відомих вчених. Здобувши ступінь магістра, випускники факультету зможуть працювати в науково-дослідних установах, вищих школах, державних структурах, культурних закладах, засобах масової інформації.

До складу факультету входять випускові кафедри: *Історії та політології, Філософії та релігієзнавства, Культурології та археології, Філології, Україн-*

ської мови, які здійснюють підготовку студентів за відповідними напрямками базової освіти, а також забезпечують викладання дисциплін магістерських програм. Факультету також належать загальноуніверситетські кафедри *англійської мови та фізичного виховання*. До викладання в Університеті кафедри залучають провідних фахівців, викладачів українських і зарубіжних вузів, наукових співробітників Академії Наук.

На факультеті створено необхідні умови для гармонійного розвитку особистості. Студенти мають змогу займатися в театрі-студії, інших мистецьких студіях, співати в хорі. Регулярно організовуються зустрічі з відомими письменниками, митцями, громадськими та політичними діячами. На кафедрі фізичного виховання працюють різноманітні спортивні секції.

Методисти факультету -
Куранова Світлана Іванівна,
Юречко Ірина Іванівна

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВА

Завідувач -
Горський Вілен Сергійович
доктор філософських наук, професор

Методист -
Додонова Юлія Станіславівна

Гусєв Валентин Іванович
кандидат філософських наук, доцент

Сватко Юрій Іванович
доктор філологічних наук, доцент

Тихолаз Анатолій Георгійович
кандидат філософських наук, доцент

Ткачук Марина Леонідівна
кандидат філософських наук, доцент

Головащенко Сергій Іванович
кандидат філософських наук, доцент

Лисий Іван Якович,
кандидат філософських наук, доцент

Єрмоленко Анатолій Миколайович

доктор філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Бичко Ігор Валентинович

доктор філософських наук, професор
(Київський університет
ім.Т.Г.Шевченка)

Кримський Сергій Борисович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Лой Анатолій Миколайович

доктор філософських наук, професор
(Київський університет
Ім.Т.Г.Шевченка)

Колодний Анатолій Миколайович

доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Ящук Тамара Іванівна

доктор філософських наук, професор
(Київський університет Ім.Т.Г.Шевченка)

Малахов Віктор Аронович

доктор філософських наук, доцент
(Інститут філософії НАН України)

Бистрицький Євген Костянтинович

доктор філософських наук, доцент
(Міжнародний фонд "Відродження")

Попович Мирослав Володимирович

член-кореспондент НАН України,
доктор філософських наук, професор
(Інститут філософії НАН України)

Кушаков В'ячеслав Юрійович

кандидат філософських наук
(Український Інститут соціальних
досліджень)

Клепиков Андрій Олександрович

кандидат філософських наук
(Міжнародний фонд "Відродження")

Кошарний Степан Олексійович,

кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Чайка Тетяна Олексіївна

кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Богачов Андрій Леонідович
кандидат філософських наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Гірник Андрій Миколайович
кандидат філософських наук

Васильєв Сергій Олександрович
кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Филипович Людмила Олександрівна
кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Кобець Роман Григорович
кандидат філософських наук

Котусенко Віктор Володимирович
магістр філософії

Мінаков Михайло Анатолійович
магістр філософії

Капранов Сергій Олександрович
магістр філософії

Завгородній Юрій Юрійович
магістр філософії

КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЇ

Завідувач -

Моренець Володимир Пилипович
доктор філологічних наук, професор

Методист -

Пелешенко Наталія Іванівна

Наливайко Дмитро Сергійович
доктор філологічних наук,
член-кореспондент НАН України

Агеєва Віра Павлівна
доктор філологічних наук, професор

Павленко Ганна Іванівна
кандидат філологічних наук, доцент

Харчук Роксана Борисівна
кандидат філологічних наук, доцент

Кравченко Андрій Євгенович
кандидат філологічних наук, доцент

Павличко Соломія Дмитрівна
доктор філологічних наук, професор

(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка
НАН України)

Смілянська Валерія Леонідівна
доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка
НАН України)

Шалагінов Борис Борисович
кандидат філологічних наук, доцент
(Педагогічний університет
ім. М.П.Драгоманова)

Шахова Кіра Олександрівна
доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Шевчук Тетяна Миколаївна
кандидат філологічних наук, доцент
(Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнографії
ім. М.Т.Рильського НАН України)

Веретельник Роман
доктор філософії
(Оттавський університет, Канада)

Гундорова Тамара Іванівна
доктор філологічних наук, доцент
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка
НАН України)

Алексєєнко Олена Борисівна
кандидат філологічних наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)

**Соловей-Гончарик
Елеонора Степанівна**
доктор філологічних наук, професор
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка
НАН України)

Китастий Віктор
доктор філологічних наук, професор
(США)

Кейс Віталій
доктор філологічних наук
(Ратґерський університет, США)

Сулима Микола Матвійович
доктор філологічних наук
(Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка
НАН України)

Струць Роман
доктор філологічних наук
(Університет м. Калґорі, Канада)

Іванюк Сергій Семенович
кандидат філологічних наук

Пушик Степан Григорович
кандидат філологічних наук, доцент
(Прикарпатський державний
університет)

СЕКЦІЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Бочко Галина Павлівна
кандидат філологічних наук, доцент

Пашунова Лілія Олексіївна
кандидат філологічних наук, доцент

Гончарова Олена Михайлівна
старший викладач

Кадуріна Лариса Борисівна
старший викладач

Бадешко Лілія Миколаївна
старший викладач

Романова Неоніла Петрівна
кандидат філологічних наук, доцент
(Інститут мовознавства ім. О.І.Потебні
НАН України)

Литвинов Володимир Дмитрович
кандидат філософських наук
(Інститут філософії НАН України)

Нільгюн Девран
старший викладач (Туреччина)

Кислюк Олександр Іванович
старший викладач
(Київська Духовна семінарія
УПЦКП)

Мілорад Стоєвич
доктор філологічних наук, професор
(Хорватія)

Бурмістренко Олена Давидівна
кандидат філологічних наук, доцент
(Інститут «Слов'янський університет»)

Данилич Юлія Олексіївна
старший викладач
(Київська Духовна семінарія УПЦ КП)

Підлужна Зінаїда Іванівна
асистент

Резаненко Володимир Федорович
доктор філологічних наук, професор
(Київський університет
ім. Т.Г.Шевченка)

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Завідувач -

Житник Володимир Костянтинович
кандидат філологічних наук, доцент

Методист -

Миронова Юлія Іванівна

Тоцька Ніна Іванівна
доктор філологічних наук, професор

Вихованець Іван Романович
доктор філологічних наук, професор

Коптілов Віктор Вікторович
доктор філологічних наук, професор
(Франція)

Кочерган Михайло Петрович
доктор філологічних наук, професор
(Київський лінгвістичний університет)

Пономарів Олександр Данилович
доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Різун Володимир Володимирович
доктор філологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Рогачова Галина Григорівна
кандидат філологічних наук, доцент

Ціпцюра Людмила Федорівна
кандидат філологічних наук, доцент

Линник Тетяна Григорівна
кандидат філологічних наук, доцент

Тоцька Наталя Георгіївна
старший викладач

Мурашко Валентина Іванівна
старший викладач

Калиновська Оксана В'ячеславівна
старший викладач

Олійник Юрій Іванович

асистент

КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ

Завідувач -

Погорілий Олександр Іванович

доктор соціологічних наук, професор

Методист -

Буткевич Максим Олександрович

Попович Мирослав

Володимирович

член кореспондент НАН України, доктор філософських наук, професор (Інститут філософії НАН України)

Петрова Ольга Миколаївна

доктор філологічних наук, професор

Кримський Сергій Борисович

доктор філософських наук, професор

Парахонський Борис

Олександрович

доктор філософських наук, професор (Інститут стратегічних досліджень)

Павленко Юрій Віталійович

доктор філософських наук

Залізник Леонід Львович

доктор історичних наук, професор (Інститут історії НАН України)

Пістрій Ігор Володимирович

кандидат філософських наук, доцент

Попов Борис Васильович

кандидат філософських наук, доцент (Інститут філософії НАН України)

Нікішенко Сергій Олександрович

кандидат історичних наук, доцент

Пустовалов Сергій Жанович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут археології НАН України)

Голіченко Тетяна Самійлівна

кандидат філософських наук, доцент (Інститут філософії НАН України)

Бунятян Катерина Петрівна

кандидат історичних наук, старший викладач (Інститут археології НАН України)

Корвін-Піотровський Олексій

Генріхович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут археології НАН України)

Собуцький Михайло Анатолійович

кандидат філософських наук, доцент (Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Івашина Олександр Олексійович

старший викладач

Чумаченко Борис Миколайович

старший викладач

Бондарець Оксана Василівна

старший викладач

Демчук Руслана Вікторівна

старший викладач

Нікішенко Юлія Ігорівна

старший викладач

Брюховецька Лариса Іванівна

старший викладач

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ

Завідувач -

Мицик Юрій Андрійович

доктор історичних наук, професор

Методист -

Болгарова Марина Юріївна

Костенко Світлана Семенівна

Бажан Олег Григорович

кандидат історичних наук, доцент (Інститут історії НАН України)

Балабушевич Тетяна Аркадіївна

кандидат історичних наук, доцент

Брайчевський Михайло Юліанович

доктор історичних наук, член Дорадчої ради НаУКМА, почесний професор НаУКМА (Інститут археології НАН України)

Болгарова Марина Юріївна

асистент

Верстюк Владислав Федорович

доктор історичних наук (Інститут історії України НАН України)

Галенко Олександр Іванович

кандидат історичних наук, доцент
(Інститут сходознавства ім. А.Кримського НАН України)

Глісон Вільям

доктор філософії, професор
(керівник програми Fulbright в Україні, США)

Гломозда Костянтин Юхимович

кандидат історичних наук, доцент

Денисенко Галина Григорівна

кандидат історичних наук, доцент
(Інститут історії України НАН України)

Довженко Надія Дмитрівна

старший викладач

Ісаєвич Ярослав Дмитрович

академік НАН України, доктор історичних наук, професор
(Інститут українознавства ім. І.Крип'якевича, Інститут Центрально-Східної Європи, Львів)

Кірсенко Михайло Володимирович

кандидат історичних наук, професор

Клочовський Єжи

доктор історичних наук, почесний професор НАУКМА (Інститут Східно-Центральної Європи, Польща)

Кульчицький Станіслав Владиславович

доктор історичних наук, професор
(Інститут історії України НАН України)

Курочкін Олександр Володимирович

доктор історичних наук
(Інститут етнології та фольклористики ім. М.Рильського НАН України)

Люта Тетяна Юріївна

старший викладач

Майборода Олександр Микитович

доктор історичних наук
(Інститут політичних та етнонаціональних досліджень НАН України)

Кучменко Елеонора Миколаївна

кандидат історичних наук, доцент
(Педагогічний університет ім. М.Драгоманова)

Нікітенко Надія Миколаївна

кандидат історичних наук, доцент
(Державний національний історико-архітектурний заповідник "Софіївський музей")

Павлюк Олександр Владиславович

кандидат історичних наук, доцент

Подаляк Наталія Гордіївна

кандидат історичних наук, доцент
(Київський державний інститут культури)

Попик Володимир Іванович

кандидат історичних наук,
старший науковий співробітник
(Президія НАН України)

Скуратівський Вадим Леонтійович

доктор мистецтвознавства, доцент
(Київський державний інститут театрального мистецтва ім. П.Карпенка-Карого)

Третякова Олена Василівна

старший викладач

Фінберг Леонід Кушелович

(Центр європейських гуманітарних досліджень НАУКМА)

Щербак Віталій Іванович

кандидат історичних наук, доцент
(Інститут історії України НАН України)

Хижняк Зоя Іванівна

кандидат історичних наук, доцент

Яковенко Наталя Миколаївна

доктор історичних наук, професор
(Інститут східноєвропейських досліджень НАН України)

СЕКЦІЯ ПОЛІТОЛОГІЇ**Рябов Сергій Геннадійович**

доктор філософських наук

Бевз Тетяна Анатоліївна

кандидат історичних наук, доцент

Гарань Олексій Васильович

доктор історичних наук, доцент

Білоус Артур Олександрович

кандидат політологічних наук

Дергачов Олександр Петрович
кандидат історичних наук, доцент
(Інститут політології та національних
відносин НАН України)

Клименко Ольга Віталіївна
асистент

**Кульчицький
Станіслав Владиславович**
доктор історичних наук, професор
інститут історії України НАН України)

Мадіссон Вадим Вільяминович
доктор історичних наук, професор

Майборода Олександр Микитович
доктор історичних наук
(Інститут політології та національних
відносин НАН України)

Мартиненко Петро Федорович
кандидат юридичних наук
(Конституційний Суд України)

Мейс Джеймс
доктор філософії (США)

Полохало Володимир Іванович
кандидат історичних наук, доцент
(Адміністрація Президента України)

Скороход Юрій Степанович
кандидат історичних наук, доцент

Стукало Сергій Володимирович
кандидат соціологічних наук, доцент
(Інститут соціології України
НАН України)

Шахов Валерій Андрійович
кандидат історичних наук, доцент

Щербинський Дмитро Миколайович
магістр права

Якушик Валентин Михайлович
доктор політологічних наук, професор

КАФЕДРА АНГЛІЙСКОЇ МОВИ

Завідувач -
Куровська Олена Вікторівна
кандидат філологічних наук, доцент

Методист -
Вільчинська Олена Дмитрівна

Горкун Марія Григорівна
кандидат філологічних наук

Батурська Леся Арсенівна
кандидат філологічних наук, доцент

Беланова Римма Анатоліївна
кандидат педагогічних наук, доцент

Василенко Ірина Василівна
кандидат філологічних наук, доцент

Зернецький Павло Васильович
кандидат філологічних наук, доцент

Мищенко Тамара Степанівна
кандидат філологічних наук, доцент

Фіногіна Тетяна Степанівна
кандидат філологічних наук, доцент

Брискіна Людмила Антонівна
старший викладач

Бузунова Надія Федорівна
старший викладач

Буйницька Лариса Валер'янівна
старший викладач

Буреніна Тетяна Генріхівна
старший викладач

Долинська Ольга Ростиславівна
старший викладач

Калініна Наталія Октавієвна
старший викладач

Куліченко Наталія Петрівна
старший викладач

Качурець Оксана Петрівна
старший викладач

Кушнарєва Тетяна Георгіївна
старший викладач

**Омельяненко
Людмила Олександрівна**
старший викладач

Сем'янків Ірина Вадимівна
старший викладач

**Соломашенко Наталія
Василівна**
старший викладач

**Федоряченко
Лариса Всеволодівна**
старший викладач

Швидка Галина Олександрівна
старший викладач

Шугай Алла Юріївна
старший викладач

Піроженко Ірина Дмитрівна
старший викладач

Духота Олена Володимирівна
асистент

Залеська Лариса Миколаївна
асистент

Колісник Тетяна Семенівна
асистент

Кучерова Олена Олександрівна
асистент

Позняк Світлана Іванівна
асистент

Прісна Тетяна Борисівна
асистент

Ратушна Лідія Яківна
асистент

Гальченко Максим Сергійович
асистент

Федорів Ярослава Романівна
асистент

Шалак Олександра Ярославівна
асистент

КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Завідувач -

Кравченко Леонід Свиридович
кандидат педагогічних наук, доцент

Щербина Юрій Володимирович
кандидат педагогічних наук, доцент,
майстер спорту
(Медичний університет
ім. О.О.Богомольця)

Макареня Володимир Вікторович
кандидат медичних наук, доцент

(Медичний інститут Української
Асоціації народної медицини)

Малиш Наталія Андріївна
кандидат економічних наук

Бойко Степан Іванович
ст.викладач, майстер спорту

**Жуков
Володимир Олександрович**
старший викладач, майстер спорту

Зеленюк Оксана Володимирівна
старший викладач

Васько Валерій Миколайович
старший викладач

**Копилов
Олександр Миколайович**
старший викладач

Сотула Анатолій Миколайович
старший викладач

Дзян Олександр Ізотович
старший викладач, майстер спорту

Селезньов Михайло Якович
старший викладач, майстер спорту

Миронова Юлія Іванівна
асистент

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТІ

**1. Освітньо-професійні
бакалаврські програми за на-
прями освіти:**

- ФІЛОСОФІЯ
- ФІЛОЛОГІЯ
- КУЛЬТУРА
- ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

**2. Програми додаткової
спеціалізації (minor)**

- ФІЛОСОФІЯ
- ФІЛОЛОГІЯ. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО
- ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА
- КУЛЬТУРА
- ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

3. Сертифікатні програми

- РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

- ПЕРЕКПАДОЗНАВСТВО
- ІНОЗЕМНІ МОВИ (НІМЕЦЬКА, ФРАНЦУЗЬКА, ІСПАНСЬКА, ІТАЛІЙСЬКА, ЯПОНСЬКА)
- 4. Магістерські програми**
- ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ
- ТЕОРІЯ, ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА
- ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ
- ІСТОРІЯ
- ПОЛІТОЛОГІЯ

Загальна структура і вимоги бакалаврських програм

Програма підготовки бакалавра за певним напрямом освіти має на меті забезпечити студентів фундаментальними і спеціальними знаннями, вміннями, а також підготувати їх до професійної діяльності й подальшого поглиблення спеціалізації за дворічною магістерською програмою. Бакалаврська освітньо-професійна програма складається з блоку нормативних навчальних дисциплін, а також з блоку вибіркових дисциплін. Нормативні дисципліни обов'язкові для вивчення. До них входить цикл гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, а також цикл фундаментальних, професійно орієнтованих дисциплін. Перший визначається Міністерством освіти України і є загальним для всіх студентів країни. Другий - відповідною кафедрою і залежить від напрямку освіти. Вибіркові навчальні дисципліни поділяються на професійно орієнтовані та дисципліни вільного вибору-

Для виконання бакалаврської програми студент має прослухати всі нормативні дисципліни і відповідну кількість вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (див. перелік цих дисциплін за напрямками базової освіти). Загалом протягом 4-х років навчання він має набрати не менше **120 залікових балів**, з них **31,5 зал. бал** - за дисципліни державного блоку. Крім того, бакалаврські програми містять у собі вимогу обов'язкового вивчення курсу Українська мова-2 (**2 зал.б.**), а також вимогу набрати не менше **8 зал. балів** за професійно орієнтовані дисципліни інших напрямів освіти, що пропонуються факультетом. Перелік і терміни вивчення цих дис-

циплін за рекомендацією кафедри, або на власний розсуд має визначити сам студент у відповідності з навчальними планами інших напрямів (цикл фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін). Крім того за дисципліни вільного вибору студент має набрати **14 зал. балів**. За рахунок цих залікових балів, крім дисциплін з відповідного переліку, студент може виконати програму додаткової спеціалізації (minor), вивчити другу іноземну або давню мову, дисципліни інших напрямів і факультетів.

Етапи виконання бакалаврської програми

Виконання бакалаврської програми починається вже на етапі **дофахової підготовки**. Протягом перших двох років навчання студенти мають вивчити дисципліни державного блоку. Вони обов'язкові для всіх студентів, але з дозволу деканату студент може перенести термін їх вивчення. Він може також отримати дозвіл на перезарахування цих дисциплін, якщо у необхідному обсязі вивчав їх в іншому вузі, і обрати натомість інші дисципліни.

Разом з тим, починаючи з першого триместру, студенти виконують **загальнофакультетську програму гуманітарної освіти**, мета якої - поглибити гуманітарну підготовку, розпочати циклом дисциплін державного блоку, а також створити надійне підґрунтя для свідомого вибору студентом напрямку своєї базової освіти (спеціальності). Ця програма дає можливість ознайомитися з фундаментальними курсами різних бакалаврських програм, водночас вони мають і загальноосвітнє значення. Кількість таких курсів та їх співвідношення залежать від вибору самого студента, але в сумі він мусить набрати за них не менше **18 зал.балів**. Неважко помітити, що, виконуючи цю програму, студент може набрати не менше **10 зал.балів** за професійно орієнтовані курси своєї майбутньої спеціальності, а також виконати вимогу бакалаврської програми щодо вивчення в кількості **8 зал.балів** дисциплін інших напрямів. У разі потреби студент може змінити термін вивчення обраної дисципліни. Для цього під час запису на

курси він має звернутися з відповідною заявою у деканат. Виконуючи вимоги цієї програми, студент, якщо має вільні години в своєму індивідуальному плані, може обрати й інші дисципліни, пропоновані кафедрами факультету і університету.

Загалом на першому етапі студент має набрати не менше **60 зал.б.**, він також має написати і захистити курсову роботу (на одній з випускових кафедр за вибором студента) і пройти навчально-ознайомчу практику.

Порядок визначення напрямку базової освіти

1. Попередній запис на певну бакалаврську програму відбувається наприкінці першого року навчання під час складання студентами плану опанування дисциплін на наступний навчальний рік. Остаточного напрям базової освіти і, отже, бакалаврська програма, за якою навчаються студенти, визначається наказом Ректора наприкінці другого року навчання (V триместр) на підставі їхніх заяв, але в межах обсягу ліцензованого прийому.

2. Для цього студент має не пізніше **10 березня** подати на відповідну кафедру заяву.

3. Якщо кількість студентів, що виявили бажання навчатися за певним напрямом освіти, більше ліцензованого обсягу прийому, визначення цього напрямку для них відбувається на конкурсній основі.

4. У разі необхідності такий конкурс з **10 по 17 березня** організовує і проводить випускова кафедра. Головним критерієм конкурсного відбору студентів на певну спеціальність є **результати захисту курсової роботи за другий рік навчання та середня успішність з професійно орієнтованих дисциплін** цього напрямку (в т.ч. й відповідної дисципліни державного блоку).

5. Студенти, що не пройшли за конкурсом, мають обрати для себе інший напрям базової освіти, звернувшись із заявою на відповідну кафедру.

6. Студенти, які за певних обставин не змогли реалізувати свій вибір щодо напрямку освіти, можуть задовольнити свої освітні потреби, навчаючись за програмою додаткової спеціалізації (minor).

7. Запис на програми додаткової спеціалізації відбувається також у V триместрі. Для того, щоб записатися на таку програму, студент має подати до деканату відповідну заяву.

Додаткова спеціалізація (minor) і сертифікатні програми

Програми додаткової спеціалізації (minor) та сертифікатні програми пропонуються студентам як доповнення до бакалаврських програм з обраних ними напрямів базової освіти. Виконання цих програм дозволяє студентам цілеспрямовано використати залікові бали за вибіркові курси, передбачені бакалаврськими програмами, сконцентрувати зусилля на додатковому напрямі освіти, що може суттєво покращити перспективи подальшого навчання (вибір магістерських програм) і майбутнього працевлаштування.

Сертифікатні програми можуть мати міждисциплінарний характер і складаються з професійно орієнтованих дисциплін, що входять до складу різних бакалаврських програм. Вони пропонуються студентам для повнішого задоволення їхніх освітніх потреб, для розширення їхніх професійних можливостей і більш гнучкого реагування на суспільні потреби. Курси за програмою "Іноземні мови" вивчаються за додаткову плату.

Ті студенти, які виконують програму додаткової спеціалізації (minor) або сертифікатну програму, отримують відповідний запис у додатку до диплома і свідоцтво/certificate.

Програми додаткової спеціалізації та сертифікатні програми пропонуються студентам всіх факультетів НаУКМА.

Загальні правила формування індивідуальних планів і запису на курси

1. Кожен студент самостійно формує свій індивідуальний план опанування дисциплін згідно з вимогами бакалаврських програм та факультетськими вимогами щодо етапів їх виконання. При цьому тижневе навантаження не повинно перевищувати **30 год. аудиторних занять (оптимальне навантаження 24-26 год.)**. У середньому за рік студент має набрати **30 залікових балів**.

2. Запис на курси і формування індивідуальних планів відбувається у березні місяці на всі триместри (осінь, весну, літо) наступного навчального року. Однак остаточне затвердження складу академічних груп і, отже, корекція індивідуальних планів відбувається протягом року (відповідно: на початку **осіннього, весняного та літнього** триместрів).

3. Для того, щоб записатися на обраний курс, студент повинен: а)внести його до свого індивідуального плану і б)зареєструватися на відповідній кафедрі. Внести корективи до індивідуального плану опанування дисциплін студент може протягом **першого тижня** відповідного триместру. Для цього в зазначені терміни він має звернутися у деканат з мотивованою заявою.

4. Зробити зміни у своєму індивідуальному плані студент може у таких випадках: а)збіг дисциплін у розкладі; б)зміна напрямку освіти або навчальної програми; в)перезалік дисциплін.

5. Якщо студент у зазначені терміни не заявив про зміни в індивідуальних планах опанування дисциплін, чинним залишається план, сформований під час запису в березні.

6. Нормативні дисципліни гуманітарного та соціально-економічного циклу (державний блок) є обов'язковими для всіх студентів, тому запис на кафедрах на ці дисципліни не проводиться. Проте студент може змінити термін їх вивчення, звернувшись із відповідною заявою у деканат.

7. Запис на курси інших факультетів здійснює методист відповідної кафедри.

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:

ФІЛОСОФІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Історичні типи філософського мислення (ФС.Б.114)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 2 три м., іспит.

Загальне уявлення про головні етапи історії філософії, ознайомлення з характерними ознаками, що вирізняють різні типи філософського мислення, попередня інформація про найзначніших представників всесвітньої та вітчизняної історії філософії.

Продовження: ФС.Б.101-107.

Історія філософії Південної та Східної Азії (ФС.Б.101)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., залік, Завгородній Ю.Ю., Капранов С.О.

Філософська думка Індії, Китаю, Кореї та Японії від найдавніших часів до ХХ ст. у контексті світової філософії. Основні філософські школи (веданта, йога, буддизм, конфуціанство, даосизм та ін.), погляди провідних представників. Методологічні засади аналізу філософських текстів індійської та китайської традицій.

Початок: ФС.Б.100.

Продовження: ФС.Б.102.

Метафізика (ФС.Б.108)

2 зал. б., 3 год./тиж., 4 трим., іспит, Гусев В.і.

Філософське осмислення проблем буття і небуття, буття і свідомості, матеріального та ідеального вимірів буття, співвідношення необхідності і свободи. Аналізуються філософське розуміння Бога та докази його існування.

Початок: ФС.Б.100.

Продовження: ФС.Б.109.

Антична філософія (ФС.Б.102)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Тихолаз А.Г.

Систематичний виклад розвитку філософії у Стародавній Греції від часу виникнення її до еліністично-римської філософії. Аналіз вчень провідних представників античної філософії (Геракліт, Ксенофан, Парменід, Левкіп, Демокріт, Сократ, Платон, Арістотель та ін.)

Початок: ФС.Б.101.

Продовження: ФС.Б.103.

Філософія середніх віків та доби Відродження (ФС.Б.103)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Котусенко В.В.

Ознайомлення з середньовічною філософією та філософією доби Відродження. Специфіка середньовічної європейської філософії, її роль і місце в історії світової культури. Погляди представників ранньохристиянської філософії, східної патристики, схоластики і християнської містики. Головні риси та етапи розвитку філософії доби Відродження. Погляди визначних мислителів цієї доби (Ф. Петрарка, Н. Макіавелі, М.Ф. Фічіно, Дж. Піко делла Мірандола, М. Кузанський, Дж. Бруно та ін.).

Початок: ФС.Б.102.

Продовження: ФС.Б.104.

Епістемологія (ФС.Б.109)

2 зал.б., 3 год./тиж., 5 трим., іспит, Бич ко І. В.

Особливості пізнання як ідеального осмислення світу. Проблеми співвідношення свідомості і мови, шляхи і способи пізнання, проблема істини.

Початок: ФС.Б.108.

Продовження: ФС.Б.9.

Історія християнства (ФС.Б.115)

2 зал.б., 3 год./тиж., 5 трим., залік, Головащенко С.І.

Цілісне знання з історії цієї світової релігії, окремих конфесій, розкриває основний зміст віровчення і особливості культу останніх. Православ'я і католицизм, лютеранство і кальвінізм, баптизм і адвентизм та інші християнські течії.

Початок: ФС.Б.200.

Продовження: ФС.Б.249.

Історія української філософії (ФС.Б.104)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Горський В.С.

Особливості та головні етапи розвитку української філософської думки. Філософські ідеї у культурі Київської Русі, професорів Києво-Могилянської академії, Г. Сковороди, П. Юркевича та ін.

Початок: ФС.Б.103.

Продовження: ФС.Б.105.

Філософія Нового часу (ФС.Б.105)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Гусев В.І.

Західноєвропейська філософія XVII - XVIII ст., головним чином такі напрмки, як раціоналізм (Р.Декарт, Б.Спіноза, Г.Лейбніц,), емпіризм (Д.Локк, Д.Берклі, Д.Юм), англійське, французьке та німецьке Просвітництво.

Початок: ФС.Б.104.

Продовження: ФС.Б.106.

Логіка (ФС.Б.116)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, Васильєв С.О.

Сприяння оволодінню точним аналітико-дедуктивним стилем мислення, раціональними схемами переконання та доведення, розумінню сутності наукової діяльності, специфіки наукового пізнання, принципів евристики.

Продовження: ФС.Б.132.

Філософська антропологія (ФС.Б.9)

2 зал.б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Лой А.М.

Місце і роль філософської антропології у сучасній філософії. Проблеми людського життя, поняття "життєвий світ", особливості досвіду людського існування, співвідношення свідомого і несвідомого в житті людини.

Початок: ФС.Б.109.

Продовження: ФС.Б.111.

Німецька класична філософія (ФС.Б.106)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Єрмоленко А.М.

Місце і роль німецької класичної філософії в історії філософії Нового часу. Філософія І. Канта, І.Г. Фіхте, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля, Л. Фейербаха.

Початок: ФС.Б.105.

Продовження: ФС.Б.107.

Філософія історії (ФС.Б.111)

2 зал. б., 3 год/тиж., 8 трим., іспит, Я щук Т.І.

Сутність та завдання філософії історії. Питання специфіки історичного процесу, єдності і багатоманітності історії, проблема людини та історії, сенсу історії.

Початок: ФС.Б.9.

Продовження: ФС.Б.112.

Панорама сучасної зарубіжної філософії (ФС.Б.107)

2,5 зал. б., 4 год/тиж., 10 трим., іспит, Бистрицький Є.К.

Головні напрямки і течії сучасної західної філософії. Погляди представників філософії волі (А.Шопенгауер, Ф.Ніцше), феноменології (Е.Гуссерль), філософської герменевтики (Г.Гадамер, П.Рікер), психоаналітичної філософії (З.Фрейд, К.Юнг, Е.Фромм), екзистенціалізму (М.Гайдеггер), позитивізму та постпозитивізму (Л.Вітгенштейн, Р.Карнап, П.Фейєрабенд), комунікативної філософії (К.Апель, Ю.Хабермас) та філософії постмодернізму (Ж.Льотар, Ж.Деріда, М.Фуко).

Початок: ФС.Б.106.

Продовження: ФС.Б.117-26.

Етика (ФС.Б.112)

2 зал. б., 3 год/тиж., 10 трим., іспит, Малахов В.А.

Предмет етики, аналіз основних типів етичних вчень, вчення специфіки моралі, понять, структури і категорій моральної свідомості, моральних проблем людської діяльності, спілкування.

Початок: ФС.Б.111.

Продовження: ФС.Б.113.

Естетика (ФС.Б.113)

2 зал. б., 3 год/тиж., 11 трим., іспит, Чайка Т.О.

Сутність предмету естетики, основні естетичні концепції, категорії естетики, специфіка мистецтва як форми творчості, феномен культури і способу людської самореалізації.

Початок: ФС.Б.112.

Продовження: ФС.Б.127-37

Спецсеминар "Вступ до Біблії" (ФС.Б.200)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Головащенко С.І.

Знайомство з Біблією - визначним явищем світової культури і духовності, джерелом релігійних, етичних та філософських традицій. Склад та структура Біблії, формування біблійного канону, переклади Біблії та їхнє поширення, історія вилучення біблійних текстів.

На семінарах обговорення релігійної, філософської, культурологічної, моральної проблематики. Походження та природа людини; співвідношення вічності та часу; історія як "життєвий шлях" людства та особистості; суспільна мораль та особиста моральність, Божественна та людська мудрість; віра та поклоніння. Крім канонічних книг Біблії знайомство з апокрифічними творами. Для майбутніх релігієзнавців, філософів, культурологів, філологів.

Початок: ФС.Б.02.

Продовження: ФС.Б.206.

Методика викладання філософії (ФС.Б.181)

І зал. б., 2 год/тиж., 11 трим., залік, Лисий І.Я.

Знайомить із сучасною системою філософської освіти та її традиціями. Формує у майбутніх фахівців з філософії базу для набування ними навиків викладання філософії у середній та вищій ланках освіти. Зміст філософської освіти, головні засади і методи викладання філософії.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів - 20)

Критичне мислення (ФС.Б.128)

І зал. б., 3 год/тиж., 3 трим., залік, Попович М.В.

Аналіз тексту. Заміри й наслідки мовних актів. Основні ідеї теорії Остіна-Серля. Типи мовних актів і типи діяльності. Режисура розмови. Критичний аналіз пізнавальної діяльності. Інтуїтивне поняття доказу та його формалізація. Підтвердження та спростування. Аналіз і синтез. Теорія смислу і значення.

Що ми говоримо і що маємо на увазі. Критичний аналіз міфологічної свідомості. Парадигми міфу. Міф і ритуал. Теорія міфу і психоаналіз (Мірча Еліаде). Критичний аналіз сакральних текстів (Дібеліус-Бульман). Критичний аналіз науки. Критичний аналіз практики. Критичний аналіз суджень про красу. Гармонія і хаос.

Початок: ФС.Б.100.

Релігієзнавство-2 (ФС.Б.201)

2.5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Колодний А.М.

Конфесійне релігієзнавство. Залучення до навчального процесу богословів із різних релігійних течій, зокрема язичництва, індуїзму, буддизму, іудаїзму, ісламу, християнства в основних його конфесійних визначеностях, а також різновиду неорелігій - мормонства, мунізму, рунвірства, білобратства, харизматства іт.

Початок: ФС.Б.200.

Психологія конфлікту та культура поведінки в конфліктній ситуації (ФС.Б.129)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Гірник А.М.

Участь у семінарі допоможе учасникам усвідомити свої сильні і слабкі сторони в спілкуванні, обмінятися особистими знаннями розв'язання конфліктів, а також набути нового досвіду в процесі виконання вправ, розігрування ситуацій та їхнього групового аналізу.

Початок: ФС.Б.100.

Неорелігії світу (ФС.Б.203)

1.5 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік

Поглиблення знань з нормативного курсу "Релігієзнавство-1", аналіз нових релігійних течій як історичного, соціального і світоглядного явища. Новітні явища у релігійній сфері. Сприяння формуванню у студентів толерантного ставлення до інокультур, іножиття, інодумок, які реалізуються в нетрадиційних релігіях.

Початок: ФС.Б.200.

Аналітика міфу (ФС.Б.131)

1 зал.б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Кушаков В.

Специфіка психоаналітичного підходу до міфології. Ортодоксальний фрейдизм про міф. Едіпівська схема. Народження героя та інцестуальний мотив (З.Фрейд, О.Ранк). Міф та сновидіння (К.Абрахам). Гамлет та Едіп (Е.Джоне). Міфологічна революція у психоаналізі. Символічна ампліфікація проти алегоричної редукції. Міф про відродження (К.Г.Юнг). Асексуальне тлумачення лібідо, його метаморфози і символи. Психологічні витоки конфлікту. Особисті міфи Фрейда і Юнга. Символіка батьковбивства. Пролегомени до критики темного розуму.

Релігійні традиції Південної, Південно-Східної Азії та Далекого Сходу (ФС.Б.206)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік.

Поглиблення знань з нормативного курсу «Релігієзнавство-1», історичні типи і форми релігії, що виникли на Сході, їх розвиток та поширення. Закономірності історично-релігійного процесу, опанування основ віровчення, специфіки культурної діяльності та характеру релігійних організацій національних та світових релігій Сходу.

Початок: ФС.Б.200.

Образ святості в культурі Київської Русі (ФС.Б.118)

1 зал.б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Чайка Т.О.

Поняття "святості" в християнській філософській культурі. Етичний аспект образу "святості" в філософській культурі Київської Русі. Підсумковий диспут "Місце образу святості в системі філософсько-світоглядних уявлень України Княжої доби".

Початок: ФС.Б.104.

Патристика (ФС.Б.117)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Сарапін О.В.

Патристика як філософська дисципліна; найбільш вагомий у філософському, і ширше, у культурному відношенні здобутки представників патристики, які вони внесли в інтелектуальну історію людства.

Початок: ФС.Б.200.

Релігія і мистецтво (ФС.Б.208)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Лисий М.Я.

Поглиблене вивчення мистецької культури та її взаємин з релігією. Витоки релігії

і мистецтва, образ і символ у релігії та мистецтві, культове мистецтво минулого і сьогодення, наслідки секуляризації мистецтва, взаємини релігії та мистецтва в українській культурі.

Початок: ФС.Б.200.

Європейські моделі комунікації. Х - XX ст. (ФС.Б.134)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Сватко Ю.І.

Початок: ФС.Б.100.

"Релігійний текст як предмет філософської інтерпретації" - спецсеминар

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Кушаков В.Ю.

Ознайомлення з історією й головними принципами філософського тлумачення релігійних текстів, переважно у західній та у вітчизняній традиціях, а також вироблення навичок практичної інтерпретаційної роботи філософа з текстами.

Початок: ФС.Б.200.

Філософія Декарта (метафізичні роздуми) (ФС.Б.119)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Гусєв В.І.

Дослідження одного з найбільш глибоких філософських творів Декарта, в якому він розглядає сутність людської душі, розуму, волі, проблему істини і можливості пізнання зовнішнього світу, місце ідеї Бога в структурі людської свідомості та докази його буття.

Початок: ФС.Б.105.

Філософія екзистенціалізму (ФС.Б.121)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бичко І.В.

Екзистенціалізм як провідна течія філософського гуманізму XX ст. М.Гайдеггер: критика ренесансного гуманізму та утвердження ідеї консенсусу людини і буття. К.Ясперс: екзистенціальний сенс історії. Ж.-П. Сартр: "раціоналістичний" ірраціоналізм, "засудженість" людини до свободи. А.Камю: "героїчний" абсурд. Екзистенціальна традиція в українській філософії.

Початок: ФС.Б.106.

Критична філософія Канта (ФС.Б.122)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Лой А.М.

Поняття метафізики в філософії Канта. Метафізика та наука. "Пролегомени до всякої майбутньої метафізики". Проблематика "Критики чистого розуму" Канта. Кант про первісне зло в людській природі. Проблематика "Критики практичного розуму" Канта. "Критика здатності судження" в контексті метафізики. Тема історії у філософії Канта.

Початок: ФС.Б.106.

Філософія Платона (ФС.Б.126)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Тихолаз А.Г.

Поглиблене вивчення філософії Платона. Проблеми хронології та періодизації творчості Платона, питання про "неписану філософію" Платона та інші аспекти "платонівського питання". Онтологічне, гносеологічне, естетичне та політичне обґрунтування платонізму. Роль філософії Платона в процесі формування ідеалістичної метафізики.

Початок: ФС.Б.102.

Гегель "Наука логіки" (ФС.Б.125)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Гусєв В.І.

"Наука логіки" - головний твір і ядро гегелівської системи. Досліджуються діалектика Гегеля, принципи діалектичного мислення, головні філософські категорії (буття, сутність, явище, дійсність, матерія, форма, можливість, необхідність, свобода тощо), опанування яких є необхідною умовою формування філософської культури.

Початок: ФС.Б.106.

Вплив середньовічних арабських та єврейських мислителів на європейську середньовічну філософію (ФС.Б.140)

0,5 зал., б., 4 год./тиж., 4 трим., вересень, залік, Роланд Піч (Німеччина)

Спадщина визначних арабських та єврейських філософів (Альбертус Магнус, Тома Аквінський, Майстр Екхарт) з точки зору їхнього впливу на філософію середньовічних європейських мислителів. Сутність філософських ідей визначних арабських мислителів: Аль-Кінді, Аль-Фарабі, Авіценна (Ібн Сіна), Газалі, Авероес (Ібн Рушд) та єврейських філософів: Ібн Гебіроль, Маймонід.

Філософія Ніцше (ФС.Б.124)

1.5 зал., б., 2 год./тиж., Ютрим., залік, Клепіков А.О.

Розгляд основних тем (ідей) філософії Ніцше, аналіз ніцшевського тлумачення традиційних філософських галузей, зокрема, метафізики, онтології, гносеології, етики, естетичної, філософії культури, філософії релігії, філософії права, філософії історії. Конкретний аналіз та інтерпретація його праць, що репрезентують генезу поглядів Ніцше ("Народження трагедії або елінізм та пессимізм", "Так казав Заратустра", "Антихрист", "Воля до влади"). Виклад філософії Ніцше включає аналіз відповідних ідей К.Ясперса, М.Гайдеггера, Ж.Дерріда, Л.Шестова, а також аналіз найсучасніших коментарів філософії Ніцше.

Аналітика міфу (ФС.Б.131)

1 зал., б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Кушаков В.Ю.

Специфіка психоаналітичного підходу до міфології. Ортодоксальний фрейдизм про міф. Едіпівська схема. Народження героя та інцестуальний мотив (З.Фрейд, О.Ранк). Міф та сновидіння (К.Абрахам). Гамлет та Едіп (Е.Джонс). Міфологічна революція у психоаналізі. Символічна ампліфікація проти алегоричної редукції. Міф про відродження (К.Г.Юнг). Асексуальне тлумачення лібідо, його метаморфози і символи. Психологічні витоки конфлікту. Особисті міфи Фрейда і Юнга. Символіка батьковбивства. Прологомени до критики темного розуму.

Філософія комунікації (ФС.Б.134)

1.5 зал., б., 2 год./тиж., залік, Сватко Ю.

Самостійний розділ Загальної Діалектики Імені. Наріжні питання розумно-особистісної взаємодії речі, імені та інобуття, послідовно розгортається загальна діалектика розуміння. Відтворення загальної ієрархії комунікації [від фізичної взаємодії, взаємодії на рівні першої сигнальної системи (обмін речовин тощо), соціальної взаємодії у матеріальному (виробничі відносини) та ідеальному (норми, традиції, забобони, ідеологічна реклама та пропаганда тощо) аспектах до самооб'явлення і богоспілкування] на тлі 1) ієрархії життя, 2) ієрархії свободи та 3) ієрархії гри.

Парадигми сучасної політичної філософії (ФС.Б.135)

1.5 зал., б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Клепіков А.О.

Сім головних парадигм сучасної політичної філософії: нео-гегельянство (комюнітаризм), неокантіанський лібералізм, критична теорія (комунікативна філософія), герменевтика, постструктуралізм (Фуко), неопрагматизм та постмодернізм (Дерріда, Ваттімо). Причини зміцнення та (чи) поступової руйнації цих семи парадигм, критична оцінка головних текстів, які репрезентують ці парадигми. Курс відтворює "багатоголосні" дискусії, в яких беруть участь найвпливовіші представники сучасної політичної теорії.

Проблема тексту в філософії французького постмодернізму (ФС.Б.136)

1.5 зал., б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Йосипенко О.

Загальне уявлення про характер зв'язку сучасної філософії і літератури, обґрунтування ключового для постмодернізму поняття тексту, знайомство з методологією текстового аналізу, виробленою представниками французького постструктуралізму. Спецкурс спрямований на поглиблення розуміння постмодерністської філософії, озброєння цінними практичними навиками, необхідними для роботи з сучасними філософськими, літературними та науковими текстами.

Голокост в Україні: історія, психологія, етика (ФС.Б.137)

1.5 зал., б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чайка Т.

Систематичний огляд і концепція Голокосту - етнопатологічної катастрофи ХХ ст. Виклад матеріалу здійснюється у 3-х вимірах: фактологічному, психологічному, етичному. Широко залучаються до курсу матеріали знятих автором відеоінтерв'ю в рамках проекту "SHOAN" Стівена Спілберга в тих, хто пережив катастрофу. Передісторія Голокосту. Голокост в Україні. Світ після Голокосту.

Cognitive science: когнітивні моделі мовних та інтелектуальних процесів (ФС.Б.138)

1.5 зал., б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Штерн І.

Курс презентує інтердисциплінарний напрям, орієнтований на осіб, що спеціалізуються у галузі філософії мови, мовної інформатики, штучного

інтелекту. Дисципліна до опанування знаннями з категорій когнітивістики та суміжних реалій, що характеризують інтелектуальні та мовні процеси.

Соціологія релігій (ФС.Б.202)

2 зал., б., 3 год./тиж., 6 трим., іспит, Сарапін О.

Основні категорії, поняття, методологія та методики соціологічного дослідження релігійних феноменів. Багатоманітність підходів до релігії як суспільного явища та соціального інституту продемонстрована через звернення до класиків світової соціології, філософії, культурології, а також до надбань сучасної науки. Для майбутніх релігієзнавців, соціологів, філософів, політологів. Початок: ФС.Б.201.

Географія релігій (ФС.Б.204)

1 зал., б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Павлов С., Любцева О.

Узагальнення сучасних знань з суспільної географії, релігієзнавства, культурології та історії культури, філософії, соціології, теології, закономірності територіальної організації релігійної сфери життєдіяльності та її диференціації у просторі і часі. Районування георелігійної ситуації на глобальному, регіональному та національному рівнях, ретроспективний аналіз історичного розвитку та територіального поширення світових, локальних, місцевих та нових релігій. Початок: ФС.Б.201.

Іудаїзм (ФС.Б.209)

1.5 зал., б., 2 год./тиж., 5 трим., іспит, Фінберг І.

Історико-культурна панорама становлення й розвитку іудаїзму як найдавнішої монотеїстичної традиції. Історичні етапи формування іудаїзму через еволюцію догматичних основоположень, культової практики, етики, формування традицій тлумачення сакральних текстів, релігійної філософії. Знайомство із священними книгами ТаНаХ і Талмуду, з містичною традицією Каббали. Відомості з історії іудаїзму в Україні: киеворуський період, хасидизм, феномен караїмської субкультури. Аналіз еволюції іудаїзму у XX столітті.

Початок: ФС.Б.201.

Для релігієзнавців, філософів, культурологів, істориків.

Іслам (ФС.Б.210)

1.5 зал., б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, шейх Ахмед Тамім.

Інформація про іслам як світову релігію: історія виникнення, духовно-релігійні засади, догматику культову практику, етичні принципи, роль в особистому та суспільному житті. Знайомство з Кораном - священною книгою мусульман.

Початок: ФС.Б.201.

Для релігієзнавців, філософів, культурологів, істориків.

Релігія і мистецтво (ФС.Б.208)

1.5 зал., б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит, Лисий І.

Витоки релігії і мистецтва, образ і символ у релігії та мистецтві, культове мистецтво минулого і сьогодення, наслідки секуляризації мистецтва, взаємини релігії та мистецтва в українській культурі.

Початок: ФС.Б.201.

Для майбутніх релігієзнавців, філософів, культурологів.

“Політологічні аспекти релігієзнавства” (ФС.Б.211)

1.5 зал.б., 2 год/тиж., 7 трим., залік, Головащенко С.І.

Релігія як форма суспільної ідеології та суспільний інститут, форми взаємодії релігії та політики, що історично склалися в рамках різних культурно-конфесійних традицій. Форми сакралізації влади, моделі церковно-державних відносин, способи залучення релігії і церкви до політичного процесу, роль у реалізації політичних технологій. Розглядаються релігії стародавнього світу, античності, індуїзм, буддизм, даосизм, конфуціанство, синтоїзм, іудаїзм, християнство, іслам.

Початок: ФС.Б.201.

Для релігієзнавців, політологів, соціологів, правників.

“Християнські принципи суспільного життя” (ФС.Б.212)

1.5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., Тимченко С.

Християнська традиція і сучасне суспільство: чи можлива продуктивна взаємодія в секулярну епоху? Політика, право, суспільна мораль, економіка, життя в державі та в родині через призму християнського світобачення. Курс передбачає зустрічі з богословами, вченими.

Початок: ФС.Б.201.

Для філософів, політологів, соціологів, релігієзнавців.

Філософське обґрунтування культури в феноменології Гуссерля (ФС.Б.139)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., залік, Кошарний С.О.

Поглиблене вивчення філософії Е.Гуссерля, розгляд закономірностей формування основних етапів розвитку феноменології, аналіз основних елементів феноменологічної теорії свідомості, вичленування і простеження основних способів філософського обґрунтування феноменологічної теорії свідомості.

ФІЛОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Вступ до літературознавства (ФЛ.Б.01)

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кравченко А.Є.

Введення в науку про літературу, надання основоположних знань з теорії літератури та методології літературознавчих досліджень.

Українська література-1 (Давня література) (ФЛ.Б.02)

4 зал.б., 4 год./тиж., 4,5 трим., залік, іспит, Павленко Г.І.

Історія української літератури від часів Київської Русі до XVIII століття, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку. Осмислення специфіки давньої української літератури, яка представлена анонімними та авторськими писемними пам'ятками X-XVIII ст.

Світова література-1 (від античності до XVIII ст.) (ФЛ.Б.03)

2 зал.б., 2 год./тиж., 4,5 трим., залік, іспит, Шалагінов Б. Б.

Розвиток літератури від античності до XVIII століття, основні етапи та провідні закономірності. Художні системи класичної античності, Середньовіччя, Відродження, Бароко, Просвітництва, найзначніші літературні явища, що виникали в параметрах цих систем, творчість найвідоміших письменників цього історико-літературного періоду.

Вступ до мовознавства (УМ.Б.02)

1 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Ціпцюра Л.Ф.

Пропедевтичний курс до вивчення мовознавчих дисциплін і фундамент до загальнотеоретичного курсу загального мовознавства. Місце мовознавства серед інших наук. Мова та свідомість. Мова та суспільство. Закономірність розвитку мов. Мова як знакова система. Структура мовної системи. Генеалогія та типологічна класифікація мов.

Початок: УМ.Б.01.

Українська мова-2 (сучасна українська літературна мова) (УМ.Б.03)

2 зал.б., 4-2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит.

Ґрунтовне вивчення стилістики, збагачення лексичного запасу, опанування культури усного та писемного мовлення. Українські реалії, фразеологія та образні засоби вираження думки на різних стилістичних рівнях. Етимологія слів та виразів.

Початок: УМ.Б.01.

Фольклористика (ФЛ.Б.04)

1 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Шевчук Т.М.

Розуміння терміну "фольклор", синкретизм усної поезії стародавнього часу, зв'язок з міфологією. Фольклор як цілісна морально-етична система. Способи відображення дійсності, жанрові види і форми народної поетичної творчості. Поетика фольклору. Основні праці з фольклористики.

Українська література-2 (Література XIX ст.) (ФЛ.Б.05)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит, Смілянська В.Л., Гундорова В.І.

Історія української літератури XIX століття, основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка її розвитку, жанрово-стильові особливості, творчість окремих письменників (І.П.Котляревський, Г.Ф.Квітка-Основ'яненко, Т.Г.Шевченко, П.Куліш, І.С.Нечуй-Левицький, П.Мирний, І.Я.Франко та інш.), висвітлення явищ української літератури XIX століття в європейському контексті.

Світова література-2 (Література XIX ст.) (ФЛ.Б.06)

3 зал.б., 2, 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит, Шахова В.О.

Розвиток зарубіжної літератури XIX століття, його основні етапи та провідні

закономірності, європейські та американська літератури доби романтизму та доби реалізму, жанрово-стильова різноманітність літератури кінця XIX століття (натуралізм, імпресіонізм і символізм).

Основи компаративістики (ФЛ.Б.07)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит, Наливайко Д.С

Теоретико-методологічні засади й методика порівняльного літературознавства в його основних складових частинах: генетико-контактні зв'язки літературних явищ і типологічні відповідності та спільності на різних рівнях, від окремих творів до національних літератур.

Теорія літератури (ФЛ.Б.08)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Китастих В.

Вивчення класичних основ теорії літератури, загальної та історичної поетики, систематизований виклад основних понять і категорій теорії літератури з урахуванням сучасних досягнень літературознавчої науки. Прийоми і методи літературознавчого аналізу, поширені нині у світі.

Українська мова-3 (науковий курс) (УМ.Б.04)

7,5 зал.б., 6 год./тиж., 7-8, 10 трим., залік, залік, іспит, Тоцька Н.І., Кучеренко І.К., Вихованець І.Р.

Проблемні питання традиційних розділів курсу (лексикології і фразеології, фонетики й фонології, морфології, синтаксису) із залученням даних з історії мови, загального й порівняльного мовознавства, діалектології тощо. Широке вивчення наукової літератури, ведення самостійної науково-дослідної роботи, участь студентів у дискусіях.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Загальне мовознавство (УМ.Б.05)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Кочерган М.П.

Підсумковий курс у циклі лінгвістичних дисциплін. Узагальнення і теоретичне осмислення мовних фактів і явищ, з якими студенти ознайомилися раніше в різних нормативних і спеціальних курсах. Вироблення правильного розуміння мови як своєрідного і неповторного явища, яке характеризує людину й людське суспільство. Основні загальнолінгвістичні проблеми теорії мови: знакова теорія мови, форми існування мови, функції мови, внутрішня структура мовної системи, зв'язки мови з мисленням і свідомістю, зв'язки мови і суспільства, питання історичного розвитку мови.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03.

Українська література-3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.09)

5 зал.б., 2, 4 год./тиж., 9, 10, 11 трим., залік, іспит, Моренець В.П., Агеева В.П.

Основні етапи, провідні закономірності та національна специфіка української літератури XX століття. Літературний процес, його напрями та художні системи, визначні представники (О.Олесь, П.Тичина, В.Винниченко, Леся Українка, О.Кобилянська, М.Хвильовий, М.Куліш, А.Дімаров, Б.Харчук, Ю.Андрухович та інші.). Історія української літератури в максимальній повноті її відомої на сьогодні об'єктивної картини, вітчизняних та закордонних відгалужень, у контактено-генетичних зв'язках і типологічних відповідностях з іншими літературами континенту.

Світова література-3 (Література XX ст.) (ФЛ.Б.10)

3,5 зал.б., 4, 3 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит, Шахова К.О.

Розвиток зарубіжної літератури XX століття. Художні системи XX ст., найважливіші літературні явища, що виникали в параметрах систем реалізму, модернізму, авангардизму та постмодернізму, значення окремих постатей у літературному процесі (Д.Джойс, Ф.Кафка, У.Фолкнер, Т.Манн, Д.Фаулз, У.Еко та інші.).

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16 зал. балів)

Примітка - 8 зал.б. - мовознавчий блок, 8 зал.б. - літературознавчий блок.

Античність та українська література (ФЛ.Б.11)

1 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, вакансія.

Висвітлити неоднозначний характер впливів античної традиції на жанрово-стильову систему української літератури від найдавніших часів до сьогодення - мета цього курсу.

Давньогрецька мова (ФЛ.Б.12)

2 зал.б., 2 год./тиж., 4,5 трим., залік, Кислюк О.І.

Основна мета курсу - навчити студентів читати тексти, переважно історичного та філософського змісту.

Вступ до слов'янської філології (УМ.Б. 15)

2 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Житник В. К.

Відомості про слов'янські країни, народи і мови від давнини до сучасності. Проблеми, пов'язані з етногенезом і глотогенезом слов'ян. Різновиди теорії походження слов'ян та слов'янської прабатьківщини. Археологічні культури слов'ян. Матеріальна та духовна культура слов'ян (за даними мови). Дохристиянські релігійні вірування. Зв'язки слов'ян із сусідніми народами (на матеріалі міжмовних запозичень). Розвиток письма і книгодрукування у слов'янських народів. Слов'янська філологія як наука. Сучасні славістичні проблеми. Класифікації слов'янських мов. Особливості кожної з них.

Початок: УМ.Б.01.

Іспанська література “Золотого віку” (ФЛ.Б.13)

1 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Алексеєнко О.Б.

Іспанська література кінця XVI - першої половини XVII ст., (пізнього ренесансу, маньєризму, бароко). Центральні постаті курсу - М.Сервантес, Лопе де Вега, Л.Гонгора, Ф.Кевода, П.Кальдерон.

Аналіз художнього тексту (ФЛ.Б.14)

1 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Соловей-Гончарик Е.С.

Аналіз художніх текстів різних жанрів і родів літератури - епічних, ліричних, драматичних, а також есеїстики.

Феміністичне прочитання тексту (ФЛ.Б.15)

1 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Веретельник Р.

Багатогранний феміністичний підхід до літератури (причини виникнення, філософія та теорія) на основі текстів української літератури XIX-XX ст. (Марка Вовчка, Лесі Українки, Ольги Кобилянської та сучасних українських письменниць), теоретичних праць Сімони де Бовуар, Вірджинії Вулф та новіших українських і зарубіжних теоретиків.

Історія української літературної мови (УМ.Б.06)

2зал.б., 2год./тиж., 7-8 трим., залік, Калиновська О.В.

Закономірності виникнення, загальні тенденції розвитку та особливості функціонування на певних історичних етапах української літературної мови як знаряддя формування української науки, освіти, культури. Процеси еволюції стилів, лексичного складу, граматичної будови літературної мови на основі аналізу найважливіших словесних, писемних і друкованих пам'яток українського народу.

Початок: УМ.Б.01, 02.

Слов'янські (польська, чеська, хорватська, болгарська) мови, турецька, угорська (ФЛ.Б.16)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит,

Польська мова - Харчу к Р.Б., Романова Н. П.;

Чеська мова - Бурмістренко О.Д., Кадуріна Л.Б.;

Хорватська мова - М. Стоєвич;

Турецька мова - Нільгюн Девран.

Поглиблене оволодіння мовними навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Латинська мова (ФЛ.Б.17)

2зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, Литвинов В.Д.

Читання, переклад та редагування оригінальних текстів, вміння перекладати тексти гуманітарного, правничого та природничого змісту, вміння використовувати здобуті знання у власних дослідженнях, вміння розбиратись у науковій термінології латинського походження.

Основи літературної творчості (ФЛ.Б.18)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, Іванюк С. С.

Навички літературної творчості в різних жанрах критичної, літературознавчої та журналістської праці (рецензії, розвідки, проблемні статті, нариси тощо).

Драматургія Лесі Українки та європейська “нова драматургія” (ФЛ.Б.19)

1 зал.б., 2год./тиж., 8 трим., залік, Агєєва В.П.

Процеси трансформації драматичного мистецтва, що відбувалися наприкінці

XIX - напочатку XX ст. у різних європейських літературах і узагальнено визначалися як "нова драматургія" (Г.Ібсен, А.Стріндберг, А.Чехов, Б.Шоу, Г.Гауптман, М.Метерлінк та інші). Драматична творчість Лесі Українки на тлі цієї " нової драматургії".

Старокнижна українська мова XIX-XVIII ст. (УМ.Б.07)

1 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Німчук В. В.

Мова українських грамот та ділових документів цього часу. Українсько-польські та українсько-російські мовні зв'язки. Мова і стиль творів І.Вишенського, І.Некрасевича, Г.Сковороди.

Початок: УМ.Б.01.

Типологія і практика українського неокласицизму (ФЛ.Б.20)

1 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Моренець В.П.

Художньо-філософський внесок українських "неокласиків", специфіка їхньої модерності у зіставленні з творчістю відповідних угруповань інших літератур, зокрема, польської (Скамондирити).

Українська лексикографія (УМ.Б.08)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Тоцька Н.Г.

Процес становлення, розвитку і теперішній стан української лексикографії від її фіксованих початків (другої пол. XVI ст.) до сучасності у зв'язку з тривалим процесом формування словникового складу української літературної мови. Лексикографічна робота на Україні у другій пол. XX ст. Розвиток лексикографії і становлення лексичних норм у напрямі їх теоретичного осмислення.

Початок: УМ.Б.01.

Теорія і практика перекладу (УМ.Б.16)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Коптілов В.В.

Основні тенденції еволюції світового та вітчизняного художнього перекладу. Взаємодія перекладної та оригінальної літератур. Загальнотеоретичні перекладацькі проблеми. Конкретні різновиди перекладу в залежності від жанру першотвору. Лінгвістичні та літературознавчі аспекти відтворення оригіналу. Проблема перекладності. Адекватність інтерпретації. Часткове і загальне в перекладі. Єдність змісту і форми. Метод функціональної відповідності. Особа автора та особа перекладача. Відтворення історичного колориту в перекладі. Способи передачі реалій, фразеології, власних назв, безеквівалентної лексики. Міжмовна омонімія та фальшиві друзі перекладача. Актуальні й дискусійні питання теорії та практики перекладу.

Початок: УМ.Б.01, 03.

Проблеми походження української мови (УМ.Б.09)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Рогачова Г.Г.

Аналіз різних (включаючи й полярні) поглядів на походження української мови. Зіставлення виражених наукових підходів і популярних публікацій з цього питання. Найактуальніші питання історії української мови і народу-носія мови. Огляд критичних праць.

Початок: УМ.Б.01.

Літературні дискусії початку XX ст. в Україні (ФЛ.Б.21)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Сулима М.М.

Процес еволюції естетичної думки в Україні крізь призму найпомітніших критичних полемік доби модернізму (М.Вороний, І.Франко, Леся Українка, "Українська хата", ЛНВ та ін.).

Український літературний авангард (ФЛ.Б.22)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Сулима М. М.

Футуризм як найпомітніше явище в українській літературі серед авангардистських течій 10-20-х років XX ст. (М.Семенко, Г.Шкурупій, О.Слісаренко, О.Близько, ранній М.Бажан та ін.). Український футуризм у зв'язках і типологічних відповідностях з європейськими авангардними течіями.

Сучасна українська поезія (ФЛ.Б.23)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Моренець В. П.

Розвиток української поезії останніх десятиліть у притаманній йому складній взаємодії різних напрямів (традиційного, модерного, авангардного). Найновіші імена та явища.

Українська діалектологія, ономастика (УМ.Б. 10)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Прилипко Н.

Загальнотеоретичні питання діалектології й ономастики як мовознавчих дисциплін. Закономірності живої народної мови в різноманітності її місцевих діалектів.

лектів, говірок. Географія поширення діалектних явищ мови у зв'язку з топо-німічними назвами. Вивчення інших власних назв. Історія виникнення їх, структура, розвиток і функціонування.

Початок: УМ.Б.01.

Історія українського мовознавства (УМ.Б.11)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Тоцька Н.І.

Відомості про розвиток мовознавчих досліджень в Україні, починаючи від зародження мовознавства в Київській Русі. Розвиток українського мовознавства у старокнижний період, протягом XIX - початку XX ст. Українське мовознавство в УРСР і в наші дні. Історія вивчення українського мовознавства за основними проблемами і розділами.

Початок: УМ.Б.01.

Міфологізм літератури XX ст.: український химерний роман (ФЛ.Б.24)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Кравченко А.Є.

Одне з найцікавіших художніх явищ у вітчизняній прозі другої половини XX ст. Різні форми художньої умовності, використання міфологічної фольклорної образності. Аналіз творів В.Земляка, В.Шевчука, В.Дрозда, Є.Гуцала у зіставленні із зразками світової міфологічної прози.

Американська велика проза XX ст. (нарація, психологізм, хронотоп) (ФЛ.Б.25)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Веретельник Р.

"Новий" американський роман після Першої світової війни у контексті модернізму. На основі текстів Е.Хемінгуея ("І сходить сонце"), Ф.С.Фіддджеральда ("Великий Гетсбі"), В.Фолкнера ("Шум і шал"), Дж.Стейнбека ("Грона гніву") та прозових творів інших американських письменників.

Навчально-науковий семінар (ФЛ.Б.26)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Кравченко А.Є.

Мета семінару - практична інтеграція філологічних та загальноосвітніх знань. Типи інтерпретацій літературних текстів; філософські, психологічні, культурологічні та інші аспекти літературного аналізу тексту.

Школи і напрями сучасного світового літературознавства (ФЛ.Б.27)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Гундорова Т.І.

Широке коло методологічних проблем сучасного світового літературознавства, теорія і практика різних літературознавчих шкіл XX ст., зокрема останньої чверті століття.

Основи зіставного мовознавства (УМ.Б.17)

2 зал.б., 2 год./тиж., 10-11 трим., залік, іспит, Кочерган М.П.

Теоретичні основи зіставлення двох і більше мов. Зіставне, або контрастивне, або конфронтативне, або порівняльно-зіставне мовознавство як галузь водночас фундаментального і прикладного мовознавства. Теоретичні і практичні завдання зіставного мовознавства. Перший ступінь і необхідний етап типологічного мовознавства.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 05.

Історія українсько-європейських літературних взаємин (ФЛ.Б.28)

2 зал.б., 4 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит, Наливайко Д.С.

Історія українсько-європейських літературних взаємин від Київської Русі до XX ст. включно, етапи цих взаємин з притаманними їм закономірностями і тенденціями. Контактно-Генетичні зв'язки української літератури з літературами інших країн та регіонів Європи, типологічні спільності та відповідності. Курс є продовженням нормативного курсу "Основи компаративістики".

Історична граматики української мови (УМ.Б. 12)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Прискока О.В.

Історичний розвиток української мови. Основні закономірності і найважливіші явища еволюції її внутрішньої системи. Зв'язок різних етапів історії української мови. Шляхи формування сучасної української мови. Історична своєрідність її фонетики, граматики, лексичного складу. Формування сучасних правописних норм. Найважливіші старописемні й друковані пам'ятки української мови XI-XVIII ст. Відбиття в них особливостей живого народного мовлення.

Початок: УМ.Б.01.

Аналіз текстів давньоруської мови (УМ.Б. 13)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Німчук В.В.

Оригінальні писемні пам'ятки часів Київської Русі і наступної епохи феодальної роздробленості (XI-XIV ст.). Два типи літературно-писемної мови Київської Русі -

книжно-слов'янська і народно-літературна. Місце і роль старослов'янської мови в подальшому розвитку давньоруської літературної мови. Лексика мови Київської Русі. Мова окремих груп давньоруських пам'яток. Риси української мови, що відбилися в пам'ятках Київської Русі.

Початок: УМ.Б.01.

Методика викладання української мови як рідної та іноземної (УМ.Б.14)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Ціпцюра Л.Ф.

Вимоги класичних методик навчання мови: системність, комплексність, наступність та послідовність, активізація мовної діяльності, використання пасивного володіння мовою та ін. Загальнометодичні засади і специфіка методики викладання української мови як рідної та іноземної. Методи оволодіння усною мовою. Мовна діяльність іноземною мовою у взаємозв'язку усіх її функцій: мовлення, слухання, репродукція, читання, письмо, переклад. Комунікативно-пізнавальне спрямування навчального матеріалу. Психологічна характеристика вчителя та студента як суб'єктів навчальної діяльності. Роль мотивації у навчальному процесі тощо.

Початок: УМ.Б.01, 02, 03, 04.

Українська література і європейський контекст (ФЛ.Б.11)

І зал.б., 2 год./тижд., 7 трим., залік, Пушик С.Г.

Історія українсько-європейських (слов'янських) літературних взаємин із поглибленим вивченням певних явищ, етапів, проблем, закономірностей тощо. Як одна із ланок історії українсько-європейських літературних взаємин розглядається слов'янська міфологія, висвітлення якої буде метою цього курсу в 1999/ 2000 н.р.

Українська латиномовна література XVI-XVII ст. (ФЛ.Б.29)

І зал.б., 2 год./тижд., 5 трим., залік Литвинов В.Д.

Генези та розвиток потужного латиномовного пласту українського письменства XVI-XVII ст., творчий доробок представників новолатинської літератури, церковних діячів, філософів. Творчість Ю.Дрогобича, П.Русина, С.Оріховського, І.Потія, Г.Смотрицького тощо. Для студентів усіх спеціалізацій ФГСН.

Християнство та українська література (ФЛ.Б.30)

1 зал.б., 4 год./тижд., 6 трим., залік, Пелешенко Ю.В.

Проблеми, пов'язані з впливом християнства як ідеології на українську культуру XI-XX ст. Питання секуляризації письменства, місце біблійної символіки у творчості новітніх письменників, типологічні подібності літератури епохи середньовіччя та XX ст.

Українсько-польські літературні взаємини (ФЛ.Б.31)

1 зал.б., 2 год./тижд., 7 трим., залік, Моренець В.П.

Історія українсько-польських літературних взаємин; особливості та закономірності певних етапів розвитку: від бароко до постмодернізму.

Історія українського літературознавства (ФЛ.Б.32)

1 з.б., 2 год./тижд., 8 трим.

Розвиток літературно-критичної думки в Україні XIX - XX ст. Теоретичні погляди різних шкіл та постатей вітчизняного літературознавства (О.Потебня, М. Драгоманов, І.Франко, С.Єфремов, М.Євшан, М.Зеров, Д.Чижевський, О.Білецький та ін.).

Порівняльний курс української та ірландської літератури (від XIX ст. дотепер) (ФЛ.Б.33)

1 зал.б., 2 год./тижд., 10 трим., залік, Веретельник Р.М.

Роль драматургії та театру в національному самоствердженні перших десятиліть XX ст. "Літературний ренесанс" ірландської літератури пов'язаний із діяльністю Дублінського театру "Аббі", драматургією У.Синга, Ш.Овкейсі, У.Б.Єйца, Д.Джойса та інших драматургів. Українська література представлена творами Л.Українки, М.Куліша, М.Хвильового, П.Тичини. Діяльність "Молодого театру" під керівництвом Л.Курбаса.

Сучасна латиноамериканська проза і природа фантастичного (ФЛ.Б.34)

1 з.б., 4 год./тижд., 9 трим., залік, Алексєєнко О.Б.

Ознайомлення із цікавим і продуктивним підгалуженням літературного процесу XX ст. - латиноамериканським магічним реалізмом. Акцентується увага на творчості Г.Гарсія, Маркеса, М.-Х.Астуріаса, А.Карпент'єра, Х.Борхеса, Х.Кортасара тощо.

КУЛЬТУРА***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Археологія та давня культура (К/1.Б.2)****2.5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К.П.**

Основні закономірності та тенденції розвитку культури давнього людства - до античного часу на території зарубіжної Європи, Азії та Африки до часів Київської Русі та до часів Великих географічних відкриттів у Новому світі. Узгодження культурно-історичних та природно-кліматичних епох, їх періодів та етапів. Спільні закономірності розвитку давньої та сучасної культури, еволюційний та циклічний розвиток культури. Велике значення надано археологічним джерелам та методиці археологічних досліджень. Студенти повинні вміти дати культурно-історичну оцінку пам'яток давньої культури, провести їх первинну наукову фіксацію, забезпечити фіксацію від подальшого руйнування. Двотижнева археологічна практика.

Загальна історія та теорія мистецтва (КЛ.Б.3)**3.5 зал.б., 4 год./тиж., 5, 6 трим., залік, іспит, Петрова О.М.**

Загальні уявлення про головні тенденції розвитку мистецтва від початку його зародження до сучасної епохи. Теоретичні питання мистецтва як особливої форми відношення людини до світу.

Вступ до загальної теорії культури (КЛ.Б.4)**2.5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Івашина О.О.**

На ґрунті дослідження основних понять та положень культурології як теоретичного фундаменту гуманітарних наук робиться спроба синтезу сучасних підходів до розуміння гуманітарного знання, напрямів побудови загальної теорії культури.

Історія української культури (КЛ.Б.5)**4 зал.б., 4 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Попович М.В.**

Подано виклад історії культури України, починаючи з розвинутого середньовіччя до сьогодення. Акцентовано увагу на основних тенденціях, закономірностях та особливостях культури України в окремі періоди та в різних регіонах, у контексті світової цивілізації.

Соціокультурний розвиток людства (КЛ.Б.6)**9 зал.б., 4 год./тиж., 7-11 трим., Павленко Ю.В., Погорілий О.Г.**

Основні підходи до розуміння соціокультурного розвитку людства протягом кількох тисячоліть до сучасності. Русійні сили, етапи та шляхи розвитку людства. Проблеми антропосоціогенезу. Первинні цивілізації та їх варварська периферія. Вторинні цивілізації і традиційні соціокультурні системи. Новоевропейська культурна цілісність. Сучасний етап цивілізаційного розвитку та перспективи створення макроцивілізації.

Давня Європа та Близький Схід (спецсеминар) (КЛ.Б.7)**9 зал.б., 4 год./тиж., 7-11 трим., Пустовалов С.Ж.**

Місце цивілізації Близького Сходу у світовій історії. Вивчення історичного процесу на матеріалах археологічних пам'яток. Витоки цивілізацій. Індоевропейська проблема. Близький Схід та неолітизація Європи. Археологічні культури на теренах України. Стародавні культури Середземномор'я доби бронзи. Виникнення протоміст у давніх народів. Соціум та світоглядні реконструкції.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін**Культура Візантії (КЛ.Б.8)****1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Нікітенко Н.**

Світ візантійської цивілізації: суспільство, особистість, культура. Основні етапи розвитку візантійської культури, її еволюція. Взаємозв'язок історії і культури. Сфери візантійської культури. Роль творчої особистості. Типологічні особливості культури Візантії: спільне і особливе. Феномен "візантинізму". Візантійський культурний ареол. Взаємодія культур. Дискусійні культурологічні проблеми. Місце візантійської цивілізації в історії світової культури.

Культура Київської Русі (КЛ.Б.9)

3 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Демчук Р.В.

Формування культури Київської Русі. Вплив Візантійської культурної традиції. Давньоруська державність та розквіт культури. Культура Київської Русі в світовому контексті.

Культура Європи Нового часу (КЛ.Б.10)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Чумаченко Б.В.

Проблеми ідентифікації культурно-історичних епох. Співіснування культурних стилів та критерії їх визначення. Пізній ренесанс та маньєризм. Естетика бароко. Класицизм. Просвіта. Культурний клімат наполеонівської доби. Романтизм. Ідеологічні системи індустріального суспільства. Декаданс та перехід до модернізму.

Сучасна культура Заходу (КЛ.Б.11)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Івашина О.О.

Сучасна культурна ситуація на Заході. Універсали культурних самоописів. Етапи європейської культури XX ст. Модернізм. Символічна революція в культурі XIX ст. Тоталітарність, мова, влада. Міфологема "кризи культури". Домінуючі інтелектуальні моди після Другої світової війни. Контркультура. Постмодерна свідомість.

Китайська класична культура (КЛ.Б.12)

3 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Нікішенко С.О.

Питання історико-географічних підстав виникнення формування та розвитку китайської культури. Духовні та матеріальні аспекти класичної культури Китаю. Різні філософські та релігійні напрямки, основні види китайського класичного мистецтва.

Етнологія (КЛ.Б.13)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Нікішенко Ю.І.

Розвиток від етнографії до етнології. Школи і напрямки в етнографії. Етнос та етнічні процеси. Господарсько-культурні типи народів світу. Локальні варіанти. Етногенез та етнічна історія. Побут, вірування, обряди. Народна творчість та фольклор.

Загальна теорія культури (КЛ.Б.14)

3 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Івашина О.О.

Головні поняття та концепції теорії культури. Феномен культури. Структура сприйняття та творення дійсності. Свідомість і безсвідоме. Тіло і символ. Знак, образ і міф. Архетика культури. Механізм культури. Традиція, ритуал, свято. Тема смерті в історії культури. Містичне в культурі. Культура і влада.

Актуальні проблеми зарубіжної культурології (КЛ.Б.15)

3 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Івашина О.О.

Передбачено висвітлити різні підходи до вирішення найпекучіших питань сучасної культури. До розгляду окремих тем та проблем курсу залучаються зарубіжні або вітчизняні дослідники та викладачі.

Театр як культурний феномен (КЛ.Б.16)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Чечіль

Театр як вид культури. Театр і соціум. Театральні жанри. Акторське мистецтво. Режисура. Мистецтво сценографії. Вистава як театральний твір. Види і типи театральних видовищ. Феномен глядача.

Кіномистецтво (КЛ.Б.17)

3 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Брюховецька Л.І.

Феномен кіно, його виникнення та етапи розвитку; специфіка кіно як виду мистецтва. Значення авангарду для становлення кіно; поетичний реалізм. Експресіонізм в кіномистецтві. Виразження внутрішнього світу людини в "німому кіно". Течія "неореалізму". Українське поетичне кіно. Курс супроводжується переглядом фільмів та зустрічами з провідними діячами кіно.

Історія культури Європи (КЛ.Б.18)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Чумаченко Б.М.

Спроба цілісної реконструкції шляхів культурного розвитку європейського соціуму, метаморфози культурної свідомості Європи від архаїчної стадії до сучасної. Сукупність циклів окремих культурних епох (античність полісна, античність імперська, середньовіччя тощо), які умовно поділяються на "класичні" та "романтичні", що перебувають між собою у відносинах діалогу рівних, а не заперечення в поступовому русі. Культурна самосвідомість і культурна реальність, як вона дана сучасній свідомості. Антропологічна проблематика культур. Склад-

ність і суперечливість культурних процесів та становища людини в культурі. Репрезентація в курсі конкретного феноменологічного багатства (явищ, подій, фактів, "емпірики") європейської культури в його символічному звучанні. Історико-культурні праці Буркхардта, Ніцше, Хейзінґи, Ле Гоффа, Дюранта, Суходольського, Бахтіна та ін.

Культура Японії (КЛ.Б.19)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Нікішенко С.О.

Історія формування японської культурної традиції, її загальні принципи, окремі напрямки культури, мистецтва та духовної системи національного світосприймання.

Особистість у культурі Заходу в постметафізичний період (КЛ.Б.20)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Івашина О.О.

Специфіка бачення особистості в другій половині ХХ ст. в західній культурі, оволодіння прагматикою найвагоміших теорій (теорій особистості з особливою орієнтацією на художню літературу, критику та мистецтво).

Культура доколумбової Америки (КЛ.Б.21)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бондарець О.В.

Основні тенденції розвитку культури на Американському континенті від появи на ньому найдавнішої людини до завоювання європейцями. Спроба поєднати періодизацію культури Америки з основними змінами клімату та близькосхідно-європейським культурно-історичним циклом. Основні точки зору на проблему зв'язків між населенням Америки і Старого світу в доколумбову епоху. Аналіз культури основних центрів давніх цивілізацій Нового світу.

Традиційні культури Африки, Австралії та Океанії (КЛ.Б.22)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Бондарець О.В.

Традиції та інновації в культурі. Типологія основних елементів традиційної культури. Історія дослідження традиційних культур Африки, Австралії та Океанії. Традиційне господарство та соціальна організація. Образно-понятійні структури світогляду. Міфи, обряди, вірування, манери поведінки. Мистецтво.

Методика викладання культурологічних дисциплін в середніх закладах освіти (КЛ.Б.23)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим. (1-а пол.), залік, Бондарець О.В.

Курс покликаний надати можливість формувати ґрунтовні теоретичні та фактичні знання, професійні вміння майбутніх педагогів, навички роз'язання практичних завдань і психолого-педагогічних ситуацій. Враховуючи інституціоналізацію та педагогічну самореалізацію культурології характеризуються мета та зміст культурологічних дисциплін, методологічні основи культурологічної освітнянської моделі. Наукові основи методики викладання культурологічних дисциплін в середніх закладах освіти.

Культура Ренесансу (КЛ.Б.24)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чумаченко Б. М.

Ренесанс як певний часовий locus та емпірична реальність, як унікальна структура (модус) культурної свідомості та як культурологема. Реалії італійського Ренесансу від Петrarки до так званого Sacco di Roma. Поняття: класицизм, гуманізм, риторика, традиція, інновація, творчість, особистість, індивідуалізм, "інтелігенція". Спектр авторів від найбільш авторитетних класиків жанру (Ж.Мішле, Я.Буркхардт, Й.Гейзінґа) до сучасних істориків культури Ренесансу (Е.Гарен, Л.Баткін та ін.).

Стародавні цивілізації Сходу (КЛ.Б.25)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Павленко Ю. В.

Історія культури цивілізацій Близького та Середнього Сходу від часу їх виникнення до доби синтезу давньосхідної духовної спадщини з досягненнями античної цивілізації. Особлива увага історії культури Давнього Єгипту та Месопотамії, давньоіудейській та зороастрійській релігіям.

Ісламська культура (КЛ.Б.26)

3 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Бубенок О.Б.

Витоки та генеза ісламської культури, її релігійні засади. Культура "мусульманського відродження". Експансія ісламської культури доби середньовіччя. Архітектура. Орнаментальність. Арабська література та філософія. Занепад та консервація ісламської культури. Сучасний іслам.

Музеєзнавство (КЛ.Б.27)

3 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Бондарець О.В.

Історія та теорія музейної справи. Охорона пам'яток. Поняття музейного предмета. Музейна цінність. Нагромадження та використання історико-культурних цінностей. Історія музеєзнавства. Музейна справа в Україні та за кордоном. Участь музеїв у краєзнавчому русі.

Культурна антропологія (КЛ.Б.28)

2 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Джулай Ю.В.

Культурна антропологія як провідний напрям сучасної антропологічної думки, її теоретичні витоки. Теоретична еволюція культурної антропології. Гуманістичний зміст, герменевтичне та семіотичне тлумачення культурних феноменів. Поряд з етнологічними дослідженнями, вивчення технологій, мови, міфу, історії та релігії.

Методика польових археологічних досліджень (КЛ.Б.29)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Пустовалов С. Ж.

Знайомство з видами археологічних пам'яток та засобами їхнього дослідження, прийоми розвідок, розкопу поселень, поховальних та інших пам'яток. Методи фіксації знайдених об'єктів, методи консервації та реставрації у польових умовах знахідок, правила ведення польової археологічної документації. Відомості з дотичних дисциплін (геології, мінералогії, палеозоології, палеоботаніки, антропології). Теоретичні знання закріплюються на практичних заняттях.

Археологія та культура середньовічних кочівників (КЛ.Б.30)

1.5 з.б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Моця О.П.

У другій половині I - першій половині II тисячоліття н.е. номади продовжували займати чільне місце в історичних процесах на землях Півдня сучасної України. Сама середньовічна епоха у Східній Європі розпочалася з протистояння тюркомовних гунів з германцями-готами в 375 році, що стало поштовхом для Великого переселення народів. Номади Середньовіччя (гуни, авари, болгари, мадари, печеніги, тюрки, половці, монголо-татари, ногайці, кримські татари) стали останнім етапом кочівницької історії та культури в Європі і зробили свій внесок в процес етногенезу сучасних українців. Пам'ятки матеріальної культури дозволяють конкретно розглянути складні і динамічні процеси номадської історії.

Скіфо-сарматська доба в історії України (КЛ.Б.31)

1, 5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Бунятян К.П.

Кочове скотарство в Євразійських степах на рубежі II-I тис. до н.е. Степ як коридор, через який кочівники активно втручаються в життя навколишнього населення, потрапляючи до анналів писемної історії. Висвітлюються: 1) специфіка кочового способу виробництва та життя; 2) історія, соціальна організація та культура ранніх кочівників: кіммерійців, скіфів, сарматів; окреслено коло проблем, на вирішення яких спрямовані зусилля сучасних археологів та істориків.

Історія і культура античних держав на території України (КЛ.Б.32)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Зубар В.М.

Місце історії та культури античних держав у контексті всесвітньої історії та їхнє значення для стародавньої історії України. Історія та культура античних держав. Турецька колонізація Північного Надчорномор'я як складова частина Великої грецької колонізації. Становлення античних держав Північного Надчорномор'я. Античні держави у класичний та елліністичний періоди. Римський період в історії античних держав. Античні держави в пізньоантичний період. Взаємодія античних і варварських традицій в культурі античних держав на території України.

Трипільська "протоцивілізація" та її сусіди (КЛ.Б.33)

3 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Корвін-Піотровський О.Г.

Трипільсько-Кукутенська спільнота серед "смуги" культур розписної кераміки світу, давньоземлеробських і скотарських культур енеолітичного часу Південно-Східної Європи на синхронному та діахронному зрізах. Питання історії досліджень, сучасних концепцій, поглядів на хронологію, періодизацію та розвиток матеріальної культури, археології поселень та поховального обряду. Проблеми історичних реконструкцій (демографічних, економічних, соціальних) і "протоміст" на теренах трипільської культури; знакових систем та орнаментики; духовної освіти давнього трипільського населення. Трипільська культура та індоевропейська проблематика.

Актуальні проблеми археології та давньої культури України (КЛ.Б.34)*3 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Залізняка Л.Л.*

Найважливіші проблеми первісності України. Як, де, чому і коли з'явилися найдавніші людські істоти і коли вони заселили Україну? Як жили прильодовикові мисливці? Яким було їхнє суспільство, господарство та культура і чи дійсно була доба матриархату? Що таке "неолітична революція" і звідкіля найдавніші землероби та тваринники прийшли в Україну? Чи була Україна прабатьківщиною індоєвропейських народів і які риси праіндоєвропейської культури зберегло українське козацтво? Звідки пішли слов'яни і чи був княжий Київ праукраїнським містом? Чи були трипільці та арії українцями і що відомо про походження українського народу? Коли і як почали формуватися три головні культурно-історичні провінції України, які визначили її місце серед цивілізацій Євразії?

Походження українців, білорусів та росіян у світлі сучасних досліджень (КЛ.Б.35)*1,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Залізняка Л.Л.*

Проблема походження східних слов'ян та її значення для створення міцного історичного фундаменту незалежності України. Спроба об'єктивного висвітлення питань витоків та формування окремих східнослов'янських народів на основі даних археології, етнографії, мовознавства, історичних джерел, антропології. Критика основних версій походження українців, в тому числі відомої концепції давньоруської народності. Етнотворчі процеси у Східній Європі на широкому тлі етногенезу в середньовічній Європі, а також у Римській імперії. Погляди провідних етнологів та філософів на проблеми нації взагалі, та української і російської нації зокрема.

ІСТОРІЯ***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Археологія та давня культура (КЛ.Б.2)***2.5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Бунятян К.П.***Історична географія та демографія України (ІС.Б.02)***2.5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., теза.*

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Продовження: ІС.Б.11.

Історія європейської цивілізації:**ІЄЦ-1. Доба античності та раннього середньовіччя (ІС.Б.03)***2.5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.*

Давньосхідні витoki європейської цивілізації, архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія, Середземномор'я, Велике переселення народів і варварські держави, феодалізація суспільства, універсалізм античної спадщини.

Продовження: ІС.Б.04, 41.

ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс (ІС.Б.04)*2.5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Ленно-маноріальні відносини, сюзеренітет і васалітет. Стосунки між світською і духовною владою, схоластична свідомість, романський стиль і готика, хрестові походи, лицарство, станове суспільство і абсолютизм, великі географічні відкриття, релігійні війни й перші революції, Відродження, ересі та утопії.

Початок: ІС.Б.03.

Продовження: ІС.Б.05, 33, 36, 39, 40.

ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби (ІС.Б.05)*2.5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.*

Суспільство бароко і класицизму, секуляризація і бюрократизація, Французька революція і бонапартизм, Реставрація і лібералізм, промисловий переворот, Весна народів, клерикалізм, національна державність, імперіалізм і коло-

ніалізм, кошмар коаліцій, соціалістичний рух, мілітаризація, расизм.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.06, 8, 37, 38.

ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація (ІС.Б.06)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Світові війни, комунізм і фашизм, тоталітарні режими і рух Опору, науково-технічний прогрес, деколонізація і демократизація, освіта, локальні конфлікти і проблеми регіонів, країни "третього світу", захист прав людини, протидія агресії та експансіонізму, меншини і рівність, питання роззброєння, міжнародний правопорядок.

Початок: ІС.Б.05.

Продовження: ІС.Б.30, 34, 42, 43.

Історія дисидентства в УРСР (ІС.Б.07)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік.

Придушення "відлиги" і "застій". Безвихідь режиму, криза. Сваволя, переслідування. Молодіжний протест. Захист мови. Протидія руйнуванню пам'яток. Правда історії. Самвидав. Релігійне дисидентство. Організації, люди.

Початок: ІС.Б.01.

Продовження: ІС.Б.20, 29.

Національне відродження в Європі (XVIII-XIX ст.) (ІС.Б.08)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Відродження від філології до політики. Весна Народів. Лібералізм і автократія. Проблема малих народів. Балканізація. Національне питання напередодні Світової війни.

Початок: ІС.Б.5, 12.

Продовження: ІС.Б.28.

Історія міжнародних відносин (ІС.Б.09)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Еволюція політичних, насамперед дипломатичних стосунків, основні союзи і коаліції, угоди і договори, перерозподіли сфер впливу, міжнародні організації, деідеологізація світової політики, європейська безпека.

Початок: ІС.Б.03, 04, 05, 06, 12.

Продовження: ІС.Б.23, 30, 33, 34, 43, 45.

Історична етнологія світу (ІС.Б.11)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Вчення про етнос та основні стадії його розвитку. Етнічні особливості, етногенез, побут, культурно-історичні стосунки та значення наукового вивчення. Етнічне обличчя народу. Взаємозв'язки з антропологією, фольклористикою, історичною географією тощо. Історія етнологічних знань. Конкретна етнологія, етнографія, етнодемографія.

Початок: ІС.Б.02.

Продовження: ІС.Б.22.

Історія Східно-Центральної Європи (1-2) (ІС.Б.12)

5 зал. б., 4 год./тиж., 7,8 трим., залік, іспит.

Розвиток взаємності і самобутності регіону між Балтикою і Балканами, тобто народів колишньої польсько-литовської Речі Посполитої та Австро-Угорщини з їхньою периферією, від найдавніших до новітніх часів, націоналізм у Європі, передумови і підвалини взаємодії.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.8, 9.

Спеціальні історичні дисципліни (1-2) (ІС.Б.13)

5 зал. б., 4 год./тиж., 7,8 трим., іспит.

Джерелознавство як система, роль і застосування, взаємодія, виникнення і сучасний стан спеціальних дисциплін, загальний огляд: археографія, геральдика, фалеристика, вексилологія, сфрагістика, генеалогія, нумізматики, боністика, ономастика, хронологія та ін.

Початок: ІС.Б.01, 3, 4, 5, 6.

Продовження: ІС.Б.31, 32, 42.

Історія країн Азії, Африки, Латинської Америки (ІС.Б.15)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Найдавніші самобутні центри людської цивілізації. Взаємозв'язок форм господарства та суспільного ладу і природних умов. Своєрідність державних інституцій. Внутрішня і зовнішня політика, етапи історії. Колоніальне понево-

лення і боротьба за незалежність. Релігійна ситуація. Проблема країн "третього світу".

Початок: ІС.Б.40.

Продовження: ІС.Б.45.

Історія православної церкви в Україні (ІС.Б.16)

1 зал.б., 2 год./тиж., Ютрим., залік.

Християнські конфесії та стан питання за доби раннього середньовіччя. Запровадження християнства в Русі-Україні. Церква у суспільстві України на різних етапах історії. Українська православна церква в системі Вселенського православ'я. Роль церкви у визвольних змаганнях українського народу. Проблема автокефалії. Християнство та український народний менталітет.

Початок: ІС.Б.01, 11, 19, 20.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (не менше 16,5 залікових балів)

Актуальні проблеми історії України (ІС.Б.17)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит.

Спецкурс призначений насамперед для студентів, які прослухали курс з історії України в інших вищих навчальних закладах і претендують на перезалік: базові та дискусійні або малодосліджені проблеми; нові інтерпретації та джерела інформації; регіональні питання; міжнародні аспекти вітчизняної історії; сучасна історія і останні події.

Початок: ІС.Б.01.

Продовження: ІС.Б.18, 19, 20, 21, 22, 23.

Українське середньовіччя (ІС.Б.18)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік.

Поглиблене знайомство з історією Київської Русі та Галицько-Волинської держави. Особливості киеворуської спадщини, характеристики суспільства, тенденції його розвитку, особливості становлення соціальних верств та політичної історії.

Початок: ІС.Б.01, 17.

Продовження: ІС.Б.19, 20, 24.

Історія українського козацтва (ІС.Б.19)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Передумови виникнення козацтва. Історична географія козацьких осередків. Козацтво в становій системі українського суспільства. Січовики і реєстровці. Традиції Запорозької Січі та січового братерства. Козацтво і гетьманщина. Війни та походи українського козацтва. Козацькі полководці. Місце козацтва в історії України.

Початок: ІС.Б.01, 17, 18.

Продовження: ІС.Б.20, 26.

Всесвітня історія XVI-XIX ст. (ІС.Б.33)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Деталізоване ознайомлення з основними історичними процесами, що були характерні в цей час для цивілізації у загальносвітовому вимірі.

Початок: ІС.Б.04, 09, 12.

Продовження: ІС.Б.34.

Всесвітня історія XX ст. (ІС.Б.34)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Деталізоване ознайомлення з основними історичними процесами, що були характерні для найнасиченішого і найбагатшого на події і нові явища періоду історії у загальносвітовому вимірі.

Початок: ІС.Б.06, 09, 33.

Продовження: ІС.Б.44.

Історична географія світу (ІС.Б.35)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., теза.

Етапи формування та заселення теренів, історія кордонів і адміністративного устрою, розподіл ресурсів, етнолінгвістичні зміни, структура населення, еволюція господарства за окремими областями, війни і договірне оформлення кордонів, комунікації, конфесійна структура тощо.

Продовження: ІС.Б.45.

Суспільство європейського Ренесансу (ІС.Б.36)

1.5 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., теза.

Відродження як історична доба, його передумови. Періодизація Ренесансу, місцева специфіка. Питання про відродження як закономірність світового масштабу. Світоглядні засади гуманізму. Сутність соціальної доктрини гуманізму. Розвиток наукових знань, заперечення схоластичних принципів. Суспільна структура доби Ренесансу. Ренесанс, реформація і контр-реформація.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.39.

Історія державності України (ІС.Б.20)

2.5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Докладний розгляд історії державних утворень та інституцій, правничих засад в Україні від давніх племінних союзів до особливостей виникнення і функціонування сучасної України як держави.

Початок: ІС.Б.01, 07, 17, 18, 19.

Продовження: ІС.Б.21, 24, 29.

Історія Балкан та Близького Сходу (ІС.Б.37)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Розвиток взаємин і самобутності держав регіону від найдавніших часів до сучасності, історичні зв'язки і перспективи відносин з Україною.

Початок: ІС.Б.05.

Європейське Просвітництво (ІС.Б.38)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., теза.

Комплексний розгляд періоду; Просвітництво як цивілізуюче явище; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта і наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи і аналіз феномену; наслідки та доля. Велика Французька революція як кульмінація доби.

Початок: ІС.Б.05, 36.

Продовження: ІС.Б.39.

Суспільство епохи бароко (ІС.Б.39)

1 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Комплексний розгляд періоду; цивілізація бароко; загальна основа і місцева специфіка; матеріальні та писемні пам'ятки; ментальність; освіта і наука; мистецтво; визначні діячі; причини появи і аналіз феномену; наслідки.

Початок: ІС.Б.05, 38.

Позаєвропейська історія (ІС.Б.40)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Головні етапи формування сучасної ситуації; державотворення; кризи і війни; соціальні конфлікти і революції; партії та фракції внутрішньополітичного спектру; роль церков, меншин, жіноцтва, молоді; інтеграція.

Початок: ІС.Б.04.

Продовження: ІС.Б.15.

Визвольні змагання (XX ст.) (ІС.Б.21)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Україна у світовій війні, революція в Росії, Народна Республіка, Центральна Рада і Радянська влада, Гетьманат, Директорія, Західноукраїнська Народна Республіка, польська і білогвардійська інтервенція, поразка у боротьбі за незалежність, поділ України.

Початок: ІС.Б.17, 20.

Продовження: ІС.Б.24, 29.

Історія національних меншин в Україні (ІС.Б.22)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., залік.

Історична поліетнічність України. Іноетнічні державні утворення давнини. Терени компактного проживання. Історична демографія меншин. Історія правничого статусу. Національні рухи. Звичаєві особливості.

Початок: ІС.Б.17.

Продовження: ІС.Б.23, 29.

Українські землі в міжнародних відносинах (ІС.Б.23)

2.5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Суб'єкт і об'єкт політики; війни і загарбання; договори і правовий статус; місце в планах великих держав; перерозподіли і територіальні претензії; уяв-

лення про незалежність України в інших державах тощо.

Початок: ІС.Б.09, 17, 22.

Продовження: ІС.Б.30.

Історія Києва (ІС.Б.24)

1 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Проблема виникнення міста: датування та топографія. Київ упродовж віків як столиця, культурний та освітній, релігійний, науковий і промисловий центр. Роль міста у політичних процесах української історії.

Початок: ІС.Б.01, 18, 20, 21.

Продовження: ІС.Б.29.

Мова українських джерел XVI-XVII ст. (ІС.Б.31)

1.5 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит.

Ґрунтовна підготовка до опрацювання історичних документів одного з найбагатших за джерельною базою та досі недостатньо дослідженого періоду української історії. Вивчаються палеографія (особливості мови та правопису, почерків стародавніх рукописів) та засади опрацювання джерельних видань.

Початок: ІС.Б.13.

Антична історія Європи (ІС.Б.41)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Архаїчна і класична Еллада, еллінізм, Римська республіка та імперія. Античні держави і варварські племена. Антична культура.

Початок: ІС.Б.03.

Історія Гетьманщини (ІС.Б.26)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Обставини виникнення, політична структура, основні події історії, історична доля української гетьманської держави XVI-XVII ст. Аналіз і порівняння ситуації в українських областях Речі Посполитої, Угорщини, Молдови, Кримського ханства, Московського царства і Російської імперії з акцентуванням на досвіді козацької держави.

Початок: ІС.Б.19, 20.

Економічна історія України (ІС.Б.27)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит.

Еволюція господарських систем: використання ресурсів у різні часи, питома вага в різних державах і взаємозв'язки українських земель, промисловість, ремесла, сільське господарство, торгівля, комунікації, фінанси тощо.

Початок: ІС.Б.01, 02.

Галицький П'ємонт і Велика Україна (ІС.Б.28)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Порівняння статусу українських земель у Росії та Австро-Угорщині, осередок національного руху, освіти, кооперації, церква, партії, молодь тощо, контакти між громадськими діячами, Союз Визволення України і Січові Стрільці.

Початок: ІС.Б.01, 08.

Продовження: ІС.Б.29.

Демократизація та унезалебнення України (ІС.Б.29)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Пожвавлення національно-визвольного руху в умовах кризи радянської політичної системи. Громадсько-політичні об'єднання 80-90-х рр. та їхня роль у суспільних процесах. Етапи здобуття незалежності та утворення Держави Україна. Багатопартійна система України. Розбудова державних інституцій. Боротьба за реальну демократизацію суспільства. Конституція.

Початок: ІС.Б.07, 20, 21, 22, 24, 28.

Продовження: ІС.Б.30.

Україна в Європі (ІС.Б.30)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Завершення вивчення історії України засобами ознайомлення зі своєрідним результатом українського історичного процесу: із сприйняттям сучасної України в європейському середовищі. Численні зустрічі з дипломатичними представниками зарубіжних країн.

Початок: ІС.Б.01, 06, 09, 23, 29.

Друга світова війна (ІС.Б.44)

1 зал.б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Механізм виникнення війни. Основні лінії політичного протистояння. Історичний сенс "осі" та антигітлерівської коаліції. Основні театри і періоди воєнних

дій. Історичні підсумки Другої світової війни.

Початок: ІС.Б.34.

Джерелознавство та історіографія історії європейської цивілізації. (ІС.Б.42)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Джерельна база дослідження предмету та основні історіографічні школи в його вивченні.

Початок: ІС.Б.06, 13.

Методика викладання історичних дисциплін (ІС.Б.32)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік.

Курс має підготувати слухачів до майбутньої історико-педагогічної діяльності у середній школі і подати основні відомості про засади методики викладацької діяльності у вищій школі.

Початок: ІС.Б.13,46.

Історія військової справи (ІС.Б.43)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Війни і військова справа як складова частина всесвітньої та вітчизняної історії. Внутрішня логіка розвитку військової організації. Матеріальні та духовні чинники в історії війська. Огляд історії воєн, воєнного мистецтва, основних родів зброї. Ретроспектива проблеми будівництва в Україні власних Збройних Сил.

Початок: ІС.Б.01, 06, 09.

Історія США (ІС.Б.46)

1,5 зал.б., 2 год./тиж. 8 трим., іспит.

Утворення США. Основні етапи формування сучасної держави. Соціальні конфлікти та революції, партії. Головні етапи розвитку культури.

Продовження: ІС.Б.45.

Всесвітня історія (підсумковий курс) (ІС.Б.45)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Генеа та еволюція політичних, суспільних, культурних та інших найважливіших аспектів сучасної цивілізації з її національною та регіональною специфікою в хронологічному розгляді на конкретних прикладах. Головні історичні тенденції та процеси, які позначилися на формуванні сучасної політичної карти світу та цивілізаційних типів.

Початок: ІС.Б.03, 04, 05, 06, 09, 33, 34.

ПОЛІТОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Політологія-2 (ПЛ.Б.02)

2 зал.б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Рябов С.Г.

Політика - не тільки боротьба за перемогу своєї, а й узгодження різних позицій, забезпечення цілісного розвитку спільноти. Розкривається сутність внутрішньої та міжнародної політики, викладається теорія держави й політичних партій, аналізуються проблеми формування правової держави в Україні, висвітлюється тема громадянськості як визначальної інституції політико-державного буття.

Початок: ПЛ.Б.01.

Історія політичних вчень (ПЛ.Б.03)

5 зал.б., год./тиж., 4, 5 трим., іспит, Скиба В.Й.

Історія розвитку поглядів на сутність, походження, соціальну роль, види, основні форми прояву політики, влади, держави, законодавства. Аналіз політичних концепцій справедливості, свободи, рівності в стародавні часи, у середньовіччя, в період Відродження, в Новий та Новітній час.

Початок: ПЛ.Б.02.

Історія української політичної думки (ПЛ.Б.04)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.

Становлення і розвиток української політичної думки у тісному взаємозв'язку з розвитком світової політичної теорії. Політичні течії - консерватизм, лібе-

ралізм, “інтегральний націоналізм”, соціал-демократія, націонал-комунізм. Специфіка цих течій в умовах України.

Початок: ПЛ.Б.02.

Політична і правова система України (ПЛ.Б.05)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Білоус А. О.

Еволюція, структура, стан і перспективи розвитку політико-правових інститутів: політичних партій, громадських організацій, парламенту, уряду, судів, місцевого самоврядування, засобів масової інформації в Україні. Аналіз політичних процесів у зв'язку з правовими конструкціями та економічними інтересами.

Початок: ПЛ.Б.02.

Міжнародний захист прав людини (ПЛ.Б.06)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., іспит, Щербинський Д.М.

Сучасна система міжнародно-правових норм у сфері захисту прав людини. Походження норм, що встановлюють міжнародні стандарти з прав людини; взаємовідносини між цивільно-політичними, економічними та соціальними правами; порядок імплементації міжнародно-правових норм у національне законодавство та система контролю за їх дотриманням.

Початок: ПЛ.Б.02.

Основи теорії міжнародних відносин (ПЛ.Б.07)

3 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Дергачов О.П.

Основні теорії міжнародних відносин: концепції багатополярного та двополярного світу, геостратегічні концепції, феномен національних інтересів, концепції міжнародних конфліктів та застосування сили у міжнародних відносинах тощо. Процеси інтернаціоналізації суспільного життя та регіоналізації у сучасному світі. Теоретичні засади та практика зовнішньої політики України та найважливіших суб'єктів сучасної системи міжнародних відносин.

Початок: ПЛ.Б.02.

Етнополітика (ПЛ.Б.09)

3 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Мейс Дж.

Курс має допомогти слухачам у формуванні об'єктивного ставлення до етнополітичних відносин у суспільстві, у розумінні природи та характеру етнополітичних рухів, у пошуках оптимальних способів гармонізації етнонаціональних проблем. Базові етнополітичні знання, коло етнополітичних понять, категорій і термінів, практика вирішення етнополітичних проблем у різних країнах, механізм практичного здійснення етнічної політики, її основні форми і напрями.

Початок: ПЛ.Б.02.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (не менше 22 залікових балів)

Семінар “Особливості політичного процесу в Україні” (ПЛ.Б.10)

1,5 зал.б., 1 год./тиж., 7, 8, 10 трим., залік, Якушик В.М.

Методологія наукових досліджень, теорія та практика реформаційних процесів у постсоціалістичних країнах і, зокрема, в Україні, конституційний процес в Україні, проблеми розподілу влад, легітимності державної влади. Децентралізація та децентрація державної влади, регіоналізація, становлення плюралістичної партійної системи, формування системи політичних норм демократичного суспільства тощо.

Початок: ПЛ.Б.02.

ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

ФІЛОСОФІЯ

а) обов'язковий блок

Історія філософії (10 зал. б. на вибір)

• антична філософія	- 2,5 зал.б
• філософія середніх віків та доби Відродження	- 2,5 зал.б
• історія української філософії	- 2,5 зал.б
• філософія Нового часу	- 2,5 зал.б
• німецька класична філософія	- 2,5 зал.б
• панорама сучасної зарубіжної філософії	- 2,5 зал.б

Філософія-2 (6 зал. б. на вибір)

- метафізика -2зал.б.
- епістемологія - 2 зал.б.
- філософська антропологія - 2 зал.б.
- філософія історії -2зал.б.
- етика - 2 зал.б.
- естетика -2зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 2,5 зал.б.

(з п.ІІ, а) цикл професійно орієнтованих дисциплін)

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor -18,5

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

а) нормативні дисципліни

- вступ до літературознавства (ФЛ.Б.01) - 2 зал.б.
- фольклористика (ФЛ.Б.04) - 1 зал.б.
- основи компаративістики (ФЛ.Б.10) - 2 зал.б.
- українська література-1 (ФЛ.Б.02) - 4 зал.б.
- українська література-2 (ФЛ.Б.05) - 4 зал.б.
- українська література-3 (ФЛ.Б.08) - 5 зал.б.
- світова література-1 (ФЛ.Б.03) - 2 зал.б.
- світова література-2 (ФЛ.Б.06) - 3 зал.б.
- світова література-3 (ФЛ.Б.09) - 3,5 зал.б.
- курсова робота - 0,5 зал.б.

Примітка - курси Українська література - 1,2,3 (13 з.б.), Світова література - 1,2,3 (8,5 з.б.) за вибором студента на 13 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 18,5

ІНОЗЕМНІ МОВИ

а) нормативні дисципліни

- друга іноземна мова-1 - 6,5 зал.б.
- друга іноземна мова-2 -4 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor -10,5

ФІЛОЛОГІЯ. УКРАЇНСЬКА МОВА

а) нормативні дисципліни:

- українська мова-2 -2 зал.б.
- українська мова-3 -7,5 зал.б.
- вступ до мовознавства -1 зал.б.
- загальне мовознавство -2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

в) курсова робота

г) педагогічна практика

- 4,5 зал.б.
- 0,5 зал.б.
- 1,5 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 19

ІСТОРІЯ

а) нормативні дисципліни

- Історія європейської цивілізації (3 дисципліни з чотирьох):
 - ІЄЦ-1. Доба Античності та раннього Середньовіччя - 2,5 зал.б.
 - ІЄЦ-2. Пізнє Середньовіччя та Ренесанс - 2,5 зал.б.
 - ІЄЦ-3. Цивілізація Просвітництва та Нової доби - 2,5 зал.б.
 - ІЄЦ-4. Новітня та сучасна європейська цивілізація - 2,5 зал.б.
- історія українського козацтва -2,5 зал.б.
- історична географія та демографія України - 2,5 зал.б.
- науковий реферат - 0,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни (6 зал.б.)

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor -19

ПОЛІТОЛОГІЯ**а) нормативні дисципліни**

- політологія-2 - 2 зал.б.
- порівняльна політологія - 3 зал.б.
- історія політичних вчень - 5 зал.б.
- політична і правова система України - 3 зал.б.
- курсова робота - 0,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

- історія української політичної думки -6 зал.б.
- етнополітика -3 зал.б.
- основи теорії міжнародних відносин - 3 зал.б.
- міжнародний захист прав людини - 1,5 зал.б.
- теорія держави і права (крім ФЮН) -3 зал.б.
- ННС «Особливості політичного процесу в Україні» - 1,5 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 19

СЕРТИФІКАТИ ПРОГРАМИ**РЕЛІГІЄЗНАВСТВО****а) нормативні дисципліни 14 зал.б.**

- релігієзнавство-2 - 2,5 зал.б.
- соціологія релігії - 2 зал.б.
- психологія релігії - 2 зал.б.
- філософія релігій - 2 зал.б.
- географія релігій -1 зал.б.
- спецсеминар "Вступ до Біблії" - 2 зал.б.
- історія християнства - 2 зал.б.
- курсдова робота -0,5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 4,5**зал.б.**

- історія релігій в Україні 1.5 зал.б.
- їудаїзм 1.5 зал.б.
- іслам 1.5 зал.б.
- неорелігії світу 1.5 зал.б.
- релігійні традиції Південної, Південно-Східної Азії та Далекого Сходу 1.5 зал.б.
- протестантизм у світовому і вітчизняному контексті 1.5 зал.б.
- релігія і мистецтво 1.5 зал.б.
- моральні настанови Євангелія: філософсько-етичне осмислення 1.5 зал.б.
- політологічні аспекти релігієзнавства 1.5 зал.б.
- релігія і церква в посткомуністичних суспільствах 1.5 зал.б.
- християнські принципи суспільного життя 1.5 зал.б.
- історія релігійно-правових систем 1 зал.б.
- релігійні етноси господарювання та підприємництва 1.5 зал.б.
- релігійний текст як об'єкт історико-філософської інтерпретації 1.5 зал.б.
- науково-дослідний семінар з перекладу та редагування філософських та богословських текстів 1.5 зал.б.
- давньоєврейська мова Біблії 2 зал.б.
- грецька мова Нового Заповіту 2 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати -18,5

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

а) нормативні дисципліни

- практичний курс англійської мови -13 зал.б.
- вступ до мовознавства - 1 зал.б.
- українська мова-2 - 2 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

- теорія і практика перекладу - 1 зал.б.
- основи зіставного мовознавства -2 зал.б.
- лексика англійської мови - 2 зал.б.
- перекладацький практикум занглійської мови (професійний переклад) - 2 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати - 23

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрами факультету

Друга іноземна мова-1 (ФЛ.Б.01)

6,5 зал.б., 6, 6, 2 год./тиж., 7, 8, 9 трим., залік, залік, іспит, Ігнатова О.І., Гончарова О.М., Бочко Г.П., Пашунова Л.О., Данилич Ю.О., Підлужна З.І., Резаненко В.Ф.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, японська мови.

Продовження: ФЛ.Б.02.

Друга іноземна мова-2 (ФЛ.Б.02)

4 зал.б., 4, 4 год./тиж., 10,11 трим., залік, іспит, Ігнатова О.І., Гончарова О.М., Бочко Г.П., Пашунова Л.О., Данилич Ю.О., Підлужна З.І., Резаненко В.Ф.

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності. Для вибору пропонуються німецька, французька, італійська, іспанська, японська мови.

Початок: ФЛ.Б.01.

Англійська мова-2 (АМ.Б.2)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., іспит.

Спеціалізований прикладний курс англійської мови /ESP - English for Specific Purposes/. Пропонується 4 основних напрямки спеціалізації: Business English (Business and Management, Economics, Marketing, Secretarial Work), Communication Systems (English of Radio, TV, Newspapers, Creative Writing, English for Public Administration), English for Science and Technology (для студентів-природничників, які фахово займаються екологією, біологією та фізикою), English for Law Students.

English for Journalism (АМ.Б.3)

2зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Курс "Журналістика" розрахований на студентів з високим та середнім рівнем володіння англійською мовою, які бажають у майбутньому працювати в засобах масової інформації. Курс читається англійською мовою і розрахований на 28 практичних занять протягом літнього триместру. Мета курсу: Після закінчення курсу студенти мають володіти такими вміннями та навичками:

1. брати інтерв'ю, тобто обмірковувати і правильно формулювати запитання з метою одержання необхідної інформації;
2. занотовувати необхідну інформацію під час інтерв'ю;
3. використовувати техніку ведення дискусії: переривання, зміна напрямку, переконання і т. п.;
4. використання емфатичних конструкцій;
5. розуміти структуру і організацію газетних текстів;
6. писати газетні матеріали різного спрямування для різного контингенту читачів (за віком, статтю, політичними поглядами, соціальним походженням тощо);
7. писати газетні статті різних жанрів (новини, нариси, репортажі тощо);
8. редагувати газетні матеріали;
9. робити комп'ютерну верстку газетних матеріалів.

English Grammar (Корективний граматичний курс) (АМ.Б.4)

2 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

The grammar correction course will concise a brief functional survey of vital grammar forms, content based. Major emphasis will be placed upon the practical application of grammar forms and punctuation in present-day standard English.

Business Writing (АМ.Б.5)

2 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

Метою курсу "Ділове листування" є допомога студентам вдосконалити письмову мову, ознайомлення з різними видами ділового листування, підготовка студентів до роботи в тих установах, де необхідні знання та вміння в сфері англійської письмової мови. Доповнення знань з орфографії, лексики, граматики англійської мови, мета - зробити письмову мову більш точною, адекватною сучасним вимогам ділового листування.

Корективний фонетичний курс (АМ.Б.6)

2 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

Літній курс з фонетики англійської мови (британський національний варіант) розрахований на студентів НаУКМА (I, II, III рік навчання), які хочуть поліпшити свою вимову. Постановка та корекція звуків, словесний і фразовий наголос, мелодика нейтрального та емоційного висловлювання. Порівняння зі звуковою системою американського національного варіанта. Передбачається обов'язкова індивідуальна робота студентів у лінгафонному кабінеті.

Слов'янські (польська, чеська, хорватська, болгарська), турецька, угорська мови

4 зал.б., 4,4 год./тиж., 7,8 трим; залік, іспит;

Польська мова Харчук Р.Б., Романова Н.П.

Чеська мова Житник В.К., Кадуріна Л.Б.

Хорватська мова М. Стоєвич

Турецька мова Нільгюн Девран

Поглиблене оволодіння навичками і вмінням в усіх видах мовленнєвої діяльності.

Давньогрецька мова

2 зал.б., 2,2 год./тиж., 4,5 трим; залік, залік; Кислюк О.І.

Основна мета курсу навчити студентів читати тексти, переважно історичного та філософського змісту.

Латинська мова

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Павличко С.Д.

Оволодіння таким рівнем знань, який забезпечує: 1) читання, переклад та редагування оригінальних текстів; 2) вміння перекладати тексти гуманітарного, правничого та природничого змісту; 3) вміння використовувати здобуті знання у власних дослідженнях; 4) вміння розбиратись у науковій термінології латинського походження.

Історія Києво-Могилянської академії

0,5 зал.б., 2 год./тиж., 3 трим., залік.

Історія створення Києво-Могилянської академії, її традиції, визначні особи, спадщина, значення в історії України. Розрахований на студентів усіх факультетів та департаментів.

Продовження: ІС.Б.32.

Методика викладання історії (ІС.Б.46)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Курс має підготувати слухачів до майбутньої історико-педагогічної діяльності у середній школі.

Продовження: ІС.Б.32.

Психологія конфлікту та культура поведінки в конфліктній ситуації (ФС.Б.129)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Гірник А.М.

Участь у семінарі допоможе учасникам усвідомити свої сильні і слабкі сторони в спілкуванні, обмінятися особистими знаннями розв'язання конфліктів, а також набути нового досвіду в процесі виконання вправ, розігрування ситуацій та їхнього групового аналізу.

Початок: ФС.Б.100.

Риторика

1 зал.б., 3 год./тиж., 6 трим., залік, Сватко Ю. І.

Риторика - традиційна складова європейської гуманітарної освіти, як теорія

аргументації і практично-життєвого доведення ймовірних істин життя, теорія правильного мовлення і практичного вираження життєвих синтезів речі в аспекті для іншого. Знайомство з теоретичними підвалинами риторичного знання, історичними типами риторичної практики, а також оволодіння практичними навичками мовлення і використання риторичних винаходів.

Голокост в Україні: історія, психологія, етика

1.5 зал., б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Чайка Т.

Систематичний огляд і концепція Голокосту - етнонаціональної катастрофи ХХ ст. Виклад матеріалу здійснюється у 3-х вимірах: фактологічному, психологічному, етичному. Широко залучаються до курсу матеріали знятого автором відеоінтерв'ю в рамках проекту "SHOAN" Стівена Спілберга в тих, хто пережив катастрофу.

Передісторія Голокосту. Голокост в Україні. Світ після Голокосту.

Cognitive science: когнітивні моделі мовних та інтелектуальних процесів

1.5 зал., б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Штерн І.

Курс презентує інтердисциплінарний напрям, орієнтований на осіб, що спеціалізуються у галузі філософії мови, мовної інформатики, штучного інтелекту. Дисципліна до опанування знаннями з категорій когнітивістики та суміжних реалій, що характеризують інтелектуальні та мовні процеси.

МАЇСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ

ФІЛОСОФІЯ

Керівник -

Горський Вілен Сергійович

доктор філософських наук, професор

Перший рік навчання

Комунікативна практична філософія (ФС.М.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Єрмоленко А.М.

Трансцендентальна прагматика: парадигмальний поворот від філософії свідомості до філософії комунікації. Дискурс та проблема граничного обґрунтування етики. Консенсуально-дискурсивна раціоналізація життєвого світу. Норми комунікативної етики. Розвиток морально-ціннісних форм суспільної інтеграції та соціо-культурна еволюція моральної свідомості. Дискурсивно-прагматична реконструкція практичного розуму.

Типи середньовічного філософування на латинському Заході (ФС.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Святко Ю.І.

Аналіз середньовічного життєвого досвіду як філософського феномену (1) і аналіз середньовічного, власне, філософського досвіду як досвіду філософування у світлі Об'явлення. Вирізняються три типи філософування на середньовічному латинському Заході з огляду на загальну діалектику речі і три типи ідеального філософа (в безлічі їхніх особистісних втілень): 1) філософ як праведник; 2) філософ як вчений ("учитель - учень"); 3) філософ як магістр. Відтворюється загальна модель християнсько-середньовічного філософування на латинському Заході.

Філософські ідеї в культурі Київської Русі (ФС.М.03)

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Горський В.С.

Філософська думка як компонент культури Київської Русі. Відображення філософсько значимих ідей у творчості Іларіона, Нестора, Володимира Мономаха, Климента Смолятича, Кирила Туровського, оригінальних та перекладних пам'яток культури України Княжої доби. Взаємодія філософської думки Київської Русі з візантійською, давньоболгарською культурами, культурою Сходу та країн Західної Європи.

Метафізика Арістотеля (ФС.М.04)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Тихолаз А.Г.

“Метафізика” - центральна праця у філософській спадщині Арістотеля. Через вивчення тексту “Метафізики” вироблення у студентів ґрунтовних уявлень про філософію Арістотеля. Розглядаються джерелознавчі проблеми, пов’язані з вивченням тексту, аналіз складу та історії формування. Розглядаються проблеми тлумачення Арістотелем філософії, методологічні засади “першої філософії”, вчення про сутність, причини та початки буття, теологія Арістотеля та ін. Місце і роль “Метафізики” в історії світової філософської думки.

Рационалізм Нового часу: Р.Декарт, Б.Спіноза та Г.Ляйбніц (ФС.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 три м., іспит, Гусев В. І.

Філософські праці головних представників європейського раціоналізму XVII ст. Р.Декарта, Б.Спінози, Г.Лейбніца. Особливості раціоналістичної методології. Метафізика, теорія пізнання. Ідея Бога і природа людської душі. Психологічна проблема. Свобода і необхідність. Порівняльний аналіз поняття субстанції.

Методологія історико-філософського пізнання (ФС.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Горський В. С.

Специфіка історико-філософського знання. Головні етапи становлення історико-філософської науки. Проблеми історико-філософського джерелознавства. Розуміння і тлумачення історико-філософського тексту. Аналіз постпозитивістських, екзистенційних, герменевтичних, постмодерністських історико-філософських концепцій.

Академічна філософія в Україні XIX ст. (ФС.М.07)

2 зал. б., 5 год./тиж., 3 трим., залік, Ткачук М. Л.

Київська духовна академія та її роль у розвитку філософської культури в Україні. Формування київської релігійно-філософської школи. Філософська спадщина О.М.Новицького. С.С.Гогоцький як філософ та історик філософії. Філософія П.Юркевича. Філософські течії у Київському університеті наприкінці XIX ст. Філософські погляди О.О.Козлова. Історико-філософська концепція О.М.Гілярова. Філософські ідеї Г.І.Челпанова.

Марксизм і неомарксизм (ФС.М.08)

2 зал. б., 5 год./тиж., 3 трим., залік, Єрмоленко А. М.

Наука і утопія в марксизмі: гуманістичний і догматичний варіанти марксизму. Проблема відчуження і його подолання. Концепція раціональності в соціальній філософії Франкфуртської школи неомарксизму. Марксизм і соціал-демократія.

Англо-американська антропологічна думка (ФС.М.16)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Головка Б. А.

Поширення еволюціонізму Ч.Дарвіна в антропологічних дослідженнях Е.Тейлора, Дж.Фрезера, Л.Г.Моргана. Етнологічні та філософські чинники “Антропології” Тейлора. Дифузійнізм В.Шмідта, концепція культурних кіл Л.Фробеніуса, історична школа культурної антропології Ф.Боаса та інші постеволюціоністські напрями. Полеміка “структуралізму” Б.Малиновського та “функціоналізму” А.Р.Редкліф-Брауна. Сучасні напрями. Проблема особистості та культури на порубіжжі соціології, етнології та психології. Неоволюціонізм культурології Л.Е.Лайта. Новітні напрями соціальної, медичної та економічної антропології.

Філософія як смислоторчість життя (ФС.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Кримський С. Б.

Принципи духовності XX ст. Колізії людської екзистенції. Метафізика долі та людська діяльність. Світодрама добра і зла. Унікальність особи та дар любові. Ціннісно-смысловий універсум. Форми освоєння світу: гнозис, міф, мудрість та трагедія знання. Поняття культури. Пафос національної культури. Архетипи української культури. Цивілізаційний та персоналістський аспекти все-світньої історії. Граничні проблеми сучасної цивілізації на кордоні XXI століття.

НДС “Історико-філософські студії”

2 зал. б., 2 год./тиж., 2, 4 трим., залік.

Аналітична філософія (ФС.М.22)

2 зал. б., 5 год./тиж., 3 трим., іспит.

Центральні ідеї аналітичної філософії в контексті проблеми “публічно-приватної мови”. Б.Рассел - аналіз співвідношення між знанням за описом та безпосереднім знанням. Л.Вітгенштейн: формування принципу нормативності аналітичної філософії. В.Куайн - проблема концептуальної схеми.

*Другий рік навчання***Британський емпіризм: Локк, Берклі, Юм (ФС.М.09)***3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гусев В.І.*

Засадничі принципи та еволюція Британського емпіризму. Головні праці Д.Лока, Д.Берклі та Д.Юма. Проблеми пізнання. Структура досвіду та критика метафізичних понять. Мова і проблема загального. Природа душі і пізнавальні здібності людини. Межі пізнання. Знання і віра. Деякі етичні питання, в т.ч. походження моральних категорій.

Філософія Канта: сучасні інтерпретації (ФС.М.10)*3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Лой А.М.*

Аналізуються два принципово різні варіанти філософування в межах трансформування феноменологічної традиції, з одного боку, і рецепції кантівської - з другого. Своєрідне забарвлення отримують сюжети кантівських "Критик": метафізика і критика чистого розуму, конечність пізнання, єдність аперцепції, роль уяви, чуттєвості, розуму і розсудку, формальне та матеріальне апіорі, онтологічний статус цінностей, морально належного, обов'язку, Цілей і т.п.

Феноменологічна філософія: Е.Гусерль (ФС.М.11)*3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Кошарний С.О.*

Сутність ідеї феноменології, основні етапи її розвитку та філософського обґрунтування в працях Е.Гусерля. Основні поняття феноменологічної теорії свідомості, феноменологічний метод і його нормативні вимоги. Головні лінії філософського розвитку феноменології після Е.Гусерля.

Філософія духу Г.В.Ф.Гегеля (ФС.М.12)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Єрмоленко А.М.*

"Феноменологія духу" Гегеля як вчення про індивідуальні та суспільні форми поступу розуму. Форми абсолютного духу. Головні ідеї філософії історії, філософія права Гегеля. Право. Мораль. Моральність. Субстанційна моральність держави як вища буттєва форма існування етичного.

Філософія всеєдності в Росії (ФС.М.13)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Ткачук М.Л.*

Гене́за філософії всеєдності та етапи її розвитку. Формування вихідної концепції у творчості В.С.Соловйова. Становлення філософської школи (С.М. та Є.М.Трубецькі, С.М.Булгаков, П.В.Флоренський, В.Ф.Ерн, С.А.Франк, Л.П.Карсавін). Концепція всеєдності у філософії С.Л.Франка. Всеєдність та обґрунтування інтуїтивізму. Від "метафізики всеєдності" до "конкретної метафізики". П.О.Флоренський.

Етика та філософія діалогу: М.Бубер, Е.Левінас, М.Бахтін (ФС.М.14)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Малахов В.А.*

Засади філософії діалогу ХХ ст. і її вплив на розвиток сучасної етики. На основі вивчення і осмислення творів М.Бубера, М.Бахтіна, О.Больнова, Е.Левінаса та ін. розкривається концептуальна специфіка філософії діалогу, її основні ідеї, модифікації у різних культурних і морально-ціннісних контекстах.

Середньовічна філософія (Т.Аквінський, М.Екхарт) (ФС.М.23)*3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Р.Піч.*

Специфікація середньовічної філософії стосовно інших історико-філософських епох. Аврелій Августин та філософія особистості. Персоналістичний онтологізм християнсько-середньовічної філософії як філософії Абсолютного Буття. Християнське середньовіччя і гострота епістемологічних суперечок: віра та знання. Схоластика і проблема універсалій. Антропологічний вимір філософії християнського середньовіччя: місце людини в універсумі. Форма і томізм у світлі августинівського ілюмінаціонізму.

Сучасна французька філософія історії (ФС.М.25)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Голіченко Т.С.*

Методологічні засади школи "Нової історії" журналу "Аннали": М.Блок, Л.Февр, Ф.Бродель, Ж. Ле Гофф, М.Серр та ін. Еволюція тем дослідників та зміна стратегії інтевиретації історичних джерел, що відбувалися впродовж майже 70-річної історії журналу "Аннали".

"ТЕОРІЯ. ІСТОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ ТА КОМПАРАТИВІСТИКА"

Керівник -

**Моренець Володимир
Пилипович**

*Завідуючий кафедрою філології,
доктор філологічних наук, професор*

Магістерська програма з історії, теорії літератури та компаративістики пропонує дворічний курс зі спеціалізацією з теорії літератури, історії зарубіжної та української літератури та компаративістики.

Основними завданнями програми є формування нових стандартів філологічної освіти завдяки ознайомленню з сучасними школами і напрямками літературознавства та критики, розгляд історії української літератури в широкому європейському і світовому

контексті, переосмислення історії української літератури в цілому й нове прочитання окремих текстів. Значна увага приділяється вдосконаленню англійської мови слухачів.

Основною формою освіти є стаціонарні лекційні курси (науково-дослідний семінар, підпрактикум). Кращі науково-дослідні студії наших слухачів друкуються в "Записках Магістеріуму НаУКМА" (додаток до "Наукових записок НаУКМА").

Отримання ступеня магістра дає змогу вступити до дворічної аспірантури для завершення роботи над кандидатською дисертацією та здобуття вченого ступеня кандидата наук, а також навчатись на докторських програмах західних університетів.

Перший рік навчання

Головні теоретичні концепції і школи західного літературознавства (ФЛ.М.01)

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Павличко С.Д.

Ознайомлення з головними теоріями літературознавства, передовсім західного, у XX столітті. Методологія, понятійний апарат, головні терміни, напрями розвитку таких шкіл як формалізм, структуралізм, деконструкція, постструктуралізм, психоаналіз, фемінізм, неомарксизм, постколоніалізм.

Українське літературне бароко (ФЛ.М.02)

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Павленко Г.І.

Українське літературне бароко як епохальний стиль, що виступає не як спроба синтезу культур Середньовіччя та Ренесансу, а базується на власних естетико-художніх принципах. Домінанти поетики бароко як у різних жанрах, так і в творчості окремих письменників, а саме: Мелетія Смотрицького, Лазаря Барановича, Івана Величковського, Антонія Радивиловського, Дмитрія Туптапа, Григорія Сковороди.

Український романтизм (естетика та поетика явища) (ФЛ.М.03)

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Смілянська В.Л.

Українська модифікація преромантизму і романтизму в західноєвропейському та слов'янському контекстах. Міжслов'янські взаємини і співпраця культурних діячів-“будителів” у справі витворення національної романтичної історіографії, естетики, літературної критики і фольклористики. Набуття так званих “українських шкіл” у ряді літератур. Естетичний аналіз художньої системи окремого твору, спільне й особливе в розвитку певного літературного жанру й течії.

Вступ до поетики (сучасні наукові моделі дослідження) (ФЛ.М.04)

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Зубрицька М.О.

Авторська версія предмету заснована на фундаментальних ідеях історичної поетики, психології творчості, теорії систем і раціональних пропозиціях структуралізму. Формування наукових уявлень про автора, твір і літературний процес, опанування методик цілісного (системно-структурного) аналізу твору, історико-психологічного аналізу процесу, осмислення контекстуальних зв'язків авторської свідомості з середовищем, “семантичних зсувів” інтертекстуальних ефектів у літературних явищах і процесах.

Українська поезія (науково-дослідний практикум) (ФЛ.М.05)*3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Моренець В.П.*

Визначальні факти саморуку української поетичної думки від І.Франка по день теперішній у контексті загальноєвропейських філософсько-естетичних тенденцій. Національні особливості цього процесу та його "нехрестоматійні" явища (течії, угруповання, особистості). Систематизація картини поетичного процесу останніх 100 років, філософсько-естетичне поглиблення цієї картини та вироблення нових методологічних підходів до предмета. Як альтернатива "прогресистської" обґрунтовується "поступальна" модель видового і жанрового розвитку з відповідною їй механікою взаємодії різних ідейно-стильових течій.

Українська модерна драматургія (ФЛ.М.06)*3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Агеева В.П.*

Аналіз української модерної драматургії кінця XIX - XX століть. Творчість найвищих представників української модерної драматургії, зокрема Л.Українки, О.Олеса, Л.Старицької-Черняхівської, С.Черкасенка, В.Винниченка, Я.Мамонтова, М.Куліша, І.Кочерги, І.Микитенка, І.Дніпровського, К.Буревія, І.Котельцького, О.Корнійчука, О.Коломийця, М.Зарудного.

Актуальні проблеми сучасної української літератури (ФЛ.М.07)*3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Агеева В.П.*

Жанрово-стильова специфіка української літератури останніх десятиліть. Творчість сучасних українських письменників Ю.Андруховича, О.Ульяненка, О.Забужко, В.Медвідя.

Теорія жанрів і стилів (ФЛ.М.08)*3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Наливайко Д.С.*

Жанри й стилі є константами літературного розвитку, його стійкими динамічними елементами. Вивчення літератури на рівні жанрів і стилів - це вивчення її на рівні стійких структур і тенденцій. Їхнє особливе місце в загальній та історичній поетиці: жанр - фундаметальна категорія теорії літературного твору. Стиль - теорії літературного процесу. Пов'язаність жанрів і стилів у розвитку літератури, змінність цієї пов'язаності на різних його етапах і в різних художніх системах.

Англійський роман (ФЛ.М.09)*3 зал.б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Жлуктенко Н.Ю.*

Жанрова система англійського роману XVIII- XX століть. Творчі здобутки англійських романістів як минулих століть (Д.Дефо, Дж.Свіфт, Г.Філдінг, Л.Стерн, Ч.Діккенс та ін.) так і нинішнього століття (Д.Г.Лоуренс, В.Вульф, Дж.Джойс та ін.) їхній вплив на світовий літературний процес. Еволюція жанру роману в Англії з особливим акцентом на проблемі психологізму та різних формах його втілення в романах різних епох, художніх напрямів та індивідуальних стилів.

Студії з російської літератури XIX ст. (ФЛ.М.10)*3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Нагорна Н.М.*

Найбільш репрезентативні твори російської класичної літератури XIX століття, зокрема оповідання, повісті, художньо-публіцистичні есе, романи Гоголя, Достоевського, Толстого, Чехова. Основний акцент робиться на вивченні художніх текстів в аспекті наратології як однієї з сучасних методик аналізу та інтерпретації твору. Поєднання в процесі аналізу різних рівнів тексту, пов'язаних з нараційним рівнем (фабульно-сюжетний, композиційний, мотивний, просторовий, аксіологічний та ін.).

Німецький романтизм (ФЛ.М.11)*3 зал.б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Шалагінов Б.Б.*

Удосконалення рівня освіти шляхом вивчення різних критичних і аналітичних підходів, стимулювання науково-дослідної і перекладацької зацікавленості з метою активізації наукової розробки у вітчизняній академічній і вузівській науці та перекладацької практики українською мовою.

*Другий рік навчання***Французька література другої половини XIX ст. (ФЛ.М.12)***3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Наливайко Д.С.*

У цей час складається реалізм у його завершених формах, виникають нові течії - натуралізм, імпресіонізм, символізм, які згодом поширюються в інших європейських та американській літературах, розпочинається і найактивніше

протікає перехід до модернізму. У розкритті цієї сутності й значення французької літератури другої половини XIX століття полягає основне завдання цього курсу.

Актуальні проблеми сучасного літературознавства (ФЛ.М.13)

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Гундорова Т.І.

Проблеми інтерпретації художнього твору з позицій сучасних літературознавчих шкіл.

Польська література 1890-1930 рр. (ФЛ.М.14)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Моренець В.П.

Цілісна картина розвитку польської літератури означеного періоду у множині притаманих їй жанрів. Життя та творчість провідних майстрів та критична інтерпретація найзначніших творів. Основні художньо-філософські концепції (позитивістські, модерністські, авангардні, традиціоналістичні), що лежать в основі саморуху літератури і творчості головних мистецьких угруповань. Осмислення взаємодії літературних поколінь та еволюції польської естетичної свідомості на матеріалі художніх текстів та літературних полемік). Національна специфіка й традиції польської літератури даного періоду, її місце на ідейно-естетичній карті Європи.

Український модернізм (науковий курс) (ФЛ.М.15)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Павличко С.Д.

Ознайомлення з головними теоріями, дискурсами і творами українського модернізму від кінця 90-х років XIX століття до другої половини XX століття. Хронологія, теорія, напрями розвитку українського модернізму, його головні постаті та опоненти в контексті національного та європейського літературного розвитку.

Продовження: Магістерська теза

Нова американська література (ФЛ.М.16)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Денисова Т.Н.

Пропонований курс має завдання кількох рівнів:

I. Науково-пізнавальне: фундаментальне вивчення історії американського роману XX століття, її основних ліній, шкіл, постатей. Через історію роману відтворити характер і основні напрямки всього дискурсу літератури США в XX столітті.

II. Соціально-філософське: через контекст роману і його найпродуктивніші моделі дослідити процес ідентифікації та самоідентифікації особистості в контексті американського суспільного буття.

III. Естетичне: безпосередньо через поетику і поетологію роману простежити модифікації основних компонентів жанру, виявити внутрішні джерела романного руху, заковані в самій його діалогічній суті.

Продовження: Магістерська теза.

Латиноамериканський магічний реалізм (ФЛ.М.17)

3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Алексєєнко О.Б.

Латиноамериканська проза другої половини XX століття, акцент на творчості таких видатних її майстрів як Г.Гарсія Маркес, М.А.Астуриас, А.Кортхер, Н.Фуентес, Х.Рульфо, Х.Л.Борхес, Х.Кортасар тощо.

Тарас Шевченко (вибірковий курс) (ФЛ.М.18)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Смілянська В.Л.

Шевченківське джерелознавство (з текстологією і бібліографією), творчість (з її поділом на умовні періоди та критичною рецепцією), світогляд і принципи художнього мислення. Пропонуються різні сучасні дослідницькі підходи до інтерпретацій багатьох творів, враховуються тогочасні фольклорні та літературні контексти. Акцентуються дискусійні моменти інтерпретацій творів.

Іван Франко (вибірковий курс) (ФЛ.М.19)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Гундорова Т.І.

Літературно-художня і критична спадщина І.Франка, аналіз основних ідеологем та міфологем творчості письменника, естетичних принципів, жанрових і формальних структур. Інтертекстуальне і порівняльне дослідження варіантів одного й того ж твору, повторюваних мотивів і сюжетних схем, порівняння текстів Франка з творами інших європейських літератур. Застосування методики сучасних літературно-критичних підходів, зокрема психоаналізу. Творчість І.Франка розглядається у процесі еволюції і взаємовідштовхування.

Науково-дослідний семінар (вибірковий курс) (ФЛ.М.20)

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Павличко С.Д.

Практичне застосування знань про сучасні літературознавчі моделі дослідження тексту. Студентам пропонується аналізувати певні художні тексти, застосовуючи різні методологічні підходи сучасного літературознавства. Продовження: Магістерська теза.

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ КУЛЬТУРИ

Керівник -

Погорілий Олександр Іванович

доктор соціологічних наук, професор

Перший рік навчання**Візантія і православна культурна традиція (КЛ.М.1)**

3 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Нікітенко Н.

Вплив візантійської цивілізації на формування православної культурної традиції, візантійсько-слов'янський діалог культур. Синтез національного і універсального в культурі народів Візантійської співдружності, принципи засади політичної ідеології Візантії і Русі. Візантійська правова спадщина у країнах східнохристиянської ойкумени. Роль православної церкви у житті суспільства, характерні риси східнохристиянської духовної культури, православна ідеологія і художня творчість. Образ людини у духовному космосі східнохристиянської культури - від середньовіччя до сьогодення.

Когнітивна антропологія (КЛ.М.2)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Пістрій І. В.

На тлі опанування теоретичних положень та головних підходів одного з основних напрямків сучасного постструктуралізму та культурної антропології - когнітивної антропології (ЕШпоbсіепсе), подано розгорнуту картину бачення культури як специфічно людської форми пізнання і ментального структурування дійсності, як спосіб її організації та осмислення. Центральна ідея полягає в класифікації різноманітних сигналів, що їх людина сприймає на основі культурно-обумовлених ознак-сигніфікатів ("когнітивні категорії"). Головна мета курсу полягає у вивченні і аналізі когнітивних категорій у культурному та етнічному аспектах.

Масова культура (КЛ.М.3)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Івашина О.О.

Цілісне теоретичне уявлення про походження, сутність і функції масової культури в суспільстві. Сучасні філософські та культурологічні ідеї щодо специфіки функціонування феноменів культури в масовому суспільстві, ролі засобів масової комунікації в процесі тиражування та споживання предметів масової культури.

Порівняльна етнологія (КЛ.М.4)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Курочкин О.

Теорія і практика сучасних компаративістських досліджень у галузі європейської етнології (етнокультурології, соціальної антропології). Феномен української етнічності крізь призму проблем загальноєвропейської етнічної історії, як наслідок процесів акумуляції, дифузії, культурних контактів і взаємовпливів. Спільне і відмінне у розвитку етнічних традицій європейських народів, особливості східноєвропейського етнокультурного ареалу, його регіонального та локального розмаїття. Значна увага приділена порівняльному аналізу важливих характеристик матеріальної і духовної культури українців та їхніх найближчих сусідів і етнокультурних партнерів.

Постмодернізм (КЛ.М.5)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Івашина О.О.

Курс демонструє, що таке постмодернізм, порівнюючи його прояви в різних сферах культури, виражені різними мовами, зіставляючи, перетинаючи різноманітні теорії - про походження поняття "постмодернізм", про ґенеалогію постмодерністських циклу та контексту тощо, слідуючи "методу накладки методів" та хаосматично напластовуючи різні сітки координат, дискурси, тексти, проблеми, теми, нарративи, метафоричні поля і т.п., і таким чином добиваючись прояснення /затемнення/ принципово непрозорої ситуації, намагаючись відтворити той стиль мислення, той тип свідомості, ту тілесно-ментальну поверхню, створюючи той об'єм, той п-вимірний культурний ландшафт, котрий персоналізується в курсі під назвою "постмодернізм".

Постструктуралізм (КЛ.М.6)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Парахонський Б. О.

Курс поглиблено вивчає одну з провідних традицій гуманітаристичного мислення, орієнтує на осягнення важливих проблем існування людини в сучасному світі. Знайомить студентів з головними концепціями та понятійним апаратом постструктуралізму. Вводить у його тематичне коло та надає розуміння його методологічних можливостей. Орієнтує студентів на сприйняття інтелектуальної культури постструктуралізму та вчить застосовувати його ідеї до вивчення конкретних явищ життя.

Психоаналіз і культура (КЛ.М.7)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Пістрій І.В.

На основі дослідження джерел, історії виникнення, центральних теоретичних положень та головних напрямків однієї з найвідоміших і найвпливовіших у сучасній гуманітаристиці теоретичних побудов - психоаналізу та його похідних, подається розгорнута картина бачення його як феномена культури, як одного із специфічних способів організації та осмислення дійсності. Головна мета курсу полягає у вивченні, аналізі та інтерпретації деяких ментальних феноменів сучасної західної цивілізації в тісному зв'язку та формі реалізації теоретичних аспектів психоаналізу.

*Другий рік навчання***Культура та цивілізація (КЛ.М.8)**

5 зал.б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Пістрій І.В.

Актуальні проблеми розгляду теоретичних питань розвитку світової цивілізації у культурологічному аспекті. Співвідношення понять "культура" та "цивілізація". Формування локальних та регіональних цивілізацій, внутрішня соціокультурна природа основних з них (давньоєгипетська, антична тощо). Особлива увага приділена закономірностям ставлення та природи сучасної світової макроцивілізації, місця в ній України та інших держав Центрально-Східної Європи.

Постколоніалізм і перехідне суспільство (КЛ.М.9)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Попов Б.В.

Аналітичні моделі перехідного суспільства, світовий досвід соціальних модернізацій. Критичне осмислення моделей К.Маркса та його послідовників у Росії та Україні, творче засвоєння концепції модернізації суспільства, вироблених західними (світовими) дослідниками, уважне виявлення історико-національної специфіки України, політичних та економічних суб'єктів, що діють на її теренах. Опанування складної ідейно-політичної ситуації постколоніалізму, посткомунізму, переходу від моноїстин та моноідеології до розуміння багатоаспектності буття, необхідності політико-економічного плюралізму та діалогічних форм комунікації.

Категорії та архетипи (КЛ.М.10)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Кримський С.Б.

Основні, універсальні рубрикації предметного поля (категорії) та наскрізні символічні структури культурно-історичного процесу (архетипи). Категорії культури, які характеризують людську екзистенцію (універсальїтипу "життя", "смерть", "любов" тощо) чи основні параметри творчої діяльності ("метод", "стиль", "гра", "символ", "образ", "форма", "зміст" тощо). Архетипи розглядаються з боку характеристики національних культур на зразок символічних образів "Дім" (святе довкілля життя), "Поле" (життєвий топос), "Храм" (святині). Висвітлення семантичного поля - від тлумачення самого поняття "культура" до її духовного інструментарію - "софійності", "розуміння", "інтерпретації", гностичних та сцієнтичних форм освоєння дійсності. Лад культури в контексті особливостей сучасного етапу розвитку цивілізації, так званої "гуманістичної революції" (тобто парадигмації гуманістики у всіх сферах знань). Дискусійне обговорення новітніх проблем теорії культури.

ІСТОРІЯ*Керівник -***Мицик Юрій Андрійович**

*доктор історичних наук, професор
завідувач кафедри історії НаУКМА,
завідувач відділом Інституту української
археології ім. М.Грушевського НАН України.*

Дворічна програма формує дослідників вітчизняної історії в її європейському контексті. Фундаментальні засади циклу враховують новітні здобутки науки, увагу зосереджено на узагальнювальних курсах, порівнянні найважливіших феноменів, виявленні першовитоків і аналізі специфічних рис у тенденціях новітнього самовизначення і

сучасної ментальності.

Студент сполучатиме лекції та проблемні семінари, всіляко заохочуватиметься до самостійності. Поряд з удосконаленням в англійській буде змога опанувати інші мови. У праці з документальними джерелами буде застосовано методи спеціальних історичних дисциплін.

Набута кваліфікація дає змогу працювати в наукових установах, навчальних закладах, засобах масової інформації, осередках культури, органах влади і управління, державної адміністрації, політиці, дипломатії тощо.

Цикл нормативних дисциплін**Творення нової Європи (I): Ренесанс. Реформація (ІС.М.01)**

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Від Середньовіччя, через схоластику до гуманізму. Відкриття, наука. Меценати, мистецтво. Універсалізація світопізнання. Церква, ересі. Католицизм, православ'я, протестантизм. Селянські й релігійні війни. "Полювання на відьом". Стани і верстви. Утопії. Химера світової монархії. Криза феодалізму і делегітимізація сюзеренів. Міста, комуни, самоврядування. Грошове господарство. Формування абсолютизму. Централізм і партикуляризм.

Продовження: ІС.М.03.

Історична географія Центрально-Східної Європи (ІС.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Приналежність теренів. Еволюція кордонів. Загарбання, угоди. Адміністративний поділ. Конфесійні взаємини і структура парафій. Етногенез. Автохтони, міграції, меншини. Рушії природної та примусової асиміляції. Лінгвістичні процеси. Феномен рухливого кордону. Заселення, внутрішня колонізація. Пов'язаність, особливості субрегіонів. Динаміка і щільність залюднення. Соціологічні методи. Віковий, статевий, фаховий, освітній розподіл.

Продовження: ІС.М.15, 16, 24.

Творення нової Європи (2): Просвітництво. Революції (ІС.М.03)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Енциклопедія. Секуляризація. Плюралізм. Республіканство і бонапартизм. Класицизм, ампір. Реставрація. Змови, конспіративні товариства. Романтизм, реалізм. Дипломатія, Європейський Концерт. Лібералізм, парламентаризм. Патріотизм, націоналізм. Расизм і шовінізм. Скасування кріпацтва і рабства. Клерикалізм. Індустріалізація, робітництво. Пролетаризація. Загальне виборче право. Корпоративність. Синдикалізм. Імпресіонізм.

Початок: ІС.М.01.

Продовження: ІС.М.04, 05, 06, 07.

Обрис самобутності України в Нову добу. Історіографія (ІС.М.04)

3 зал. б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.

Тенденції полеміки. Інтерпретації. Ідеалізація і месіанство. Народництво і державництво. Вульгарна класовість. Українство, малоросійство, хохляцтво. Фальсифікації. Польські, російські й західні концепції. Від заперечення до визнання. Заслуги і вади діаспори. Доказовість аргументів. Іноземні джерела. Удосконалення відомчих архівів. Усталені стереотипи. Комплексність. Від політизації до деідеологізації. Черговість проблем і завдань. Поради.

Початок: ІС.М.03.

Продовження: ІС.М.05, 25.

Розвиток українського суспільства у Нову добу (ІС.М.05)*3 зал. б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.*

Від аграрності до урбанізації. Стратифікація. Майнова диференціація. Харизма влади. Верстви, класи. Магнатерія, шляхта. Генеалогія, геральдика. Політичний лад. Устрій держав. Правова свідомість, установи. Конституціоналізм. Інтелектуали. Мистецтво. Самоідентифікація. Ремісництво. Міщанство. Самоврядування. Селянство. Пролетаріат. Буржуазія. Локальні риси. Самобутність, вплив супердержав. Порівняння на тлі Європи. Культура.

Початок: ІС.М.03, 04.

Продовження: ІС.М.10, 21.

Розбудова націй Східно-Центральної Європи (ІС.М.06)*3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.*

Слов'янське Відродження від філології до політики. Австрославизм. Весна Народів. Лібералізм і автократія. Проблема малих народів. Балканізація. Світова війна, крах імперій. Лімітрофи. Санітарний Кордон. Мала Антанта. Нацизм і фашизм: окупація, колабораціонізм, орієнтація рухів Опору. Народні демократії, Варшавський пакт. Стагнація. Обмежений суверенітет, інтернаціоналістські інтервенції. Демократизація. Паралелі й перспективи.

Початок: ІС.М.03, 11, 15.

Продовження: ІС.М.23.

Творення Європи (3): XX сторіччя (ІС.М.07)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Еклектизм. Електрика, радіо. Хімія. Соціал-демократія. Велика війна. Конструктивізм. Автомобіль. Втрачене покоління. Кіно. Авіація. Велика депресія. Авторитаризм. Друга світова війна. Ядерна зброя. Залізна завіса. "Холодна війна". Деколонізація. "Третій світ". Блокова стратегія. Локальні конфлікти. Атлантизм. Спільний ринок. Неоконсерватизм. Космонавтика. Генетика. Екологія. Інтеграція. Роль США. Інформатика. Постіндустріальне суспільство.

Початок: ІС.М.03.

Сучасна західна історіографія всесвітньої історії (ІС.М.08)*3 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Ідеологізовані стереотипи. Об'єктивізація викладу. Деполітизація. Подолання диспропорцій. Місце історії між гуманітарних наук. Модифікації. Компаративність. Пріоритети. Набуття та використання інформації. Координація. Математичні методи. Комп'ютеризація. Новітні концепції. Галузевість, регіоналізація. Національні школи. Персонали. Роль провідних університетів. Чільні напрямки. Обмін досвідом, впливи. Запровадження у шкільництві. 5-й триместр (вибіркові предмети: два з трьох).

Початок: ІС.М.09, 25.

Теорія і практика історії (2): методологія, методика (ІС.М.09)*3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.*

Класифікація джерел. Систематизація, добір матеріалів. Визначення вартісності. Техніка праці. Слов'янська і латинська палеографія. Статистика. Інтерв'ю. Комп'ютерне оброблення відомостей. Застосування спеціальних дисциплін. Значення картографії, топоніміки, гідроніміки. Галузева історія. Проблемний критерій. Персонали, мемуаристика, біографії. Відомчі, службові, приватні архіви. Літературні та мистецькі пам'ятки.

Початок: ІС.М.13.

Продовження: ІС.М.08.

Семінар: Україна і Габсбурзька монархія (ІС.М.10)*3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.*

Етапи творення і сенс конгломерату. Королівство Галичини і Лодомерії, полонізація. Етнічне балансування. Будителі. Герцогство Буковина. Аграрні рухи. Архаїчний дуалізм. Угорська Русь: мадяризація. Єврейський чинник. Аналогії в Європі. Москвофільство, русинство, українство. Концепція П'ємонту. Греко-католицтво. Кооперація, Економіка. Просвіти. Соколи. Політичні партії, спілки. Січові Стрільці. Традиція, ментальність, легенда.

Початок: ІС.М.05.

Продовження: ІС.М.21.

Економічний розвиток Східно-Центральної Європи (ІС.М.11)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Географія. Природа. Сировина, корисні копалини. Мережа комунікацій. Ресурси, відносини. Позаекономічний примус. Вільнонаймана праця. Ремесла,

промисли. Ярмарки, транзит. Транспорт, залізниці, водні шляхи. Енергетика. Гірничодобувна і важка індустрія. Оброблювальні галузі, легка промисловість. Мілітаризація, конверсія. Регіоналізація. Товарообіг. Підпорядкованість. Самозабезпечуваність. Фінанси. Зовнішня торгівля, ринки. Еволюція інфраструктур. Продовження: ІС.М.06, 15.

Теорія і практика історії (1): вступ до філософії історії (ІС.М.13)

3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.

Гене́за, школи і течії. Історіософія. Концепції прогресу. Інтердисциплінарна взаємодія. Міфи і стереотипи. Об'єктивізація. Кінець історії. Синхронізованість і компаративність. Географічна і тематична засади. Соціальний детермінізм і суб'єктивізм. Мотивованість поведінки. Обґрунтованість і адекватність висновків. Догматизм і вульгаризація. Матеріальна та інтелектуальна історія. Явища і події. Хронологія і періодизація. Продовження: ІС.М.09.

Цикл вибіркових навчальних дисциплін (16,5 залікових балів)

Семінар: Україна в Литовській та Польській державі (ІС.М.14)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Київська і Галицько-Волинська спадщина. Велике князівство, Корона. Склад, статус еліт. Династії. Персональна і реальна унія. Річ Посполита. Елекційність. Сенат, сейм, сеймики. Нові конфесії. Від толерантності до Контрреформації. Ордени, братства. Шкільництво, книгодрукування. Полеміка, компроміси. Роль греко-католицизму. Геополітичні чинники. Ринки, торгівля. Особистість, громада, корпораційність. Повстання, ексцеси. Поділи.

Продовження: ІС.М.15.

Семінар: Історія святково-обрядової культури народів Європи (ІС.М.15)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Складні процеси розвитку звичаєво-обрядових традицій європейських народів від античності до сьогодення. Аналіз специфічних рис язичницьких, християнських, громадянських ритуалів і символів, висвітлення генези моделей свят. Характеристика численних національних, етнічних і локальних варіантів.

Початок: ІС.М.02, 11, 14, 24.

Продовження: ІС.М.06.

Семінар: Історія єврейської нації та цивілізації (ІС.М.16)

3 зал.б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.

Етапи іміграції. Розподіл. Автаркія юдаїзму. Кагал, секти. Штатл, вприв. Межа осідлості. Від ремесла, крамарства, лихварства до індустрії й банківської справи. Роль у революції. Погроми. Сіонізм. Інтернаціоналізм. Зв'язки за кордоном. Роль у комуністичному будівництві. Нацистський голокост. Радянський антисемітизм, мотиви. Роль Ізраїлю. Виїзд, відмови. Сучасні міжетнічні стосунки. Викриття стереотипів. Відродження культури. Українська юдаїка. Перспективи.

Початок: ІС.М.02.

Османська імперія. Історія Криму (ІС.М.17)

3 зал.б., 7,5 год./тиж., 2 трим., іспит.

Степ і берег. Спадок Візантії, Генуї. Улус, Ханат. Ясир. Кафа, невілляництво. Пашалики, райа, каймаканство. Буджак, Єдисан, Акерман. Ногаї, Буджак. Іслам. Греки, вірмени, євреї, караїми, кримчаки, болгары. Молдова, фанаріоти. Сюзеренітет Порти. Стосунки з Річчю Посполитою, Московією, з козацтвом. Російська анексія. Еміграція, депортація. Автономія. Радянський терор. Мотиви передачі. Статус в Україні. Курултай, меджліс.

Початок: ІС.М.24.

Продовження: ІС.М.26.

Східно-Центральна Європа в дипломатії Нового часу (ІС.М.18)

3 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Регіональна сутність та регіональна різноманітність. Вузлові проблеми міжнародних відносин. Локальні дослідження та національна історія. Консерватизм у новій історії. Східно-Центральна Європа в особах. Проблеми розвитку дипломатії.

Початок: ІС.М.24.

Семінар: Проблеми фемінізму в світовій історії (ІС.М.19)*3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.*

Питома вага у суспільстві й виробництві. Родина. Майно. Культ дами. Приклади гінекократії. Статевий визиск, дискримінація. Сфери самовияву. Статус у православ'ї, католицтві, протестантизмі, юдаїзмі, ісламі, індуїзмі, цивілізаціях Далекого Сходу і Африки. Освіта, самоусвідомлення. Суфражизм. Фемінізм. Емансипація. Виховання і охорона здоров'я. Захист дитинства. Організації й рухи. Участь у політиці й житті держав. Специфіка становища в Україні.

Семінар: Українська еміграція і діаспора (ІС.М.20)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Чинники, мотиви. В Росії: Малиновий, Сірий, Зелений клин. Виїзд з Австро-Угорщини, Польщі, Закарпаття і Буковини. Наслідки поразки у Визвольних змаганнях. Інституціоналізація. Культура. Спадок, самозбереження. Архіви. Церкви. Переміщені особи. Табори. Працевлаштування. Фракції. Тероризм. Радянські депортації, новобудови. Цілина, Північ. Винародовлення, асиміляція на Сході. Зв'язки. Осередки. Зворотний вплив.

Початок: ІС.М.21.

Семінар: Західна Україна 1921-1953 (ІС.М.21)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Переподіли. Інтернування. Пацифікації. Режим санації на Кресах. Культурна автономія. Осадництво. Безробіття, страйки. Легальні партії. Комуністи. Націоналізм: агітація, тероризм. Підкарпатська Русь, Карпатська Україна. Румунська, угорська, німецька окупація. Колаборація. Підпілля, повстанський рух. Етнічні конфлікти, депортації. Повстання в ГУЛАГі. Репресії, радянізація. Церква в катакомбах. Самосвідомість. Потенціал визволення.

Початок: ІС.М.05, 10.

Продовження: ІС.М.20.

Семінар: Типологія тоталітаризму (ІС.М.22)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Передумови. Ірредента. Пропаганда. Більшовизм, фашизм, нацизм. Класова боротьба. Монопартійність. Елітні формації. Служби безпеки. Культ вождя, дуче, фюрера. Чистки. Табори. Різновиди за Піренейми, на Дунаї й Балканах. Аналоги в Азії, Латинській Америці. Мілітаризм. Агресія. Опір. Денацифікація. Рецидиви. Модифікації в Росії, Європі. Геноцид. Мобілізації. Етноцид. Диспропорції економіки. Дисидентство. Правозахисництво. Міжнародні санкції.

Початок: ІС.М.24.

Продовження: ІС.М.23.

Семінар: Демократизація Східної Європи і незалежнення України (ІС.М.23)*3 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит.*

Відлиги. Стагнація. Екоцид. Криза. Солідарність. Перебудова. Націонал-комунізм. Легалізація партій. Церков. Вибори. Плюралізм. "Оксамитові революції". Дезінтеграція Радянського Союзу, Чехословаччини, Югославії. Суверенізація України. Співдружність незалежних держав. Реваншизм. Шантаж. Переорієнтація. Інфляція. Безробіття. Сепаратизм. Монархізм. Приватизація. Пріоритети і орієнтири. Перспективи інтеграції в Європі.

Початок: ІС.М.06, 22.

Імперська і Радянська Росія (ІС.М.24)*3 зал.б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит.*

Московія: візантійство і Орда. Третій Рим. Поліетнічність і мультинаціональність. Самодержавство. Експансія. Україна, Польща, Фінляндія, Кавказ, Середня Азія. Сепаратизм. Інородці. Бюрократизація. Західництво, панславізм. Уніфікація. Реформи. Земства. Революції. Ілюзії. Пропаганда. Військовий комунізм. Нова Економічна Політика. Великий терор. Розстріляне відродження. Голодомори. Мобілізації. Репресії. Русифікація. Етноцид. Екоцид. Номенклатура.

Початок: ІС.М.02.

Продовження: ІС.М.17, 18, 22.

Актуальні проблеми всесвітньої історії (ІС.М.25)*2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.*

Досвід всесвітньої історії та ідеологія оновлення. Загальні питання методології та історіографії. Внесок історії окремих народів у глобальну історію. Всесвітня історія та монотеїзм. Актуальні проблеми історії колоніалізму. Людина

та її спосіб життя. Духовні фактори у глобальній історії. Проблеми ментальності в сучасній історіографії. Дослідження з історії парламентаризму.

Початок: ІС.М.04.

Продовження: ІС.М.08.

Проблема імперій у нові часи (ІС.М.26)

3 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит.

Стимули: сировина, стратегія, робоча сила, еміграція, місіонерство, цивілізаторство. Іспансько-португальський, голандський, британський, французький колоніалізм. Інтелектуальна і технічна експансія. Японія і Східна Азія. Панісламизм, пантюркізм. Месіанство панамериканизму. Глобальність пангерманізму. Расизм. Архаїзм Австро-Угорщини. Антагонізми Росії. Сфери впливу, інвестиції, напівоколонії. Режим капітуляцій, імунітети, екстериторіальність. Бази.

Початок: ІС.М.17.

ПОЛІТОЛОГІЯ

Керівник -

Гарань Олексій Васильович

доктор історичних наук, доцент

Магістерська програма з політології пропонує систематичні курси, розраховані на глибоке засвоєння основних положень теорії політики, набуття навичок самостійного наукового аналі-

зу суспільно-політичних явищ. Студентам пропонується прослухати 10 однотриместрових курсів протягом першого року навчання. Другий рік передбачає вивчення 8 однотриместрових курсів та написання магістерської праці. По закінченні магістеріуму бажаючі матимуть можливість вступити до дворічної аспірантури.

Перший рік навчання

Методологія політичних і соціологічних досліджень (ПЛ.М.01)

3 зал.б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Стукало С.В.

Процес соціологічного дослідження та застосування його методів у практиці політологічних студій, а саме: збирання первинної інформації за допомогою методів спостереження, аналіз документів та опитування; проведення елементарного статистичного аналізу даних; здатність працювати у складі дослідницької групи; критичний аналіз публікацій про результати соціологічних досліджень у наукових виданнях і засобах масової інформації.

Сучасні політичні ідеологи (ПЛ.М.02)

3 зал.б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Полохало В.І.

Сучасні концепції політичної ідеології, їхні структури та функції. Дискусії, які ведуться щодо ролі ідеології у суспільстві ("Кінець ідеології?", "Кінець історії?"). Лібералізм, консерватизм, соціалізм та комунізм, анархізм, націоналізм, націонал-соціалізм та фашизм, а також іслам (як політична ідеологія).

Політична історія України у XX ст. (ПЛ.М.03)

3 зал.б., 4 год./тиж., 13 трим., іспит, Кульчицький С.В.

Мета курсу: систематизувати наявні знання з політичних і соціальних аспектів вітчизняної історії; виявити історичні корені актуальних політичних проблем, які є предметом аналізу в інших курсах порівняльної політології; виробити уміння критично ставитися до "новомови" джерел радянської доби і радянських стереотипів мислення, а також до політизованих антикомуністичних стереотипів, синхронізувати основні події політичної історії України з подіями всесвітньої історії XX століття і осмислити їх у межах єдиної концепції. Історичні корені радянської влади, межі її пов'язаності з комуністичною доктриною і заснованою на цій доктрині політичною організацією; специфіка функціонування радянської тоталітарної держави на різних історичних етапах; шляхи формування на руїнах тоталітаризму громадянського суспільства.

Політичні теорії і політика в пострадянських країнах (ПЛ.М.05)

3 зал.б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Полохало В.І.

Становлення та сучасний стан науки про політику у пострадянських країнах. Проблема політизації наукового знання у країнах колишнього СРСР, основні напрямки розвитку політичної науки, аналіз політики і політичних процесів у пострадянських країнах, теоретичні засади осмислення ситуації посткомуні-

му у пострадянському просторі, становлення концепцій посткомуністичних трансформацій і політичних процесів у пострадянських країнах. Аналіз концепцій громадянського суспільства і “відкритого суспільства”, політична практика пострадянських перетворень, проблеми легітимації пострадянської політичної влади в концепціях суспільствознавців.

Порівняльна політика держав Центрально-Східної Європи (ПЛ.М.06)

3 зал.б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Мейс Дж.

The course compared the different political cultures, systems, problems, and approaches to solving those problems in the various postcommunist states of Europe. Each state is treated with a brief historical overview in order to seek continuity in its current behavior or its degree of success in breaking with old, now dysfunctional, patterns. States of the region are also examined in terms of possible sources of conflict or bases for cooperation among each other and with Ukraine. Also examined is how the changes in these states, the expansion of NATO and possibly the EU and other traditionally Western structures into the region might impact on the interests of various states, including Ukraine.

Теорія міжнародних відносин (ПЛ.М.07)

3 зал.б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Дергачов О.П.

Аналітичний огляд політології міжнародних відносин (МВ), орієнтований на формування у студентів сучасного професійного розуміння проблем МВ, а також навичок аналізу практичних зовнішньополітичних питань. Вивчення відповідних розділів світової політичної думки, основних концепцій сприйняття і тлумачення явищ міжнародного життя, методів аналізу та реалізації зовнішньої політики. Логіка, зміст МВ, тенденції їхнього розвитку, взаємодія з суспільно-політичними процесами на національному, регіональному та універсальному рівнях.

Порівняльне конституційне право (ПЛ.М.08)

3 зал.б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Мартиненко П.Ф.

Розкриття важливих проблем держави (державна-нація і суверенітет; конституціоналізм; представницька і пряма демократія; розподіл влад і політичний режим - так, як вони вирішуються в позитивному конституційному праві сучасних країн, в тому числі членів Ради Європи, США, Канади, Японії, Китаю), вивчення теорії та практики конституційного компаративізму: порівняльні нормативні структури, джерела та механізми дії конституційного права, порівняльні норми конституційної відповідальності, сучасна практика конституційної юстиції, порівняльні інститути конституційного права, особливості правничого змісту та шляхів реалізації кожного з них.

Економічна політика держави (ПЛ.М.09)

3 зал.б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Мак-Вікер К.

Курс належить до міждисциплінарного політекономічного циклу, що у вітчизняній науці традиційно включався до економічних наук, а на Заході - до політологічних. Аналізуються політичні аспекти ролі сучасної держави у виробленні економічної політики; вплив на цей процес як політичних структур, так і різноманітних груп тиску. Особлива увага приділяється аналізу підходів різних політекономічних шкіл до ролі держави в економічних процесах: кейнсіанства; монетаристської школи; теорії раціональних очікувань тощо.

Теорія колективного вибору (ПЛ.М.10)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 15 трим., іспит, Рябов С.Г.

Розглядається домінантна складова сучасного політичного процесу - ухвалення суспільних рішень та їхнє здійснення. Метою курсу є з'ясування сутності суспільних рішень, їхніх різновидів, головних стадій та форм їхнього оптимального вироблення та ухвалення. В центрі уваги - аналіз такої складової суспільних рішень як процес колегіального політичного вибору, аналіз новітньої західної літератури з даного питання.

Семінар з порівняльної політології (ПЛ.М.11)

3 зал.б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит, Скороход Ю.С.

Безпосередня підготовка магістрів до написання наукової роботи із порівняльної політології, вироблення навичок застосування основних теоретико-методологічних підходів порівняльної політології до аналізу конкретної ситуації на прикладах різних країн. Порівняльний аналіз політичних систем здійснюється із застосуванням як “ідеальної” типологізації, так і емпіричних прикладів. Кожного року викладач визначає конкретний політико-географічний регіон світу, що стає предметом поглибленого порівняльного аналізу.

Європейська інтеграція (ПЛ.М.12)

3 зал. б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит, Майборода О.М.

Формування всебічних і ґрунтовних уявлень щодо змісту, сутності і характеру інтеграційних процесів на європейському континенті протягом останнього півтисячоліття. Задача курсу - дати слухачам поглиблене знання про причини, фактори і напрямки співробітництва європейських держав, наблизити їх до розуміння об'єктивності, незворотності і водночас гострої внутрішньої суперечності процесів міждержавного співробітництва.

Місцеве і регіональне управління у перехідних суспільствах (ПЛ.М.13)

3 зал. б., 8 год./тиж., 15 трим., іспит.

Формуються поняття "місцевого та регіонального управління". У центрі уваги - принципи організації та здійснення місцевого та регіонального управління; роль політичного режиму; законодавче забезпечення місцевого та регіонального самоврядування. Аналізуються розподіл повноважень між органами місцевого та регіонального самоврядування і органами державної виконавчої влади, а також питання компетенції органів місцевого самоврядування.

Другий рік навчання

Політика й управління США (ПЛ.М.14)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., Мейс Дж.

The American political experience is both unique and one of the longest and most developed experiments in self-government. After a brief historical overview, the three branches of the American government are examined individually as are state and local government. Political parties, constituencies, interest groups, lobbying, race (ethnic) relations (from Jim Crow to Affirmative Action), and other aspects of the American political system are examined and discussed.

Порівняльна політологія Західної Європи (ПЛ.М.15)

3 зал. б., 4 год./тиж., 16 трим., іспит, Мак-Вікер К.

This course will provide a critical introduction to contemporary comparative political policy analysis. In many respects, this field of study is inter-disciplinary since it draws theories of politics from Sociology, Economics, Psychology and so on. Our discussion will open with review of the field, including its major intellectual roots in the work of Aristotle, Marx, Weber. Divisions of the field of comparative politics fall roughly into the following categories: comparative political culture and attitudes; public opinion and voting behavior; political ideology; political parties; comparative regimes; comparative processes.

Зовнішня політика України (ПЛ.М.16)

3 зал.б., 4 год./тиж., 16 трим., іспит, Дергачов О.П.

Актуальні проблеми зовнішньої політики незалежної України як специфічної сфери практичної політології. Особливості України як суб'єкту міжнародних відносин, Україна в системі сучасних міжнародних відносин, внутрішні чинники зовнішньої політики, національні інтереси, принципи та пріоритети зовнішньої політики, проблеми інтеграції у світову спільноту, зовнішні чинники національної безпеки, українсько-російські відносини, відносини з державами Центрально-Східної Європи, становлення співробітництва з високорозвиненими державами, механізми вироблення та реалізації зовнішньополітичного курсу, питання оптимізації зовнішньополітичної стратегії.

Національна ідея і проблеми еліт (ПЛ.М.17)

1.5 зал.б., 2 год./тиж., 16 трим., іспит, Білий О.В.

Культурно-історична генеза широко поширеного у сучасній літературі з політології поняття "еліти" та особливості функціонування еліт у політичному, соціальному та філософському контекстах. Поглиблює знання політологів у сфері, що знаходиться на стику політичної філософії, політології, історії політичних вчень та політичної соціології. Вивчення класичних та сучасних текстів з даного питання. Аналіз таких актуальних проблем як харизма і бюрократія, легітимація політичних еліт за умов демократії і за умов тоталітаризму, стратегії адаптації колишніх політичних еліт та їх самоідентифікації, мікрофізика влади й історична динаміка ідеї зверхності. Специфіка застосування даних понять до українських реалій.

Політика економічних реформ у перехідних суспільствах (ПЛ.М.18)

1.5 зал.б., 2 год./тиж., 16 трим., іспит, Мак-Вікер К.

Курс належить до міждисциплінарного політекономічного циклу, що у вітчиз-

няній науці традиційно включався до економічних наук, а на Заході - до політологічних. Проводиться порівняльний аналіз економічних реформ: 1) у країнах, що здійснюють перехід від командної до ринкової економіки за умов демократизації (Центрально-Східна Європа, Росія) або ж її відсутності (Китай); 2) у країнах з ринковою економікою, що здійснюють перехід від авторитаризму до демократії (Латинська Америка, Південна Корея). Аналіз економічної лібералізації в Україні у порівнянні з процесами, що відбуваються в країнах-сусідах.

Семінар з актуальних проблем політичних трансформацій перехідних суспільств (ПЛ.М.19)

2 зал.б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит.

Аналізується поняття "перехідного суспільства". Розглядаються структурні зміни в політичній системі, виникнення нових інституцій, проблеми взаємодії гілок влади. Особлива увага приділяється розвитку партійної системи, а також аналізу політичної культури та політичної свідомості у перехідному суспільстві.

Міжнародне регулювання конфліктів у сучасних міжнародних відносинах (ПЛ.М.20)

3 зал.б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит, Щербинський Д.М.

Розглядаються основні механізми регулювання конфліктів на сучасному етапі. Акцент робиться на аналізі міжнародно-правових аспектів. Значна увага приділяється ролі міжнародних організацій, зокрема ООН, Європейському Союзу, НАТО, СНД та ряду інших структур.

Порівняльний аналіз зовнішньої політики (ПЛ.М.21)

3 зал.б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит.

Порівняльний аналіз процесів формування зовнішньої політики, методів та засобів здійснення зовнішньої політики, ролі груп інтересів на світовій політичній арені. Аналіз засобів вирішення міжнародних конфліктів, роль міжнародних організацій та міжнародно-правове регулювання зовнішньополітичних питань.

Порівняльна публічна адміністрація (ПЛ.М.22)

3 зал.б., 4 год./тиж., 17 трим., іспит.

Порівнюються системи державного управління на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Аналізуються процеси вироблення та впровадження політики, роль державної служби та здійснення державної виконавчої влади. Розкривається сутність та процес адміністративної реформи в Україні в порівнянні з досвідом інших країн.

Методика викладання політології у вищій школі (ПЛ.М.23)

1 зал.б., 5 год./тиж., 17 трим., залік.

Курс належить до циклу дисциплін, що є обов'язковими для тих магістрів, котрі бажають здобути додаткову кваліфікацію "викладач вищої школи". Основні методики викладання політології; різні підходи до побудови політологічних курсів та структур навчальних планів політологів. Методика аналізу першоджерел - документів, класичних політологічних текстів та праць провідних сучасних політологів.

ФАКУЛЬТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ФПРН)

Декан факультету природничих наук
Замостян Віталій Павлович
доктор медичних наук, професор
(3 корпус, к.217, тел. 416-51-88)

Факультет природничих наук дає широку і ґрунтовну природничу підготовку. Чотирирічний бакалаврський курс передбачає дофахову підготовку, певна спеціалізація визначається вже з другого курсу, завершення вищої освіти мають забезпечити магістерські програми. Протягом першого року всі студенти факультету навчаються за єдиним планом. За перші два роки студент набуває фундаментальних знань з усіх базових дисциплін факультету - біології, екології, фізики, математики, хімії, інформатики. Він також бере декілька курсів гуманітарного та суспільного напрямків, які розширюють його світогляд та підвищують рівень його гуманітарної освіти. Крім основної спеціалізації (біологія, екологія, фізика живих систем) студенти факультету мають змогу отримати допоміжну, яка може бути обрана як на цьому факультеті, так і на інших. Для отримання диплома студент повинен взяти не менше 65 відсотків дисциплін природничого циклу від загальної кількості прослуханих курсів.

У1996/97 навчальному році впроваджено магістерські програми з екології та екологічної політики, з вересня 1997 року відкрито магістеріум з біології. Термін навчання в магістеріумі 2 роки. Найбільш здібні та талановиті слухачі магістеріуму зможуть у 2-річній аспірантурі завершити підготовку та захистити дисертації на здобуття вченого звання кандидата наук.

Основними навчально-науковими структурами на факультеті є кафедри: екології, біології, фізико-математичних наук та хімії. Для успішної підготовки фахівців факультет та його підрозділи уклали угоди про наукове співробітництво з такими інститутами Національної академії наук України: ботаніки ім. М. Г. Холодного; експериментальної патології, онкології та радіобіології ім. Р.С.Кавецького; біохімії ім.О.-

В.Палладіна; хімії поверхні, колоїдної хімії та хімії води; фізики.

На факультеті викладають відомі вчені: академік НАН України професор П.Г.Костюк (Інститут фізіології НАН України), академік НАН України професор Д.М.Гродзинський (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України), академік НАН України професор В.Д.Романенко (Інститут гідробіології НАН України), чл.-кор. НАН України професор Я.Б. Блюм (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України).

Специфіка факультету природничих наук полягає в тому, що він дає можливість здобути не тільки ґрунтовні базові знання в галузі екології, біології або фізики живих систем, а й отримати досить широку різнобічну освіту. Студенти можуть дістати добру мовну підготовку, вміння працювати на комп'ютері, опанувати програмами додаткової спеціалізації (minor) - біологія, екологія, фізика в межах факультету природничих наук або за програмами додаткової спеціалізації з інших факультетів і департаментів. Студентам, які спеціалізуються на кафедрі фізико-математичних наук, мають високий рейтинг у навчанні та успішно ведуть науково-дослідницьку роботу, надається іменна стипендія Зубань-Баланюк.

Методист факультету -
Кузюра Ольга Юріївна

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ

Завідувач -

Безусько Алла Герасимівна
кандидат біологічних наук, доцент

Методист -

Осадча Наталія Пилипівна

Барабой Вілен Абрамович
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Білько Надія Михайлівна
доктор медичних наук, професор,
(Інститут радіаційної медицини МОЗ
України)

Блюм Ярослав Борисович
доктор біологічних наук, професор,
член-кореспондент НАН України
(Інститут клітинної біології та генетичної
інженерії НАН України)

Блюм Олег Борисович
кандидат біологічних наук, доцент
(Ботанічний сад ім. акад.О.О.Фоміна)

Боднар Петро Миколайович
доктор медичних наук, професор
(Інститут ендокринології та обміну речо-
вин МОЗ України, Український медичний
університет ім. О.О.Богомольця)

Бужієвська Тамара Іванівна
доктор медичних наук, професор
(Університет післядипломної освіти
МОЗ України)

Вадзюк Наталія Василівна
(Київський педагогічний університет
ім.М.П.Драгоманова)

**Васильєв
Олександр Миколайович**
доктор біологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

**Великий
Микола Миколайович**
доктор біологічних наук, професор

**Войціцький
Володимир Михайлович**
доктор біологічних наук, професор
(Київський університет
ім.Т.Г.Шевченка)

**Гродзинський
Михайло Дмитрович**
доктор біологічних наук, професор
(Інститут клітинної біології та генетичної
інженерії НАН України)

Голда Данило Мусійович
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Дзевєрін Ігор Ігоревич
кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут зоології НАН України)

Зима Валентин Леонідович
доктор біологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Корнелюк Олександр Іванович
доктор біологічних наук, професор
(Інститут молекулярної біології та
генетики НАН України)

Костєрін Сергій Олексійович
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Костюк Платон Григорович
академік НАН України, професор
(Інститут фізіології ім О.О.Богомольця
НАН України)

Кравець Володимир Степанович
кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут фізіології рослин НАН України)

Курський Михайло Дмитрович
доктор біологічних наук, професор
(Інститут біохімії НАН України)

Куниця Наталія Іванівна
старший викладач

Лаврух Орест Васильович
кандидат біологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет
ім.М.П.Драгоманова)

Малюта Станіслав Станіславович
доктор біологічних наук
(Інститут молекулярної біології та
генетики НАН України)

Михальський

Леонід Олександрович

кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет
ім.Т.Г.Шевченка)

Мусієнко

Микола Миколайович

доктор біологічних наук
(Київський університет
Ім.Т.Г.Шевченка)

Носова Людмила Іванівна

кандидат біологічних наук
(Інститут зоології НАН України)

Оляницька Лідія Григоріївна

кандидат біологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет
ім.М.П.Драгоманова)

Поліщук Валерій Петрович

кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет
Ім.Т.Г.Шевченка)

Савцова Зоя Дмитрівна

доктор медичних наук, професор
(Інститут онкології МОЗ України)

Скок Марина Володимирівна

кандидат біологічних наук,
старший викладач
(Інститут біохімії НАН України)

Сокур Вадим Дмитрович

кандидат біологічних наук, доцент
(Київський університет
Ім.Т.Г.Шевченка)

Тюхтенко Сергій Іванович

кандидат хімічних наук, доцент
(Технічний центр НАН України)

Хмелевський

Юрій Миколайович

кандидат технічних наук, доцент

Чернишева

Анастасія Олегівна

кандидат біологічних наук, доцент
(Інститут зоології НАН України)

Шевчук Віктор Григорович

доктор медичних наук, професор
(Український медичний
університет ім. О. О. Богомольця)

КАФЕДРА ЕКОЛОГІЇ

Завідувач -

Замостян Віталій Павлович

доктор медичних наук, професор

Методист -

Боголюбов

Володимир Миколайович

Малюк Віктор Іванович

доктор біологічних наук, професор

Карпенко Валерій Іванович

кандидат біологічних наук, доцент

Нарбут Анатолій В'ячеславович

кандидат хімічних наук, доцент

Бейко Іван Васильович

доктор технічних наук, доцент
(Київський університет Ім.Т.Г.Шевченка)

Волощук Володимир Михайлович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Гродзинський

Михайло Дмитрович

доктор біологічних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Дідух Яків Петрович

доктор біологічних наук, доцент
(Інститут ботаніки НАН України)

Дупленко Юрій Костянтинович

доктор філософських наук, професор
(Інститут геронтології НАН України)

Ісаєв Сергій Дмитрович

доктор хімічних наук, професор (На-
ціональний технічний університет "КПІ")

Загнітко Василь Миколайович

доктор географічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Лаврик Володимир Іванович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Інститут гідробіології НАН України)

Ліхтарьов Ілля Аронович

доктор біологічних наук, професор
(Центр радіаційної медицини АМН
України)

Фіалко Олександр Йосипович

доктор біологічних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Романенко**Володимир Дмитрович**

доктор біологічних наук, професор,
академік НАН України
(Інститут гідробіології НАН України)

Трахтенберг Ісак Михайлович

доктор біологічних наук, професор
(Інститут гігієни праці)

Боголюбов**Володимир Миколайович**

кандидат технічних наук, доцент

Бірченко Юлія Іванівна

асистент

Вишеньська Ірина Георгіївна

кандидат біологічних наук, старший
викладач (Інститут клітинної біології та
генетичної інженерії НАН України)

Дюканов Вадим Григорович

кандидат економічних наук, доцент

Дьомкін**Володимир Олександрович**

кандидат економічних наук, доцент
(Мінекобезпеки)

Замостян Павло Віталійович

старший викладач (Центр радіаційної
медицини АМН України)

Іванова Наталія Юр'ївна

кандидат економічних наук, доцент
(Мінекобезпеки)

Комаріков Іван Юрійович

кандидат економічних наук, старший
викладач(Мінекобезпеки)

Середа Леонід Іванович

старший викладач

Вишневська**Галина Володимирівна**

старший викладач

**КАФЕДРА ФІЗИКО-
МАТЕМАТИЧНИХ НАУК**

Завідувач -

Голод Петро Іванович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Методист -

Мельник Руслан Михайлович**Загородній****Анатолій Глібович**

член-кореспондент НАН України,
професор
(Інститут теоретичної фізики
НАН України)

Пінкевич Ігор Павлович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Київський університет
ім. Т. Г. Шевченка)

Харк'янен Валерій Миколайович

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Інститут фізики НАН України)

Прокопець Геннадій**Олександрович**

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Поперенко Леонід**Володимирович**

доктор фізико-математичних наук,
професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Лебовка Микола Іванович

доктор фізико-математичних наук,
доцент
(Інститут біоколоїдної хімії
НАН України)

Говорун Дмитро Миколайович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Інститут молекулярної біології
та генетики НАН України)

Анісімов Ігор Олексійович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Шиманська Олена Трохимівна

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Ящук Валерій Миколайович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет
ім. Т. Г. Шевченка)

Рубцова Ірина Львівна

кандидат фізико-математичних наук,
доцент (Фізико-математичний ліцей
Київського університету
ім. Т. Г. Шевченка)

Рудько Галина Юріївна

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Інститут напіпровідників НАН України)

Олесь Качковський

доктор хімічних наук, доцент
(Інститут органічної хімії НАН України)

КАФЕДРА ХІМІЇ

Завідувач -

Брик Михайло Теодорович

доктор хімічних наук, професор

Зав. учбовою лабораторією -

Литвин Людмила Іларіонівна**Підліснюк Валентина Вікторівна**

доктор хімічних наук

Ісаєв Сергій Дмитрович

доктор хімічних наук, професор
(Національний технічний університет
“КПІ”)

Картель Микола Тимофійович

доктор хімічних наук, професор
(Інститут проблем сорбції і ендоеко-
логії НАН України)

Орлик Світлана Микитівна

кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут фізичної хімії НАН України)

Бурбан Анатолій Флавіанович

кандидат хімічних наук

Нігматуллін Рінат Равільович

кандидат хімічних наук

Вейсов Батир

кандидат хімічних наук

Тюхтенко Сергій Іванович

кандидат хімічних наук, доцент
(Науково-технічний центр НАН України)

Гребенюк Анатолій Георгієвич

кандидат хімічних наук, доцент
(Інститут хімії поверхні НАН України)

Кострова Людмила Іванівна

кандидат хімічних наук, старший
викладач

***КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ
НА ФАКУЛЬТЕТІ*****1 . Освітньо-професійні
бакалаврські програми
за напрямками освіти:**

- БІОЛОГІЯ
- ЕКОЛОГІЯ
- ФІЗИКА
- ХІМІЯ

**2. Програми додаткової
спеціалізації (minor)**

- БІОЛОГІЯ
- ЕКОЛОГІЯ
- ФІЗИКА

3. Магістерські програми

- БІОЛОГІЯ
- ЕКОЛОГІЧНА НАУКА ТА ЕКОЛОГІЧНА
ПОЛІТИКА

***ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ТА ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНІ
ДИСЦИПЛІНИ ЗА НАПРЯМАМИ ПІДГОТОВКИ:*****БІОЛОГІЯ*****Цикл нормативних фундаментальних та професійно
орієнтованих дисциплін*****Загальна та неорганічна хімія (ХМ.Б.01)**

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 грим., іспит, Зуб Ю.Л., Якубович Т.М., Кострова Л.І.

Нетрадиційний виклад відомого класичного курсу “Загальна та неорганічна хімія” для вищих навчальних закладів і ставить за мету створення бази для подальшого вивчення інших курсів хімії (органічної, біонеорганічної, фізичної, екологічної тощо). Розгляд основних хімічних законів, вивчення хімії елементів,

ознайомлення з наслідками впливу хімічних елементів та їх сполук на людину та живу природу. Курс складається з лекційних і семінарських занять та лабораторного практикуму.

Продовження: ХМ.Б.02, 03, 04, 05.

Загальна біологія (Б/1.Б.01)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., залік, іспит., Безусько А.Г., Дзевєрін 1.1.

Особливості хімічного складу та структурно-функціональної організації живого, генетична інформація, її збереження та реалізація в процесі самооновлення; саморегуляція в біологічних системах; обмін речовин; процеси анаболізму та катаболізму; самовідтворення біологічних систем; онтогенез клітини та багатоклітинного організму, походження та еволюція життя.

Продовження: БЛ.Б.04, 05, 07, 08, 09.

Вища математика (МА.Б.50)

2 зал. б., 3 год./тиж., 1-2 трим., залік, іспит, Митник Ю. В.

Основи координатного методу. Множини, функції, дійсні числа. Диференціальне та інтегральне числення функцій однієї змінної, поняття про диференційні рівняння. Числові та функціональні ряди.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Я щук В.М.

Органічна хімія (ХМ.Б.02)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Ісаєв С.Д., Дзюбенко Л.С.

Основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни та ароматичні сполуки), їхні галоген-, гідроксил- та амінопохідні, кетони та альдегіди, карбонові кислоти та їхні похідні. Будова сполук та її зв'язок з реакційною здатністю. Матеріал закріплюється на практичних та лабораторних заняттях, де студенти набувають навички роботи з органічними речовинами.

Початок: ХМ.Б.01.

Продовження: ХМ.Б.03, 04.

Ботаніка (БЛ.Б.02)

3 зал.б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., заліки, ОляницькаЛ.Г.

Система рослинного світу, водорості, гриби, вищі рослини, флористика, рослинні угруповання, географія рослин, екологія, біологічне та практичне значення, безпека роботи з отруйними рослинами.

Початок: БЛ.Б.01.

Продовження: БЛ.Б.05.

Зоологія (БЛ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., заліки, ЛаврухО.В.

Система тваринного світу, безхребетні, хордові; план будови та рівні організації; життєві цикли; біологічні особливості; місце в екосистемах; сучасний стан зоологічної науки.

Продовження: БЛ.Б.06, 08, 11.

Біохімія (БЛ.Б.04)

6 зал.б., 6 год./тиж., 4, 5 трим., залік, іспит, Великий М.М.

Вуглеводи, ліпіди, нуклеїнові кислоти, білки, ферменти, вітаміни; обмін речовин і енергії, обмін вуглеводів, обмін ліпідів, обмін білків і амінокислот, обмін нуклеїнових кислот; будова і функції біологічних мембран, регуляція метаболічних процесів.

Початок: БЛ.Б.1, ХМ.Б.01, 02.

Продовження: БЛ.Б.05, 07, 09, 14.

Фізіологія рослин (БЛ.Б.05)

3 зал.б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., іспит, Мусієнко М.М.

Рослинна клітина, водний режим рослин, фотосинтез, дихання, бродіння, мінеральне живлення, ріст і розвиток рослин, фізіологія стійкості рослин, фізіологічні основи охорони рослинного світу.

Початок: БЛ.Б.01, 04.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Анатомія людини (БЛ.Б.06)

2 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Сокур В.Д.

Опорно-руховий апарат, кістки і м'язи, дихальна система, органи травлення, сечостатева система, залози внутрішньої секреції, серцево-судинна система, нервова система, сенсорні апарати, рецептори, аналізатори.

Початок: БЛ.Б.01.

Продовження: БЛ.Б.08, 10, 11.

Вірусологія (БЛ.Б.07)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Поліщук В.П.

Віруси, основні властивості та природа вірусів, класифікація вірусів, культивування, ідентифікація, хімічний склад віріонів, вірусні білки, фізична структура вірусів, розмноження, мінливість, генетика вірусів, патологія вірусних інфекцій, онкогенні віруси, екологія вірусів.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 05.

Продовження: БЛ.Б.09, 12, 14.

Біологія індивідуального розвитку (БЛ.Б.08)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Носова Л.І.

Статеві та соматичні клітини, гамети, статеві залози та гаметогенез, ембріональний розвиток, запліднення і партеногенез, дробіння, бластуляція, гастрюляція, нейруляція, закладка осових органів, детермінація, морфогенез і цитодиференціація, органогенез, постембріональний розвиток, метаморфоз, ріст, нестатеве розмноження, регенерація, соматичний ембріогенез.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06.

Продовження: БЛ.Б.09, 10, 11.

Генетика (БЛ.Б.09)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Малюта С.С., Голда Д.М.

Матеріальні основи спадковості, ядро, хромосоми, гени, генетична роль мітозу, мейозу, каріотип, генетична роль нуклеїнових кислот, генетичний код, принципи та методи генетичного аналізу, моногібридні та полігібридні схрещування, хромосомне визначення статі, зчеплене успадкування, кросинговер, генетичний аналіз, позаядерне успадкування, мінливість.

Початок: БЛ.Б.01, 04, 07.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Цитологія та гістологія (БЛ.Б.10)

2,5 зал.б., 3 та 2 год./тиж., 7,8 трим., іспит, Чернишева А.О.

Методи дослідження клітин та тканин, поверхневий апарат клітини, вакуолярна система клітин, органіди енергетичного обміну, скоротливі структури, цитоскелет, включення, ядро, відтворення клітин, мітотичний цикл, диференціювання клітин, тканини, типи тканин.

Початок: БЛ.Б.01, 4, 7, 08.

Продовження: БЛ.Б.11, 12, 13, 14.

Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11)

4 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., іспит, Шевчук В.Г.

Фізіологічні функції, фізіологія кровообігу, дихання, травлення, живлення, обмін речовин і енергії в організмі, фізіологія виділення, внутрішня секреція, фізіологія нервів і м'язів, фізіологія центральної нервової системи, сенсорні системи, вища нервова діяльність, фізіологічні закони, нервово-гуморальні механізми регуляції функцій, організм як цілісна саморегулююча система.

Початок: БЛ.Б.01, 03, 06, 08, 10.

Продовження: БЛ.Б.13.

Мікробіологія (БЛ.Б.12)

3 зал.б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Михальський О.Л.

Систематика мікроорганізмів, бактерії, будова бактеріальної клітини, фізіологія мікроорганізмів, ріст та розмноження, вплив зовнішніх факторів, мінливість мікроорганізмів, роль мікроорганізмів у кругообігу речовин в природі, перетворення азоту, сірки, фосфору, заліза за допомогою мікроорганізмів, патогенні мікроби.

Початок: БЛ.Б.01, 07, 09, 10.

Продовження: БЛ.Б.13, 14.

Молекулярна біологія (БЛ.Б.13)

3 зал.б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Корнелюк О.І.

Взаємодія ферменту з субстратом, кінетика, конформація біомакромолекул, організація біомембран.

Початок: БЛ.Б.9.

Біофізика (БЛ.Б.14)

2 зал.б., год./тиж., 8,9 трим., іспит, Зима В.Л.

Термодинаміка біологічних процесів, молекулярна біофізика, структурна організація біомакромолекул, біофізика білків та нуклеїнових кислот, біофізика клітинних процесів, біомембрани, мембранний потенціал, електрична збудливість клітин, біофізика скоротливих процесів, біофізика сенсорних систем,

фотобіологічні процеси, біолоюмінісценція і хемілюмінісценція, радіаційна біофізика, біофізика складних систем.

Початок: Б/І.Б.4, 05, 11.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Тригуб О.С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Історія біології (БЛ.Б.15)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Вадзюк Н.В.

Біологія як комплекс наук про живу природу, основні етапи розвитку біології, епоха практичних донедаєвих знань (умоглядний період) - від кам'яного віку до XVI ст., епоха виникнення та оформлення основних біологічних наук (описовий період) - з XIV ст. до середини XIX ст., період аналітичного розвитку біології, епоха синтезу наукових біологічних знань (каузальний період) - з середини XIX ст. до середини XX ст., епоха проникнення в біологічний ультрамікросвіт і розкриття сутності живих процесів, біологія сучасного та майбутнього часу.

Анатомія рослин (БЛ.Б.16)

1 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Оляницька Л.Г.

Рослинна клітина та рослинні тканини, будова та розвиток вегетативних органів, анатомія насінин і плодів, методи анатомічних досліджень.

Палеоботаніка (БЛ.Б.17)

1 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Безусько А.Г.

Рослинний світ минулих геологічних епох, збереження рослин у викопному стані та методи досліджень викопного матеріалу, принципи типології та номенклатури викопних рослин, викопні флори, історія розвитку рослинності Земної кулі.

Початок: БЛ.Б.2.

Методи біохімічних досліджень (БЛ.Б.18)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Основні поняття та теоретичні засади сучасних методичних прийомів, підходи та прикладні розробки, що застосовуються у біохімічній практиці, ознайомлення з практичним досвідом науковців у галузі біохімії.

Початок: БЛ.Б.04.

Основи ґрунтознавства (БЛ.Б.1)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 5 трим., залік

Процеси ґрунтоутворення, склад та властивості ґрунту, повітряний та тепловий режим, ґрунт як середовище росту і розвитку рослин, генезис, класифікація, географія та сільськогосподарське використання ґрунтів.

Біосистематика (БЛ.Б.19)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Блюм О.Б.

Сучасний напрям систематики, що ґрунтується на анатомічних та цитологічних особливостях організмів, наборі хромосом та їхньої будові, хімічних особливостях.

Початок: БЛ.Б.2, 3.

Геоботаніка (БЛ.Б.20)

1 зал.б., 4 год./тиж., 6 трим., залік, Мовчан Я.І.

Наука про рослинний покрив Землі, розповсюдження і закономірності розміщення в ньому різних рослинних угруповань. У курсі геоботаніки розглядаються поняття про фітоценози, рослинність та флору, проблеми визначення ареалів різних видів та збереження ендеміків.

Початок: БЛ.Б.02.

Механізми клітинного гомеостазу (БЛ.Б.21)

3 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Гродзинський Д.М.

Гомеостатичні та перехідні стани біологічних систем, гомеостаз геному та його еволюція, форми репарації ДНК та їхня роль у підтримці гомеостазу геному, компартменталізація метаболізму, енергетичний гомеостаз, типи стратегій адаптації до умов довкілля.

Початок: БЛ.Б. 4.

Продовження: БЛ.Б.11, 14.

Навчально-науковий семінар (БЛ.Б.22)

1.5 зал.б., 1 год./тиж., 7, 8, Ютрим., залік

Сучасні проблеми біологічної науки, робота зі спеціальною літературою та підготовка наукових доповідей.

Імунологія (БЛ.Б.23)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 три м., залік, Скок М. В.

Захисні реакції організмів, направлені на збереження і підтримку їхньої функціональної та структурної цілісності та біологічної індивідуальності організмів. Початок: БЛ.Б.4, 7, 9.

Продовження: БЛ.Б.11, 14.

Популяційна генетика (БЛ.Б.24)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 8 три м., залік, Малюта С.С.

Закономірності розвитку популяцій та біоценозів, моделі динаміки популяцій, угруповань та біоценозів: конкуренція, хижацтво, паразитизм, коменсалізм, муталізм, симбіоз, вплив природних факторів і факторів антропогенного походження на продуктивність і смертність організмів, популяцій і біоценозів.

Початок: БЛ.Б.9.

Фізична та колоїдна хімія (ХМ.Б.03)

2 зал.б., 2 год./тиж., 8 трим., залік.

Дисперсність і поверхнева енергія, високомолекулярні сполуки, одержання і очищення дисперсних систем, оптичні та кінетичні властивості дисперсних систем та розчинів високомолекулярних сполук, поверхневі явища і адсорбція, подвійний електричний шар, електрокінетичні явища, коагуляція, структуроутворення, грубодисперсні системи, фізико-хімічні властивості розчинів високомолекулярних сполук.

Паразитологія (БЛ.Б.25)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Лаврух О.В.

Паразити, їхні хазяї, відносини паразит-хазяїн, екто- і ендопаразити, симбіоз, імунітет.

Початок: БЛ.Б.3

Ентомологія (БЛ.Б.26)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Лаврух О.В.

Комахи. Підтип Трахейнодишні, загальна характеристика та особливості пристосування до наземного способу життя, клас Комахи (Insecta) (загальна характеристика, зовнішня та внутрішня будова), розмноження: партеногенез, поліембріонія, метаморфоз, його типи; екологічні групи комах, їхнє поширення, суспільні комахи, роль комах у природі та житті людини.

Початок: БЛ.Б.3.

Біоіндикація (БЛ.Б.27)

1.5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік, Блюм О.Б.

Біоіндикація вивчає організми, присутність, кількість або особливості розвитку яких слугують показниками природних процесів, умов або антропогенних змін середовища.

Початок: БЛ.Б.02, 03.

Моделювання біологічних систем (БЛ.Б.28)

3 зал. б., 4 год./тиж., Ютрим., залік, Хмелевський Ю.М.

Основні методи моделювання природних та штучних біологічних систем та процесів, застосування комп'ютерної техніки для моделювання біологічних явищ.

Початок: МА.Б.01.

Репродуктивна біологія (БЛ.Б.29)

3 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Резніков О.Г.

Гаметогенез та його регуляція, біологія статевих клітин, будова, розвиток та взаємодія статевих клітин рослинних та тваринних організмів, андрогами та гіногами, видоспецифічність процесу запліднення.

Початок: БЛ.Б.8, 11.

Ендокринологія (БЛ.Б.30)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Резніков О.Г.

Залози внутрішньої секреції: загальна характеристика, еволюція ендокринної системи, гормони та їхні властивості, методи дослідження залоз внутрішньої секреції.

Початок: БЛ.Б.11.

Еволюційна теорія (БЛ.Б.31)

2 зал.б., 3 год./тиж., 11 трим., залік.

Етапи історичного розвитку життя на Землі від його зародження до сучасного стану біосфери, докази наявності еволюційного процесу, теорії еволюції.

Початок: БЛ.Б.20.

Радіобіологія (БЛ.Б.32)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік.

Типи іонізуючого випромінювання та його джерела, фізико-хімічні основи радіобіологічних процесів, радіаційно-біохімічні процеси, кінетика багатоклітинних популяцій при опроміненні.

Початок: БЛ.Б.11, 13, 14.

Клінічна біохімія (практикум) (БЛ.Б.33)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік.

Методи біохімічних досліджень в біології та медицині; електрофорез білків та нуклеїнових кислот, ізоелектрофокусування, ізоферменти, гель-фільтрація, хроматографія, спектроскопія, радіоізотопні методи, застосування лазерів для досліджень біологічних об'єктів у нормі та патології.

Початок: БЛ.Б.4, 11.

Гематологія (БЛ.Б.34)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Білько Н.М.

Цитоморфологія органів кровотворення і периферичної крові в нормі та патології, що вивчає кістковий мозок, походження клітин крові, цитограма лімфатичних вузлів.

Початок: БЛ.Б.11.

ХІМІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Вища математика (ХМ.Б.432)

8 зал.б., 3 год./тиж., 1-6 трим., залік, іспит.

Множини та відображення. Теорія границь. Похідна та її властивості. Основні теореми про неперервні та диференційовані функції, дослідження їх поведінки та побудова графіків. Ряд Тейлора. Невизначений та визначений інтеграли. Методи інтегрування. Функції декількох змінних. Кратні інтеграли, інтеграли по поверхні та криволінійні інтеграли. Геометричне та фізичне застосування диференціального та інтегрального числення. Теорія рядів. Степеневі ряди та ряди Фур'є. Елементи теорії функцій комплексного змінного. Конформні відображення. Ряди Лорана та теорії лишків. Інтеграли типу Коші. Інтеграли Фур'є та Лапласа.

Типові приклади фізичних та хімічних процесів. Рівняння 1-го порядку. Рівняння n-порядку та системи рівнянь. Лінійні диференціальні рівняння та методи їх розв'язання. Елементи якісної теорії нелінійних диференціальних рівнянь.

Загальна фізика (ХМ.Б.432)

8 зал.б., 3 год./тиж., 1-6 трим., залік, іспит.

Механіка

Механіка як основа фізичної науки. Поняття про час і простір, принцип відносності. Кінематика точки та системи точок, закон Ньютона, симетрії та закони збереження, рух тіл змінної маси, рух в полі тяжіння, динаміка твердого тіла, механічні коливання, елементи механіки суцільного середовища.

Молекулярна фізика

Агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни та перетворення в кожному зі станів та фазові переходи, основні поняття термодинаміки та кінетичної теорії газів. Явища переносу, основа фізики розчинів, уявлення про будову кристалічних, аморфних, рідинно-кристалічних та полімерних речовин.

Електрика і магнетизм

Електричне і магнітне поля, їхній взаємозв'язок, напруженість, спрямованість, енергія. Магнітні властивості речовин в залежності від їхньої природи, можливості застосування в техніці електричного і магнітного полів.

Оптика

Світло та його взаємодія з речовиною, поняття геометричної, хвильової та квантової оптики, головні закони, які дають опис оптичних явищ та використання цих законів в оптичних приладах, а також у різних галузях природознавства.

Атомна та ядерна фізика

Основні поняття та принципи квантової теорії, розв'язок рівняння Шредингера для атома водню. Квантово-механічні властивості багатеелектронних атомних та молекулярних систем. Основи спектроскопії конденсованих середовищ. Будова ядра та елементарних частинок. Ядерні реакції та методи їх опису. Практичне використання ядерної енергії, екологічні аспекти ядерної енергетики та безпеки.

Інформатика, обчислювальні машини та програмування (ХМ.Б.216)

4 зал.б., 1 год./тиж., 1-6 трим., залік.

Історичний нарис розвитку обчислювальної техніки та методів програмування. Моделі та моделювання. Приклади математичних моделей у хімії, фізиці, біології та екології. Основні прийоми програмування. Обчислювальні алгоритми. Мови програмування та їхня класифікація. Мова Паскаль. Методи проектування програм. Основні прийоми моделювання хімічних та фізико-хімічних процесів. Методи статистичного моделювання (метод Монте-Карло). Поняття про математичні методи планування експерименту.

Неорганічна хімія (ХМ.Б.486)

9 зал.б., 9 год./тиж., 1-3 трим., залік, іспит.

Мета курсу - створення бази для подальшого вивчення органічної, фізичної, колоїдної та інших курсів хімії. Основні хімічні закони, електронна будова та фізичні і хімічні властивості елементів (основних та побічних підгруп). Наслідки впливу хімічних елементів та їх сполук на людину і живу природу. Семінарські та лабораторні роботи, самостійне вивчення додаткового матеріалу.

Органічна хімія (ХМ.Б.432)

8 зал.б., 8 год./тиж., 4-7 трим., залік, іспит.

Основні розділи органічної хімії: вуглеводні (алкани, алкени, алкіни, ароматичні, в тому числі поліядерні сполуки), їх галоген-гідроксо- та амінопохідні, кетони, альдегіди, ефіри, карбонові кислоти та їх похідні. Хімічна будова сполук та її зв'язок з хімічними, фізичними властивостями та реакційною здатністю органічних речовин. Органічні сполуки як необхідні елементи життєдіяльності людини та існування екосистеми, роль синтетичних органічних сполук у виникненні екологічних проблем, пов'язаних з їх використанням в АПК та інших сферах людської діяльності.

Фізична хімія (ХМ.Б.432)

8 зал.б., 8 год./тиж., 7-9 трим., залік, іспит.

Основні напрями фізичної хімії: хімічна термодинаміка, фазові та хімічні рівноваги, теорія розчинів, кінетика та каталіз, електрохімія.

Розділи термодинаміки і термохімії: перше, друге та третє начала термодинаміки, поняття про ентропію та ентальпію, характеристичні функції та термодинамічні потенціали. Застосування першого начала термодинаміки до хімічних процесів. Закон Гесса та залежність теплового ефекту від температури.

Вивчення кінетики хімічних реакцій, механізму гомогенних та гетерогенних хімічних реакцій, гомогенного та гетерогенного каталізу, молекулярності та порядку реакцій. Розглядаються питання хімічних рівноваг та швидкості хімічних реакцій, залежності швидкості хімічних реакцій від температури, рівняння Ареніуса та поняття енергії активації, теорія активних зіткнень, методи перехідного стану, ланцюгові, фотохімічні та радіаційно-хімічні реакції. Основи теорії розчинів, явища розчинності речовин та осмосу, закони Рауля та Коновалова. Вираження концентрації розчинів, криоскопія та ебуліоскопія, теорія перегонки та явища азеотропії. Основи теоретичної та прикладної електрохімії, електродні процеси та реакції, явища електролізу та електродіалізу. Семінарські та лабораторні заняттями, самостійне оволодіння окремими розділами фізичної хімії.

Колоїдна хімія (ХМ.Б.135)

2,5 зал.б., 3 год./тиж., 7-8 трим., залік, іспит.

Основні закони та положення, пов'язані з дисперсністю твердих тіл та поверхневими явищами і адсорбцією. Питання адсорбції твердою поверхнею, типи

адсорбції, рівняння Шишковського, Ленгмюра, Гіббса, БЕТ та їхнє застосування, визначення ізотерм та ізобар. Іонний обмін в природних та технологічних процесах, основи хроматографії. Дисперсність та колоїдний стан речовин, оптичні, електроповерхневі та електрокінетичні явища, структурна та агрегативна стійкість дисперсій, теорія ДЛФО. Роль поверхневих та колоїдно-хімічних процесів у живій природі, можливість використання колоїдно-хімічних процесів в екохімічному аналізі, екологічні аспекти колоїдної хімії.

Аналітична хімія (ХМ.Б.432)

8 зал., б., 8 год./тиж., 4-6 трим., іспит.

Теоретичні основи хімічного аналізу, методи якісного та кількісного неорганічного аналізу, техніка аналітичних робіт. Аналіз катіонів I - IV груп, аналіз аніонів, ваговий та об'ємний аналіз. Основи оптичного, електрохімічного, хроматографічного, радіометричного аналізу та принципів їх використання для аналізу об'єктів довкілля. Семінарські та лабораторні роботи з кількісного та якісного аналізу з використанням сучасних хімічних та фізико-хімічних методів.

Квантова механіка і квантова хімія (ХМ.Б.162)

3 зал.б., 3 год./тиж., 8-10 трим., залік, іспит.

Теорія та типи хімічного зв'язку в молекулах та твердих тілах. Будова молекул і реакційна здатність, квантовохімічні характеристики реакційної здатності сполук та механізми хімічних реакцій у газовій фазі. Застосування квантової хімії в теорії адсорбції і каталізу, для дослідження різноманітних властивостей речовин та їхніх хімічних перетворень, а також в комп'ютерному синтезі нових матеріалів (сорбентів, каталізаторів). Семінарські заняття.

Хімія високомолекулярних сполук (ХМ.Б.162)

3 зал.б., 2 год./тиж., 7-9 трим., залік.

Полімерний стан речовин, основи процесів синтезу полімерів (полімеризація, поліконденсація, отвердіння, зшивання), полімераналогічних перетворень та макромолекулярних реакцій. Опис закономірностей кінетики полімеризації та поліконденсації, елементарних стадій реакцій полімеризації, констант реакцій приєднання, переносу та обриву ланцюга. Взаємозв'язок закономірностей синтезу полімерів з їхньою хімічною будовою та властивостями. Фізична хімія високомолекулярних сполук: розчини полімерів та їхні властивості, молекулярна маса, конфігурація і конформація полімерних ланцюгів, характеристики макромолекулярного клубка, термічні, теплофізичні та механічні, хімічні властивості полімерів, їхня корозійна та кліматична стійкість, екологічні аспекти хімії та фізико-хімії полімерів. Семінарські заняття, самостійне вивчення окремих розділів курсу.

Кристалохімія (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Основи кристалографії та кристалохімії, взаємозв'язок хімічної будови і складу сполук з їхньою кристалічною будовою, вплив кристалічної будови речовин на їхні хімічні властивості, основні типи кристалічних структур і будова їхніх ґраток. Будова природних та синтетичних кристалічних речовин, їхнє практичне використання.

Будова речовини (ХМ.Б.54)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Основи будови речовини в газовому, рідкому та кристалічному станах та у вигляді плазми. Поняття геометрії молекул, передбачення їх форми та конформації. Порівняльні характеристики газів, рідин, скла, рідких кристалів та рідких монокристалів.

Хімічна технологія (ХМ.Б.135)

2,5 зал.б., 3 год./тиж., 10-11 трим., залік, іспит.

Основні поняття про технологічні процеси в хімічних та споріднених виробництвах, їхні закономірності та принципи технічного оформлення. Опис технологічних процесів неорганічної хімії, органічного синтезу та тонкого органічного синтезу. Основи нових екологічних технологій (маловідхідних, із замкнутим виробничим циклом, безреагентних, енерго - ресурсозберігаючих). Семінарські заняття.

Фізичні методи дослідження речовин (ХМ.Б. 108)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Основні види хроматографічних методів аналізу та спрощена теорія хроматографічного процесу. Принципи мас-спектроскопії та хромато-мас-спектроскопії та їхнє використання для аналізу об'єктів довкілля. Основи ЯМР-спект-

роскопії як високо специфічного та інформативного методу аналізу неорганічних, органічних та біоорганічних речовин. Поєднання різних фізико-хімічних методів для ефективного використання в аналізі об'єктів довкілля (ЯМР - хромато-мас-спектроскопія - високоефективна рідинна хроматографія тощо). Семінарські та лабораторні заняття.

Методика викладання хімії (ХМ.Б.108)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., залік.

Методичні особливості викладання хімії. Вказано на необхідність закріплення знань про основні закони та положення хімії як основи для свідомого розуміння будови та властивостей розмаїття природних та синтетичних речовин. Вказано на дотримання у викладанні хімії принципів наглядності і наочності, вироблення навиків роботи з хімічними речовинами та постановки навчального експерименту, переходу від простого до більш складного пояснення хімічних процесів та їхніх закономірностей. Для закріплення набутих знань та оволодіння практичними навиками викладання в школі передбачена педагогічна практика.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих навчальних дисциплін

Практикум з аналізу об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Розвиток у студентів практичних навичок застосування хімічних і фізико-хімічних методів аналізу для розв'язання екологічних та екохімічних задач. Оволодіння сучасними методами аналізу складних сумішей: капілярна газова хроматографія, газова хроматографія - мас-спектроскопія, високоефективна рідинна хроматографія та магнітно-резонансна спектроскопія. Лабораторний практикум виконується на базі сучасної лабораторії, обладнаної найновішими приладами фізико-хімічного аналізу.

Хроматографія в аналізі об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Практикум передбачає вироблення у студентів навичок роботи з аналізу складних газових сумішей з використанням капілярної газової хроматографії, рідинних складних сумішей і розчинів - високоефективної рідинної хроматографії та тонкошарової хроматографії, практичне ознайомлення з адсорбційною, йонообмінною, ситовою хроматографією, хроматографією на прищеплених фазах.

Спектральні методи в аналізі об'єктів довкілля (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 трим., залік.

Практикум передбачає розвиток у студентів практичних навичок роботи з сучасним спектральним обладнанням з метою аналізу зразків складних об'єктів довкілля. Основною метою практикуму є оволодіння студентами методами аналізу з використанням ІЧ-, УФ-, ЕПР-, ЯМР- та мас-спектроскопії для екохімічного аналізу газоподібних, рідких та твердих зразків об'єктів довкілля.

Статистична обробка експерименту в хімії (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит.

У курсі викладено елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їхнє застосування до вирішення екохімічного контролю. З використанням концепцій суб'єктивної ймовірності викладено вступ до теорії ризику.

Хімія навколишнього середовища (ХМ.Б.54)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Основи теоретичних та прикладних знань про хімічну будову і властивості природних органічних сполук, які є складовими живих і відмерлих організмів та продуктів їхньої життєдіяльності. Класифікація природних органічних сполук та їхніх хімічних властивостей з точки зору нейтралізації шкідливого впливу штучно внесених в екосистему забруднень та застосування в екохімічному аналізі. Семінарські заняття та самостійне вивчення окремих розділів курсу.

Методи виділення і дослідження природних сполук (ХМ.Б. 162)

3 зал б., 2 год./тиж., 9-11 трим., залік, іспит.

Питання організації роботи з виділення зразків природних сполук із об'єктів довкілля та проведення хімічних та фізико-хімічних досліджень. Основи методів екстракції і концентрування мікрокілківностей природних і синтетичних органічних сполук та важких металів з природних об'єктів. Основні методи дослідження природних сполук та їхні особливості.

Аналіз природних сполук (ХМ.Б.108)*2 зал.б., 2 год./тиж., 10-11 трим., залік.*

Способи підготовки природних сполук до аналізу та сучасні методи їхнього дослідження: ІЧ-, УФ-, ЯМР-, ЕПР-спектроскопія, хімічний елементний аналіз, хроматографія, мас-спектроскопія та колоїдно-хімічні методи аналізу природних сполук.

Екологічні менеджмент, маркетинг та право (ХМ.Б.54)*1 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.*

Основні поняття екологічного менеджменту, маркетингу та права, їхній взаємозв'язок. Основи екологічного менеджменту, його важливість для організації та управління такими складним процесом як моніторинг окремих еко-об'єктів, екосистем, регіонів та країни. Функції менеджменту та маркетингу в природоохоронних заходах та його значення для економіки цих заходів. Правові засади екологічного менеджменту, систематичний аналіз законодавчих актів та підзаконних нормативних документів стосовно екологічних проблем. Зарубіжний досвід в галузі екологічного менеджменту та екологічного права.

Екологічна політика і міжнародне природоохоронне співробітництво (ХМ.Б.54)*1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.*

Екологічне законодавство України та інших країн з високим рівнем екологічної законодавчої бази. Аналіз екологічних програм та політики політичних партій і рухів України та інших країн, роль громадських організацій в постановці та вирішенні екологічних проблем. Аналіз міжнародних екологічних угод та конвенцій і їхнє виконання в Україні. Правові, економічні та інші аспекти міжнародного природоохоронного співробітництва та вирішення проблеми транс-кордонного переносу шкідливих та екологічно небезпечних забруднень, міжнародний моніторинг і контроль джерел забруднень атмосфери та водних систем. Семінарські заняття та самостійне вивчення окремих розділів курсу.

ЕКОЛОГІЯ***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Загальна екологія (ЕЛ.Б.10)***3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Вишенська І.Г.*

Основні закономірності взаємовідносин організмів та середовища, принципи і концепції екологічної системи, методи якісної і кількісної оцінки стану екосистем.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 21, 26.

Загальна геологія (ЕЛ.Б.07)*2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., залік, іспит, Загнітко В.М.*

Ендогенні та екзогенні геологічні процеси, породоутворюючі та акцесорні мінерали магматичних, осадових та метаморфічних гірських порід. Утворення Землі, її розвиток, геологічні події, що передували сучасному її вигляду, рух континентів, клімат на Землі в далекому минулому і його зміни в процесі її розвитку, чому і коли вимерли динозаври, коли з'явилася людина й до чого призвела її бурхлива діяльність.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Екологічне право (ЕЛ.Б.08)*1 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., залік.*

Принципи екологічного права, правового забезпечення раціонального та ефективного використання природних ресурсів, правового забезпечення розумної пріоритетності екологічних вимог. Основи екологічного законодавства європейських країн та США у порівнянні із екологічним законодавством країн Східної Європи та України; проблеми розробки сучасного екологічного законодавства України. Об'єкти екологічного права. Співвідношення екологічного права з іншими галузями права.

Початок: ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.10, 12, 15, 21, 26.

Методи вимірювання параметрів довкілля (ЕЛ.Б.09)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит.

Основні параметри атмосфери, літосфери і гідросфери, а також фізичні, хімічні й біологічні методи їх вимірювання. Нормативи і стандарти якості елементів довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Популяційна екологія (ЕЛ.Б.11)

3 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Дідух Я. П.

Структури та властивості популяцій, позитивні та негативні типи взаємодії між видами, регуляція чисельності популяцій та характер їхнього розселення.

Початок: МА.Б.01, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.13, 12, 15, 21, 26.

Основи ґрунтознавства (ЕЛ.Б.12)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Фіалко О.Й.

Ґрунти як багатокомпонентні системи. Фізичні, фізико-хімічні, фізико-механічні властивості ґрунтів, зміни цих властивостей під впливом діяльності людини. Шляхи підвищення родючості ґрунтів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 11.

Продовження: ЕЛ.Б.12, 15, 21, 26.

Географія (ЕЛ.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., залік, Чирка В.Г.

Основи фізичної та економічної географії.

Початок: ФМ.Б.02, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 15, 21, 26.

Геоморфологія (ЕЛ.Б.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., залік, Чирка В.Г.

Багатоманітність форм рельєфу як результат взаємодії ендегенних та екзогенних геологічних процесів. Ландшафтознавство, ландшафтна екологія та геохімія ландшафтів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, ЕЛ.Б.30, 12.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 21, 26.

Екологія людини (ЕЛ.Б.15)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Малюк В.і.

Екологія популяції людства, основи популяційної концепції, екологічний зміст величини й густоти популяції людини, динаміка чисельності людства в історичному аспекті, локальні та глобальні наслідки популяційного вибуху, різновиди вікової популяційної структури та її можливі політичні і економічні ефекти, мобільність та основні напрями міграцій популяцій людства.

Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.06, ЕЛ.Б.30, 08, 10, 11.

Продовження: ЕЛ.Б.21, 26, 27.

Метеорологія і кліматологія (ЕЛ.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Волощук В.М.

Основні кліматоутворюючі фактори, їхній вплив на погоду та клімат даної території. Фізичні механізми, що визначають зовнішній вплив на кліматичну систему атмосфери, рельєф та складні взаємозв'язки кліматичних факторів.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27.

Основи статистичного аналізу даних (ЕЛ.Б.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Середа Л.І.

Елементи теорії ймовірності та математичної статистики, їхнє застосування до вирішення екологічних проблем. На підставі концепцій суб'єктивної ймовірності вступ до теорії ризику.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.20, 22, 23, 24, 25, 26, 27.

Ландшафтна екологія (ЕЛ.Б.21)

2,5 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Гоодзинський М.Д.

Закономірності взаємовідносин організмів та середовищ в залежності від ландшафту. Основні розділи: екологія прісних водоймищ, моря та лиманів, екологія суші.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30.

Продовження: ЕЛ.Б.23, 24, 25, 26, 27.

Моніторинг навколишнього середовища (ЕЛ.Б.22)

2 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим. м., залік, Боголюбов В. М.

Сучасні методи оцінки та прогнозу стану довкілля. Дистанційні методи досліджень.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.23, ЕЛ.Б.24, ЕЛ.Б.26, ЕЛ.Б.27.

Біогеохімія (ЕЛ.Б.28)

2 зал. б., 2 год./тиж., 9 трим. м., залік.

Основи біогеохімії та гідрогеохімії, біогеохімія ландшафтів та біогеохімія техногенезу.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.23, 24, 26, 27.

Екологічна експертиза (ЕЛ.Б.23)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит, Вишенська І.Г.

Глобальні та регіональні зміни в екологічних системах, що розвиваються внаслідок науково-технічного прогресу. Необхідність розробки заходів щодо запобігання руйнування біогеоценозів та біосфери в цілому. Підходи до оцінки та експертизи стану довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.25, 24, 26, 27.

Нормування антропогенного навантаження на довкілля (ЕЛ.Б.24)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Замостян П.В.

Форми та критерії оцінки якості довкілля і ступеня його забруднення. Екологічне нормування антропогенних забруднень. Гранично допустимі екологічні навантаження на довкілля.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18, 22, 23.

Продовження: ЕЛ.Б.25, 26, 27.

Радіоекологія з основами радіобіології (ЕЛ.Б.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, Замостян В.П.

Механізми впливу іонізуючого та неіонізуючого випромінювання на тваринний і рослинний світ і людину, рух радіонуклідів техногенного і природного походження в біогеохімічних циклах, по трофічних ланцюжках і мережах, вплив на довкілля радіаційної аварії на ЧАЕС. Основи радіобіології.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.27.

Моделювання і прогнозування стану довкілля

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Бейко І. В.

Основні методи моделювання і прогнозування стану природних та штучних екологічних систем і процесів, що в них відбувається, з елементами аналізу стану та змін екосистем.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.30, 12, 16,

17, 18, 19, 22, 24, 26, 27.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін**Екологія мікроорганізмів (ЕЛ.Б.201)**

3 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим. м., іспит, Карпенко В. І.

Способи взаємодії мікроорганізмів з довкіллям. Участь мікроорганізмів у біогеохімічних кругообігах та закономірності існування природних асоціацій мікроорганізмів.

Початок: ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18, 27.

Екологія рослин (ЕЛ.Б.202)

2.5 зал. б., 2 год./тиж., 5, 6 трим. залік, іспит, Вишенська І.Г.

Основи морфології та систематики рослин, питання розповсюдження основних видів рослин на Україні, пристосування рослин до умов довкілля або до змін окремих його факторів, відносини між рослинами в біоценозах.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18, 27.

Екологія тварин (ЕЛ.Б.203)

2.5 зал. б., 2 год./тиж., 5, 6 трим. залік, іспит, Малюк В.І.

Загальна характеристика, особливості будови, життєдіяльності, розповсюдження основних груп безхребетних та хребетних тварин.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06.

Продовження: ЕЛ.Б.11, 15, 16, 18, 27.

Агроекологія (ЕЛ.Б.205)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трім., залік, Боголюбов В.М.

Основні види взаємодії суспільства і природи у сфері землеробства. Методи боротьби із забрудненнями біосфери, що виникають у результаті сільськогосподарської діяльності людини. Альтернативні технології, що мінімально руйнують довкілля.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

Ресурси та охорона навколишнього середовища (ЕЛ.Б.206)

3 зал. б., 4 год./тиж., 8 трім., іспит, Карпенко В. І.

Підходи до вивчення і аналізу стану енергетичних, водних, мінеральних та інших ресурсів, сільського та лісового господарства, аквакультури, землеористування.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

Палеоекологія (ЕЛ.Б.209)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трім., залік, Безусько А. Г.

Структура угруповань та реконструкції абіотичних факторів, що існували в минулі геологічні епохи. Значення курсу полягає у використанні палеоекологічних даних для прогнозування розвитку сучасних екосистем.

Початок: БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 12, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.22, 23, 24, 27.

Екологія водоймищ з основами гідробіології (ЕЛ.Б.208)

2 зал. б., 3 год./тиж., 10 трім., залік, Романенко В.Д.

Гідросфера і біота, що заселяє гідросферу, класифікація і основні властивості водної біоти, водні біогеоценози.

Початок: ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ХМ.Б.04, 06, ЕЛ.Б.11, 16, 18.

Продовження: ЕЛ.Б.21, 22, 23, 24, 27.

Основи екологічної політики (ЕЛ.Б.210)

2 зал. б., 2 год./тиж., 11 трім., залік, Замостян П.В.

Елементи нормативних і законодавчих положень, конвенції, міжнародні угоди, що стосуються природоохоронної діяльності, принципи підготовки і прийняття управлінських рішень.

Початок: МА.Б.01, ІН.Б.05, ФМ.Б.02, БЛ.Б.03, ЕЛ.Б.30, 12, 16, 18, 22, 23.

ФІЗИКА

(програма підготовки спеціаліста - "Фізика біологічних систем")

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Основи матаналізу (ФМ.Б.01)

3 зал. б., 3 год./тиж., 1,2 трім., іспит, Городній М.Ф.

Дійсні числа та їх властивості, числові множини, границі послідовностей, поняття функції та способи завдання функції, неперервні та розривні функції, похідні функцій, диференціал та його властивості, методи дослідження функції за допомогою похідних, вектор-функція та елементи векторного аналізу. Невизначений та визначений інтеграл, методи інтегрування елементарних функцій.

Продовження: ФМ.Б.02, 03, 04.

Аналіз функцій багатьох змінних (ФМ.Б.02)

3 зал. б., 6 год./тиж., 4 трім., іспит, Вишенський В.А.

Функції багатьох змінних, частинні похідні та диференціали. Кратні інтеграли, поверхневі інтеграли та криволінійні інтеграли. Геометричне та фізичне застосування диференціального та інтегрального числення. Теорія рядів. Степеневі ряди та ряди Фур'є. Елементи теорії функцій комплексної змінної. Конформні відображення. Ряди Лорана та теорія лишків. Інтеграли типу Коші. Застосування комплексного аналізу у фізиці.

Початок: ФМ.Б.01.

Продовження: ФМ.Б.03, 04.

Аналітична геометрія та лінійна алгебра (ФМ.Б.03)

3 зал. б., 4,2 год./тиж., 4,5 трим., залік, Голод П.І.

Векторна алгебра у тривимірному просторі. Способи завдання прямих та площин у просторі. Теорія кривих другого порядку. Матриці та визначники. Системи лінійних рівнянь та методи їх розв'язання. Абстрактні лінійні простори. Геометрія n -вимірного евклідового простору. Лінійні оператори. Білінійні та квадратичні форми. Власні вектори та власні числа. Поняття про тензори та закони їх перетворення. Елементи теорії груп. Чисельні методи лінійної алгебри.

Початок: ФМ.Б.01, 02.

Продовження: ФМ.Б.04.

Диференціальні та інтегральні рівняння (ФМ.Б.04)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Голод П.І.

Типові приклади фізичних, біохімічних та біофізичних процесів, що описуються звичайними диференціальними рівняннями. Рівняння 1-го порядку. Рівняння n -го порядку та системи рівнянь. Елементи якісної теорії нелінійних диференціальних рівнянь. Теорія стійкості. Поняття про асимптотичні методи. Метод усереднення та його застосування. Елементи варіаційного числення. Поняття про інтегральні рівняння, їх основні типи, методи розв'язання. Чисельні методи.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03.

Методи математичної фізики (ФМ.Б.05)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 7,8 трим., іспит, Голод П.І.

Рівняння математичної фізики в частинних похідних, їх класифікація та зведення до канонічного вигляду. Рівняння гіперболічного типу. Теорія розповсюдження хвиль. Параболічні рівняння. Системи рівнянь біохімічних реакцій з дифузією. Біфуркація розв'язків. Рівняння еліптичного типу. Метод розділення змінних та метод функцій Гріна. Чисельні методи. Нелінійні рівняння. Солітони та солітоноподібні розв'язки. Основні спеціальні функції (функції Бесселя, Лежандра, Чебишева-Ерміта). Елементи теорії узагальнених функцій.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 10, 12, 13, 14, 15, 16.

Теорія ймовірностей та математична статистика (ФМ.Б.06)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., залік, Оленко А.Я.

Основні поняття теорії ймовірностей: простір елементарних подій, алгебра подій, класичне визначення ймовірності. Граничні теореми. Випадкові величини та вектори. Характеристичні функції. Випадкові процеси. Статистичні розподіли у фізиці та біології. Планування, аналіз та інтерпретація експерименту.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04.

Програмування та математичне моделювання (ФМ.Б.07)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 5,6 трим., іспит, Лебовка М.І.

Поняття про моделі та моделювання. Приклади математичних моделей у фізиці, біології та екології. Основні прийоми програмування. Обчислювальні алгоритми. Мови програмування та їх класифікація. Методи проектування програм. Основні прийоми моделювання фізичних та біофізичних процесів. Скінченно-різницеві схеми для рівнянь з частинними похідними. Методи статистичного моделювання (метод Монте-Карло). Поняття про математичні методи планування експерименту.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Ящук В.М.

Оглядовий курс, що складається з п'яти частин: механіки, молекулярної фізики, електрики, оптики, фізики атома та ядра. Основна мета - дати панораму фізичної науки, як основи сучасного природознавства. Розглядається методологія фізичної науки за схемою узагальнення результатів спостережень, побудови фізичних моделей, гіпотез та теорій, постановки експериментів по їхній перевірці, введення фізичних величин та формулювання фізичних законів як кількісних співвідношень між ними.

Початок: ФМ.Б.01.

Продовження: ФМ.Б.12, 13, 14, 15, 16.

Молекулярна фізика (ФМ.Б.12)

3 зал. б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Шиманська О.Т.

Агрегатні стани речовин, закони, за якими відбуваються зміни в кожному із станів та про фазові переходи. Основні поняття термодинаміки, кінетичної теорії газів та рідин. Явища переносу, основи фізики розчинів, елементи енергетики, уявлення про будову кристалічних, аморфних та полімерних речовин.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10.

Продовження: ФМ.Б.13, 14, 15, 16.

Електрика та магнетизм (ФМ.Б.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Анісімов І.О.

Поняття про електричне та магнітне поля, про взаємодію зарядів та струмів, про збудження та розповсюдження електромагнітних хвиль. Електричні та магнітні властивості речовин в залежності від їхньої природи, а також принципи їх застосування в сучасних технологіях.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Продовження: ФМ.Б.14, 15, 16.

Оптика (ФМ.Б.14)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Поперенко Л. В.

Світло та його взаємодія з речовиною. Поняття геометричної, хвильової та квантової оптики; основні закони та їх математичне формулювання. Використання цих законів в оптичних приладах, а також в різних галузях природознавства. Сучасні лазерні технології. Навики роботи з поширеними оптичними приладами.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14.

Продовження: ФМ.Б.15, 16.

Фізика атома і атомних явищ (ФМ.Б.15)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Поперенко Л.В.

Закони та уявлення сучасної квантової фізики щодо опису руху мікрочастинок та їх хвильових властивостей. Феноменологічні основи квантової теорії матерії. Поняття про хвильову функцію та рівняння Шредингера. Квантово-механічні властивості багатоелектронних атомних та молекулярних систем. Квантова природа світла, аналіз процесів у лазерах. Основи атомної спектроскопії конденсованих середовищ.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14.

Продовження: ФМ.Б.16.

Фізика ядра і "елементарних частинок" (ФМ.Б.16)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Прокопець Г.О.

Будова ядра та "елементарних частинок". Ядерні реакції та методи їх опису. Питання практичного використання ядерної енергії та екологічні аспекти ядерної проблеми. Сучасний стан фізики високих енергій і теорії елементарних частинок.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12, 13, 14, 15.

Класична механіка (ФМ.Б.21)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Голод П.і.

Принцип екстремальної дії, функція Лагранжа, рівняння механіки у формі Ейлера-Лагранжа; симетрії і закони збереження; механіка твердого тіла; теорія малих коливань, нелінійні коливання; механіка Гамільтона: канонічні рівняння руху, дужка Пуассона, канонічні перетворення, теорія Гамільтона-Якобі; інтегровні гамільтонові системи, змінні "дія-кут".

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 12, 13.

Продовження: ФМ.Б.22, 23, 24, 25.

Електродинаміка (ФМ.Б.22)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., іспит, Загородній А.Г.

Основи класичної теорії поля та спеціальної теорії відносності. Рівняння електромагнітного поля у вакуумі та речовині, методи їх інтегрування. Випромінювання, розповсюдження та розсіювання електромагнітних хвиль.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 14, 15, 16, 21.

Продовження: ФМ.Б.23, 24, 25.

Механіка суцільних середовищ (ФМ.Б.23)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 трим., іспит, Загородній А.Г.

Основи принципи та рівняння теорії суцільного середовища. Рівняння руху ідеальної і в'язкої рідини. Рівняння Нав'є-Стокса. Елементи механіки пружного середовища. Поширення звуку в рідинах, газах і твердих тілах. Елементи магнітогідродинаміки та теорії плазми. Теорія впорядкованого та слабовпо-

рядкованого конденсованого середовища. Плинні кристали. Нелінійні хвилі в рідинах і газах, солітонні явища.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 12, 13, 21, 22.

Продовження: ФМ.Б.24, 25.

Квантова теорія (ФМ.Б.24)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Голод П.І.

Основні принципи квантової механіки, обґрунтовується операторна природа спостережуваних величин, основні рівняння квантової механіки. Найважливіші одночастинкові задачі (квантові осцилятори, атом водню, частинка зі спіном у магнітному полі), квантова теорія систем багатьох частинок та її застосування до багатоелектронних атомів. На прикладі рівняння Дірака демонструється принцип релятивістської квантової механіки та квантової теорії поля.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23.

Продовження: ФМ.Б.25.

Термодинаміка і статистична фізика (ФМ.Б.25)

3 зал. б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Пінкевич І.П.

Загальні властивості великих сукупностей атомів і молекул та загальні закономірності, що мають місце при встановленні рівноваги в таких системах. Статистичні методи та математичний апарат теорії ймовірностей застосовується до обґрунтування законів термодинаміки та фізики конденсованого середовища. Методи обчислення фізичних характеристик рівноважних макроскопічних систем.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 12, 21, 22, 24.

Продовження: ФМ.С.27.

Квантова теорія багаточастинкових систем (ФМ.С.26)

3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит, Голод П.І.

Принцип нерозпізнавальності частинок і його наслідки; теорія багатоелектронних атомів, самоузгоджене поле; багатоатомні молекули та їх симетрія, електронні стани молекул; слабозв'язуючий бозе-газ, явище надплинності; теорія фермі-газу та фермі-рідини; електрони в твердому тілі та їх взаємодія з коливаннями ґратки; явище надпровідності.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26

Фізична кінетика (ФМ.С.27)

3 зал. б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит; Пінкевич І.П.

Макроскопічна теорія процесів у статистично нерівноважних системах. Кінетична теорія газів та рідин; статистичний опис електромагнітних процесів; нерівноважні явища в біологічних та хімічно-реагуючих системах; кінетичні процеси в конденсованих середовищах; кінетика фазових перетворень.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Фізика неупорядкованих систем (ФМ.С.314)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Лебовка М.І.

Визначення основних типів неупорядкованості; експериментальні методи дослідження неупорядкованих середовищ; статистична механіка неупорядкованих середовищ; прояви неупорядкованих станів у різних типах фізико-біологічних систем; колоїдно-фізичні проблеми неупорядкованих систем і застосування фрактальної концепції до аналізу структури неупорядкованості.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 26.

Самоорганізація в біологічних системах (ФМ.С.315)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Харк'янен В.М.

Процеси самоорганізації в біологічних системах різного рівня складності. Виникнення стійких біологічних структур, режими їхнього функціонування в залежності від зовнішніх умов. Роль процесів самоорганізації в розвитку та еволюції живих організмів.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 06, 21, 22, 23, 24, 25, 26.

Фізика біополімерів (ФМ.С.44)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., іспит, Говорун Д.М.

Завдання, об'єкти і методи фізики біополімерів. Структурно-фізичні властивості компонентів ДНК. Водневе зв'язування нуклеотидних основ та нуклеозидів. Роль стереохімічної нежорсткості компонентів ДНК та їхня залежність від послідовності нуклеотидних основ. Білки та їх просторова будова. Фізика ферментів. Сучасні біофізичні уявлення про перебіг елементарного ферментативно-каталітичного акту. Роль води у функціонуванні біополімерів.

Початок: ФМ.Б.10, 11, 23, 24, 25, 26.

Цикл вибірових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів -16)

Експериментальні методи молекулярної біофізики (ФМ.Б.42)

2 зал. б., 7 год./тиж., 6 трим., іспит, ГоворунД.М.

Завдання, об'єкти і методи сучасної експериментальної молекулярної біофізики. Дифракційні методи вивчення просторової будови біополімерів та їх комплексів: електронографія, рентгенографія, нейтронографія. Оптичні методи дослідження фізичних властивостей біополімерів: релеєвське розсіювання світла та фотонно-кореляційна спектроскопія, коливальна спектроскопія (Раманівська та ІЧ-поглинання), спектроскопія УФ-поглинання, акустична спектроскопія, методи нелінійної оптики. Резонансні методи: спектроскопія ЯМР та її найважливіші модифікації, резонансна Раманівська спектроскопія.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Навчально-науковий семінар “Принципи самоорганізації живих систем” (ФМ.Б.31)

2 зал. б., 7 год./тиж., 6 трим., іспит, Харк'янен В.М.

Фізичні основи функціонування біологічних макромолекул. Принципи організації та самоорганізації біологічних систем різного рівня складності. Фізичні механізми процесів перетворення енергії в біосистемах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 10, 12.

Моделювання фізичних і біологічних систем (ФМ.Б.32)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік, Лебовка М.І.

Основні концепції і особливості використання методів моделювання фізичних і біологічних систем. Коливальні процеси у біофізичних системах, явища хаосу. Процеси перколяції, ріст фрактальних структур у біологічних і біологічних системах, моделювання росту бактеріальних колоній, дифузійні явища в неупорядкованих середовищах. Особливості застосування методів Монте-Карло і молекулярної динаміки для вивчення структури речовин у різних агрегатних станах.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 07.

Біофізика (ФМ.Б.41)

2 зал. б., 8 год./тиж., 9 трим., залік, Зима В.Л.

Термодинаміка біологічних процесів. Структурна організація і конформація біомакромолекул. Кінетика ферментативних реакцій. Біофізика нуклеїнових кислот. Фізика клітинних процесів. Біомембрани. Транспорт речовини через біомембрани. Мембранний потенціал. Електрична збудливість клітини. Трансформація енергії в мембранах. Фотобіологічні процеси, фотосинтез. Біoluminescence та радіаційна біофізика.

Початок: ФМ.Б.10, 11.

Основи електро- та радіотехніки (ФМ.Б.33)

2 зал. б., 7 год./тиж., 9 трим., залік, Анісімов І.О.

Явища в лінійних електричних колах, найбільш поширені електронні прилади та аналогові системи на їх основі.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14.

Методика викладання фізики (ФМ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Ляшенко О.І.

Фізика як навчальний предмет. Дидактичні основи навчання фізики в школі. Методика навчання фізики в основній школі. Методика вивчення загального та теоретичного курсів фізики в середній школі.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14, 21, 22, 23.

Астрофізика (ФМ.Б.35)

1 зал. б., 3 год./тиж., 11 трим., залік, Криводубський В.Н.

Астрофізичні об'єкти і методи їх спостережень. Еволюція зірок та галактик, ядерні джерела випромінювання. Астрофізика Сонця, основні закони сонячної циклічності, сонячно-земні зв'язки. Сучасні моделі астрофізичних об'єктів: нейтронних зірок, пульсарів, інших об'єктів Всесвіту. Проблеми нейтронного випромінювання прихованих мас та “чорних дірок”.

Початок: ФМ.Б.01, 02, 03, 04, 05, 10, 12, 13, 14.

Симетрія та методи теорії груп у фізиці та біології (ФМ.С.35)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Голод П.І.

Симетрія як універсальний принцип світобудови, Симетрія і групи. Групи симетрії правильних многогранників та їхній зв'язок з групами перестановок.

Кристалографічні групи. Симетрії багатоатомних молекул. Принцип симетрії живого. Елементи теорії представлення групи та їхнє застосування до теорії малих коливань і опису симетрії електронних станів багатоатомних молекул. Механізми порушення симетрії.

Диференціальна геометрія та елементи топології (ФМ.С.08)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 три м., залік, *Голод П.І.*

Гладкі многовиди та диференціально-геометричні структури на них. Основні поняття класичної теорії кривих та поверхонь, елементи ріманової геометрії та геометрії, що базується на понятті афінної зв'язності. Основні поняття топології гладких скінченновимірних многовидів, що ілюструються застосуваннями до класифікації замкнених ріманових поверхонь.

Нелінійні коливні процеси у фізиці і біології (ФМ.С.36)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 три м., іспит, *Анісімов І.О.*

Коливні процеси в системах з однією, багатьма та нескінченною кількістю ступенів вільності, моделі коливних процесів в біохімії та екології. Лінійні, параметричні, нелінійні та автоколивальні системи.

Нелінійна динаміка і хаос (ФМ.С.37)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, *Анісімов І.О.*

Стійкість і хаос в нелінійних динамічних системах. Сценарії виникнення хаосу. Динамічний порядок і хаос. Теорія виникнення стохастичних шарів і павутин. Фрактальні властивості хаосу. Хаос і явище турбулентності. Модель Лоренца і "дивні атрактори". Математичні моделі біохімічних реакцій.

Фрактали у біофізичних системах і медицині (ФМ.С.38)

2 зал. б., 4 год./тиж., 11 трим., залік, *Лебовка М.І.*

Фрактальна концепція, її роль у феноменології та інженерних науках. Основні визначення і термінологія. Неупорядкованість і фрактальність, самоподібні системи, методи визначення фрактальної вимірності, методи фармації фрактальних об'єктів, симуляція росту фрактальних структур. Біофізичні реакції у фрактальних системах, процеси абсорбції, протікання в пористих середовищах, міграції, дезінтеграції і дисипації енергії. Фрактальний характер розповсюдження епідемічних захворювань.

Спектроскопічні методи в біології і медицині (ФМ.С.43)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, *Я щук В.М.*

Основи застосування дифракційних, радіоспектроскопічних ЕПР, ЯМР, акустичних і оптичних методів в біофізиці і медицині. Спектроскопія води і біологічних водних систем. Вивчення структурних і динамічних властивостей протеїнів, нуклеїнових кислот, полісахаридів, ліпідів і біомембран. Біологічні системи при низьких температурах.

Нелінійна оптика (ФМ.С.39)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, *Поперенко Л.В.*

Нелінійна поляризованість середовища. Причина появи нелінійних оптичних явищ. Вимушене комбінаційне розсіяння світла, нелінійна рефракція, явища самовпливу когерентного випромінювання, нелінійне поглинання, самодифракція, обертання хвильового фронту.

Хаос і дисипативні структури (ФМ.С.310)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, *Анісімов І.О.*

Загальні закономірності процесів стохастизації та самоорганізації у фізичних, хімічних та біологічних системах. Уявлення про хаотичні явища в просторово-розподілених системах. Механізми утворення дисипативних структур у рідинах, кристалах, біохімічних системах.

Фізика фазових перетворень (ФМ.С.311)

2 зал. б., 4 год./тиж., 13 трим., залік, *Чіманська О.Т.*

Термодинамічна теорія фазових перетворень першого та другого роду. Класичні та сучасні статистичні теорії квазірівноважних фазових перетворень. Аналіз модельних теорій (модель Ізінга, модель ґратчастого газу). Класична теорія і ряд аспектів сучасних уявлень про кінетику зарядження і кінетику росту нової фази.

Відкриті біологічні системи поблизу і віддалік рівноваги (ФМ.С.312)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, *Харк'янен В.М.*

Основи термодинаміки незворотних процесів, фізичної кінетики, нерівноважної статистичної термодинаміки, а також буде розглянуто незворотні процеси, що відбуваються у відкритих біологічних системах як поблизу рівноваги, так і віддалік неї.

Кібернетичні моделі у біофізиці (ФМ.С.45)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Яценко В.О.

Основи кібернетичних систем та їхнє застосування до моделювання біологічних об'єктів. Теорія автоматів, автоматичного керування, розпізнавання образів, теорія інформації та аналізу даних.

Теорія солітонів (ФМ.С.313)

2 зал. б., 4 год./тиж., 14 трим., залік, Голод П.І.

Моделі рівняння теорії конденсованого стану та їх солітоноподібні розв'язки. Закони збереження та інтегрованість нелінійних гамільтонових систем. Метод оберненої задачі розсіювання в теорії солітонів. Солітони в дискретних молекулярних ланцюжках. Солітонні моделі в біофізиці.

ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)**БІОЛОГІЯ. Перша програма****а) нормативні дисципліни - кількість залікових балів - 11**

- Біохімія (БЛ.Б.04) - 4 зал.б.
- Генетика (БЛ.Б.09) - 2 зал. б.
- Цитологія та гістологія (БЛ.Б.10) - 2 зал. б.
- Молекулярна біологія (БЛ.Б.14) - 3 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - кількість залікових балів - 7

- Фізіологія рослин (БЛ.Б.05) - 3 зал. б.
- Вірусологія (БЛ.Б.07) - 2 зал. б.
- Мікробіологія (БЛ.Б.12) - 3 зал. б.
- Фізіологія людини та тварин (БЛ.Б.11) - 4 зал. б.
- Радіобіологія (БЛ.Б.26) - 3 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 19

ЕКОЛОГІЯ**а) нормативні дисципліни**

- Загальна геологія - 2 зал. б.
- Метеорологія і кліматологія - 1 зал. б.
- Загальна екологія - 3 зал. б.
- Популяційна екологія - 2 зал. б.
- Ландшафтна екологія - 2,5 зал. б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни

- Екологія мікроорганізмів - 3 зал. б.
- Екологія рослин - 2,5 зал. б.
- Екологія тварин - 2,5 зал. б.
- Екологія водоймищ з основами гідробіології - 2 зал. б.
- Ресурси та охорона навколишнього середовища - 3 зал. б.
- Палеоекологія - 2 зал. б.
- Моніторинг навколишнього середовища - 2,5 зал. б.
- Моделювання і прогнозування стану довкілля - 3 зал. б.
- Управління природоохоронною діяльністю - 1,5 зал. б.
- Основи статистичного аналізу даних - 1 зал. б.
- Нормування антропогенного навантаження на довкілля - 1,5 зал. б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 18,5

**Дисципліни вільного вибору студента,
що пропонуються кафедрами факультету**

Вступ до біології (БЛ.Б.35)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Безусько А.Г.

Центральні біологічні положення та закономірності з урахуванням наукових та загальнокультурних аспектів. Основні характеристики живого, його рівні організації та розвиток, проблема біологічної інформації, концепція спадковості. Закономірності спадковості та мінливості, соматична та екзосоматична спадковість.

Біологія стресу (БЛ.Б.36)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 три м., залік.

Сучасні уявлення про природу стресу. Стрес - загальнобіологічний феномен. Механізми виникнення та розвитку стресових реакцій. Ефекти стресу на рівні організму, клітини та молекулярному рівнях. Механізми адаптації організму до стресових навантажень.

Біохімія-2 (БЛ.Б.37)

1 зал. б., 4 год./тиж., 6 три м., залік, Донченко Г.В., Куниця Н.І.

Будова та хімічні властивості нуклеїнових кислот різних типів - ДНК та РНК, а також їхніх компонентів - азотистих основ та моносахаридів. Метаболізм нуклеїнових кислот та його регуляція в клітинах. Методи хімічного та біологічного синтезу нуклеїнових кислот.

Початок: БЛ.Б.4.

Невідкладна медична допомога (БЛ.Б.38)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Вивчення методів підвищення захисних можливостей організму та надання першої медичної допомоги.

Біонеорганічна хімія-2 (ХМ.Б.04)

2 зал. б., 8 год./тиж., 8 трим., залік.

Типи біокомплексів та шляхи їх функціонування та структурного моделювання.

Роль комплексоутворення при використанні детоксикантів та комплексів металів як лікарських препаратів. Методи синтезу сполук металів з біолігандами.

Сучасні фізичні методи та їх можливості в області біокоординаційної хімії.

Високоєфективні фізико-хімічні методи аналізу (ХМ.Б.07)

2 зал. б., 4 год./тиж., 8 трим., залік.

Практичні аспекти нових методів ЯМР-аналізу, теорії ядерно-магнітного резонансу.

Квантова хімія (ХМ.Б.06)

1,5 зал. б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Сучасний стан розробок в галузі електронної будови молекул та комп'ютерного синтезу нових матеріалів з комплексом наперед заданих властивостей. Проблеми конструювання нових матеріалів та дослідження деталей механізмів хімічних та біохімічних процесів.

Фізико-хімічні методи аналізу (ХМ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., залік.

Теоретичні основи хімічного аналізу органічних сполук. Оптичні, електрохімічні, хроматографічні та радіометричні методи аналізу. Застосування аналітичної хімії в екології.

Радіобіологія-2 (БЛ.Б.34)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Радіонуклідне забруднення довкілля, міграція радіонуклідів, трофічні ланцюги, коефіцієнти нагромадження радіонуклідів у живих організмах.

Методи викладання біології (БЛ.Б.35)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Барабой В.А.

Принципи побудови курсу біології в середній школі. Методи і методичні прийоми навчання. Форми організації навчальної роботи. Екскурсії в природу. Куточки живої природи. Дослідні ділянки.

МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ**БІОЛОГІЯ**

Керівник -

Донченко Георгій Вікторович

доктор біологічних наук, професор.

Магістерська програма з біології зосереджує зусилля на підготовці фахівців, які мають глибоку теоретичну базу з питань молекулярної та клітинної біології, біохімії та генетики, які б на підставі отриманих знань були

підготовлені для роботи в НДІ НАН України та установах системи Міністерства освіти, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства сільського господарства, Міністерства охорони навколишнього середовища України та інших країн світового співтовариства тощо. Окрім професійної діяльності підготувати магістра до навчання в аспірантурі та докторантурі. Дворічна програма магістерського рівня з біо-

логії достатня для підготовки магістрів біологів для продовження навчання на докторському рівні за кордоном. Зміст та якість програми відповідають стан-

дартам магістерських програм університетів Північної Америки та Західної Європи.

Перший рік навчання

Англійська мова (АМ.М.1)

4 зал. б., 4 год./тиж, 1 та 2 три м., залік.

Методи кінетичного аналізу у фізико-хімічній біології (БЛ.М.01)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 1 три м., іспит, Костерін С.О.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань кінетики ферментативних реакцій та ферментативного каталізу, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб у галузі сучасної ферментології.

Біосинтез та модифікація білків (БЛ.М.02)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Васильєв О.М.

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки - молекулярні механізми формування функціонально активних молекул білків.

Мембранологія (БЛ.М.03)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 1трим., іспит, Курський М.Д.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань мембранології, методичні підходи, що використовуються для вирішення теоретичних та практичних потреб у цій галузі.

Біоенергетика (БЛ.М.4)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 1трим., іспит, Войціцький В.М.

Сучасні наукові уявлення, основні поняття, методичні підходи та теоретичні основи біоенергетики (перетворення, генерація та утилізація енергії живими організмами).

Скелетні структури клітини (БЛ.М.05)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Блюм О.Б.

Теоретичні основи даних сучасної клітинної біології, питання структурно-функціональної організації цитоскелету клітини, що в програмі бакалаврату вивчаються лише фрагментарно.

Методика наукових досліджень (БЛ.М.06)

1 зал.бал., 2 год./тиж., 2 трим., іспит.

Самостійна наукова робота, підготовка студентів до виконання та написання магістерської дисертації.

Формування білкових структур (БЛ.М.07)

3 зал. бал., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Філософські проблеми біології (ФЛ.М.1)

1 зал.бал., 2 год./тиж., 2 трим., залік, Савцова З.Д.

Механізми канцерогенезу (БЛ.М.08)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 2 трим., залік, Савцова З.Д.

Біологічна сутність злоякісного росту, головні відмінності злоякісно трансформованих клітин від нормальних, етіологія та патогенез виникнення пухлин, особливості дії хімічних, біологічних та фізичних канцерогенних факторів.

Фізіологія та біохімія морфогенезу (БЛ.М.09)

1.5 зал.бал., 4 год./тиж., 3трим., залік, Мусієнко М.М.

Фундаментальні поняття та теоретичні основи в галузі актуальної проблеми сучасної біологічної науки - молекулярні механізми, що забезпечують процеси розвитку. Проблема морфогенезу та його регуляції вирішується комплексно з урахуванням знань студентів з біохімії, молекулярної генетики та фізіології.

Регуляція метаболізму клітини (БЛ.М.10)

3 зал.бал., 6 год./тиж., 3 трим., іспит, Великий М.М.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних актуальних проблем сучасної біохімії - механізми регуляції та загальної інтеграції метаболічних процесів у клітинах еукаріотів.

*Другий рік навчання***Філософія - поглиблений курс (ФЛ.М.1)**

3 зал.бал., 6 год./тиж., 4 трим., іспит.

Молекулярна фізіологія (БЛ.М.12)

3 зал.бал., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Костюк П.Г.

Сучасні уявлення про регуляцію біологічних систем, що здійснюється на молекулярному рівні.

Гормональна регуляція метаболізму (БЛ.М.12)

1.5 зал.бал., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Глебова Л.М.

Особливості регуляції перетворення біомакромолекул та підтримання гомеостазу на всіх рівнях організації живого організму через систему ендокринних залоз.

Генетика людини (БЛ.М.13)

2.5 зал. бал., 3 год./тиж., 1 трим., іспит, Бужівська Т. І.

Основні поняття та теоретичні основи сучасних даних з питань ґенетики людини - особливості успадкування, передача та реалізація ґенетичної інформації у людини за норми та патологи, визначення та характеристики каріотипу людини.

Фізіологія та біохімія стресу (БЛ.М.14)

3 зал.бал., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Барабой В.А.

Висвітлення останніх досягнень у вивченні основних закономірностей виникнення, розвитку та реалізації стресу. Класичні та сучасні уявлення про стрес як загальнобіологічне явище.

Біохімія рослин (БЛ.М.15)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Кравець В.С.

Особливості біохімічного складу та метаболізму рослин на клітинному рівні.

Молекулярні основи проліферації (БЛ.М.16)

2.5 зал.бал., 3 год./тиж., 2 трим., залік, Савцова З.Д.

Роль процесів проліферації та диференціації клітин у розвитку живих організмів. Поліпептидні фактори росту як головні регулятори проліферації та диференціації клітин. Механізми регуляції проліферації та диференціації.

Біотехнологія та ґенна інженерія (БЛ.М.17)

3 зал.бал., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Михальський О.Л.

Природа та різноманітність біотехнологічних процесів, значення фундаментальних відкриттів у біології, хімії для розвитку сучасної біотехнології. Одержання та клонування рекомбінантних ДНК, використання технології рекомбінантних ДНК для одержання ієсуліну, інтерферонів. Стратегія застосування вакцин та вакцинне виробництво. Перспективні напрямки біотехнології - направлений транспорт лікарських препаратів, імунотоксини, респекрини. Ґенна терапія.

Математичні методи в біології (БЛ.М.18)

1.5 зал.бал., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Хмелевський Ю.М.

Теоретичні основи та практичний досвід обробки інформації в біологічних дослідженнях.

Еволюційна цитофізіологія (БЛ.М.19)

1.5 зал.бал., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Чернишева А.О.

На базі різних аспектів вивчення клітини розглядаються у взаємозв'язку молекулярні основи структури, функцій та енергетики як фундаментальні основи існування багатоклітинних організмів, сучасні погляди на клітину як на впорядковане зібрання молекул.

Біохімія (практикум) (БЛ.М.20)

3 зал.бал., 4 год./тиж., 4 трим., залік.

Самостійне проведення лабораторних досліджень в різних галузях біохімії.

Фізико-хімічні методи (практикум) (БЛ.М.21)

3 зал.бал., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Тютенко С.І.

Практичне застосування фізико-хімічних методів аналізу для вирішення біологічних та екологічних задач.

Клітинні основи самовідновлюючих систем (БЛ.М.22)

3 зал.бал., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Білько Н.М.

Теоретичні основи сучасних даних з питань цитології, цитохімії, гістохімії самовідновлюючих клітинних систем на прикладі гемопоєзу.

Спектральний аналіз у фізико-хімічній біології (БЛ.М.23)

1.5 зал.бал., 2 год./тиж., 5 ґрим., залік, Тяхтенко С.І.

Теоретичні основи спектроскопії ЯМР та практичне застосування ЯМР для розв'язання біохімічних та біологічних проблем.

ЕКОЛОГІЯ

Керівник -

Замостян Віталій Павлович

доктор медичних наук, професор

Перший рік навчання

Проблеми екології (ЕЛ.М.02)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Замостян В.П.

Курс розраховано на студентів, які вступили на магістерську програму з екології по закінченню інших навчальних закладів. У курсі даються фундаментальні закони і поняття екології через призму економічних, політичних і культурних реалій сьогодення. Розкриваються механізми сучасного конфлікту природи і людини.

Сучасні проблеми екології людини (ЕЛ.М.03)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Малюк В.І.

Основи вчення про екологію людини - спеціальний розділ фундаментальної екології. Засади, зміст, місце екології людини в системі екологічних дисциплін; систематизований, збалансований огляд сучасної наукової інформації, значення дисципліни як теоретичної основи економічної та політичної екології, екологічного права й менеджменту.

Екологічна епідеміологія (ЕЛ.М.04)

1.5 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., іспит, Замостян В.П.

Терміни й поняття, методи аналізу стану здоров'я популяції. Екологічні чинники, що впливають на демографічну ситуацію та механізми їх дії, вплив екологічних чинників на епідеміологію основних нозологічних форм. Епідеміологія рідкісних подій.

Екологічна етика (ЕЛ.М.05)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Дулленко Ю.К.

Історія формування моральних концепцій ставлення людини до довкілля і вплив довкілля на формування етно-культурних особливостей, зокрема української людності. Сучасні тенденції екологізації мислення, розвитку екологічної культури і екологічне виховання.

Математична екологія-1 (ЕЛ.М.06)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Лаврик В.І.

Основні екометричні поняття і прийоми: база даних екометричних моделей, проблема визначення, нормальне припущення, коефіцієнт кореляції і коефіцієнт детермінації, АІМОУА - аналіз варіант, дисперсійний аналіз, простий регресійний аналіз, проблеми оцінки, матричні підходи до лінійної регресійної моделі, методи побудовання множинних регресійних моделей, інтервальна оцінка і тестування гіпотез, криві росту.

Екологічна політика (теоретичні аспекти) (ЕЛ.М.08)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Дьомкін В.О.

Огляд сучасних екологічних проблем: глобальні, національні екологічні проблеми та підходи до їх вирішення; історичний огляд концепцій охорони довкілля; поряд денний -21 та стійкий розвиток; організація управління екологічною політикою: організаційні основи проведення державної екологічної політики за кордоном та в Україні; методи політичного аналізу та екологічної політики: загальні основи урядової інтервенції, аналіз при прийнятті рішень, аналіз "шкода-користь", регулюючі та ринкові механізми, оцінка та управління екологічним ризиком.

Математична екологія-2 (ЕЛ.М.09)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Бейко І.В.

Продовження екометрики із застосуванням більш складних методів статистичного аналізу: множинна регресія, тест гіпотези в множинній регресійній моделі, прогнозування з допомогою множинної регресії, нелінійні регресійні моделі та методи нелінійної оптимізації, системи регресійних рівнянь, стаціо-

нарні стохастичні процеси, модель симультанних рівнянь. Застосування на конкретних екологічних прикладах.

Протирадіаційний захист (ЕЛ.М.11)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Ліхтарьов І.А.

Основи радіаційної біофізики, основи ядерної фізики, джерела радіоактивного випромінювання, взаємодія з матерією; принципи вимірювання, теорія радіаційних детекторних систем, типи детекторів, дозиметричні вимірювання і одиниці, оцінка доз зовнішнього випромінювання; оцінка доз внутрішнього випромінювання; вступ до радіаційного захисту: огляд національних та міжнародних систем протирадіаційного захисту, загальні підходи до радіаційного захисту. Для пояснення більшості понять використовується досвід постчорнобильської ери.

Екологічна інженерія (ЕЛ.М.12)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ісаєв С.Д.

Принципові основи промислових технологій, які найбільше забруднюють довкілля. Перспективи і методи захисту довкілля від промислових забруднень, зокрема технологічні засоби очистки газових, рідких та твердих викидів промислових підприємств, організація безвідходних виробництв, переробка побутових відходів та регенерації ґрунтів.

Основи менеджменту (ЕЛ.М.15)

3 зал. б., 8 год./тиж., 3 трим., іспит, Іванова Н.Ю.

Основи організації управління в державному та приватному секторі. Психологічні основи взаємостосунків керівника та підлеглих, розв'язання конфліктів, основи організації переговорів, управління часом, ресурсами, кадрами та ін. Основи вивчення та аналізу громадської думки.

Другий рік навчання

Екотоксикологія (ЕЛ.М.18)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Трахтенберг ІМ.

Основні терміни й поняття токсикології, класифікація шкідливих речовин як природного, так і синтетичного походження, основні механізми їх шкідливого впливу на організм тварин і людей, методи вимірювання токсичності, токсикологія найважливіших токсичних речовин і шкідливих продуктів діяльності людини. Основи нормування шкідливих речовин у навколишньому середовищі.

Екологічна економіка (ЕЛ.М.19)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Дюканов В.С.

Основи економіки, політична економіка, економічні інструменти захисту довкілля. Природа економічних проблем, поведінка споживача та індивідуальні потреби, фірма і виробництво, попит і пропозиція на ринку, ринкові ціни та розподіл благ, умови оптимального розподілу ресурсів, ідеальна конкуренція в теорії та на практиці, монополія і громадська політика, розподіл ринків та доходів, провали ринку і причини екологічних проблем, інструменти державного впливу на охорону довкілля.

Екологічна політика (практичні аспекти) (ЕЛ.М.22)

1,5 зал. б., 2 год./тиж., 2 трим., іспит, Дьомкін В.О.

Основи управління екологічною політикою, сторони, що беруть участь у формуванні та реалізації екологічної політики, законодавчі, організаційні, методичні та концептуальні основи екологічної політики. Теоретичні аспекти екологічної політики на прикладі України та країн світового співтовариства.

Хімія навколишнього середовища (ЕЛ.М.25)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Ісаєв С.Д.

Хімічний склад та хімічні процеси, що мають місце в оточуючих людину атмосфері, гідросфері та літосфері. Розширене тлумачення терміну "забруднення" для оцінки стану довкілля з огляду сучасних наукових позицій.

Екологічні інформаційні технології (ЕЛ.М.26)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Хмелевський Ю.М.

Підґрунтя створення інформаційних систем; сучасні підходи до інформаційних систем; проблеми інформаційних систем. Взаємозв'язок між інформаційними системами, організацією і управлінням. Технічні основи інформаційних систем. Основні типи комп'ютерів; програмне забезпечення інформаційних систем; управління базами даних; телекомунікації в новій інформаційній архітектурі. Основи побудови інформаційних систем, в тому числі і екологічних. Інформаційні системи рівня накопичення знань; системи прийняття рішень та штучний інтелект. Принципи управління інформаційними системами.

ФАКУЛЬТЕТ ПРАВНИЧИХ НАУК (ФПвН)

Декан факультету -
Сущенко Володимир Миколайович
кандидат юридичних наук, доцент
(4 корпус, к.302, тел. 416-60-73)

Факультет створений і розпочав свою діяльність у 1996/1997 н. р. Сьогодні на ньому навчаються близько 230 студентів, а перший випуск "бакалаврів права" відбудеться у 2000 році.

Навчальний процес на факультеті забезпечує кафедра правознавства, що станом на 1998/1999 н.р. мала у своєму складі 27 осіб професорсько-викладацького складу, з яких 15 - доктори і кандидати наук. З метою надання студентам знань у галузі порівняльного правознавства на факультет були запрошені провідні викладачі університетів інших країн та відомі юристи-практики, серед яких: Рудольф Махачек - професор права (Австрія), Джейн Шукоске - професор права (США), Богдан Футей - суддя Федерального суду США.

При факультеті створений Центр систем правової інформації, науковим керівником якого є начальник Управління комп'ютеризованих інформаційних систем та мереж Секретаріату Верховної Ради України М.Я.Швець - доктор економічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України.

Факультет підтримує ділові стосунки та співпрацює з Національною юридичною академією України ім. Я.Мудрого та Академією правових наук України, Національною академією внутрішніх справ України, юридичними факультетами Київського університету ім. Т.Г.Шевченка та Львівського державного університету ім. І.Франка, Інститутом держави і пра-

ва НАН України ім. В.Корецького, Інститутом законодавства Верховної Ради України, Українською правничою фундацією, Школою права Балтиморського університету (США), Фондом "НОУ ХАУ" Великобританії, - а також є колективним членом Асоціації українських правничих шкіл, Української Асоціації студентів-правників, Асоціації юристів у галузі банківського і фінансового права України.

Особливістю факультету є така навчальна програма підготовки правників, що водночас поєднує в собі відповідні правові дисципліни європейської моделі "бакалаврату права" та вітчизняної моделі спеціалізації "правознавство".

Передбачається, що фахівець, який здобув освіту у бакалавраті правничого факультету, вмітиме збирати, аналізувати й узагальнювати правову інформацію, давати належну правову оцінку певним діям юридичних і фізичних осіб та юридичним фактам при вирішенні конкретної справи й правильно застосовувати водночас відповідні галузеві норми права; знатиме чинне законодавство України, країн Співдружності Незалежних Держав та високорозвинутих країн Європи, Америки та Азії, володітиме технологією якісного впровадження в юридичну практику новітніх методів правознавства. Випускник правничого факультету мусить вміти також співпрацювати з представниками різних верств населення, політичних угруповань (партій, рухів) та органів державної влади й управління, а також з іноземними партнерами. Крім того, він повинен набути поглибленої кваліфікації як мінімум в одному з конкретних напрямів практичної юриспруденції, викладацької або науково-дослідницької діяльності у сфері правознавства.

Випускники факультету правничих наук зможуть на високому професійному рівні здійснювати юридичне обслуговування найрізноманітніших суб'єктів підприємницької діяльності у приватному і державному секторах економіки. Отримані знання вони зможуть використовувати на посадах консультантів, референтів та помічників

керівників та спеціалістів юридичних фірм (бюро, агенцій, контор), відділів, викладачів права, науковців і т.п. При бажанні та відповідних здібностях, вірогідно, що деякі з випускників займатимуться підприємницькою чи політичною діяльністю, їм також буде надана можливість у рамках дворічної магістерської програми продовжити вивчення права.

У листопаді 1998 року факультет отримав Грант Фонду Ноу Хау на трирічну Програму співробітництва з College of England and Wales та Queen Mary and Westfield College по створенню правничої клініки факультету та розробці магістерських програм. Керівник проекту декан Сущенко В.М.

24 листопада 1998 року відкрилась бібліотека правничого факультету. Фонд бібліотеки, а це 2600 примірників літератури з права, на 70 відсотків складається з подарованих Університету колекцій книжок. Значна частина літератури подарована Школою права Балтиморського університету (США) та іншими закордонними друзями факультету. Свою власну книжкову колекцію подарував також декан В.М.Сущенко. Правники стали першим факультетом, який має свою бібліотеку.

Методист факультету -
Музиченко Людмила Василівна

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА

Завідувач -
Коваль Леонід Васильович
доктор юридичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України

Методист -
Мокрицька Тамара Василівна

Антонович Мирослава Михайлівна
кандидат філологічних наук, доцент

Андрусів Григорій Васильович
кандидат юридичних наук, доцент

Корнієнко Микола Іванович
Заслужений юрист України,

доктор юридичних наук, професор
(суддя Конституційного суду України)

Краснова Марія Василівна
кандидат юридичних наук, доцент
(Київський університетім.Т.Г.Шевченка)

Логуш Любов Володимирівна
кандидат юридичних наук, доцент

Матіяшек Петро
доктор права (США)

Михайліченко Борис Валентинович
доктор медичних наук, професор
(Київський національний медичний університет)

Підпригора Панас Андрійович
доктор юридичних наук, професор
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Сущенко Володимир Миколайович
кандидат юридичних наук, доцент

Фокіна Ада Олександрівна
кандидат юридичних наук, доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Базова Тетяна Павлівна
старший викладач
(Київський університет Ім.Т.Г.Шевченка)

Козярик Надія Степанівна
старший викладач
(Київська 1-ша нотаріальна контора)

Костромов Олексій Валерійович
старший викладач
(Інститут міжнародних відносин при Київському університету Ім.Т.Г.Шевченка)

Приянчук Ігор Васильович
старший викладач

Артикуца Наталія Володимирівна
кандидат філологічних наук, доцент
(Київський педагогічний університет ім.М.П.Драгоманова)

Варфоломєєва Тетяна Вікторівна
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України
(віце-президент Спілки адвокатів України)

Галиця Олександр Сисосевич
кандидат юридичних наук, доцент

Євграфов Павло Борисович

доктор юридичних наук, професор
(суддя Конституційного суду України)

Копиленко**Олександр Любимович**

доктор юридичних наук, професор
(заст.керівника юридичного управління
Секретаріату Верховної Ради України)

Коржанський**Микола Йосипович**

доктор юридичних наук, професор
(Національна академія внутрішніх
справ України)

Овчиннікова Гізела Фоківна

кандидат юридичних наук, доцент
(Національний технічний університет
"КПІ")

Пашук Ольга Вікторівна

кандидат технічних наук, доцент

Савенко Микола Дмитрович

доцент
(суддя Конституційного суду України)

Шмарьова**Тетяна Олександрівна**

старший викладач

Бірченко Юлія Іванівна

асистент

Горьова Світлана Леонідівна

асистент

Ємельянов**Костянтин Валерійович**

асистент

Пецун Олена Анатоліївна

асистент

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ФАКУЛЬТЕТІ

1. Освітньо-професійна бакалаврська програма:

• 0601 - ПРАВО

Програма підготовки фахівця в галузі правознавства спрямована на одержання загальної (базової) правової освіти, а також забезпечення фахової спеціалізації в таких напрямках правознавства, як:

- Фінансове та банківське право.
- Підприємницьке (господарське, арбітражне, митне, податкове тощо) право.
- Адміністративне право і державне управління.
- Міжнародне співробітництво правничих інституцій у галузі правничого обслуговування юридичних та фізичних осіб.
- Законодавча і нормотворча техніка.
- Методи дослідження у правовій роботі та використання результатів досліджень в юридичній практиці.
- Побудова навчальних програм і навички практичного викладання основ правознавства у загальноосвітніх школах та середніх професійних навчальних закладах. Перший рік навчання на факультеті включає вивчення блоку обов'язкових загальноосвітніх дисциплін та деяких професійно орієнтованих, зокрема: а) юридична деонтологія (вступ до спеціальності); б) теорія держави і права; в) історія держави і права України. На другому-третьому роках навчання студенти вивчатимуть обов'язкові і професійно орієнтовані дисципліни, що складатимуть їхні базові знання у сфері юриспруденції, з метою подальшого використання цих знань як для застосування у практичній діяльності, так і для поглибленого вивчення через магістерську програму. Протягом четвертого року студентам буде надано можливість чіткіше зорієнтуватися у спеціалізації для юридичної практики в тій чи іншій сфері суспільного життя.

При цьому обсяг аудиторного тижневого навантаження поступово зменшується протягом всього періоду навчання з 30-36 годин на першому році до 8-15 годин на четвертому році, коли студент працює над випускною кваліфікаційною роботою.

Значна частина навчального часу загальнопрофесійної освіти відводиться на спецкурси, спецсемінари та самостійну роботу. Практична підготовка включає навчальну та виробничу практики в юридичних відділах підприємств, організацій, установах державної влади, юридичних конторах (бюро, агенціях), консультаціях, навчальних закладах.

ПРАВО***Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін*****Юридична деонтологія і професійна етика (ПВ.Б.01)**

1 зал. б., 3 год./тиж., 1 три м., залік.

Історія виникнення юридичних спеціальностей, головні ознаки професії юриста, місце її серед інших спеціальностей та значення для розбудови правової держави.

Продовження: ПВ.Б.53.

Теорія держави і права (ПВ.Б.02)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., залік, іспит, Євграфов П.Б.

Методологія дослідження державно-правових явищ, загальнотеоретичні правові поняття та категорії; сутність, зміст і форми держави і права; системи основних прав, свобод та обов'язків людини; поняття правової держави та її співвідношення з громадянським суспільством; структури права і законодавства; правових форм діяльності держави; правового регулювання суспільних відносин; місця законності та правопорядку в правовій та політичній системах.

Початок: ПВ.Б.01.

Продовження: ПВ.Б.06-43.

Історія держави і права зарубіжних країн (ПВ.Б.03)

3 зал. б., 3 год./тиж., 2,3 трим., залік, іспит, Шмарьова Т.О.

Інструментарій науки історії держави і права зарубіжних країн, конкретні державні інструменти та системи права, розкриття основних закономірностей процесу державно-правового розвитку.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.28, 43.

Історія держави і права України (ПВ.Б.04)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2, 3 трим., залік, іспит, Копиленко О.Л.

Загальні закономірності виникнення і розвитку держави і права України від давніх часів до сучасного періоду.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.06, 17.

Державне право зарубіжних країн (ПВ.Б.05)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Овчіннікова Г.Ф.

Загальні положення науки державного права, конституції зарубіжних країн, конституційно-правові засади суспільного ладу та державної політики, держава та її конституційно-правовий статус, політичні партії та партійні системи, політичний режим, конституційно-правовий статус людини і громадянина, політико-територіальний устрій держав. Системи виборів та референдумів, форми правління, парламенту, уряду, місцевого самоврядування, правоохоронних органів, основи державного права країн, які відіграють важливу роль у світі.

Початок: ПВ.Б.03.

Продовження: ПВ.Б.42, 43.

Конституційне право України (ПВ.Б.06)

2.5 зал. б., 3 год./тиж., 4,5 трим., залік, іспит, Овчіннікова Г.Ф.

Роль Конституції України, інших державно-правових актів у регулюванні суспільних відносин, загальних положень конституційного ладу, правового статусу громадян України, конституційно-правового регулювання прямого народовладдя, організація і функціонування органів державної влади, засобів масової інформації, територіального устрою України, символіки держави, охорони Конституції.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.08, 17, 27, 30, 36.

Цивільне та сімейне право (ПВ.Б.07)

7 зал. б., 5 год./тиж., 4-7 трим., залік, іспит, Овчіннікова Г.Ф.

Загальні положення про суб'єкти, об'єкти та склад цивільних правовідносин, а також положення про право власності, зобов'язальне право, авторське та суміжні права, патентне право, спадкове та сімейне право.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.09, 10, 12, 13, 15, 19, 26, 28, 29, 31, 41, 46-49.

Адміністративне право та процес (ПВ.Б.08)

2.5 зал.б., 4 год./тиж., 5, 6 трим. залік, іспит, Коваль Л.В.

Сутність, форми та методи державного управління, система виконавчої влади та її функцій, проблема адміністративного примусу в державному управлінні і відповідальності, державне керівництво економікою, управління соціально-культурним будівництвом, адміністративно-політичною діяльністю та міжгалузевим державним управлінням.

Початок: ПВ.Б.06.

Продовження: ПВ.Б.16, 17, 24, 34, 42, 44, 47-49, 52.

Аграрне право (ПВ.Б.09)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Місце аграрного права в системі права; джерела права; суб'єкти аграрних правовідносин; членські і трудові правовідносини; державне регулювання сільського господарства, право власності; організаційно-правові форми управління діяльністю сільськогосподарського підприємства; регулювання виробничої, фінансової, господарської та інших напрямків діяльності сільгосппідприємства; правове становище та напрямки діяльності селянського і підсобного господарств; регулювання організації праці і її оплати; соціальні проблеми.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.10, 12, 13, 15, 17, 19, 25, 27, 29, 37.

Екологічне право (ПВ.Б.10)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Предмет, метод, системи та джерела екологічного права, права власності на екологічні об'єкти, управління в галузі екології, загальні положення права природокористування, правову охорону екологічних об'єктів, права землекористування, водокористування, користування надрами, лісами, тваринним світом, атмосферним повітрям та його охорона, природозаповідне право, правова охорона природи в сферах народного господарства.

Початок: ПВ.Б.06, 07.

Продовження: ПВ.Б.11, 13, 15, 17, 19, 27, 30, 34, 37, 47.

Міжнародне публічне право (ПВ.Б.11)

1.5 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Антонович М.М.

Загальні положення, співвідношення міжнародного права та внутрішньодержавного права, суб'єктів, основних принципів сучасного міжнародного права, права міжнародних договорів, права міжнародних організацій, дипломатичного і консульського права, права міжнародної безпеки, міжнародного екологічного права.

Початок: ПВ.Б.03, 05.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 42, 46, 47, 48, 51.

Фінансове і банківське право (ПВ.Б.12)

2 зал.б., 3 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит.

Загальні положення правового регулювання фінансових відносин, правовий стан суб'єктів фінансової діяльності. Податкове, банківське право, валютне регулювання, використання цінних паперів. Правове положення Національного банку України та інших форм банківських, фінансово-кредитних установ, механізм правового регулювання діяльності комерційних банків, їх реєстрації, надання банківського кредиту та розрахункових правовідносин.

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 17, 19, 23, 25, 26, 29, 31, 34, 38, 44, 46-48.

Трудове право (ПВ.Б.13)

3 зал.б., 4 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит.

Правові механізми всіх інститутів: трудового договору, трудового правовідношення, колективних угод, колективного договору, працевлаштування громадян, часу роботи, часу відпочинку, оплата праці, гарантійних і компенсаційних виплат, дисципліни праці, матеріальної відповідальності сторін трудового правовідношення, охорони праці, трудових спорів і порядку їх вирішення, нагляду за додержанням трудового законодавства, соціального забезпечення і всі види допомоги в разі непрацездатності, а також допомоги сім'ям з дітьми.

Початок: ПВ.Б.07, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 16, 19, 25, 29, 30, 34, 36, 47, 48, 50, 52.

Кримінальне право (ПВ.Б.14)

7 зал.б., 5 год./тиж., 7-10 трим., залік, іспит, Коржанський М.Й.

Кримінальне законодавство України, його принципи, підстави криміналь-

ної відповідальності та загальні ознаки злочину, ознаки окремих злочинів, правила їх кваліфікації, відокремлення злочинів один від одного та суміжних з ними діянь, система, види кримінальних покарань, підстави та порядок призначення покарань, умови звільнення від кримінальної відповідальності, її заміна іншими заходами примусового впливу, погашення та зняття вироків.

Початок: ПВ.Б.02.

Продовження: ПВ.Б.18, 20, 21, 24, 25, 30, 35, 38, 39.

Цивільний процес (ПВ.Б.15)

3,5 зал.б., 5 год./тиж., 8,9 трим., залік, іспит, Логущ Л.В.

Загальні положення цивільного процесу, правове положення осіб, які беруть участь у справі, провадження справ у суді першої інстанції, провадження справ у касаційній і наглядовій інстанціях, виконання судових рішень, участь у цивільному процесі іноземних громадян і осіб без громадянства, інститути арбітражного судочинства, нотаріат, третейські суди.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.16, 22, 24, 30, 34, 37, 45.

Судові та правоохоронні органи (ПВ.Б.16)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Сущенко В.М.

Організації, статус, порядок формування та основні функції суду, прокуратури, органів дізнання і слідства, юстиції, внутрішніх справ, адвокатури і деяких інших, їхня взаємодія.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б.15, 22, 24, 30, 34, 35, 37, 49.

Правове регулювання самоврядування в Україні (ПВ.Б.17)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Корнієнко М.І.

Зміст і поняття державного будівництва і самоврядування як науки та навчальної дисципліни, територіальні, правові, економічні і фінансові основи організації та діяльність органів державної влади і самоврядування, організація та діяльність органів законодавчої і виконавчої влади, місцеве самоврядування, їхня взаємодія з правоохоронними органами.

Початок: ПВ.Б.06.

Продовження: ПВ.Б.27, 36.

Кримінологія (ПВ.Б.18)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит.

Злочинність, особа злочинця, причини і умови злочинності та окремих злочинів, попередження злочинів; кримінологічна характеристика та попередження окремих видів та груп злочинів (злочинів неповнолітніх, рецидивною, професійною, організованою злочинністю, насильницькою та корисливою злочинністю, хуліганства, необережних та інших злочинів); проблеми розвитку та сучасного становища вітчизняної та зарубіжної кримінології.

Початок: ПВ.Б.14.

Продовження: ПВ.Б.20, 21.

Праві основні підприємницької та інвестиційної діяльності (ПВ.Б.19)

1.5 зал. б., 3 год./тиж., 10 трим.

Основи і джерела правового регулювання, забезпечення та гарантії підприємницької діяльності.

Початок: ПВ.Б.07, 13.

Продовження: ПВ.Б.37, 38, 40, 44, 46-48, 50, 52.

Кримінальний процес (ПВ.Б.20)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 10, 11 трим., залік, іспит.

Предмет науки кримінального процесу і головні її категорії, принципи кримінально-процесуальної діяльності і правового статусу її суб'єктів, порядок порушення та розслідування кримінальних справ, провадження справ у суді першої інстанції, перегляд вироків, постанов та ухвал суду, розгляду питань, що виникають при виконанні вироків.

Початок: ПВ.Б.14, 16.

Продовження: ПВ.Б.21, 45.

Криміналістика (ПВ.Б.21)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит.

Теоретичні основи розслідування злочинів, загальнонаукові та спеціальні методи криміналістики, теорія криміналістичної ідентифікації, основи криміналістич-

ної техніки, загальні положення теорії розслідування окремих видів злочинів, тактика провадження окремих слідчих дій.

Початок: ПВ.Б.14, 18, 20.

Продовження: ПВ.Б.38, 39.

Логіка (ФС.Б.116)

1,5 зал. б., 3 год./тиж., 1 трим., залік, Васильєв С.О.

Продовження: ПВ.Б.02, 32.

Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 2,3 трим., залік, іспит, Бойко Б.І., Тригуб О.С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до використання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC та Apple Macintosh. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Продовження: ПВ.Б.22, 32.

Цикл вибіркових професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів -16)

Основи правової статистики (ПВ.Б.22)

0,5 зал.б., 1 год./тиж., 10 трим., залік

Предмет, метод та система правової статистики, завдання, що стоять перед нею; окремі наукові статистичні методи: масового статистичного спостереження, групування статистичних даних, табличний, графічний, виявлення абсолютних, відносних та середніх величин, побудови статистичних рядів тощо; деякі положення економічної, соціально-демографічної та інших галузей статистики, що використовуються при характеристиці кримінально-правових, кримінологічних, адміністративно-правових і цивільно-правових явищ.

Продовження: ПВ.Б.15, 18, 20, 21, 37.

Адвокатура України (ПВ.Б.24)

0,5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Варфоломєєва Т.В.

Історія адвокатури, законодавство про адвокатуру, принципи і організаційні форми її діяльності, питання, пов'язані з організацією консультативної роботи адвоката, тактикою і методикою участі адвоката у судовому розгляді справ.

Початок: ПВ.Б.06, 08.

Продовження: ПВ.Б.15, 20, 30, 32, 33, 37, 45.

Податкове право (ПВ.Б.25)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., іспит.

Сутність правових норм, що регулюють розміри, форми, методи та терміни стягнення податків та платежів, що носять податковий характер, які необхідні державі для виконання її функцій.

Початок: ПВ.Б.08.

Продовження: ПВ.Б. 12-17, 19, 26, 27, 29, 30, 31, 34, 37, 46-48.

Міжнародне комерційне право (ПВ.Б.26)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7, 8 трим., залік, іспит.

Початок: ПВ.Б.11.

Продовження: ПВ.Б.31, 37, 42, 44, 51.

Основи римського цивільного права (ПВ.Б.28)

1 зал.б., 2 год./тиж., 7 трим., залік.

Найважливіші цивілістичні категорії права Древнього Риму, підготовка до вивчення сучасного національного та міжнародного цивільного права.

Початок: ПВ.Б.03, 11.

Продовження: ПВ.Б.26, 30, 31, 43.

Корпоративне право (ПВ.Б.29)

1 зал.б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.37, 40, 42, 46-48.

Міжнародне приватне право (ПВ.Б.31)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., залік.

Загальні положення міжнародного приватного права, його джерела, питання регулювання приватних відносин цивілістичного характеру (цивільних, сімейних, трудових), складених іноземним елементом.

Початок: ПВ.Б.11.

Продовження: ПВ.Б.19, 42.

Правнича термінологія та діловодство (ПВ.Б.32)

1 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит.

Комплексне і системне знання національної термінології права на понятійному і мовному рівнях, поповнення фахового словника, підвищення культури усного і писемного професійного мовлення.

Початок: ПВ.Б.01, 02.

Продовження: ПВ.Б.15, 20, 37, 42.

Адміністративна відповідальність (ПВ.Б.34)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 8,9 трим., залік, іспит, Коваль Л.В.

Адміністративна відповідальність, система соціальної профілактики правопорушень, форми та методи діяльності адміністративно-юрисдикційних органів із виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень.

Початок: ПВ.Б.02, 08.

Кримінально-виконавче право (ПВ.Б.35)

0,5 зал.б., 2 год./тиж., 9 трим., залік.

Система кримінально-виконавчих установ та органів держави, які виконують покарання; правове регулювання виконання покарання та застосування заходів карно-виховного впливу; правове положення засуджених, які відбувають покарання, режим відбування позбавлення волі в установах виконання покарань; порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, а також порядок та підстави звільнення з місць позбавлення волі.

Початок: ПВ.Б.08, 14.

Арбітражний процес (ПВ.Б.37)

2 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Організація арбітражних судів, доарбітражне врегулювання господарських спорів, підвідомчість господарських спорів, учасники арбітражного процесу, доказ в арбітражному процесі, порядок подання позову та порушення провадження у справі, вирішення господарських спорів, рішення, ухвали та постанови арбітражного суду та їхнє виконання.

Початок: ПВ.Б.15.

Бухгалтерський облік і судово-бухгалтерська експертиза (ПВ.Б.38)

1,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., залік.

Основні положення судової бухгалтерії, аналіз бухгалтерських документів, використання інформації документів в юридичній практиці, аналіз обліку найголовніших господарських операцій, участь спеціаліста-бухгалтера в слідчих (судових) діях, основні положення організації документальної ревізії, судово-бухгалтерської і планово-економічної експертизи.

Початок: ПВ.Б.12.

Продовження: ПВ.Б.20, 21.

Судова медицина та психіатрія (ПВ.Б.39)

1 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Питання, що виникають у процесі розслідування і судового розгляду щодо кримінальних експертиз, використання на практиці даних цих експертиз для побудови слідчих версій.

Початок: ПВ.Б.20, 30.

Продовження: ПВ.Б.21.

Біржеве право (ПВ.Б.40)

1 зал.б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Види бірж, порядок створення і діяльності бірж: товарної, фондової, валютної та порядок виконання біржових операцій.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.37.

Житлове право (ПВ.Б.41)

1 зал.б., 1 год./тиж., 10 трим., залік.

Забезпечення громадян житлом, а також користування ним.

Початок: ПВ.Б.07.

Продовження: ПВ.Б.49.

Порівняльне правознавство (ПВ.Б.42)

0,5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.02-05.

Продовження: ПВ.Б.43.

Історія вчень про державу і право (ПВ.Б.43)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., Ютрим., залік.

Історичний процес нагромадження знань у галузі держави і права (загальнотеоретичних, державноправових, цивільно-правових, кримінально-правових та інших) у вигляді вчень, теорій, шкіл, ідей у різні періоди (рабовласницький, феодальний, буржуазний, соціалістичний, посткапіталістичний, постсоціалістичний) із визначенням своєрідності систем юридичного знання певних народів і держав, вітчизняна думка про державу та право.

Початок: ПВ.Б.03, 04.

Судова риторика (ПВ.Б.45)

1 зал.б., 1 год./тиж., 11 трим., залік.

Інструментарій етапів підготовки публічного виступу, психолого-педагогічні основи активізації уваги судової аудиторії, способи обґрунтування винності і невинності підсудного, вимоги до промов ораторів-юристів всіх інстанцій і всіх видів їх професійної діяльності.

Початок: ПВ.Б.01.

Нотаріат України (ПВ.Б.49)

1 зал.б., 3 год./тиж., 11 трим., залік.

Нотаріат, система органів і посадових осіб, які вчиняють нотаріальні дії, принципи нотаріального провадження, загальні правила здійснення нотаріальних дій, правила здійснення окремих нотаріальних дій.

Початок: ПВ.Б.08.

Правове регулювання соціального захисту (ПВ.Б.50)

2 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., іспит.

Правові норми регулювання Початок: ПВ.Б.06, 08, 17.

Продовження: ПВ.Б.48.

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрою факультету**Навчально-науковий семінар (ПВ.Б.53)**

1,5 зал.б., 1 год./тиж., 8,9, Ютрим., теза.

Початок: ПВ.Б.01, 02, 06.

Латинська мова 3(ФЛ.Б.07)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 4,5 трим., залік, іспит, Павличко С.Д.

Дипломатичне та консульське право (ПВ.Б.51)

2 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.11, 42, 45.

Методика викладання правознавства (ПВ.Б.54)

1 зал.б., 2 год./тиж., Ютрим., залік.

Початок: ПВ.Б.01-04, 06.

Правове регулювання зайнятості населення (ПВ.Б.52)

2 зал.б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит.

Початок: ПВ.Б.06, 13.

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (ДЕН)

Керівник департаменту -
Ястремський Олександр Іванович
*доктор економічних наук,
професор*
(4 корпус, к.325, тел. 416-60-33)

Директор магістерської програми -
Майкл Блекмен
*доктор економіки (Ph.D. in Economics),
професор*
(3 корпус, к.304, тел. 417-41-74)

Створений у червні 1997р. на базі кафедри економічної теорії НАУКМА.

Департамент готує фахівців за напрямом підготовки "Економічна теорія". Система освіти двоступенева: бакалаврат - магістеріум.

Наприкінці другого року навчання на бакалавраті за наявності вакантних місць департамент може набирати додатковий контингент на основну спеціалізацію з інших факультетів та кафедр. Якщо кількість бажаючих перейти до департаменту перевищує кількість наявних вакантних місць, то відбір до департаменту здійснюватиметься на конкурсній основі згідно з критеріями департаменту.

У 1996 році кафедра економічної теорії НАУКМА перемогла в конкурсі, організованому Консорціумом економічних досліджень та освіти (КЕДО). Мета конкурсу - виявлення кафедри, на базі якої можливе було б створення сучасної магістерської програми з економічних наук, що відповідала б міжнародним стандартам.

За результатами конкурсу з 1996 року в Києво-Могилянській академії започаткована Українська програма КЕДО.

Консорціум економічних досліджень та освіти - це громадсько-приватна організація, що об'єднує Фонд Євразію (за фінансової підтримки Агентства міжнародного розвитку США), Фонд Форда, Інститут Відкритого суспільства, Благодійний фонд П'ю, Фонд Старра, Світовий Банк, Міністерства зовнішніх справ Норвегії та Швеції.

Загальний нагляд за програмою здійснює Міжнародна Надзвірна Рада, членами якої є доктор Андерс Аслунд (Фонд Карнегі), доктор Андреас Вьорготер (Інститут післядипломної освіти, Відень), доктор Жорж де Меніл (Вища школа Соціальних наук, Париж), доктор Даніель Кауфман (Світовий Банк, Гарвардський університет), професор Джефрі Сакс (Гарвардський університет), професор Олександр Ястремський (НАУКМА), професор Адоніс Яців (Університет Торонто).

У грудні 1998 року Департамент акредитований Міністерством освіти України за 4-м рівнем.

Методист департаменту -
Корольова Ольга Олегівна
(4 корпус, к.325, тел. 416-60-33)

**ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКИЙ
СКЛАД:****КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ
ТЕОРІЇ***Завідувач -***Ястремський****Олександр Іванович**

доктор економічних наук, професор

*Методист -***Загранична Ольга Іванівна****Багал Юрій Миколайович**доктор економічних наук,
професор (Інститут економіки НАН
України)**Бураковський Ігор Валентинович**

доктор економічних наук, доцент

Злупко Степан Миколайовичдоктор економічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки
(Львівський університет ім.І.Франка)**Єріна Антоніна Михайлівна**доктор економічних наук, професор
(Київський економічний університет)**Сопко Василь Васильович**доктор економічних наук, професор
(Київський економічний університет)**Ревенко Валерій Лук'янович**доктор економічних наук, доцент
(Інститут кібернетики ім.В.Глушкова)**Галицька****Елеонора Вікторівна**кандидат економічних наук, доцент
(Київський державний економічний
університет)**Іванова Наталія Іванівна**

кандидат економічних наук, доцент

Карасьов Володимир Івановичкандидат економічних наук, доцент
(наукове товариство "Знання")**Корнілова Людмила Євгенівна**кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Краснікова Лариса Іванівна**

кандидат економічних наук, доцент

Лук'яненко Ірина Григорівна

кандидат економічних наук, доцент

Сніжко Андрій Ерленович

кандидат економічних наук, доцент

Степанкова Тетяна Михайлівнакандидат економічних наук, доцент
(Державний інвестиційно-кліринговий
комітет)**Баркаї Хейм,**доктор економіки, професор
Єврейського університету, Ізраїль**Беді Арджун,**доктор економіки, професор
Колумбійського університету, США**Бренмен Ленс,**доктор економіки, Вісконський
університет, США**Воллер Крістофер**доктор економіки, професор
Університету Індіана, США**Гарднер Рой**доктор економіки, професор
Університету Індіана, США**Волнер Клаус**доктор економіки, професор
Стокгольмської школи економіки**Дін Джеймс**доктор економіки, професор Універ-
ситету Саймона Фрайзера, Канада**Днесь Ентоні**доктор економіки, професор Універ-
ситету Хердшоайер, Великобританія**Елліс Джін**доктор економіки, професор
Університету Денвера, США**Лускі Ізраель**доктор економіки, професор
Університету Бен-Гуріона, Ізраїль**Маріотті Марко**доктор економіки, професор Універ-
ситету Ексетері, Великобританія**Фарді Мохсен**доктор економіки, економіст
Світового Банку, США**Херкен-Крауер Хуан-Карлос**доктор економіки, професор Американ-
ського університету в Парижі, Франція**Шачмуров Йоханан**доктор економіки, професор
Пенсільванського університету, США**Ширмер Януш**доктор економіки, професор
Гарвардського інституту
міжнародного розвитку, США

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ НА ДЕПАРТАМЕНТИ

1. Програма бакалаврату за напрямом “ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ”;
2. Програма магістеріуму “ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ”;
3. Програма кандидатів наук за напрямками:
 - 3.1. Економічна теорія
 - 3.2. Економіко-математичні методи

Фундаментальні та професійно орієнтовані дисципліни за напрямами підготовки:

ПРОГРАМА БАКАЛАВРАТУ¹

НАПРЯМ ПІДГОТОВКИ

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Економічна теорія-1

2 зал.б., 1 трим., іспит.

Програма спрямована на пропедевтичне ознайомлення студентів з основами економічної теорії, з загальними уявленнями про центральні економічні проблеми суспільства, основні засоби економічної координації та аналізом поведінки споживача. Вивчаються такі структури ринку як досконала конкуренція та монополія.

Продовження: Економічна теорія-2, Макроекономіка, Мікроекономіка.

Економічна теорія-2

2 зал.б., 2 трим., іспит.

Вступ до мікроекономіки тому його мета полягає в ознайомленні студентів із основами мікроекономіки: ключовими поняттями, термінологією та основним науковим апаратом. У програмі курсу увага акцентується на вивченні поведінки і механізми прийняття рішень на рівні окремого споживача або фірми. Студенти знайомляться із теорією виробництва, поняттями виробничої функції та витрат виробництва, основами аналізу та взаємодії попиту і пропозиції.

Початок: Економіка теорія-1.

Продовження: Мікроекономіка.

Статистика

2.5 зал. б., 2 трим., іспит.

Статистичні методи обробки соціально-економічної інформації. Статистичні показники, їх джерела, використання в економічному аналізі. Комп'ютерні засоби обробки статистичної інформації.

Початок: Математика-1, Математика-3.

Продовження: Економетрика, Економіка України, Фінанси.

Дослідження операцій

3.5 зал.б., 4 трим., іспит.

Пошук найкращого (оптимального) способу дій задля розв'язання тієї чи іншої проблеми економічного, організаційного або іншого характеру. Центральне місце у ДО займають математичні моделі та методи. Усі математичні моделі доповнюються неформальним аналізом реальної ситуації.

Початок: Математика-1, 2, 3.

Продовження: Мікроекономіка, Макро- та мікроекономічне моделювання.

¹ Після акредитації програми Міністерством освіти України в грудні 1998 року студенти другого, третього та четвертого років навчання навчатимуться за перехідними програмами. Перелік курсів має орієнтовний характер.

Макроекономіка

2.5 зал. б., 4 три м., іспит.

Система макроекономічних показників та моделей, що описують взаємозв'язки між ними, методика їх обчислення в балансовій системі та в системі національних рахунків. Елементи теорії росту, концепції державного регулювання, альтернативні теорії циклу, елементи грошово-фінансової політики та ін.

Початок: Економіка-1, Математика-1.

Продовження: Економіка України, Макро- та мікроекономічне моделювання.

Мікроекономіка

2.5 зал. б., 5 три м., іспит.

Теорія корисності, аналіз поведінки споживача, рівняння Слуцького, теорія фірми, досконала конкуренція, монополія, олігополія, монополістична конкуренція, елементи теорії ризику, часткова та загальна рівновага, ринки факторів виробництва, громадські блага та фіаско ринку, мікроекономічні ефекти перехідного періоду.

Початок: Економічна теорія-2, Дослідження операцій.

Продовження: Макро- та мікроекономічне моделювання.

Економетрика

2.5 зал. б., 5 трим., іспит

Кількісні закономірності економічних процесів за допомогою математико-статистичних методів та моделей. Курс розглядає принципи побудови економетричних моделей та їхнє застосування.

Початок: Економічна теорія - 1,2; Математика; Статистика.

Продовження: Економіка України.

Основи менеджменту

2,5 зал.б., іспит.

Організації, менеджери та успішне керування. Комунікації. Прийняття рішень. Функції управління. Забезпечення ефективності діяльності організацій. Маркетинг¹: соціальні основи, інформація, середовище. Споживачькі ринки та поведінка споживачів. Розробка товарів, ціноутворення, розповсюдження, просування товарів.

Початок: Мікроекономіка.

Фінанси

2,5 зал.б., 8 трим., іспит.

Природа грошей та грошової системи. Теорія грошей: грошова політика та її вплив на проблеми економіки. Інфляція, причини і шляхи її приборкання. Проблеми грошової політики в Україні.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Статистика.

Продовження: Економіка України.

Економіка України

2 зал.б., 8 трим., тези.

Синтезний курс, присвячений актуальним проблемам економіки України. Проблеми трансформації державної економіки в ринкову, грошової системи та інфляції, конверсії виробництва, еколого-економічних проблем України.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Статистика.

Макро- та мікроекономічне моделювання

3 зал.б., 8 трим., іспит.

Мета курсу - синтезувати знання, отримані студентами з математичних, економічних та інших дисциплін, й на базі синтезу розвинути теоретичні та практичні навички в аналізі економічних процесів за допомогою моделювання.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Економетрика, Дослідження операцій

Продовження: Теорія економічного ризику.

Історія економічних вчень

2 зал.б., 11 трим., залік

Генеza економічної теорії та методи економічного аналізу від економічної ідеї Стародавнього світу до сучасних економічних доктрин, зокрема розвиток класичної школи та її альтернатив, неокласичних концепцій, кейнсіанства; сучасний етап розвитку світової економічної думки: неоконсерватизм, посткейнсіанство, радикальна політекономія, соціал-демократичні політичні теорії.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Економіка України.

Економіка перехідного періоду*1,5 зал.б., 10 год./тиж., іспит.*

Теоретичний та практичний досвід перехідного періоду економічних систем деяких посткомуністичних країн. Вплив економічного середовища, юридична система, економічна політика і фінансова системи на еволюцію економіки перехідного періоду.

Початок: ЕН.Б.26, 27, 33, 31.

Теорія економічного ризику*2 зал.б., 4 год./тиж., іспит, Ястремський О.І.*

Теорія сподіваної корисності Неймана-Севіджа, страхова справа та фірма в умовах ризику.

Початок: Мікроекономіка, Макро- та мікроекономічне моделювання.

Бухгалтерський облік*2,5 зал.б., 8 трим., іспит.*

Основні питання предметної сутності та загальної методології бухгалтерського обліку в процесі суспільного відтворення, в управлінні виробничими та комерційними процесами, формування вартісних параметрів суспільного відтворення та економіко-правових відносин у суспільстві на рівні основних господарюючих формувань - підприємств, фірм тощо при створенні суспільного продукту, розподілу та перерозподілу національного доходу. Сукупність теоретичних та практичних питань методології та організації бухгалтерського обліку на рівні підприємства.

Міжнародна економіка*3 зал.б., 8 трим., іспит.*

Основні теорії міжнародної торгівлі (класичні та неокласичні теорії). Механізм торговельної політики (економіка протекціонізму, економічна інтеграція). Аналіз основ міжнародних валютно-кредитних відносин (платіжний баланс, валютний ринок тощо) та інструментів валютно-кредитної політики (валютні курси, валютне обмеження, облікові ставки і т.д.). Міжнародні економічні інститути, особливості розвитку окремих секторів світового господарства.

Початок: Макроекономіка, Фінанси.

Продовження: Економіка міжнародної торгівлі.

Макроекономічна політика*2 зал.б., 10 трим., іспит.*

Економічне законодавство, теоретичні підходи до складових макроекономічної політики і елементи розробки макрофінансової програми.

Початок: Макроекономіка, Міжнародна економіка.

Менеджмент проектів засобами типу "PERT"*2,5 зал.б., 11 трим., іспит.*

Основи сучасного менеджменту проектів, започаткованого системою PERT. Поняття проекту як цільового комплексу взаємопов'язаних операцій, побудова його сіткової моделі. Ефективні алгоритми аналізу, планування, корекції та оптимізації різноманітних показників проекту (часових, ресурсних, фінансових) із врахуванням їхньої взаємообумовленості.

Початок: Дослідження операцій.

***Дисципліни вільного вибору студента,
що пропонуються департаментом***

- ♦ Економіка-2
- ♦ Бухгалтерський облік
- ♦ Статистика
- ♦ Основи менеджменту
- ♦ Фінанси
- ♦ Економіка України
- ♦ Історія економічних вчень

МАГІСТЕРСЬКА ПРОГРАМА

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

За результатами конкурсу Консорціуму економічних досліджень та освіти (КЕДО) з 1996 р. у Києво-Могилянській академії була започаткована магістерська програма з економічних наук згідно світових стандартів. Першим директором програми був Почесний професор Університету Індіана, почесний доктор НаУКМА Роберт Кемпбел. Нині директором програми є професор Майкл Блекмен.

Завдяки підпримці КЕДО програма має змогу залучати висококваліфікований професорсько-викладацький склад, забезпечувати слухачів додатковою стипендією, повним комплектом безкоштовних підручників. У виключному користуванні магістеріуму -

дві спеціалізовані комп'ютерні лабораторії. Більшість курсів викладається англійською мовою.

Після закінчення магістеріуму кращим його вихованцям надається можливість вступати в аспірантуру НаУКМА або до докторських програм західних університетів.

У 1998 році 5 магістрів економіки вступили на докторські програми університетів США, Канади, Швеції, 3 - до аспірантури НаУКМА.

Керівники магістерської програми:

від КЕДО-

Блекмен Майкл,

доктор економіки, професор.

від НаУКМА -

Ястремський Олександр

Іванович

доктор економічних наук, професор.

Перший рік навчання

Макроекономіка (поглиблений курс)

7,5 зал.б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

Основні теорії макроекономічного аналізу: класична, кейнсіанська та монетаристська; макроекономічні характеристики держави: валовий продукт, грошова маса, рівень безробіття, інфляція тощо. Основні типи макроекономічних індексів; базові макроекономічні закони; теорія економічного зростання тощо. Порівняльний аналіз економіки в часовому вимірі та в міжнародних аспектах. Розглядається ефективність різних типів економічної політики уряду.

Мікроекономіка (поглиблений курс)

7,5 зал.б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

Аналіз поведінки споживача, теорія виробництва, структура ринку та стратегія конкуренції, вибір у часі, невизначеність та ризик, елементи теорії ігор, загальна рівновага та добробут, асиметрична інформація, громадські блага та фіаско ринку, теорія громадського вибору, право та економіка, інформаційні технології в економіці. Загальна рівновага та економічна ефективність.

Статистика та економетрика (поглиблений курс)

7,5 зал. б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

Поняття теорії імовірності (випадкові величини та їхня характеристика), статистичного аналізу; основи класичної лінійної регресії. Побудова та перевірка статистичних гіпотез, оцінка параметрів економетричних моделей. Побудова регресійних моделей за відсутності припущень класичної регресійної моделі. Роль часу в економетричному моделюванні та його вплив на економетричні результати. Питання теорії економетричного прогнозування. Побудова економетричних прогнозів, виходячи з вибірових даних.

Математика для економістів

7,5 зал.б., 1,2,3,4,5 мінітерми, іспити.

Теорія оптимізації та її застосування в економічному аналізі: умови оптимальності першого та другого порядку, опукле програмування. Спеціальні типи функцій, характерні для економічного аналізу: однорідні, гомотетичні, квазі- та псевдоопуклі (увігнуті). Моделювання та аналіз поведінки споживача (рівновага споживача, ефекти заміни та доходу, рівняння Слуцького), математичні теорії фірми та загальної рівноваги. Оптимуми за Парето та Нешем.

Аналіз економічної динаміки.

Англійська мова

2 зал.б., 1,2 мінітерм, заліки.

*Другий рік навчання***Економічне зростання: теорія та практика**

1,5 зал.б., 6 мінітерм, іспит.

Обмінні курси, платіжний баланс, внутрішні та зовнішні механізми регулювання; стабілізаційна політика, що стосується механізмів регулювання торговельного балансу за умов як плаваючого, так і фіксованого обмінних курсів; аналіз політики зовнішнього та внутрішнього регулювання, розвинутих, постсоціалістичних країн та країн, що розвиваються.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка.

Продовження: Економіка перехідного періоду.

Економіка праці

1.5 зал.б., 3 тод./тиж., 7 мінітерм, іспит.

Організація та функціонування ринків праці. Теорія використовується для прогнозу ефектів дії економічної політики на функціонування та результати ринків праці. Вивчаються ринки праці у країнах перехідного періоду.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка.

Економіка громадського сектору

3 зал.б., 7,9 мінітерм, іспити.

Економічний аналіз витрат та доходів уряду. Аналіз витрат уряду. Теорія та методика оподаткування.

Початок: Макроекономіка.

Продовження: Міжнародна економіка та фінанси.

Економіка перехідного періоду

3 зал.б., 3 тод./тиж., 7,8 трим., іспити.

Соціально-економічна реструктуризація в перехідний період, зокрема, загальні зміни в економіці, трансформація власності, ринків, структури управління, правового статусу тощо. Аналізуються зміни в управлінні підприємством та організацією.

Розглядається теоретичне узагальнення та практичний досвід перехідного періоду постсоціалістичних країн, вплив економічного середовища, юридичної системи, економічної політики і фінансової системи на еволюцію економіки перехідного періоду.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка.

Промислові організації та структура ринку

3 зал.б., 8,9 мінітерми, іспити.

Аналітичні підходи до вивчення промислової економіки, що синтезують теорію, практичний досвід та політичний аналіз. Гіпотези та теорії щодо промислових організацій, застосування до промислових організацій в Україні.

Початок: Мікроекономіка.

Фінансові інститути та ринки

1.5 зал.б., 8 мінітерми, іспит.

Ринки факторів, фінансових активів. Аналіз фінансових ринків, процеси їхньої інтеграції.

Початок: Макроекономіка.

Міжнародна економіка та фінанси

1,5 зал.б., 9 мінітерм, іспит.

Статичний та динамічний аналіз платіжного балансу країни й її обмінного курсу в залежності від ступеня відкритості економіки, її масштабу, режимів обмінних курсів.

Початок: Макроекономіка, Мікроекономіка, Математика для економістів, Статистика та економетрика.

Англійська мова (поглиблений курс) (АМ.М.1)

2 зал.б., 1,2 мінітерми, заліки.

Філософія (поглиблений курс)

2 зал.б., 6,7 мінітерми, іспит.

Семінар з Інтернету (ЕН.М.18)

1,5 зал.б., 6 мінітерм, залік.

Вивчення можливостей Інтернету.

Методика науково-дослідної роботи, дослідження

3 зал. б., 6,7 мінітерми, іспити.

Організація науково-дослідної роботи. Методи дослідницької роботи (теоретичні, експериментальні, пошук інформації, побудова моделей, їхній аналіз, інтерпретація результатів аналізу).

Педагогіка вищої школи

2 зал. б., 8,9 мінітерми, іспити.

Забезпечується департаментом соціальної роботи.

Загальна психологія

2 зал. б., 8,9 мінітерми, іспит.

Забезпечується департаментом соціальної роботи.

Педагогічна практика

1 зал. б., 8,9 мінітерми, заліки.

Забезпечується департаментом соціальної роботи.

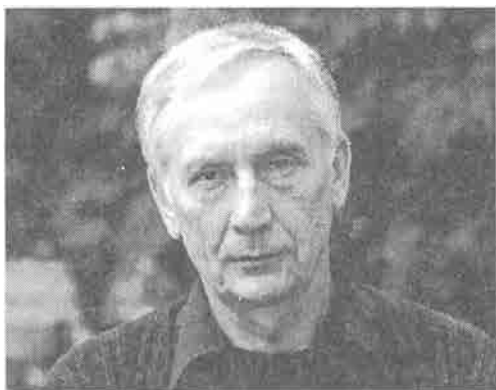
Соціальні проблеми та соціальна політика

2 зал. б., 5 мінітерм, іспит.

Конвокація'99, вручення дипломів

ДЕПАРТАМЕНТ СОЦІАЛЬНИХ НАУК І ТЕХНОЛОГІЙ (ДСНТ)

Керівник департаменту -
Полтавець Володимир Іванович
доктор медичних наук, професор
(4 корпус, к.299, тел.416-31-24)

Створений у травні 1997 року на основі кафедри соціології, що існувала в складі факультету суспільних наук та Школи соціальної роботи, що була самостійним департаментом (з 1995 року). Участь у роботі департаменту (як окрема організація) бере Київський міжнародний інститут соціології. Об'єднання соціології і соціальної роботи в межах одного департаменту дає змогу побудувати більш різноманітні програми підготовки соціологів за рахунок введення до їхнього навчального плану прикладних дисциплін, спрямованих на формування у студентів умінь і навичок щодо внесення цілеспрямованих змін у соціальне середовище. З іншого боку, це дозволяє забезпечити більш ґрунтовне теоретичне і методичне навчання соціальних працівників.

Враховуючи, що в Україні були практично відсутні навчальні заклади, які б готували широко обізнаних соціальних працівників найвищого рівня (бакалаврів, магістрів, докторів), НаУКМА разом із Лондонською школою економіки та університетом міста Порто (Португалія) з 1993 року почали підготовку до впровадження в Україні сучасної вищої освіти у сфері соціальної роботи. Для створення ШСР та сприяння становленню професії соціального працівника в Україні в 1995 році було отримано Грант для здійснення українсько-британсько-португальського проекту "Соціальна робота в

Україні". Грант надала програма TEMPUS, що є складовою частиною програми Європейського Співтовариства TACIS.

На початок цього навчального року на бакалаврських та магістерських програмах департаменту навчається близько 200 студентів.

Методист департаменту -
Щербина Олена Іванівна,
(4 корпус, К.201, тел.417-40-38)

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

Завідувач -
Хмелько Валерій Євгенович
доктор філософських наук

Методист -
Михайлюк Алла Дмитрівна

Паніотто Володимир Ілліч
доктор філософських наук

**Оссовський
Володимир Леонідович**
доктор соціологічних наук, професор

Оксамитна Світлана Миколаївна
кандидат соціологічних наук, доцент

Кутуєв Павло Володимирович
кандидат соціологічних наук, старший викладач

Карук Валерія Павлівна
асистент

Яременко Володимир Григорович
доктор економічних наук

Погорілий Олександр Іванович
доктор соціологічних наук, професор

Семашко Олександр Миколайович
доктор філософських наук, професор
(Інститут українознавства)

Танчер Віктор Володимирович
доктор філософських наук
(Інститут соціології НАН України)

Горбачик Андрій Петрович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)

Бойко Алла Михайлівна
викладач практики

Кравченко Раїса Іванівна
викладач практики

ШКОЛА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Завідувач -
Полтавець Володимир Іванович
доктор медичних наук, професор

Методист -
Бондаренко Наталя Леонідівна

Грига Ірена Максимівна
кандидат медичних наук

Іванова Олена Леонідівна
старший викладач

Кабаченко Надія Василівна
кандидат філософських наук

Семигіна Тетяна Валеріївна
магістр соціальної роботи

Коцюба Андрій Ігоревич
старший викладач

Голубєва
Марія Олександрівна
кандидат педагогічних наук, доцент

Шнейдина Світлана Григорівна
магістр права

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ДЕПАРТАМЕНТІ

1. Освітньо-професійні бакалаврські програми за напрямками освіти:

- СОЦІОЛОГІЯ
- СОЦІАЛЬНА РОБОТА

2. Програма додаткової спеціалізації (minor)

- СОЦІОЛОГІЯ

3. Магістерські програми

- СОЦІОЛОГІЯ
- СОЦІАЛЬНА РОБОТА І СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

СОЦІОЛОГІЯ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Соціологія-1 (СЦ.Б.1)

1 зал.б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, *Оссовський В.Л., Оксамитна С.М., КарукВ.П.*
“Вступ до соціології” (Introduction to Sociology). Початкові знання про предмет соціології, про її основні теоретичні напрями, дослідницькі методи, соціологічне розуміння культури й суспільства, їхньої будови, соціальних структур і соціальних груп, соціальних організацій і соціальних інституцій, соціальних відхилень і соціального контролю, соціальної стратифікації та основних форм соціальної нерівності.
Продовження: СЦ.М.3

Соціологія-1 (с) (СЦ.Б.)

1 зал. б., 2год./тиж., 1 трим., залік, *Оссовський В.Л., Оксамитна С.М., КарукВ.П.*
Семінарський курс з тих же проблем, що висвітлюються в лекційному курсі “Соціологія-1”. Поглиблення знань, які дає лекційний курс, шляхом обговорення у семінарських групах прослуханих та прочитаних студентами матеріалів, формування початкових навичок ведення аргументованої полеміки з проблем соціології, підготовка до майбутньої участі у наукових семінарах в якості доповідача, опонента та пропонента.
Курс є додатковим до курсу “Соціологія - 1”.

Соціологія-2 (СЦ.Б.3)

2зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Оссовський В.Л., КарукВ.П.*

Заключна частина курсу “Вступ до соціології”. Соціологічні уявлення стосовно сексуальності, шлюбу і сім’ї, релігії та ідеології, економічних та політичних систем, систем освіти й охорони здоров’я як соціальних інститу-

цій. Основні соціологічні уявлення процесів відтворення населення, урбанізації, взаємодії суспільства з природним довкіллям, колективної поведінки і соціальних рухів, реформ і революцій, інших форм соціальних змін, розвитку технології та еволюції суспільств.

Продовження: СЦ.Б.5, 15, 16, інші спеціалізовані курси соціології.

Історія соціології-1 (СЦ.Б.4)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., Погорілий О.І.

Аналіз становлення і розвитку світової соціологічної думки від античності до початку XX ст. Історичні та соціокультурні передумови розвитку теоретичних уявлень про суспільство, основні етапи становлення соціології як науки. Ідейно-теоретичний зміст таких соціологічних вчень, як позитивізм Конта, еволюціоністська соціологія, марксизм, психологічна соціологія, розуміюча соціологія М.Вебера, соціологізм Еміля Дюркгейма та інш. Основні етапи розвитку емпіричної соціології, а також особливості розвитку соціологічної думки в Україні і в Росії.

Методологія і методи соціологічних досліджень (СЦ.Б.5)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., іспит, Паніотто В.І.

Систематичний виклад основних методів збору соціологічної інформації та початкові знання із забезпечення репрезентативності соціологічної та інших параметрів якості інформації (надійність, точність, валідність). Методи спостереження, аналізу документів (якісний аналіз і контент-аналіз), методи опитування (інтерв'ю, телефонне опитування, експертне опитування тощо). Питання етики соціологічного дослідження. Завдання - дати знання та навички проведення соціологічного дослідження, забезпечення його якості, вміння оцінювати надійність соціологічних даних у публікаціях.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

3 зал.б., 3 год./тиж., 7,8 трим., Копець Л.В.

Розглядаються риси поведінки особи, що залежать від присутності інших людей, питання структури та динаміки міжособових відносин у малій соціальній групі, проблеми соціалізації, формування особистості, мотивація тощо.

Курс є продовженням курсу "Загальна та вікова психологія" та "Психологія особистості".

Соціальна філософія (СЦ.Б.8)

3 зал.б., 3 год./тиж., 7, 8 трим., Яцук Т.І.

Розглядаються філософські погляди на співвідношення людини і суспільства, природи та суспільства, на динаміку суспільних процесів.

Історія соціології-2 (СЦ.Б.9)

2 зал.б., 2 год./тиж., 7, 8 трим., Погорілий О.І.

Основні періоди і напрями розвитку соціологічної думки першої половини та середини XX ст.; аналіз соціологічних ідей Чиказької школи, функціоналізму М.Парсона і Р.Мертон, теорії соціального конфлікту і соціального обміну, символічного інтеракціонізму, теорії комунікативної дії, феноменологічної соціології, неомарксизму та світосистемного аналізу; проблеми "постмодерного" етапу розвитку світової соціологічної думки.

Початок: СЦ.Б.4.

Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях (СЦ.Б.10)

2 зал.б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Горбачик А.П.

Кількісний аналіз даних, традиційні показники та методи аналізу даних, що використовуються соціологами - міри центральної тенденції та варіації, таблиці одновимірних та двовимірних розподілів, перевірка статистичних гіпотез, побудова графіків, кореляційний, регресійний методи аналізу. Питання вимірювання в соціології. Отримання навичок самостійної роботи в середовищі комп'ютерних пакетів статистичного аналізу даних OCA та SPSS. Бажаним, але не обов'язковим, є попереднє знайомство з вступним курсом з основ математичної статистики.

Курс є обов'язковим для студентів бакалаврату та для студентів першого курсу магістерських програм, які не слухали курс кількісного аналізу даних в бакалавраті.

Продовження: СЦ.М.11.

Математико-статистичні методи в соціології (СЦ.Б.11)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Горбачик А.П.

Основні методи багатовимірної статистичного аналізу даних - регресійний,

кластерний, розвідувальний, факторний та сітковий методи аналізу. Виділяється відповідний клас задач, аналізуються умови та обмеження використання методу (особливо вимоги до даних), розглядаються питання аналізу та інтерпретації результатів застосування методу. Курс супроводжується практичними заняттями із застосуванням пакетів програм аналізу даних OSA та SPSS. Необхідним є попереднє знайомство з основами кількісного аналізу емпіричних даних та володіння навичками самостійного комп'ютерного аналізу даних в обсязі курсу "Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях".

Початок: СЦ.Б.10.

Основи макросоціології (СЦ.Б.12)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 7 трим., іспит, Хмелько В.Є.

Основи соціологічних теорій виникнення, історичного розвитку та типологізації людських суспільств; проблеми соціогенезу, соціокультуральної еволюції, структури людства як системи суспільств; сучасні погляди стосовно будови суспільства, його макроструктур, соціальних інституцій, їхніх макросоціальних змін та перспектив, що прогножуються.

Соціологія масових комунікацій (СЦ.Б.13)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Осовський В.Л.

Аналіз соціальних функцій мас медіа як однієї з найбільш впливових інституцій сучасного суспільства. Сучасні соціологічні концепції діяльності мас медіа, стратегії впливу комунікатора на формування суспільної свідомості, зокрема громадської думки, моделі дослідження ефективності формуючої функції засобів масової комунікації. Зовнішні та внутрішні умови перетворення засобів масової інформації в засоби масової комунікації в посттоталітарних суспільствах.

Вступ до сучасних соціологічних теорій (СЦ.Б.14)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П.В.

Найважливіші напрямки нового теоретичного руху в сучасній соціології. Аналіз того, як соціальна теорія в умовах "постмодерної кондиції" (Ж.Ф.Льотар), намагається розробити нові засоби для осягнення соціальної реальності, радикально міняючи свої теоретико-епістемологічні засади. Основні теоретичні припущення сучасної соціологічної теорії і філософії соціальних наук, концептуальний апарат новітніх соціальних теорій в історико-соціологічному і теоретичному аналізі. Основні праці представників сучасної західної соціологічної думки.

Початок: СЦ.Б.4, 9.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.15)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Оксамитна С.М.

Основні теоретико-методологічні підходи до інтерпретації соціальної структури в соціології. Основні елементи соціальної структури: статуси, ролі, соціальні організації, інституції, групи. Концепції та емпіричні дослідження соціальної стратифікації, класової структури та соціальної мобільності.

Соціологія громадської думки (СЦ.Б.16)

7 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Осовський В.Л.

Основні поняття теорії громадської думки, методологічне та методичне забезпечення ідентифікації стану та динаміки громадської думки, механізмів її формування в умовах суспільства, що трансформується.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів -20)

Основи "паблік рилейшнз" (СЦ.Б.51)

1,5 зал.б., 3 год./тиж., 2 трим., іспит, Глебова Л.М.

Основні теоретичні засади "public relations"(nP). Цілі, напрямки, об'єкти діяльності, методи та форми стратегічного менеджменту ПР. Особливості інституту ПР у діяльності громадських організацій, сфері бізнесу, політичних та виборчих відносин. Проблема створення іміджу організації, питання Personal Public Relation: створення особистого іміджу, лідерства, пошуку шляхів розв'язання конфліктів, розвитку культури міжособистісних взаємин.

Історія соціологічної думки в Україні (СЦ.Б.52)

1 зал.б., 3 год./тиж., 9 трим., іспит, Погорілий О.І.

Питання формування і розвитку соціологічної думки в Україні. Аналізується українська “просоціологія” (соціологічні ідеї Г.Сковороди та діячів Кирило-Мефодіївського товариства, перших істориків України, Михайла Драгоманова, Івана Франка, Олександра Потебні) та академічний етап української соціології (Михайло Грушевський, Микита Шаповал, В’ячеслав Липін). Розглядається значення класичної спадщини для сучасної соціологічної думки в Україні.
Початок: СЦ.Б.4, 9.

Соціологія шлюбу та сім’ї (СЦ.Б.53)

1, 5 зал.б., 4 год./тиж., 9 трим., залік.

Соціологія сім’ї та шлюбу вивчає походження, функції та еволюцію сім’ї, сім’ю як соціальний інститут, життєвий цикл сім’ї, типи сімей та сімейних організацій у соціологічному вимірі, типи сімейної та шлюбної поведінки, конфлікти в сім’ї, позашлюбні згоди тощо.

Соціологія міста та села (СЦ.Б.54)

1, 5 зал.б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Соціологія міста та села вивчає територіальну, соціальну спільноту, стратифікацію міського та сільського населення, просторові аспекти соціальної мобільності, соціальну дезорієнтацію та маргінальні групи.

Соціологія освіти (СЦ.Б.55)

1, 5 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., залік, Гавриленко ІМ.

Здійснюється соціологічний аналіз системи освіти. Вона розглядається як сукупність педагогічних відносин, соціогрупова структура, множина навчальних соціальних організацій та особливий соціальний інститут. Досліджується освітня ситуація в сучасному українському суспільстві.

Соціологія культури (СЦ.Б.56)

3 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Семашко О.М.

Курс покликаний дати синтез знань теорії історії та практики емпіричних досліджень культури, узагальнення принципів дослідження культури в її західних і вітчизняних традиціях, ознайомлення з методикою і технікою сучасних соціокультурних досліджень. Близько третини курсу присвячено узагальненню досвіду досліджень нової соціокультурної реальності в Україні, розгляду соціологічного забезпечення реформ у сфері культури. Курс передбачає засвоєння засад методики і техніки соціологічних досліджень культури, проблемні зустрічі з діячами культури, проведення емпіричних соціокультурних спостережень, узагальнення досвіду культурних інновацій.

Політична соціологія (СЦ.Б.57)

1, 5 зал.б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кутуєв П.В.

Основні поняття, процеси та знахідки у світовій літературі з політичної соціології із зосередженням на явищах та процесах, що відбуваються в Україні та в інших посткомуністичних суспільствах Центральної та Східної Європи. Сюжети аналізу включатимуть політичну ідеологію, соціальну нерівність, політичну поведінку, політичні партії, групи тиску, принципи та інститут демократії, політичні системи та соціальні рухи.

Соціологія статі (СЦ.М.58)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Оксамитна С.М.

Сучасні теоретичні концепції та дослідження тендерної диференціації і стратифікації у суспільстві. Вплив біологічних, психологічних та соціальних чинників на тендерну диференціацію та наслідки типізації за статтю для індивіда й суспільства. Теми, що розглядаються, включають тендерну соціалізацію, нерівність, сексуальність, соціальну політику в суспільстві. Передбачається знайомство з основними напрямками сучасного фемінізму.

Соціологія мистецтва (СЦ.Б.59)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Семашко О.М.

Курс є систематичним викладом тематики однієї з галузей соціології з наміром знайти синтез західної та вітчизняної традицій вивчення предмета. Теорія предмета поєднується з розглядом емпіричного вивчення художньої культури, ознайомлення з методикою і технікою соціологічних досліджень мистецтва. Узагальнення досвіду емпіричних соціологічних досліджень художнього життя України 70-90-х років. Курс передбачає, крім традиційних, такі форми знань: “круглі столи”, співбесіди з провідними вітчизняними митцями, мистецтвознавцями, критиками, проведення соціологічних короточасних спостережень нових явищ художнього життя.

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються кафедрою соціології студентам усіх бакалаврських програм

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (MINOR)

СОЦІОЛОГІЯ

а) нормативні дисципліни

- Соціологія -1(с) - СЦ.Б.2 - 1 зал. б.
- Соціологія - 2 - СЦ.М.3 - 2 зал. б.
- Історія соціології - 1 - СЦ.Б.4 - 3 зал. б.
- Методологія і методи соціологічних досліджень - СЦ.Б.5 - 2 зал. б.
- Основи макросоціології - СЦ.Б.15 - 1, 5 зал.б.

б) вибіркові професійно орієнтовані дисципліни - 9 залікових балів

- Соціальна структура суспільства - СЦ.Б.16 - 2 зал.б.
- Історія соціологічної думки в Україні - СЦ.Б.13 - 1 зал.б.
- Математико-статистичні методи в соціології - СЦ.Б.12 - 2 зал.б.
- Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях - СЦ.Б.10 - 2 зал.б.
- Історія соціології-2 - СЦ.Б.9 - 2 зал.б.
- Соціологія громадської думки - СЦ.Б.17 - 1 зал.б.
- Соціологія шлюбу та сім'ї - СЦ.Б.53
- Соціологія міста та села - СЦ.Б.54
- Соціологія освіти - СЦ.Б.55
- Соціологія культури - СЦ.Б.56 - 3 зал.б.
- Політична соціологія - СЦ.Б.57 - 1, 5 зал.б.
- Соціологія мистецтва - СЦ.Б.59 - 3 зал.б.
- Соціологія масових комунікацій - СЦ.Б.14 - 1, 5 зал.б.
- Соціологія статі - СЦ.Б.58 - 3 зал.б.
- Вступ до сучасних соціологічних теорій - СЦ.Б.15 - 1, 5 зал.б.

Загальна кількість залікових балів, яку потрібно набрати, щоб отримати minor - 19

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються кафедрою соціології студентам усіх бакалаврських програм

Соціологія-1 (СЦ.Б.1)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік Осовський В.Л., Оксамитна С.М., Карук В.П.

Соціологія-1 (с) (СЦ.Б.2)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік Осовський В.Л., Оксамитна С.М., Карук В.П.

Курс є додатковим до курсу "Соціологія-1".

Соціологія-2 (СЦ.Б.3)

2зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Осовський В.Л., Карук В.П.

Продовження: СЦ.Б.5, СЦ.Б.15, СЦ.Б.16, інші спеціалізовані курси соціології.

Історія соціології-1 (СЦ.Б.4)

3 зал. б., 3 год./тиж., 4, 5 трим., Погорілий О.І.

Історія соціології-2 (СЦ.Б.9)

2зал.б., 2 год./тиж., 7, 8 трим., Кутуєв П.В.

Основи макросоціології (СЦ.Б.12)

1, 5зал.б., 3 год./тиж., 11 трим., іспит, Хмелько В.Є.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.15)

2зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Оксамитна С.М.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Соціологія-1 (с) (СЦ.Б.2)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік Оссовський В.Л., Оксамитна С.М., Карук В.П.

Курс є додатковим до курсу "Соціологія-1".

Соціологія-2 (СЦ.М.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Оссовський В.Л., Карук В.П.

Продовження: СЦ.Б.5, 16, інші спеціалізовані курси соціології.

Методологія і методи соціологічних досліджень (СЦ.Б.5)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4-5 трим., іспит, Паніотто В.І.

Початок: СЦ.Б.2, 5, 16.

Загальна і вікова психологія (СР.Б.1)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Коцюба А.І.

Механізми та закономірності психічної діяльності людини. Основні теорії психічного розвитку людини, вікові періоди та кризи. Роль соціальних і біологічних чинників у процесі розвитку.

Курс є початковим.

Продовження: СР.Б.2.

Психологія особистості (СР.Б.2)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Коцюба А.І.

Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, що мали вплив на світову практику соціальної роботи.

Початок: СР.Б.1.

Продовження: СЦ.Б.7, 14.

Вступ до соціальної роботи (СР.Б.3)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Гога І. М.

Основні аспекти професійної діяльності: фахові знання, навички та цінності; вимоги щодо професійних та особистих якостей соціального працівника; етичні засади соціальної роботи; основні групи клієнтів соціальної сфери. Фази процесу соціальної роботи. Аспекти професійних та міжпрофесійних меж, особливості командної та мультидисциплінарної роботи, заходи попередження та зменшення стресу та вигорання.

Продовження: СР.Б.5.

Базові навички спілкування-1 (СР.Б.4)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Грига І. М.

Навички уважної поведінки, запитання в розмові, навички рефлексивного слухання, спостереження, встановлення та віддзеркалення почуттів. П'ятикрокова структура інтерв'ю.

Продовження: СР.Б.16.

Соціальна психологія (СЦ.Б.7)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит.

Теорії та методи соціальної роботи (СР.Б.5)

3,5 зал. б., 4 год./тиж. - 7 трим., 3 год./тиж. - 8 трим., залік, іспит, Грига І. М.

Теоретичні засади соціальної роботи. Особливості застосування різних теорій та моделей на практиці. Індивідуальні, групові форми роботи та догляду, методи догляду та роботи у громаді.

Початок: СР.Б.3

Продовження: СР.Б.8, 11, 12, 13, 17-22.

Основи соціальної політики (СР.Б.6)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 трим., іспит, Іванова О.Л.

Основні поняття соціальної політики. Передумови та складові соціальної політики.

Продовження: СР.Б.10.

Правові основи соціальної роботи (СР.Б.7)

2 зал. б., 7 год./тиж., 9 трим., іспит, Шнейдіна С.Г.

Державні закони як правова база соціальної роботи; закони та підзаконні акти, що регулюють соціальний захист різних груп населення (діти, молодь, сім'я, пенсіонери, інваліди та ін.).

Робота зі спеціальними групами клієнтів (СР.Б.8)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Кабаченко Н.В.

Особливі групи клієнтів соціальної роботи: люди з вадами, бездомні, ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД, діти-сироти, люди, які мають залежність від хімічних речовин, біженці, в'язні та звільнені з ув'язнення, люди похилого віку. Специфічні потреби, принципи та критерії вибору ефективних методів втручання в роботі. Початок: СР.Б.3, 5.

Технологія наукового дослідження (СР.Б.9)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік, Полтавець В.І.

Курс покликаний надати допомогу студентам у написанні наукової роботи. Протягом курсу студенти складають власний проект дослідження, вивчають структуру та правила оформлення наукової роботи, окремих її глав та розділів, бібліографії тощо.

Соціальна політика в Україні (СР.Б.10)

3 зал.б., 6 год./тиж. 10 трим., іспит, Іванова О.Л.

Соціальна політика, що діє в Україні. Передумови формування, напрямки та загальні принципи; законодавче, інституційне забезпечення та фінансування; аналіз; планування та розробка окремих соціальних програм та напрямків реформування соціальної політики України.

Початок: СР.Б.6.

Соціальна робота з індивідами та сім'ями (СР.Б.11)

2 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Робота з окремими випадками (case work), методи та моделі втручання, індивідуальне та сімейне консультування. Проблеми зловживання в сім'ях; роль кризових центрів.

Початок: СР.Б.3, 5.

Соціальна робота з групами, організаціями та громадами (СР.Б.12)

2 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит.

Види та форми групової роботи, їх застосування в роботі з різними групами клієнтів. Організація груп самопомогі з метою представництва власних інтересів. Проекти розвитку місцевих громад. Заснування недержавних організацій.

Початок: СР.Б.3, 5.

Соціальна робота з людьми похилого віку (СР.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., іспит, Кабаченко Н.В.

Розуміння специфіки роботи з літніми людьми з огляду на вікові психологічні і фізичні особливості та потреби. Стереотипи, що існують у суспільстві. Врахування прогресивного міжнародного досвіду роботи з цією категорією людей.

Початок: СР.Б.3, 5.

Курсова робота

0.5 зал.б., 8 трим.

Вибіркові професійно орієнтовані дисципліни, що викладаються у департаменті (мінімальна кількість залікових балів -16)**Математичні методи та комп'ютерні засоби в соціологічних дослідженнях (СЦ.Б.12)**

2 зал.б, 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Горбачик А.П.

Групова робота (СР.Б.14)

1 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Коцюба А.І.

Теоретичне і методичне підґрунтя групової психологічної роботи, надання досвіду участі у навчальній психокорекційній групі в межах таких підходів як груповий аналіз, гештальттерапія, психодрама та клієнтцентрована терапія.

Початок: СР.Б.1, 2.

Валеологія (СР.Б.15)

1 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік.

Поняття по здоров'я та хворобу. Міжнародна класифікація хвороб (МКХ-10). Методи допомоги при невідкладних станах. Організація системи охорони здоров'я. Соціальні чинники виникнення хвороб та їхні соціальні наслідки. Основи здорового способу життя.

Базові навички спілкування-2 (СР.Б.16)

1 зал. б., 2 год./тиж., 8 три м., залік, Грига ІМ.

Складні комунікативні навички: фокусування розмови, конфронтація, розвиток, виділення та віддзеркалення значення, навички впливу. Робота з відеоматеріалом та індивідуальні консультації.

Початок: СР.Б.4.

Основи менеджменту (СР.Б.17)

2.5 зал. б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Іванова О.Л.

Основні принципи менеджменту. Сучасні концепції практичного менеджменту. Менеджмент організацій.

Волонтерство у соціальній роботі (СР.Б.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Уявлення про історичний аспект добровільництва, мотивація волонтерів та шляхи їхнього залучення до виконання завдань соціальної роботи. Принципи професійної підготовки та організації роботи волонтерів.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота в охороні психічного здоров'я (СР.Б.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 10 трим., залік.

Соціальні чинники в маніфестації та перебігу психічних захворювань. Деінституціоналізація, догляд у громаді. Значення різних форм догляду, що надаються в денних центрах, резидентних установах, кризових центрах, притулках. Роль груп самопомогі в представництві інтересів користувачів системи охорони психічного здоров'я.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота з дітьми та молоддю (СР.Б.20)

1 зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік.

Зміст та форми роботи служб для молоді. Попередження негативних явищ серед дітей та молоді. Роль недержавних організацій у роботі з сім'ями, в яких є діти з вадами, та дітьми-сиротами. Сучасні методи догляду та утримання дітей: тимчасовий догляд, усиновлення, влаштування в будинки сімейного типу.

Початок: СР.М.4, СР.М.5.

Соціальна робота в охороні здоров'я (СР.Б.21)

І зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Гріга ІМ.

Біопсихосоціальні аспекти хвороби, профілактичний та реабілітаційний напрямки соціальної роботи у сфері охорони соматичного та психічного здоров'я, аспекти танатології, особливості роботи з вмираючими та їхніми родичами.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна структура суспільства (СЦ.Б.15)

2зал.б., 4год./тиж., 11 трим., іспит, Оксамитна С.М.

Соціальна робота з інвалідами (СР.Б.22)

Ізал.б., 2год./тиж., 11 трим., залік.

Специфічні проблеми та потреби людей з різними вадами. Соціальний захист інвалідів. Організації та установи, що здійснюють догляд за людьми з вадами та представляють їхні інтереси.

Початок: СР.М.4, СР.М.5.

ПРАКТИКИ

Ознайомча практика (СР.Б.23)

3 зал. б., 36 год./тиж., 6 трим.

Відбудуватиметься протягом 3-х тижнів після літнього триместру. Знайомство з державними та недержавними установами, а також службами, що надають соціальні послуги вразливим категоріям населення.

Продовження: СР.Б.24, 25.

Навчальна практика (СР.Б.24)

11 зал. б., 10год./тиж., 7-10 трим., залік.

Існуюча система надання послуг та аналіз діяльності організацій, які займаються соціальною роботою в м.Києві. Відпрацьовуються конкретні навички та методи соціальної роботи.

Початок: СР.Б.23.

Продовження: СР.Б.25.

Навчально-дослідницький практикум (СР.Б.25)

6 зал. б., 18 год./тиж., 11 трим.

Забезпечує умови для виконання кваліфікаційної роботи: збір первинного матеріалу.

Початок: СР.Б.23, 24.

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються Школою соціальної роботи студентам усіх бакалаврських програм**Вступ до соціальної роботи (СР.Б.3)**

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Грига І. М.

Психологія особистості (СР.Б.2)

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., іспит, Коцюба А.І.

Загальна і вікова психологія (СР.Б.1)

2 зал. б., 4 год./тиж., 4 трим., іспит, Коцюба А.І.

Основи психології та педагогіки (СР.Б.26)

І зал. б., 3 год./тиж., 9 трим., залік.

Основи психологічних та педагогічних знань: закономірності психічної діяльності, теорії психічного розвитку людини, вікові періоди та кризи, психологічні теорії особистості та її поведінки, теорії виховання та навчання.

Базові навички спілкування-1 (СР.Б.4)

1 зал. б., 2 год./тиж., 7 трим., залік, Грига І. М.

Порівняльна педагогіка (СР.Б.27)

І зал. б., 2 год./тиж., 11 трим., залік, Дем'янчук О.П.

Теоретичні засади порівняльних досліджень. Системи освіти у державах з різним рівнем розвитку. Можливі системи освіти для майбутнього суспільства.

Шкільна педагогіка - СР.Б.28

2 зал. б., 4 год./тиж., 6 або 9 трим., залік, Голубєва М.О.

Основні питання теорії виховання та теорії навчання (дидактики). Сучасні проблеми форм, методів, принципів і технологій навчання.

МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ**СОЦІОЛОГІЯ**

Кафедра соціології НаУКМА пропонує дворічну магістерську програму із соціології, де основна увага приділена проблемам методології і методам соціологічних досліджень, класичній і сучасній соціологічній теорії, соціології перехідних суспільств та окремим галузевим соціологіям. Програма націлена на формування у слухачів поглибленого розуміння соціальних процесів у сучасному суспільстві, вдосконалення володіння новітніми дослідницькими методами, створення передумов для глибших порівняльних досліджень соціальної структури і соціальних трансформацій.

Магістр-соціолог зможе працювати в будь-якому науково-дослідному центрі соціологічного профілю, викладати у вищій школі, працювати референтом, науковим консультантом у державних та громадських установах, редактором або керівником відповідних підрозділів видавництва, засобів масової інформації, організовувати соціологічні дослідження у співдружності із зарубіжними вченими.

*Керівник -***Хмелько Валерій Євгенович**
доктор філософських наук.

Перший рік навчання

Класичні соціологічні теорії (СЦ.М.2)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, *Погорілий О.І.*

Класична спадщина світової соціологічної думки від античності до початку ХХ століття. Аналіз теоретичного змісту соціальних вчень Т. Гоббса, Ж.-Ж. Руссо, Т. Монтеск'є, позитивізму О. Канта, еволюціоністської соціології Г. Спенсера, соціологічних поглядів К. Маркса і А. де Токвіля. Соціологічна спадщина Е. Дюркгейма, М. Вебера, В. Парето та представників психологічної соціології.

Теорії суспільства та його еволюції (СЦ.М.3)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, *Хмелько В.Є.*

Макросоціальна будова людських суспільств та їхні історичні зміни. Систематичне порівняння між суспільствами різних типів з наголосом на логіці їхнього соціокультурального розвитку. Загальні теорії історичних соціальних систем та соціальної еволюції. Основні ідеї таких макросоціологічних концепцій, як еколого-еволюційна теорія та теорія "цивілізаційних хвиль".

Соціальні структури та особистість (СЦ.М.4)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Хмелько В.Є.*

Оглядається дослідницька література стосовно взаємозв'язків між соціальними структурами та особистістю із зосередженням на таких проблемах, як концептуалізація соціально-класової, професійної, етнічної структур та особистості як внутрішньої системи регуляції соціальної поведінки людини. Соціологічні методи виміру когнітивних та емоційно-мотиваційних характеристик соціально-психологічних диспозицій особистості.

Сучасні соціологічні теорії (СЦ.М.5)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Танчер В.В.*

Аналіз сучасних теоретичних підходів у соціології, такі теорії соціальної дії, як структурний функціоналізм, знаковий ("символічний") інтеракціонізм, соціальний біхевіоризм, феноменологічна соціологія, етнометодологія, неомарксизм, критична теорія. Методологічні та філософські проблеми, що стосуються тих теоретичних підходів, які розглядаються.

Сучасні дослідження соціальної стратифікації (СЦ.М.6)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, *Оксамитна С.М.*

Дослідження та теорії соціальної стратифікації з наголосом на класичні та сучасні теорії соціальних класів та на новітні емпіричні дослідження соціальної нерівності та нерівності можливостей. Дослідження стратифікації за статтю, расою та етнічним походженням. Міжпоколінна та внутрішньопоколінна соціальна мобільність.

Соціологічні дослідження громадської думки в Україні (СЦ.М.10)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, *Оссовський В.Л.*

Ставлення та ціннісні орієнтації, їхні зміни; аналіз відповідної літератури та вихідних емпіричних даних; співвідношення ставлень і цінностей з поведінковими орієнтаціями; інтерпретація запитань в опитувальнику як індикаторів ставлень та цінностей; вивчення форм електоральної поведінки; пристосування до нового інституціонального порядку; ставлення до інших націй та міжнародних організацій.

Методи сітьового аналізу соціальних структур (СЦ.М.9)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, *Оксамитна С.М.*

Вихідні теоретико-методологічні положення сучасного сітьового аналізу. Особливості збору та інтерпретації соціометричних та інших сітьових даних. Відмінності егоцентричних та загальних мереж, методи аналізу клік, структурної еквівалентності, таблиць щільності, рівноваги влади та обміну.

Вибіркові методи у соціологічних дослідженнях (СЦ.М.8)

2 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, *Паніотто В.І.*

Уявлення про вибірковий метод у соціальних науках та побудова вибірки для проведення деяких з найбільш поширених типів соціологічних досліджень. Поняття математичної статистики необхідні для розуміння курсу (нормальний розподіл, репрезентативність тощо) та типи вибірок. Методи розрахунку похибки вибірки для простих випадкових вибірок (SRS), а також дизайн-ефект для розрахунку похибки стратифікованих, кластерних та багатоступінчатих вибірок (зокрема, вибірок з ймовірністю, що пропорційна розміру - PPS). Організаційні питання побудови вибірок.

Методика соціологічних досліджень: сучасні кількісні методи (СЦ.М.7)

3,5 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Горбачик А.П.

Поглиблене вивчення методів багатомірної статистики та їхнє практичне застосування в аналізі соціологічних даних. Аналіз номінальних даних. Факторний та кластерний аналіз, логлінійна модель, дискримінантний аналіз, багатовимірне шкалювання, логістична регресія. Практичні заняття проводяться в середовищі пакету SPSS Для нормального засвоєння курсу необхідним є знайомство з основами кількісного аналізу емпіричних даних та володіння навичками самостійного комп'ютерного аналізу даних в обсязі курсу "Статистичні методи та комп'ютерні засоби в соціальних дослідженнях".

Вибіркові дисципліни:**Особливості процесів у public relations в умовах радикальних соціальних змін (СЦ.М.51)**

2зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Глебова Л.М.

Основні теоретичні засади та технології сучасного "паблік рилейшнз" (ПР). Досягнення світової теорії, практики та етики ПР; завдання, принципи та особливості розвитку ПР в умовах радикальних соціальних змін. Практичні навички роботи в галузі ПР. Теорія комунікації. Застосування ПР-технологій для налагодження гармонійних взаємовідносин з ЗМІ, різними колами громадськості, сферою бізнесу, політики та для розвитку культури ділового спілкування і досягнення особистого успіху. Формуванню критичного мислення у слухачів сприятиме проведення тематичних семінарів, тренінгів та диспутів.

Соціальні проблеми та соціальна політика (СЦ.М.1)

2зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., іспит, Осовський В.Л.

Природа, складові фактори та наслідки соціальних проблем, їх можливе вирішення через соціальну політику із зосередженням на проблемах безробіття, соціальних відхилень, бідності та статусу людей похилого віку.

Другий рік навчання**Вибіркові дисципліни****Моделювання та прогнозування соціальних процесів (СЦ.М.2)**

2зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4 трим., іспит, Паніотто В.І.

Мета курсу - підвищення загальної соціологічної культури та розширення кругозору студентів, навчити методам побудови простих регресійних моделей і дати знання достатні для роботи з математиками над побудовою більш складних моделей. Динамічні ряди, регресійні моделі, експертні оцінки, глобальні моделі (Римський клуб, роботи Форрестера, Медоуза), синергетичний підхід (модель суспільного виробництва життя), імітаційні моделі (прогнозування цінносних орієнтацій), моделювання особи (роботи групи Амосова), застосування теорії графів (динаміка міжособистих стосунків у малих групах) та експертні системи.

Моделі структурних рівнянь в аналізі соціологічної інформації (СЦ.М.8)

1, 5 зал. б., 4 год./тиж., 3 або 4, 5 трим., залік, Лизогуб І.Ю.

Неофункціоналізм у сучасній соціологічній теорії (СЦ.М.4)

1, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Кутуєв П.В.

Неофункціоналізм як один з найважливіших напрямків нового теоретичного руху в сучасній соціології. Аналіз соціальної теорії в умовах "постмодерної кондиції" (Ж.Ф.Льотар, нові засоби для осягнення соціальної реальності, радикальні зміни теоретико-епістемологічних засад. Основні теоретичні припущення в контексті сучасної соціологічної теорії і філософії соціальних наук, концептуальний апарат в історико-соціологічному і теоретичному аналізі, основні праці представників неофункціоналізму.

Соціологія статі (СЦ.М.5)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Оксамитна С.М.

Сучасні теоретичні концепції та дослідження тендерної диференціації і стратифікації у суспільстві. Вплив біологічних, психологічних та соціальних чинників на тендерну диференціацію та наслідки типізації за статтю для індивіда й суспільства. Тендерна соціалізація, нерівність, сексуальність, соціальна політика в суспільстві. Основні напрямки сучасного фемінізму.

Соціально-культурні трансформації та їхні особливості в сучасній Україні (СЦ.М.21)

3, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Семашко О.М.

Проблеми модернізації та соціальних змін у соціальній філософії (СЦ.М.23)

1, 5 зал. б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит.

Політична соціологія суспільної трансформації: сучасна Україна у порівняльно-історичному контексті (СЦ.М.7)

3,5 зал.б., 4 год./тиж., 4 або 5 трим., іспит, Кутуєв П.В.

Висвітлення найважливіших концептуальних схем політичної соціології, що мають запропонувати пояснення процесам політичного розвитку, соціальним революціям, поняттям “панування” і “політичний режим”. Теоретичний аналіз ленінських і постленінських режимів у порівняльній перспективі і на матеріалі України зокрема. Перспективи розвитку громадянського суспільства, демократичних інституцій і політичної культури у постленінській Україні в контексті теорій модернізації і суспільної трансформації.

СОЦІАЛЬНА РОБОТА

Програма є першою в Україні магістерською програмою підготовки фахівців соціальної роботи та соціальної політики. Дворічна програма, що пропонується у магістеріумі Школи соціальної роботи, створена для того, щоб після її опанування випускники могли ефективно працювати на адміністративних посадах в системі соціального захисту населення України або успішно здійснювати наукову та викладацьку діяльність. Перший рік навчання дає можливість дістати комплекс теоретичних знань з соціальної роботи і соціальної політики, соціології, психології, права під час вивчення спецкурсів, що були розроблені безпосередньо для соціальних працівників. Значна частина навчального курсу відводиться на практичну (навчальна, виробнича та дослідницька практики) та самостійну підготовку, яка містить аудиторні практичні заняття і “польову” практику з соціальної робо-

ти у соціальних службах, закладах освіти, медичних та інших установах, а також самостійну науково-дослідну роботу. Відмінною рисою другого року навчання є те, що більше часу студенти витрачають на практичну роботу, а також працюють над дослідницьким проектом, в якому запроваджують та аналізують новітні ідеї щодо вирішення соціальних проблем окремих груп населення України.

Оскільки до магістеріуму вступають особи, які мають вищу освіту у споріднених із соціальною роботою галузях (педагогіка, соціологія, медицина та ін.), то деякі курси є однаковими для слухачів бакалаврату і магістеріуму, тому мають подвійний шифр. Водночас, певні курси викладаються тільки в магістеріумі.

Керівник -

Полтавець Володимир Іванович
доктор медичних наук, професор.

Перший рік навчання**Вступ до соціальної роботи (СР.М.4) (СР.Б.3)**

2 зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., залік, Грига І. М.

Продовження: СР.М.5.

Теорії та методи соціальної роботи (СР.М.15) (СР.Б.5)

3 зал. б., 4 год./тиж., 2, 3 трим., іспит, Грига І.М.

Початок: СР.М.4.

Продовження: СР.М.6, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 32.

Основи соціальної політики (СР.М.10) (СР.Б.6)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Іванова О.Л..

Продовження: СР.М.11

Соціальна політика в Україні (СР.М.11) (СР.Б.10)

3 зал. б., 2 год./тиж. 1 трим., 4 год./тиж. 2 трим., іспит, Іванова О.Л.

Початок: СР.М.10.

Методи досліджень у соціальній роботі (СР.М.6)

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Кабаченко Н.В.

Основні науково-методичні підходи до визначення, моніторингу та оцінювання соціальних потреб і проблем окремого клієнта чи соціальних груп з метою визначення фокусу втручання у соціальній роботі з ними; методи та критерії оцінки проведеної соціальної роботи.

Початок: СР.М.4, 5.

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.7)

2 зал. б., 2 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Семігіна Т.В.

Прикладні аспекти організації та впровадження нових підходів і методів соціальної роботи у вітчизняній та міжнародній практиці. Критичний аналіз тенденцій формування соціальної політики в Україні.

Соціологія для соціальних працівників (СР.М.13)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит.

Основи соціології та соціологічні підходи до вивчення проблем суспільства, груп та особистості.

Продовження: СР.М.6

Правове регулювання соціальних відносин (СР.М.9)

3 зал. б., 4 год./тиж., 1, 2 трим., залік, іспит, Шнейдіна С.Г.

Принципи правового регулювання соціальних відносин. Законодаче забезпечення соціального захисту в Україні.

Загальна психологія та психологія розвитку (СР.М.14)

1 зал. б., 2 год./тиж., 1 трим., залік, Коцюба А.І.

Основні механізми та закономірності психічної діяльності. Пізнавальні процеси. Теорії психічного розвитку, вплив на процес розвитку соціальних і біологічних факторів. Критерії нормального і аномального психічного розвитку, сензитивні періоди та вікові кризи.

Продовження: СР.М.16, 18.

Психологія особистості (СР.М.16) (СР.Б.2)

2 зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Коцюба А.І.

- Основні наукові психологічні теорії особистості та поведінки, які мали вплив на світову практику соціальної роботи.

Початок: СР.М.14

Продовження: СР.М.17, 19.

Соціальна психологія (СР.М.18) (СР.Б.7)

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

Соціально-психологічний аналіз великих та малих груп у суспільстві, групової динаміки, міжособистісних стосунків, закономірностей соціального розвитку особистості з метою використання набутих знань у соціальній роботі з індивідом та групою.

Початок: СР.М.14.

Технологія підготовки наукової роботи (СР.М.3)

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Полтавець В.І.

ПРАКТИКИ**Навчальна практика (СР.М.20) (СР.Б.24)**

1, 5 зал. б., 6 год./тиж., 1 трим., Бойко А.М.

Виробнича практика (СР.М.31)

4, 5 зал. б., 6, 12 год./тиж., 2, 3 трим., Бойко А.М.

Спрямована на формування навичок професійної діяльності. Базами практик студентів є установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди. Процесом соціальної роботи, який є основою викладання практичної соціальної роботи, а також методи соціальної роботи.

Початок: СР.М.20

Продовження: СР.М.23.

Вибіркові дисципліни:**Групова робота (СР.М.17) (СР.Б.14)**

1 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Коцюба А. І.

Початок: СР.М.16

Соціальна робота в охороні здоров'я (СР.М.24)

1 зал. б., 2 год./тиж., 3 трим., залік, Грига ІМ.

Початок: СР.М.4, 5.

Менеджмент у соціальній роботі (СР.М.32)

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік, Іванова О.Л.

Сучасні концепції практичного менеджменту в соціальній роботі та можливості їхнього використання в управлінській діяльності, принципи формування команди професіоналів, методика розробки та оцінювання соціальних програм.

Початок: СР.М.4, 5.

Другий рік навчання**Соціальна робота зі спеціальними групами клієнтів (СР.М.26)**

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н.В.

Особливі групи клієнтів соціальної роботи: люди з вадами, діти-сироти, бездомні, ВІЛ-інфіковані та хворі на СНІД, люди, які мають залежність, літні люди, біженці, в'язні та звільнені з ув'язнення тощо. Їхні специфічні потреби, методи роботи.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна психіатрія (СР.М.19)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Полтавець В.І.

Курс забезпечує необхідні для соціального працівника знання про вплив соціального оточення на розвиток психічних захворювань, а також на корекцію, лікування та адаптацію психічно хворих людей у суспільстві.

Початок: СР.М.16.

Проблеми трансформації соціальної сфери (СР.М.7)

2 зал. б., 2 год./тиж., 4, 5 трим., залік, Семигіна Т.В.

Дослідницька практика (СР.М.28)

9 зал. б., 12 год./тиж., 4, 5 трим., Бойко А.М.

Збирання первинного матеріалу та дослідження, що завершуються написанням і захистом кваліфікаційної роботи. Базами дослідницької практики є установи соціального захисту, соціальні служби, медичні заклади, недержавні організації та фонди.

Початок: СР.М.4, 5, 3, 6.

Вибіркові дисципліни:**Прикладна персонологія (СР.М.8)**

2 зал. б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Грига І.М.

Теоретичні аспекти інтенціонального інтерв'ювання та консультування, аналіз власної манери спілкування, усвідомлення переваг та недоліків, оволодіння мікротехніками комунікації та навичками інтерв'ювання та консультування.

Соціальна робота з ВІЛ/СНІД особами (СР.М.25)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бойко А.М.

Епідеміологічні дані про захворюваність на СНІД та розповсюдження ВІЛ-інфекції, шляхи її передачі та групи ризику зараження, соціально-психологічні аспекти СНІДу та ВІЛ-інфекції, основні методи профілактики та втручання, навички та цінності, що є пріоритетним у соціальній роботі з людьми з ВІЛ/СНІДом.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота з людьми похилого віку (СР.М.23) (СР.Б.13)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Кабаченко Н.В.

Початок: СР.М.4, 5.

Волонтерство у соціальній роботі (СР.М.30) (СР.Б.18)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік.

Початок: СР.М.4, 5.

Соціальна робота з наркозалежними (СР.М.29)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Бойко А.М.

Міжнародний та вітчизняний досвід роботи з людьми, які мають проблеми залежності від алкоголю або наркотиків та їхніми родичами, види та заходи профілактики залежностей, тенденції соціальної політики стосовно алкоголю та наркотиків в Україні та в розвинених країнах Європи.

Початок: СР.М.4, 5.

Педагогіка вищої школи (СР.М.34)

2зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Голубєва М.О.

Особливості організації навчання в сучасних вищих навчальних закладах України. Предметна, курсова, модульна система освіти. Підготовка та проведення лекцій, семінарських занять. Інноваційні технології у педагогіці вищої школи. Продовження: СР.М.33

Порівняльна педагогіка та міжнародна освіта (СР.М.33)

2зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Дем'янчук О.П.

Філософія та системи освіти в різних державах. Управління системами освіти. Дослідження реформування систем освіти. Освіта для майбутнього.

Початок: СР.М.34

Методика викладання соціальної роботи у вищій школі (СР.М.35)

1 зал. б., 2 год./тиж., 4 трим., залік, Голубєва М.О.

Інтерактивні методи викладання, практична орієнтованість дисципліни: ситуативні завдання, вивчення випадків, рольові ігри.

Курс є початковим.

Продовження: СР.М.22.

Педагогічна практика (СР.М.22)

1 зал. б., 2 год./тиж., 5 трим., Голубєва М.О.

Досвід організації навчального процесу, моніторингу та кінцевого оцінювання знань, види контролю якості знань та рейтингова система, особливості проведення лекцій та групових занять з використанням сучасних методів навчання в межах концепції Liberal Arts Education у системі вищої освіти.

Початок: СР.М.35.

Дисципліни вільного вибору, що пропонуються Школою соціальної роботи студентам усіх магістерських програм**Порівняльна педагогіка та міжнародна освіта (СР.М.33)**

2зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Дем'янчук О.П.

Педагогіка вищої школи (СР.М.34)

2зал. б., 4 год./тиж., 1 трим., іспит, Голубєва М.О.

Психологія особистості (СР.М.16) (СЦ.Б.2).

2зал. б., 4 год./тиж., 2 трим., іспит, Коцюба А.І.

Початок: СР.М.14.

Продовження: СР.М.17, СР.М.19.

Соціальна психологія (СР.М.18) (СЦ.Б.7).

1 зал. б., 4 год./тиж., 3 трим., залік.

ДЕПАРТАМЕНТ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ДКТ)

Керівник департаменту -
Глибовець Микола Миколайович
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(1 корпус, к.302, тел.463-69-85)

Створений у червні 1996 року на базі кафедри інформатики.

Основними завданнями департаменту є :

- забезпечення базової вищої освіти з фундаментальних напрямків сучасної кібернетики, інформатики та прикладної математики;
- підготовка фахівців широкого профілю, здатних розробити та впровадити складні комп'ютерні системи, застосовувати та впроваджувати системні методи та методи математичного моделювання при вирішенні завдань в економіці, управлінні, а також у теоретичних та прикладних науково-технічних дослідженнях.

До складу департаменту входять: кафедра інформатики, кафедра математики, допоміжні структурні одиниці.

Кафедра інформатики та кафедра математики забезпечують викладання основних дисциплін циклів "Інформатика", "Вища математика" на всіх факультетах Університету. Кафедри готують фахівців за напрямком базової вищої освіти "Комп'ютерні науки" з профілізацією на перехід до програм спеціаліста "Комп'ютеризовані системи обробки інформації та управління", "Інтелектуальні системи обробки інформації та прийняття рішень".

Планується започаткувати роботу

кафедри мережних технологій та мультимедійних систем. На сьогодні всі конкурентоспроможні інформаційні технології, по суті, є мережними комп'ютерними технологіями, а новітні професії програміста тісно пов'язані з обробкою аудіо, відео зображень.

Нині відбувається справжня реформа математичної освіти в напрямку розвитку прикладних дисциплін - програми підготовки спеціалістів з "актуарної математики", "індустріальної математики", "фінансової математики", "математичних методів у менеджменті" та інше. Особливо актуальними тут є математичні методи захисту інформації. Найбільш популярні системи RSA, система Рабіна та інші.

Планується відкриття спеціальності за професійним спрямуванням "Прикладна математика, системний аналіз та захист економічної інформації" (бакалавр). На ДКТ є всі умови для підготовки спеціалістів у даній галузі всіх трьох рівнів акредитації: бакалаврат, магістеріум, аспірантура. Зокрема, розроблена магістерська програма "Прикладна математика" включає в себе ґрунтовну математичну і комп'ютерну підготовку. Випускник магістеріуму буде підготовлений для проведення наукових досліджень у цих галузях, зокрема для вступу в аспірантуру і підготовки дисертації.

Відкрилася аспірантура за такими напрямками рубрикації ВАК України: 01.01.08- Математична логіка, теорія алгоритмів, дискретна математика; 05.13.06- Автоматизовані системи управління та прогресивні інформаційні системи; 05.13.12- Системи автоматизації проектування.

Серед напрямків науково-дослідної роботи департаменту чільне місце займає моделювання соціальних та економічних процесів, інтелектуальні системи обробки інформації, прийняття рішень і керування, а також прикладна математика, дискретний аналіз, сучасна математика.

Методист факультету -
Олецька Світлана Іванівна

**ПРОФЕСОРСЬКО-
ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:****КАФЕДРА ІНФОРМАТИКИ***Завідувач -***Глибовець Микола Миколайович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент*Методист -***Розбицька Ядвіга Францівна****Олецький Олексій Віталійович**
кандидат технічних наук, доцент**Спасителєва Світлана Олексіївна**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Тригуб Олександр Семенович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент**Попов Юрій Дмитрович**
доктор технічних наук, професор
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Дорошенко Анатолій Юхимович**
доктор фізико-математичних наук,
професор
(Інститут програмних систем)**Омельченко
Віталій Володимирович**
старший викладач**Кравченко Іван Васильович**
старший викладач**Кулябко Петро Петрович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Терещенко Василь Миколайович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Проценко
Володимир Семенович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Бойко Борис Іванович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Іваненко Віктор Іванович**
доктор технічних наук, професор
(Київський технічний університет "КПІ")**Кислоокій
Володимир Микитович**
кандидат технічних наук, доцент**Синявський
Олександр Леонідович**
доктор технічних наук**Бублик Володимир Васильович**
кандидат фізико-математичних
наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Ставровський Андрій Борисович**
кандидат фізико-математичних
наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Матвієнко
Володимир Тихонович**
кандидат фізико-математичних
наук, доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**Горохівський Семен Самуїлович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Інститут кібернетики НАН України)**Ляшко Володимир Іванович**
кандидат фізико-математичних
наук, доцент
(Інститут кібернетики НАН України)**Медведєв Михайло
Геннадійович**
асистент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)**КАФЕДРА МАТЕМАТИКИ***Завідувач -***Устименко
Василь Олександрович**
доктор фізико-математичних наук,
професор*Методист -***Мельник Софія Степанівна****Боднарчук Юрій Вікторович**
кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Митник Юрій Васильович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Вишенський**Володимир Андрійович**

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)

Любашенко Володимир

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Інститут математики НАН України)

Пилявська Ольга

кандидат фізико-математичних наук,
доцент

Оленко Андрій Якович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім. Т.Г.Шевченка)

Городній Михайло Федорович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський університет ім.Т.Г.Шевченка)

Шпортюк Володимир Григорович

кандидат фізико-математичних наук,
доцент
(Київський технічний університет "КПІ")

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОГРАМ НА ДЕПАРТАМЕНТІ

1. Освітньо-професійна**бакалаврська програма:****• 08.04 КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ**

Спеціальність - Комп'ютерні науки

Кваліфікація:

6.0804 Бакалавр комп'ютерних наук

2. Програми спеціаліста

**• 080401 КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ
СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ
ТА УПРАВЛІННЯ**

Кваліфікація:

7.080401 інженер-програміст.

**• 080405 ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ
ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ
І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ**

Кваліфікація:

7.080405 Інженер-програміст.

КОМП'ЮТЕРНІ НАУКИ

Цикл нормативних фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін

Основи матаналізу (МА.Б.01)

3 зал.б., 3 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Городній М.Ф.

Множини, функції, дійсні числа, теорія границь, неперервність. Диференціальне та інтегральне числення функції однієї змінної: принципи і застосування. Числові та функціональні ряди. Ряди Фур'є.
Продовження: МА.Б.10.

Методи та засоби комп'ютерних технологій (ІН.Б.02)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 1 трим., іспит, Тригуб О.С.

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до вивчення ряду спеціальних дисциплін за професійним спрямуванням - комп'ютерні науки.

Вивчення персональних комп'ютерів типу IBM PC, Apple Macintosh та використання комп'ютерних мереж. Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення: MS DOS, NC, Windows v.3.11, Windows'95, Windows'98, Word, Excel, Finder та Claris Works для Macintosh, Unix, Telnet, Pine, Netscape-комунікатор, Eudora тощо.

Загальна фізика (ФМ.Б.10)

3.5 зал. б., 4 год./тиж., 1,2 трим., іспит, Я щук В.М.

Основи дискретної математики (ІН.Б.04)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 2 трим., іспит, Кулябо П.П., Терещенко В.М.

Теорія множин. Алгебраїчні системи. Алгебра Буля та числення висловлювань. Теорія графів. Комбінаторика. Теорія скінчених автоматів.

Принципи роботи комп'ютерних систем (ІН.Б.05)

2зал.б., 4 год./тиж., 2 трим., залік, Олецький О.В.

Архітектура сучасних комп'ютерних систем та сучасні тенденції її розвитку.

Основні теоретичні положення на прикладі системи команд процесору Intel 8086/88. Самостійне написання і захист реферату, програмування завдань керування зовнішніми пристроями, іючаток ІН.Б.02.

Лено пов'язаний з курсами "Дискретна математика", "Теорія алгоритмів і математична логіка", "Програмування".
Продовження: ІН.Б.02.

Основи програмування та алгоритмічні мови. Паскаль (ІН.Б.06)

2.5 зал б 3 год./тиж., 3 трим., іспит, Глибовець М.М., Олецкий О. В.

Мова Паскаль: основні елементи мови; засоби роботи з зовнішніми файлами; створення звукових ефектів та графічних зображень, інші можливості.

Аналітична геометрія (МА.Б.07)

2 зал.б., 4 год./тиж., 4 трим., залік, Митник Ю.В.

Основи векторного числення. Площина і пряма у просторі. Криві другого порядку, їхня класифікація, зведення до канонічного вигляду. Елементи теорії поверхонь другого порядку.

Продовження: МА.Б.08, 10.

Лінійна алгебра (МА.Б.08)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Боднарчук Ю.В.

Системи лінійних рівнянь. Матрична алгебра. Лінійні оператори у векторних та евклідових просторах. Елементи функціонального аналізу.

Основи комп'ютерних алгоритмів (ІН.Б.09)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 4 трим., іспит, Глибовець М.М.

Методика побудови комп'ютерних алгоритмів. Математичний апарат аналізу алгоритмів, поняття ефективності алгоритмів, базові алгоритми вирішення типових класів задач. Основні методи розв'язання задач: розділяй і пануй, бектрекінг, жадібного банкіра, символічні обчислення, використання евристик.

Продовження: ІН.Б.06.

Аналіз багатьох змінних (МА.Б.10)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Вишенський В.А.

Границі і неперервність функцій багатьох змінних. Диференціальне числення, задачі на екстремум, дотична площина і нормаль. Подвійний, потрійний інтеграл, властивості і застосування. Поверхневі інтеграли.

Теорія алгоритмів і математична логіка (МА.Б.11)

2 зал.б., 4 год./тиж., 5 трим., залік, Устименко В.О.

Числення висловлювань та предикатів, Аксиоматичні теорії. Непротиричність та розв'язність числення висловлювань. Теорії першого порядку. Аксиоми та правила виводу для теорій 1-го порядку. Нормальні алгоритми Маркова. Алгоритмічно нерозв'язні проблеми. Універсальний нормальний алгоритм. Машина Тьюринга. Складність обчислень, машини з довільним доступом.

Продовження: ІН.Б.04

Організація баз даних і знань (ІН.Б.12)

4 зал.б., 4 год./тиж., 5,6 трим., залік, іспит, Кулябко П.П., Терещенко В.М.

Інформаційна модель концептуального рівня. Поняття бази даних. Основні властивості. Реляційна модель бази даних. Основні мовні моделі. Логічне проектування баз даних. Бази знань, експертні системи та інші застосування.

Мова програмування Сі (ІН.Б.13)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 5 трим., іспит, Глибовець М.М., Проценко В.С.

Основні синтаксичні структури мови Сі та їхнє застосування щодо вирішення різних практичних задач. Використання покажчиків, конструювання нових типів даних, робота з файлами. Великий набір задач і варіанти їх розв'язку.

Диференціальні рівняння (МА.Б.14)

2 зал. б., 4 год./тиж., 7 трим., іспит, Митник Ю.В.

Поняття звичайного диференціального рівняння, приклади постановки відповідних задач у природничих і соціальних науках. Диференціальні рівняння першого порядку, вищих порядків. Лінійні диференціальні рівняння зі сталими коефіцієнтами. Системи лінійних диференціальних рівнянь.

Функціональне програмування (ІН.Б.15)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 трим., залік, Медведев М.Г.

Структура програми на Ліспі, її основні оператори, класифікація вмонтованих функцій за типами, засоби обробки масивів, створення рекурсивних програм. Обробка простих та складних списків, дерев, обчислення рекурсивних функцій, породження

комбінаторних об'єктів, обробка текстової інформації, файлові операції.

Початок: ІН.Б.04, 16.

Продовження: ІН.Б.17.

Основи проектування систем штучного інтелекту (ІН.Б.16)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 7 три м., іспит, Олецкий О. В.

Основні підходи до створення систем штучного інтелекту, тобто систем, призначених для вирішення погано формалізованих задач. Моделі прийняття рішень, програмування ігор, принцип резолюції, семантичні мережі і фрейми та ін. Багатозначні та нечіткі логіки, формування гіпотез, теорія індуктивних висновків і т.п.

Логічне програмування (ІН.Б.17)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 8 три м., іспит, Медведев М.Г.

Мова Пролог. Структура програми на Пролозі, засоби представлення знань, поняття рекурсії, циклу, бектрекінгу, віконного інтерфейса. Представлення баз даних у Пролозі, довга арифметика, алгоритми на графах, синтаксичні перетворювачі, математичні ігри зі стратегією та задачі на шахівниці.

Початок: МА.Б.11, ІН.Б.04, 16, 15.

Теорія ймовірностей (МА.Б.18)

2 зал.б., 4 год./тиж., 8трим., залік, Оленко А.Я.

Елементи комбінаторики. Теорія ймовірностей: випадкові події, ймовірності, дискретні та неперервні випадкові величини, їхні властивості та характеристики.

Мови об'єктно орієнтованого програмування. С++ (ІН.Б.19)

2 зал.б., 4 год./тиж., Ютрим., іспит, Спасітелева С.О.

Застосування об'єктного підходу у програмуванні. Вивчення основних принципів об'єктно-орієнтованого програмування та набуття практичних навичок створення об'єктно-орієнтованих програм. Створення прикладних програм засобами IDE Borland C++.

Початок: ІН.Б.13.

Продовження: ІН.Б.12.

Моделювання систем (ІН.Б.20)

2,5 зал.б., 6год./тиж., 11 трим., іспит, Устименко В.О.

Аналіз методів цифрової обробки інформації. Макетування аналого-цифрових перетворювачів та алгоритмів первинної обробки даних. Перегляд типів локальних комп'ютерних мереж.

Паралельні обчислювальні системи (ІН.Б.21)

2 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Дорошенко А.Ю.

Класифікація паралельних систем, архітектура, алгоритми розпаралелювання, алгоритми складання розкладу роботи паралельних систем. На прикладі мови програмування Ada вивчаються загальні підходи до побудови мов програмування паралельного типу.

Гіпертекстові технології. Intranet (ІН.Б.22)

2 зал.б., 4 год./тиж., 12 трим., залік, Синявський О.Л.

URL - універсальний засіб адресації інформаційних ресурсів. Мова HTML для підготовки гіпертекстів. Клієнт-сервер протокол HTTP для розповсюдження гіпертекстових документів. Інтерактивна парадигма роботи в Internet. Мова Java як об'єктно-орієнтовна, архітектурно-нейтральна мова програмування. Програмування аплетів Java. Взаємодія з користувачем. Відтворення зображень та звуків.

Початок: ІН.Б.24, 19.

Курсова робота (ІН.Б.23)

1.5 зал. б., 6, 9, 12 трим., всі викладачі кафедри.

Самостійні дослідження з обраної тематики під керівництвом одного з викладачів кафедри.

Цикл вибіркового професійно орієнтованих дисциплін (мінімальна кількість залікових балів - 16)

Комп'ютерні мережі. Internet (ІН.Б.24)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 3 три м., іспит, Хмелевський Ю.М., Кислюк В. М.

Структура та можливості глобальної комп'ютерної мережі Internet. Користування основними сервісними функціями Internet та отримання практичних навичок у галузях інформаційного пошуку та створення Web-сторінок в Internet.

Комп'ютерна вірусологія (ІН.Б.25)

1,5 зал.б., 2 год./тиж., 4 трим., іспит, Попов Ю.Д.

Організація пам'яті IBM PC. Накопичувані на дисках. Віруси, троянські коні, черв'яки. Проявлення вірусів. Загальні рекомендації запобігання вірусного зараження. Класифікація антивірусних програм. Засоби зберігання та відновлення інформації.

Математичні методи дослідження операцій (ІН.Б.26)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 8 трим., іспит, Іваненко В.І.

Математичні моделі операцій. Методи оптимізації операцій. Методи оптимізації операцій в умовах дії перешкод.

Символьні обчислення та комп'ютерна алгебра (ІН.Б.27)

2 зал.б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Попов Ю.Д.

Системи DERIVE та MathCAD. Основні відомості. Арифметика, алгебра. Побудова графіків. Диференціальне та інтегральне числення. Вектори та матриці.

Системи та інструментальні засоби програмування (ІН.Б.28)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 9 трим., іспит, Бойко В.І.

Ознайомлення з сучасними технологіями візуального та об'єктно-орієнтованого програмування та набуття практичних навичок створення навчальних пакетів. Початок: ІН.Б.19

Розробка та експлуатація банківських комп'ютерних систем (ІН.Б.29)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 9 трим., залік, Проценко В.С.

Структура банку і головні банківські операції, їхня автоматизація та інформатизація. Адаптація та подальше розширення САБ. Система програмування The CLARION Professional Developer.

Функціональний аналіз (МА.Б.30)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., іспит, Устименко В.О.

Границі множин. Доповнення та різниці множин. Порожені кільця та б-кільця. Вимірні множини. Внутрішня міра. Міра Лебега та її властивості. Вимірні функції, дії над вимірними функціями. Інтегровані прості функції. Метричні простори, приклади метричних просторів, повні метричні простори, доповнення метричних просторів, принцип стискаючих відображень та його застосування в алгебрі та аналізі. Принцип вкладених куль.

Чисельні методи (МА.Б.31)

2 зал.б., 3 год./тиж., 10 трим., іспит, Устименко В.О.

Методи ділення напіл. Прямі методи розв'язування систем лінійних алгебраїчних рівнянь: метод Гаусса, метод квадратних коренів. Метод прогонки. Обумовленість систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Ітераційні методи для систем лінійних алгебраїчних рівнянь. Методи розв'язування нелінійних систем. Інтерполяційний многочлен у формі Лагранжа та Ньютона. Похибка інтерполяції. Застосування інтерполяції. Середньоквадратичне та рівномірне наближення. Ортогональні многочлени. Метод найменших квадратів. Інтерполяційні та згладжуючі сплайни. Алгоритм побудови кубічних сплайнів.

Системи кодування інформації (ІН.Б.32)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 10 трим., іспит, Кравченко І.В.

Алгоритми криптографічного захисту інформації. Математичні основи теорії кодування та теорії складності задач. Теорія чисел, теорія інформації, алгоритми потокового та блочного кодування. Алгоритми "відкритого ключа". Системи електронних підписів.

Архітектура мікропроцесорів (ІН.Б.33)

2,5 зал.б., 4 год./тиж., 10 трим., залік, Синявський О.Л.

Основні функціональні блоки мікропроцесорів. Дешифратор команд, арифметично-логічний блок, регістри. Адресний простір та принципи адресації. Системи команд та програмування на мові Асемблера. CISC- та RISC-процесори. Порівняльний аналіз процесорів типів Intel, Motorola, Transputer, Power PC, Digital Alpha. Продовження: ІН.Б.5.

Обчислювальна геометрія (ІН.Б.34)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 11 трим., залік, Кравченко І.В.

Геометричний пошук. Локалізація точки в множині геометричних об'єктів. Побудова опуклих оболонок. Розміщення геометричних об'єктів.

Системне програмування і ОС (ІН.Б.35)

2,5 зал.б., 6 год./тиж., 11 трим., залік, Кислокий В.М.

Функції та структура ОС. Управління процесами та ресурсами. Віртуальна

пам'ять. Управління даними. Файлові системи. Підтримка терміналів та телекомунікацій. Управління мережею. Мережна файлова система. Програмування драйверів. Операційні системи Unix, Windows NT, Novell Net Ware, CISCO IOS.

Основи побудови компіляторів (ІН.Б.36)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 11 трим., іспит, Глибовець М.М.

Теоретичні основи побудови компіляторів: формальні граматики, теорія автоматів. Аналіз особливостей програмної реалізації побудови компіляторів та існуючі програмні інструментарії побудови компіляторів типу yacc і lex.

Методи і засоби обробки інформації (ІН.Б.37)

3 зал.б., 4 год./тиж., 11 трим., іспит, Синявський О.Л.

"Навігація" в розподілених інформаційних системах. Функції броузерів, їхні основні типи, інтеграція з іншими пакетами прикладних програм. Netscape Communicator та Microsoft Internet Explorer. Web-сервер, NCSA-сервер, CERN-сервер. Принципи роботи пошукових систем.

Комп'ютерна графіка (ІН.Б.38)

2.5 зал. б., 6 год./тиж., 12 трим., залік, Кравченко І.В.

Вивчення алгоритмів синтезу зображень та засобів їхнього відтворення з використанням сучасної комп'ютерної техніки.

Обробка зображень (ІН.Б.39)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Бублик О.В.

Основні програмні комплекси обробки зображень.

Технології мультимедіа (ІН.Б.40)

2 зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Бублик О. В.

Основи архітектури і принципів функціонування мультимедіа-систем. Сучасне технічне і програмне забезпечення.

Інтелектуальні мережі (ІН.Б.41)

2зал. б., 4 год./тиж., 12 трим., іспит, Синявський О.Л.

Архітектура комп'ютерних мереж. Модель OSI взаємодії відкритих систем. Протоколи фізичного, каналного, мережного та транспортного рівнів в моделі OSI. Протоколи TCP/IP, RIP, EGP, BGP. Протоколи прикладного рівня.

Оглядові лекції (ІН.Б.42)

36 год./тиж., 12 трим.

Повторення та систематизація знань, набутих студентами.

Навчальна практика (ІН.Б.43)

36год./тиж., 3 трим., Дорошенко А.Ю.

Методи застосування комп'ютерних технологій у практичній роботі.

Дослідницька практика (ІН.Б.44)

36 год./тиж., 6 трим., Терещенко В.М.

Підготовка до наукової роботи в галузі нових технологій обробки інформації, оптимального керування, дослідження операцій; написання рефератів та наукових повідомлень.

ПРОГРАМИ СПЕЦІАЛІСТА

КОМП'ЮТЕРИЗОВАНІ СИСТЕМИ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

У центрі спеціальності - сучасна теорія управління та її застосування до завдань проектування складних систем довільної природи (біологічні, технічні, соціальні та інші) і керування цими системами.

Сучасна теорія управління (ІН.С.01)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит.

Основи проектування складних об'єктів і систем (ІН.С.02)

2.5 зал.б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит.

Основи автоматизації складних об'єктів і систем (ІН.С.03)*2,5 зал.б., 6 год./тиж., 13 трим., залік.***Теорія систем контролю та управління (ІН.С.04)***2,5 зал.б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.***Сучасні інформаційні технології (ІН.С.05)***2,5 зал.б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.***Математичні моделі інформаційних процесів та управління динамічних об'єктів (ІН.С.06)***2,5 зал.б., 6 год./тиж., 14 трим., залік.***Оглядові лекції (ІН.С.07)***36 год./тиж., 15 трим.***ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИСТЕМИ****ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ****І ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ**

Програма орієнтована на поглиблене вивчення теорії сучасних інтелектуальних систем, призначених для вирішення погано формалізованих задач. Вивчаються моделі подання знань та методи вирішення інтелекту-

альних задач. Дисципліни спеціальності орієнтовані на детальне ознайомлення з інформаційним, програмним та технічним забезпеченням інтелектуалізованих програмних комплексів та набуття навичок написання власних систем. У центрі уваги такі практичні задачі, як створення експертних систем, автоматизований переклад текстів, розпізнавання зразків.

Програмне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.08)*3 зал. б., 4 год./тиж., 13, 14 трим., іспит, залік.***Лінгвістичне забезпечення інтелектуальних систем (ІН.С.09)***3 зал. б., 4 год./тиж., 13, 14 трим., іспит, залік.***Моделі та системи розпізнавання образів (ІН.С.10)***2 зал.б., 4 год./тиж., 13 трим., залік.***Основи системного аналізу об'єктів і процесів комп'ютеризації (ІН.С.11)***2,5 зал.б., 6 год./тиж., 13 трим., іспит.***Методологія розробки програмних продуктів та великих програмних систем (ІН.С.12)***2,5 зал.б., 6 год./тиж., 14 трим., іспит.***Інформаційні системи та структури даних (ІН.С.13)***2,5 зал.б., 6 год./тиж., 14 трим., залік.***Оглядові лекції (ІН.С.14)***36 год./тиж., 15 трим.****Цикл дисциплін, що викладаються на інших факультетах*****Інформатика-1 (основи інформатики) (ІН.Б.45)***нормативна - ДСНТ - Тригуб О. С.**вибіркова - ФГСН - Кравченко І. В.*

Головні поняття інформатики та комп'ютерних технологій. Підготовка до ви-

користання комп'ютерів та комп'ютерних мереж. Персональні комп'ютери типу IBM PC та Apple Macintosh Методи, засоби і прийоми використання відповідного програмного забезпечення.

Практика з інформатики (ІН.Б.46)

нормативна - ДСНТ - Ляшко В. І.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при вирішенні задач автоматизованої обробки соціологічних даних. Виконання практичних робіт з аналізу даних, що передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розробка власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Практика з СОСЕІ (ІН.Б.49)

Нормативна - ДЕН - Спасітелева С.О.

Набуття практичних навичок використання комп'ютерних технологій при вирішенні економічних задач. Виконання практичних робіт з аналізу даних, що передбачають застосування відповідного програмного забезпечення, пов'язаного зі створенням та використанням баз даних, електронних таблиць тощо. Проектування та розробка власних інформаційних систем різноманітного призначення.

Дисципліни вільного вибору студента, що пропонуються кафедрами факультету

Комп'ютерні мережі. Інтернет (ІН.Б.24)

Кислюк В.М.

Інформатика (ІН.Б.45)

Бойко Б.І., Тригуб О.С., Кравченко І.В.

Системи обробки соціально-економічної інформації (СОСЕІ) (ІН.Б.48)

Спасітелева С. О.

Випускники з дипломами, конвокація'99

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБІТУРІЄНТІВ

ДЕПАРТАМЕНТ ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ

*Керівник департаменту -
Валерій Маньківський
кандидат технічних наук,
(вул. Набережно-Хрещатицька, 27,
"Бурса", 2-й поверх, к. 17, 19,
тел. 416-42-61)*

*Методист департаменту -
Ірина Диннікова*

Створений у 1998 році як госпрозрахунковий структурний підрозділ Університету з метою підготовки абітурієнтів (в першу чергу вихідців із сільської місцевості) до вступу на 1-й рік навчання на бакалаврських програмах НаУКМА.

Зміст навчання

Навчання базується на шкільних програмах з урахуванням особливостей освітньої діяльності та вимог до вступних випробувань у НаУКМА. Навчальний план включає дисципліни, з яких проводяться вступні тестування в

НаУКМА, а саме: українську мову, українську та всесвітню літературу, англійську мову, історію, математику, біологію, основи правознавства. Крім них рекомендуються самоокупні курси з історії Києво-Могилянської та Острозької академій, інформатики, основ ринкової економіки, українознавства, фізики, хімії тощо.

Форми навчання:

- денна на контрактній основі - 8 місяців (2 семестри: листопад - червень) за п'ятиденним тижнем;
- вечірня та школа вихідного дня (платні підготовчі курси з окремих дисциплін) - 10 місяців (вересень - червень);
- заочна (платна) - 10 місяців (вересень - червень); навчальні сесії - 2 рази протягом навчального року, тривалість кожної сесії - 1 тиждень.

Протягом останніх двох тижнів перед вступним тестуванням працюють також інтенсивні платні підготовчі курси з усіх дисциплін навчального плану.

Умови вступу

До ДДП на денній основі приймаються особи, які мають повну середню освіту.

Зарахування до складу слухачів проводиться за конкурсом за результатами вступних випробувань (співбесіда та складання тесту) і після оплати за повний курс навчання.

Заяви приймаються з 12 липня до 30 вересня. До заяви вступника додаються:

- документ про середню освіту (для тих, хто вчиться у ВЗО, - залікова книжка або її завірена копія);
- медична довідка за формою 086-у;
- 5 фотокарток розміром 3 x 4 см.;
- паспорт (подається особисто);
- угода про навчання в ДДП.

Проведення співбесід і тестування - з 1 до 10 жовтня, зарахування - до 20 жовтня, початок навчання - 1 листопада.

На платні підготовчі курси та заочну форму навчання приймаються учні 10-11 класів середніх загальноосвітніх шкіл та інші особи з відповідним рівнем підготовки.

Навчальні дисципліни

На всіх формах навчання слухачі опановують такі дисципліни:

УКРАЇНСЬКА МОВА

В результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- орфоепічні норми і засоби милозвучності української мови;
- правила орфографії та пунктуації у відповідності до останнього видання "Українського правопису";
- основи українського словотвору, лексики і фразеології;
- особливості словозміни різних частин мови;
- стилі української мови;
- основні засади перекладу тексту з однієї мови на іншу;

вміти:

- правильно говорити літературною українською мовою;
- грамотно писати;
- створювати та редагувати написаний текст;
- відповідно до стилю правильно вживати лексику;
- стилістично використовувати синоніми, антоніми, пароніми;
- ставити слова у належних граматичних формах;
- робити фонетичний, морфологічний та синтаксичний набір речення чи слова;
- перекладати на українську мову.

АНГЛІЙСЬКА МОВА

В результаті вивчення дисципліни слухачі повинні:

знати:

- базову граматику англійської мови та основний вокабуляр у межах вступного тесту НаУКМА;

вміти:

- сприймати на слух загальний зміст, читати та розуміти прочитаний текст.

МАТЕМАТИКА

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основні математичні поняття і факти, означення і теореми шкільного курсу математики, загальні підходи і методи розв'язання задач;

вміти:

- застосовувати набуті знання при розв'язанні вправ і задач.

ІСТОРІЯ

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основні факти історії України та всесвітньої історії (в межах шкільної програми);
- короткі відомості про визначних діячів історії України та всесвітньої історії;
- нові підходи та трактування історичних подій та явищ;

вміти:

- синхронізувати явища та події української та всесвітньої історії;
- самостійно опрацьовувати історичні документи, науково-популярну літературу, виявляти різні погляди на історичні явища, процеси, раціональні моменти в них, виробляти свою точку зору, що мусить базуватися на міцному фактичному фундаменті;
- визначити основне і другорядне, об'єктивне і суб'єктивне, давати визначення історичним поняттям, складати порівняльну характеристику історичних подій та процесів;
- добре орієнтуватися в історичному матеріалі й правильно відповідати на контрольні запитання (контрольна робота, тести тощо).

УКРАЇНСЬКА ТА СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- основні відомості з теорії літератури;
- основні етапи літературного процесу, його періодизацію;
- передбачені програмою тексти української та світової класики;

вміти:

- розрізняти тропи, стопи і строфи, літературні роди і види;

- визначати основні ознаки літературних стилів;
- аналізувати образну систему художнього тексту.

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- походження, типи та форми держави і права взагалі та історію формування української державності і права зокрема;
- основи конституційного ладу і правової системи України та основні положення окремих галузей права;
- необхідність суворого дотримання законів, неприпустимість протиправної поведінки;

вміти:

- формувати навички правомірної поведінки, діяти у відповідності з нормами права в найтиповіших життєвих ситуаціях, виконуючи різні соціальні ролі;
- аналізувати суспільно-політичні події в Україні та світі, спираючись на знання з теорії й історії держави та права, користуватися вітчизняними нормативними та міжнародно-правовими актами, різноманітними джерелами права, юридичною літературою;
- застосовувати набуті знання з основ правознавства у повсякденному житті.

БІОЛОГІЯ

знати:

- основи ботаніки;
- основи зоології;
- основи анатомії та фізіології людини;
- основи загальної біології;

вміти:

- аналізувати особливості будови та функціонування біологічних систем (на різних рівнях організації живої матерії);
- робити порівняльний аналіз морфофункціональних особливостей представників різних царств;
- вирішувати ситуаційні завдання з різних розділів біології;
- вирішувати генетичні та екологічні задачі;
- вирішувати тестові завдання.

Оцінка знань

Усі навчальні дисципліни і види занять, з яких у семестрі передбачено підсумкову форму контролю, оцінюються за

прийнятою в НаУКМА рейтинговою 100—бальною системою оцінювання знань: менше 60 балів - “незадовільно”, 61-75 балів - “задовільно”, 76-90 балів - “добре”, 91-100 балів - “відмінно”.

Умови зарахування до складу студентів НаУКМА

На всіх факультетах і департаментах НаУКМА - відповідно до визначених квот - студентами основного складу можуть бути зараховані 20% випускників ДДП денної форми навчання, котрі показали найвищі результати за рейтинговими списками за два семестри та випускного тестування і набрали не менше 50% можливої кількості балів по кожному з двох модулів профільюючого блоку тесту, а також з англійської мови.

Українська мова

Валентина Мурашко,

старший викладач

Олександр Слободян,

кандидат філологічних наук, доцент

Англійська мова

Ірина Василенко,

кандидат філологічних наук, доцент

Тамара Міщенко,

кандидат філологічних наук, доцент

Ірина Пироженко,

старший викладач

Наталія Куліченко,

старший викладач

Ірина Сем'янків,

старший викладач

Алла Шугай,

старший викладач

Ольга Долинська,

старший викладач

Математика

Юрій Боднарчук,

кандидат фізико-математичних наук, доцент

Юрій Митник,

кандидат фізико-математичних наук, доцент

Історія

Юрій Мицик,

доктор історичних наук, професор

Віталій Щербак,

кандидат історичних наук, доцент

Марина Болгарова,

асистент

Біологія

Алла Безусько,

кандидат біологічних наук, доцент

Ігор Дзеверін,

кандидат біологічних наук, доцент

Основи правознавства

Юлія Бірченко,

асистент

Наталія Львошина,

асистент

У 1998/1999 навчальному році в ДДП навчалось 99 слухачів. За результатами навчання найкращі 22 випускники Департаменту згідно з рішенням Приймальної комісії наказом ректора (№ 155-с від 04.06.99) зараховані до складу студентів (15- студенти основного складу, 7 - студенти резерву) на всі факультети і департаменти НаУКМА без вступного тестування. Всього ж у 1999 році до НаУКМА вступило 42% слухачів ДДП 1998/99 навчального року.

ПІДГОТОВЧІ КУРСИ

З 22.06.98 працюють інтенсивні підготовчі курси до вступу в Національний університет "Кієво-Могилянська Академія".

Розклад занять:

8.30 - англійська мова

10.00 - українська мова

12.00 -математика

13.30 - українська література

15.00 -історія

16.30 -біологія

18.00 - правознавство, історія

НаУКМА (підготовчі курси з правознавства працюватимуть з 22 червня по 1 липня, а з історії НаУКМА - з 2 по 10 липня).

Додаткову інформацію Ви можете отримати за адресою:

254070, Київ-70, вул. Набережно-Хрещатицька, 27, тел. 416-42-61

УКРАЇНСЬКО-КАНАДСЬКА ШКОЛА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (UKRAINIAN- CANADIAN ENGLISH SCHOOL)

Створена у вересні 1996 р. силами кафедри англійської мови НаУКМА за фінансової підтримки та методичної

допомоги факультету Arts and Science Division коледжу Гранта Мак'юена (GMCC) м. Едмонтон, Канада. Проект створення Школи дістав схвалення та здобув Грант фонду "Відродження", що дав можливість забезпечити Школу сучасною комп'ютерною технікою, підручниками, посібниками.

Метою Школи є надання можливості вивчення англійської мови на основі комунікативного підходу з урахуванням потреб і запитів слухачів. Школа пропонує:

- багаторівневі курси загальної англійської мови (General English), починаючи з рівня Elementary, і далі Pre-Intermediate, Intermediate, Upper-Intermediate та Advanced. Мінімальний курс триває 2 місяці. Повний курс передбачає 15 етапів тривалістю 2 місяці кожний з гнучкою системою переходу на наступний рівень;

- курс ділової англійської мови (Business English);

- підготовчий курс для вступників до НаУКМА;

- курс підготовки до складання іспиту TOEFL, Pitman, FCE та інших міжнародних тестів.

Слухачам пропонуються, створені викладачами кафедри, програми нових курсів: корективний граматичний та корективний фонетичний, англійська мова для журналістів та для науковців, Academic Skills. Заняття проводяться у зручний для слухачів час у вечірні години. В кожній групі навчається 10-12 осіб. Школа має можливість забезпечити навчання на території замовника.

Викладачі Школи - співробітники кафедри англійської мови НаУКМА - висококваліфіковані працівники, які мають великий досвід викладання у найпрестижніших вузах Києва й постійно підвищують кваліфікацію, поповнюють свої знання на семінарах при Британській Раді та Домі Америки в Україні. До роботи у Школі залучаються також іноземні викладачі, зокрема на курсі підготовки до TOEFL.

Школа створена в результаті кількарічної співпраці між кафедрою англійської мови та GMCC. Протягом цього періоду Школа дістала значну матеріально-технічну підтримку GMCC - підручники, методичні посібники, комп'ютерне оснащення, експертизу при

розробці програм, а також можливість викладачам стажуватися в англomовному середовищі і вивчати досвід, набутий ЄМСС, що вже тривалий час працює у цьому напрямку.

Раді бачити всіх охочих за адресою:

254070 Україна, м.Київ,

вул. Г. Сковороди, 2

Національний університет

"Києво-Могилянська Академія"

2-й корпус, кімн. 411.

Кафедра англійської мови,

тел.463-69-30.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "КИЄВО- МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ" ПРОВОДИТЬ НАБІР СТУДЕНТІВ НА ДЕННУ ФОРМУ НАВЧАННЯ:

НА БАКАЛАВРСЬКІ ПРОГРАМИ ФАКУЛЬТЕТІВ І ДЕПАРТАМЕНТІВ

за напрямками підготовки:

гуманітарних і суспільних наук

(історія, культура, політологія,
філологія, філософія);

природничих наук

(біологія, екологія, фізика, хімія);

правничих наук (право);

економічних теорій

(економічна теорія);

комп'ютерних технологій

(комп'ютерні науки);

соціальних наук і технологій

(соціологія, соціальна робота).

Строк навчання у бакалавраті - 4

роки. Відбір на конкретні напрями підготовки здійснюється на факультетах і в департаментах після другого року навчання на конкурсних засадах.

У вступному тестуванні на програмі бакалаврату можуть взяти участь громадяни України без обмеження віку, що мають середню освіту, в тому числі студенти вищих закладів освіти

(ВЗО), а також іноземні громадяни з аналогічною освітою.

У 2000 р. заяви прийматимуться з 1 червня по 7 липня включно.

До заяви вступника додаються:

♦ документ про освіту або його завірена копія (для тих, хто вчиться у ВЗО - залікова книжка або її завірена копія);

♦ медична довідка за формою 286-У;

♦ 6 фотокарток розміром 3x4 см;

♦ паспорт (подається особисто).

Мета тестування - визначення рівня підготовки в обсязі програми середньої школи та володіння українською й англійською мовами, що є робочими мовами в НаУКМА.

Зарахування до Університету проводиться за конкурсом на основі результатів тестування. У 1998/99 н. р. плата за навчальні послуги становила 1300 грн.

Вступне тестування проводиться у другу неділю липня.

Університет має гуртожиток.

За успіхи в навчанні призначаються персональна та іменні стипендії, надаються Гранти.

Студенти, що отримують диплом бакалавра, можуть вступати до магістеріуму НаУКМА.

Докладнішу інформацію про організацію тестування, зарахування на навчання в НаУКМА можна отримати в приймальній комісії за адресою:

254070, Київ-70, вул. Набережно-Хрещатицька, 27, "Бурса",
тел. 416-60-22

НА МАГІСТЕРСЬКІ ПРОГРАМИ:

♦ Біологія

♦ Історія

♦ Екологія (екологічна наука та екологічна політика)

♦ Економічна теорія*

♦ Філологія (теорія, історія літератури та компаративістика)

♦ Культурологія (теорія та історія культури)

♦ Політологія

Магістерська програма "Економічна теорія" виконується за сприяння Консорціуму економічних досліджень та освіти, керованого фондом Євразія (з фінансуванням Агентства США з міжнародного розвитку). Директор програми - доктор Кеннет Грей, професор Техаського університету, США. Програма підтримується Агентством США з міжнародного розвитку, фондом Форда, Інститутом відкритого суспільства, благодійним фондом П'ю, фондом Старра та Світовим Банком, Міністерством закордонних справ Швеції та Норвегії.

(порівняльна політологія)

- ♦ Соціологія
- ♦ Філософія (історія філософії)
- ♦ Соціальна робота

Термін навчання - 2 роки.

Магістерські програми виконуються за міжнародними стандартами. Викладачами є провідні українські та зарубіжні вчені.

Програма підготовки включає обов'язкові навчальні курси та курси вільного вибору, практичну підготовку, виконання і захист магістерської роботи.

На магістерські програми можуть вступати особи, які мають вищу освіту (диплом бакалавра або спеціаліста), володіють українською та англійською мовами.

Конкурсний відбір проводиться за кількістю балів, отриманих за реферат, письмовий іспит з української мови, тест з англійської мови, письмовий іспит та співбесіду зі спеціальності. Якщо одна з оцінок - незадовільно, абітурієнт не може бути зарахованим. За погодженням з Радою магістеріуму та Приймальною комісією кожна програма може мати спеціальні умови прийому, про які можна дізнатися у Приймальній комісії.

Випускники магістерських програм, які успішно виконали всі вимоги програми підготовки магістрів, можуть бути рекомендовані до вступу до аспірантури НаУКМА на підставі конкурсного відбору.

Вступники на магістерські програми мають подати до приймальної комісії:

- ♦ Заповнену вступну анкету
 - ♦ Диплом та додаток до диплому або їх нотаріально завірнені копії
- ♦ 6 фотокарток 3 x 4 см
- ♦ Медичну довідку за формою 286-У
- ♦ Реферат або друковану наукову працю українською мовою на довільну тему за обраною спеціальністю обсягом до 0,5 друкованого аркуша (12 сторінок машинопису)
- ♦ Паспорт (подається особисто)
- ♦ Інші документи, які вважає за потрібне подати абітурієнт (публікації, тези доповідей на конференціях, відзнаки, сертифікат про складан-

ня іспиту TOEFL тощо).

Документи приймаються з 1 червня. Вступні іспити проводяться у третій тиждень липня.

Вступне тестування платне.

Докладнішу інформацію про додаткові умови вступу на магістерські програми НаУКМА можна дістати в Приймальній комісії за адресою:

254070, Київ-70, вул. Сковороди, 14, тел. 416-60-90.

ДЕПАРТАМЕНТ ЖУРНАЛІСТИКИ

*Керівник департаменту -
Яневський Данило Борисович,
кандидат історичних наук*

Новостворений департамент, що є складовою частиною магістеріуму, готуватиме фахівців для друкованих та електронних засобів масової комунікації, а також видавництва, прес-служб, відділів громадських зв'язків, інформаційних і рекламних агенцій. Планується розпочати навчальний процес у 2000 році. Абітурієнтами департаменту зможуть стати як бакалаври НаУКМА, так і випускники інших вузів - незалежно від фаху.

Телефон для довідок 416-25-97.

ДЕПАРТАМЕНТ “ШКОЛА БІЗНЕСУ”

*Декан-організа тор
Шеремета Павло Михайлович,
магістр ділового управління
(4 корпус, 4 поверх, тел. 463-71-12)*

Триває робота по створенню принципово нової програми підготовки фахівців бізнесу, що відповідає світовим стандартам та орієнтується на практичне навчання з нових спеціальностей в Україні.

Слухачі отримують диплом магістра ділового управління (MBA).

Відкриття програми планується у 2000 році.

НАШІ КОНТАКТНІ ТЕЛЕФОНИ

Президент Брюховецький В'ячеслав Степанович	417-84-61	Голова Вченої ради Полтавець Володимир Іванович	416-31-24
Помічник Президента Дяченко Людмила Іванівна	417-84-61	<i>Факультет гуманітарних і суспільних наук</i>	
Помічник Президента, керівник відділу міжнародного співробітництва Яшенков Вадим Петрович	416-53-61	Декан Моренець Володимир Пилипович Деканат	416-14-20 416-14-20
Віце-президент з фінансів Онищенко Євгенія Іванівна	463-69-50	<i>Факультет юридичних наук</i>	
Віце-президент з розвитку НАУКМА Шумкова Наталія Рудольфівна	463-71-12	Декан Сущенко Володимир Миколайович Деканат	416-60-73 416-60-73
Віце-президент по роботі з філіями та колегами Зубко Вадим Микитович	463-69-31	<i>Факультет природничих наук</i>	
Ректор Іванюк Сергій Семенович	416-45-15	Декан Замостян Віталій Павлович Деканат	416-51-88 416-60-71
Перший проректор Тихолаз Анатолій Георгійович	416-60-90	<i>Департамент комп'ютерних технологій</i>	
Проректор з навчальної роботи Гусєв Валентин Іванович	416-14-20	Керівник Глибовець Микола Миколайович Деканат	463-69-85 463-69-85
Проректор з наукової роботи Брик Михайло Теодорович	463-69-74	<i>Департамент соціальних наук і технологій</i>	
Проректор з капітального будівництва Руденко Іван Микитович	416-21-97	Керівник Полтавець Володимир Іванович Деканат	416-3124 417-40-38
Проректор з адміністративно-господарської діяльності Дідовець Володимир Іванович	463-69-68	<i>Департамент економічних наук</i>	
		Керівник Ястремський Олександр Іванович Деканат	416-60-33 416-60-33
		КЕДО Директор Блекмен Майкл	417-41-74

Департамент доуніверситетської підготовки**Керівник**

Маньківський 416-42-61
Валерій Казимирович

Департамент журналістики**Керівник**

Яневський 416-35-53
Данило Борисович

Департамент "Школа бізнесу "**Керівник**

Шеремета
Павло Михайлович

Декан студентів

Горін Сергій Миколайович 416-45-49

Студентська колегія

Юрій Рощенко 416-45-49

Приймальна комісія**Секретар**

416-60-22

Підготовчі курси**Директор**

Котик Ігор Олегович 416-22-47

Українсько-канадська школа англійської мови**Менеджер**

Омеляненко 463-6930
Людмила Олександрівна

Телефон для довідок

416-60-59

Наша адреса:

Україна, 254070, Київ-70,
вул. Сковороди, 2

E-mail: pr@ukma.kiev.ua

WWW Server: <http://www.ukma.kiev.ua>

Факс: (044) 417-84-61, 463-67-83

Календар-довідник
1999-2000
навчальний рік

Календар-довідник підготовлено
відділом зв'язків із громадськістю НаУКМА

Надруковано у видавничому домі "KM Akademia."
Зам. 9-164.

Коректор - Тамара Шастал
Художнє оформлення, макет та верстка Олега Коспи

СХЕМА УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО МІСТЕЧКА

Старий академічний (Мазепин) корпус
(арх. Й. Шедель, XVII ст.)
з Благовіщенською церквою (XVIII ст.)
• Конгрегаційна зала
• Бібліотека магістеріуму
• Центр сучасного мистецтва при НАУКМА

1 КОРПУС

(Новий академічний корпус,
арх. А. Меленський, XIX ст.)
• Служба ректора
• Факультет гуманітарних
і суспільних наук
• Департамент комп'ютерних технологій
• Бібліотека бакалаврату
• Галерея мистецтв

2 КОРПУС

• Лабораторії факультету
природничих наук
• Лінгафонний кабінет
• Українсько-канадська школа
англійської мови
• Готель НАУКМА
• Видавничий дім «KM Academia»

3 КОРПУС

• Факультет природничих наук
• Спортивна зала
• Господарські служби

Історико-музейний центр НАУКМА —
у стадії реконструкції

• Будинок Галшки Гулевичівни (XVII ст.)
• Трапезна церква Святого Духа (XVII ст.)
• Сонячний годинник (XVIII ст.)

4 КОРПУС

• Служба президента
• Факультет правничих наук
• Департамент соціальних наук
і технологій
• Школа бізнесу
• Бібліотека факультету правничих наук,
Американська бібліотека
• Студентська колегія
• Культурно-мистецький центр

8 КОРПУС

• Департамент журналістики
• Відділ міжнародного співробітництва

9 КОРПУС

(Колишня бурса,
арх. І. Григорович-Барський, XVIII ст.)
• Департамент
доуніверситетської підготовки
• Підготовчі курси
• Приймальна комісія

10 КОРПУС

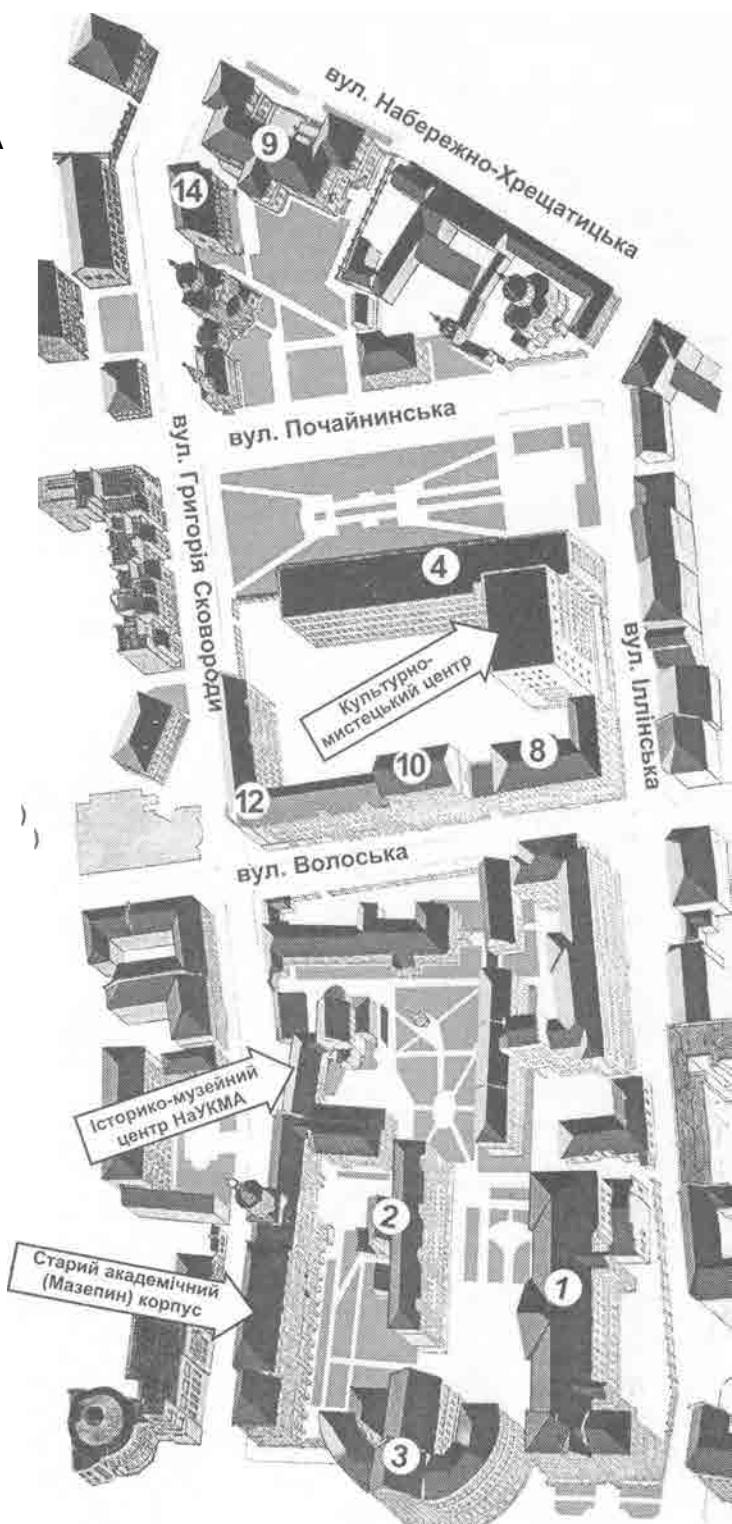
• Департамент економічних наук
• Магістеріум з економіки (КЕДО)
• Японський центр в Україні

12 КОРПУС — у стадії реконструкції

• Британська Рада
• Гете-інститут
• Готель НАУКМА

14 КОРПУС

• Магістеріум

Контрактова площа

171/99

**ЧЛЕНИ ДОВІРЧОЇ РАДИ НАУКМА
1997-2000 рр.**

Володимир Загорій - президент
Любомир Буняк
Мирослава Іванців (США)
Київська міськдержадміністрація
Богдан і Наталя Ковалі (США)
Микола Кравець
Юрій Кузів (США)
Подільська райдержадміністрація м. Києва
Державне підприємство "Київтрансгаз"
Національний банк України
Тетяна Засуха
Родина Фещенко-Чопівських (США)

МІЖНАРОДНА КОНСУЛЬТАЦІЙНА РАДА

Збігнєв Бжезінський (США)
Богдан Гаврилишин (Швейцарія)
Уіл Гудгієр (Австрія)
Лоуренс Майсек (Канада)
Роландас Павільоніс (Литва)
Роланд Піч (Німеччина)
Юрій Шевельов (США)
Іван Фізер (США)
Ярослав Розумний (Канада)
Поль Рікьор (Франція)
Жорж Ніва (Швейцарія)

112

ПОЧЕСНІ ПРОФЕСОРИ НАУКМА

Юрій Шевельов (США)
Лоуренс Майсек (Канада)
Поль Рікьор (Франція)
Роман Шпорлюк (США)
Роланд Піч (Німеччина)
Ярослав Розумний (Канада)
Іван Фізер (США)
Богдан Кравченко (Канада)
Сергій Аверінцев (Росія)
Ліна Костенко (Україна)

ПОЧЕСНІ ДОКТОРИ НАУКМА

Микола Кравець (Україна)
Віктор Пинзеник (Україна)
Віктор Ющенко (Україна)
Шуламїт Рамон (Великобританія)
Фернанда Родріґес (Португалія)
Роберт Кемпбелл (США)
Федеріко Майор Сарагоса (Іспанія)
Леонід Кравчук (Україна)
Мартті Ахтісаарі (Фінляндія)
Єжи Клочовські (Польща)
Віктор Китастих (США)